

דין וחשבון שנתי 2010

דוח שנתי 2010 | תוכן עניינים

דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות	4
סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו	102
הצהרות המנהל הכללי והחשבונאית הראשית	123
דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי	126
ודוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל- בקרה פנימית על דיווח כספי	
דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2010	132

תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי הבנק

תולדות הבנק	6
רווח ורווחיות	6
התפתחות סעיפי המאזן	8
תרשים מבנה אחזקות	10
חברות מוחזקות עיקריות	11
מידע על חברת האם	11
תיאור מגזרי הפעילות של הבנק	11
חלוקת דיבידנדים	12
דירוג הבנק על ידי חברת דירוג	12
הון אנושי	12
מגבלות ופיקוח על פעילות הבנק	14
הסכמים מהותיים	15
הליכים משפטיים	16

סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות הבנק

ההתפתחויות הכלכליות בשנת 2010	17
עדכוני חקיקה ופסיקה ביחס למערכת הבנקאית בשנת 2010	20

תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות	36
רכוש קבוע ומתקנים	48
מיסוי	48

מידע נוסף

מדיניות ניהול הסיכונים	49
מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים	85
פעילות למען הקהילה ותרומות	89
גילוי בדבר מבקר פנימי בבנק	89
תהליך אישור הדוחות הכספיים	91
דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית	92
עבודת הדירקטוריון ושינויים בדירקטוריון	92
חברי דירקטוריון הבנק	93
חברי הנהלת הבנק	95
הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי	96
פרוט תשלומים והטבות למקבלי השכר הגבוה בבנק	97
שכר רואה החשבון המבקר	100

דוח שנתי 2010 |
דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות

בישיבת הדירקטוריון, שהתקיימה ביום 27 בפברואר 2011 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") והחברות המאוחדות שלו, לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010.

הדוחות הכספיים ערוכים על פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי הבנק

תולדות הבנק

הבנק התאגד בארץ ישראל בשנת 1934, תחת השם: "בנק א"י לתועלת האשראי בע"מ". ב-1965 נרכש הבנק על ידי הברון רוטשילד שקבע את שמו כ-"בנק כללי לישראל בע"מ". בשנת 1978 הונפקו מניות הבנק לציבור בבורסה לניירות ערך בתל אביב. בשנת 1996 נרכש הבנק על ידי קבוצת הבנקאות העולמית אינווסטק ובשנת 1999 שונה שם הבנק ל-"בנק אינווסטק (ישראל) בע"מ". ביום 22 בדצמבר 2004 הועברה הבעלות ל-"בנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ" (להלן: "הבנק הבינלאומי"). עם רכישת הבנק על ידי הבנק הבינלאומי, בעקבות הענות הציבור להצעת רכש מלאה, הפך הבנק לחברה פרטית המוחזקת ב-100% על ידי הבנק הבינלאומי.

בעקבות שינוי הבעלות, שונה שם הבנק בחודש מרץ 2005 ל-"יובנק בע"מ", אשר פועל כבנק נפרד ועצמאי המתמחה במגזרי הבנקאות הפרסונלית ושוק ההון.

רווח ורווחיות

הרווח הנקי הסתכם בשנת 2010 ב-49.0 מיליוני ש"ח לעומת 65.6 מיליוני ש"ח בשנת 2009, קיטון של 25.3%.

הרבעון הרביעי של שנת 2010 הסתכם **ברווח נקי** בסך 11.0 מיליוני ש"ח, לעומת 9.8 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 12.2%. עיקר העליה נובעת מעליה בהכנסות תפעוליות ואחרות, שקוזזה בחלקה על ידי ירידה מפעילות מימון.

הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הסתכם בשנת 2010 ב-79.6 מיליוני ש"ח לעומת 109.8 מיליוני ש"ח בשנת 2009, קיטון של 27.5%. הירידה נובעת בעיקרה מקיטון של 32.7% ברווח מפעילות מימון (52.4 מיליוני ש"ח), אשר קוזזה בחלקה על ידי גידול של 9.8% בהכנסות התפעוליות והאחרות (12.2 מיליוני ש"ח) וקיטון של 3.8% בהוצאות התפעוליות והאחרות (6.7 מיליוני ש"ח). פרוט ההשפעות הנ"ל מופיע בניתוח הכנסות והוצאות בהמשך.

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה בשנת 2010 ב-29.3 מיליוני ש"ח והיוותה 36.8% מהרווח לפני מס, לעומת הפרשה בסך 43.4 מיליוני ש"ח בשנת 2009, אשר היוותה 39.5% מהרווח לפני מס. הקיטון בשיעור המס האפקטיבי נובע בעיקר בשל קיטון בשיעור מס החברות השוטף.

תשואת הרווח הנקי להון העצמי הגיעה ל-9.7% לעומת תשואה של 13.1% בשנת 2009.

תשואת הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים להון העצמי הגיעה לכ- 15.7% לעומת תשואה של כ- 21.9% בשנת 2009.

הרווח הנקי ל- 1 ש"ח ערך נקוב של מניה רגילה הגיע בשנת 2010 ל- 15.7 ש"ח לעומת 21.0 ש"ח בשנת 2009.

הכנסות והוצאות

(במיליוני ש"ח):

% שינוי	2009	2010	
(32.7)	160.4	108.0	רווח מפעולות מימון
9.8	124.0	136.2	הכנסות תפעוליות ואחרות
(3.8)	178.5	171.8	הוצאות תפעוליות ואחרות
(2.1)	80.8	79.1	מזה: הוצאות אחרות
(7.0)	75.8	70.5	הוצאות שכר

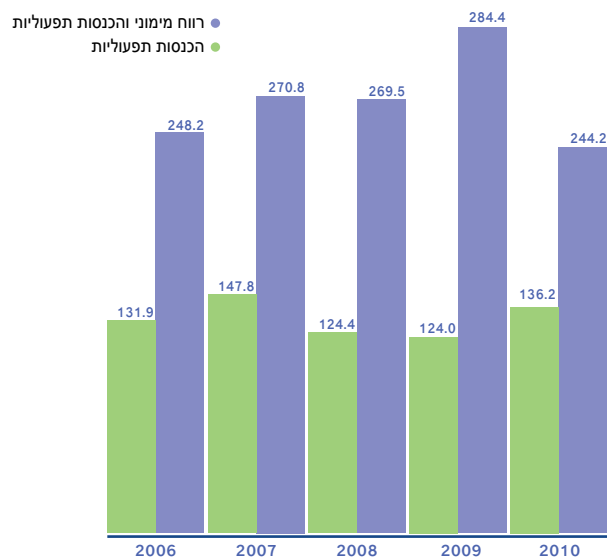
הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בשנת 2010 ב- 108.0 מיליוני ש"ח לעומת 160.4 מיליוני ש"ח בשנת 2009, ירידה של 32.7%.

הירידה נובעת בעיקרה מירידה בתרומה לרווח של אג"ח בתיק הזמין למכירה ומירידה במימוש רווחים, נטו. בשנת 2010 לא היתה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באגרות חוב. (בשנת 2009 נרשמה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באגרות חוב בסך 13.7 מיליוני ש"ח). בנוסף, ניכרת ירידה ברווחיות ממגוון פעילויות נוספות בתחום הניהול הפיננסי בבנק, המהוות חלק מהפעילות השוטפת של הבנק.

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה בשנת 2010 בהכנסה בסך 7.2 מיליוני ש"ח לעומת הכנסה בסך של 3.9 מיליוני ש"ח בשנת 2009. ההכנסה בשתי השנים נובעת מקיטון בהפרשה הספציפית, בעיקר עקב גביית חובות שהופרשו בעבר.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2010 ב- 136.2 מיליוני ש"ח לעומת 124.0 מיליוני ש"ח בשנת 2009, עליה של 9.8%. העליה נובעת בעיקרה מגידול בהכנסות מפעילות שוק ההון על תחומי השוים אשר קוזז בחלקו על ידי קיטון ברווחי קופת הפיצויים של הבנק.

סה"כ הכנסות (במיליוני ש"ח)

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2010 ב- 171.8 מיליוני ש"ח לעומת 178.5 מיליוני ש"ח בשנת 2009, ירידה של 3.8%. הוצאות השכר והנלוות הסתכמו בשנת 2010 ב- 70.5 מיליוני ש"ח, לעומת 75.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 7.0%. הירידה נובעת בעיקרה מקיטון בהפרשה לבנוס עקב הירידה ברווחיות בין השנים 2009 ל- 2010. הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בשנת 2010 ב- 22.2 מיליוני ש"ח לעומת 21.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 1.4%.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשנת 2010 ב- 79.1 מיליוני ש"ח לעומת 80.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 2.1%. הירידה נובעת בעיקרה מקיטון בעמלות ובהוצאות השרותים המקצועיים אשר קוזזו בחלקם על ידי גידול בהוצאות המחשב.

שיעור הכיסוי של ההוצאות התפעוליות על ידי ההכנסות התפעוליות עמד על 79.3% בשנת 2010 לעומת 69.5% בשנת 2009.

חלקו של הבנק בתוצאות חברות כלולות הסתכם בשנת 2010 בהפסד של 1.3 מיליוני ש"ח לעומת הפסד של 0.8 מיליוני ש"ח בשנת 2009.

התפתחות סעיפי המאזן

המאזן ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכם ב- 7,629.0 מיליוני ש"ח, לעומת 9,124.1 מיליוני ש"ח ליום 31 לדצמבר 2009, ירידה של 16.4%.

מזומנים ופקדונות בבנקים הסתכמו בסוף 2010 ב- 2,154.0 מיליוני ש"ח, לעומת 2,784.0 מיליוני ש"ח בסוף 2009, ירידה של 22.6%.

ההשקעה בניירות ערך הסתכמה בסוף 2010 ב- 2,750.8 מיליוני ש"ח, לעומת 2,447.9 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2009, עליה של 12.4%. מתוך ההשקעה בניירות ערך:

- סך של 2,247.9 מיליוני ש"ח אגרות חוב ממשלתיות ומקמ"ים;
- סך של 117.3 מיליוני ש"ח אגרות חוב של בנקים בחו"ל ("יורובונדס") של כ- 13 מנפיקים שונים;
- סך של 168.5 מיליוני ש"ח אגרות חוב של בנקים בישראל;
- סך של 11.9 מיליוני ש"ח אגרות חוב של חברות בבעלות מדינת ישראל;
- סך של 183.5 מיליוני ש"ח אגרות חוב קונצרניות של כ- 39 מנפיקים שונים.

הבנק מחזיק באגרת חוב של בנק באירלנד בסך 6.5 מיליון ש"ח, מדורגת בדירוג BBB וצפויה להיפרע בפברואר 2012. בחודש פברואר 2011, מכר הבנק שליש מאגרת חוב זו במחיר שווי שוק.

להלן מידע בדבר משך ושיעור הירידה בשווי ההוגן של אגרות חוב זמינות למכירה, מתחת לעלותן המתואמת, אשר הוכרו ישירות בקרן הון ולא נזקפו לרווח והפסד ליום 31.12.10 (במיליוני ש"ח):

שיעור הירידה	משך הירידה				סך הכל
	עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים	
עד 20%	(4.5)	(0.5)	-	(1.7)	(6.7)
20.4%	-	-	-	(1.7)	(1.7)
	(4.5)	(0.5)	-	(3.4)	(8.4)

להלן מידע בדבר משך ושיעור הירידה בשווי ההוגן של אגרות חוב זמינות למכירה, מתחת לעלותן המתואמת, אשר הוכרו ישירות בקרן הון ולא נזקפו לרווח והפסד ליום 31.12.09 (במיליוני ש"ח):

שיעור הירידה	משך הירידה				סך הכל
	עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים	
עד 16.8%	(4.8)	(0.8)	-	(6.6)	(12.2)

הירידה בשווי ההון ליום 31 בדצמבר 2010 של אגרות החוב כוללת:

- 4.1 מיליוני ש"ח ירידה בשווי ההון של אגרות חוב ממשלתיות, אגרות חוב ממשלתיות הנסחרות בחו"ל או אגרות חוב של חברות בבעלות ממשלתית. בכל אגרות החוב הממשלתיות הירידה בשווי הינה עד 20% ולתקופה של עד 6 חודשים.
- 2.8 מיליוני ש"ח ירידה בשווי ההון של אגרות חוב של בנקים בחו"ל, אשר מדורגים בדירוג A- ומעלה, (למעט אגרת חוב אחת בדירוג BBB) נכון לתאריך המאזן (ראה גם דיווח בדבר חשיפת אשראי למוסדות פיננסים זרים).
- מתוך הירידה סך של 0.2 מיליוני ש"ח לתקופה של עד 6 חודשים והשאר לתקופה של מעל שנה. מתוך הירידה סך של 1.1 מיליוני ש"ח הינה ירידה של עד 20%, ו-1.7 מיליוני ש"ח ירידה של 20.4%.
- 1.5 מיליוני ש"ח ירידה בשווי ההון של אגרות חוב קונצרניות 0.2 מיליוני ש"ח לתקופה של עד 6 חודשים, 0.5 מיליוני ש"ח לתקופה של 6-9 חודשים והשאר לתקופה של מעל שנה. כל הירידה בשווי הינה ירידה של עד 20%.

קרן ההון השלילית של הבנק קטנה מ-12.2 מיליוני ש"ח ב-31.12.09 ל-8.4 מיליוני ש"ח נכון ליום 31.12.10. הנתונים הנ"ל הינם ללא השפעת קרן ההון החיובית וללא השפעת המס. קרן ההון הכוללת ליום 31.12.10 הינה חיובית בסך 1.1 מיליוני ש"ח, לאחר ההשפעות הנ"ל (ראה ביאור 4 - ניירות ערך).

בבחינת הצורך בביצוע הפרשה לירידת ערך, בהתאם למדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים, מעריכה הנהלת הבנק, כי אין צורך בביצוע הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין ירידות שווי אלו, בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010. לבנק קיימת הכוונה והיכולת להחזיק את ניירות הערך בהם קיימת ירידת ערך, לתקופת זמן ארוכה מספיק, שתאפשר עליה בשווי ההון של נייר הערך עד השבת העלות או עד לפידיון.

בחינת ירידת הערך נעשתה בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מיום 1.3.09. ראה פרק הדן בירידת ערך נכסים במדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים.

האשראי לציבור הסתכם בסוף שנת 2010 ב-1,751.4 מיליוני ש"ח, לעומת 2,021.8 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2009, ירידה של 13.4%. היתרה הממוצעת בשנת 2010 עמדה על 1,933.7 מיליוני ש"ח לעומת יתרה ממוצעת של 1,804.7 מיליוני ש"ח בשנת 2009, גידול של 7.1%.

הנכסים האחרים הסתכמו בסוף שנת 2010 ב-255.4 מיליוני ש"ח, לעומת 855.9 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2009, ירידה של 70.2%. ירידה זו נובעת בעיקרה מירידה ביתרת הסליקה נטו בקשר עם פעילות בניירות ערך מול הבורסה וכן ירידה בנכסים מפעילות בשוק המעו"ף.

פקדונות הציבור הסתכמו בסוף שנת 2010 ב-6,008.1 מיליוני ש"ח לעומת 7,084.0 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2009, ירידה של 15.2%. היתרה הממוצעת בשנת 2010 עמדה על 6,599.8 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה ממוצעת של 6,736.6 מיליוני ש"ח בשנת 2009, קיטון של 2.0%.

פקדונות מבנקים הסתכמו בסוף שנת 2010 ב-65.6 מיליוני ש"ח, לעומת 72.9 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2009, ירידה של 10%. התנועה בסעיף זה נובעת בעיקרה מפעילות ביבנקאית יומית.

כתב התחייבות נדחה הסתכם בסוף שנת 2010 ב-80.0 מיליוני ש"ח. ביום 28 בדצמבר 2010 הנפיק הבנק לבנק הבינלאומי, החברה האם, כתב התחייבות נדחה צמוד למדד ולפרעון בתאריך 28 בדצמבר 2021.

ההון העצמי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכם ב-421.1 מיליוני ש"ח, לעומת 541.7 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009. הקיטון נובע בעיקר מדיבדנד ששולם במרץ 2010 בסך 75 מיליוני ש"ח ודיבדנד נוסף ששולם בדצמבר 2010 בסך 100 מיליוני ש"ח. קיטון זה קוזז בחלקו על ידי הרווח הנקי לשנת 2010 בסך 49.0 מיליוני ש"ח.

יחס ההון העצמי לסה"כ המאזן עמד בסוף שנת 2010 על 5.5%, לעומת 5.9% בסוף שנת 2009.

יחס ההון הכולל, ליום 31 בדצמבר 2010, המחושב בהתאם להוראת השעה בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל II), הינו 18.4% (ליום 31 בדצמבר 2009 - 16.7%). יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון הינו 15.2% (ליום 31 בדצמבר 2009 - 16.4%).

ב-22 בדצמבר 2010, קבע דירקטוריון הבנק יעדי הון עד להשלמת תהליך ה-SREP על ידי בנק ישראל. על פי החלטה זו יחס ההון הכולל המינימלי שנקבע יהיה בשעור של 15% ואילו יחס ההון הראשוני המינימלי יהיה בשעור 10%.

בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים **בדבר מדידה וגילוי של חובות פגומים** (ראה ביאור 1 לדוחות הכספיים סעיף ל-סעיף קטן ו'), נדרש הבנק להציג נתוני פרופורמה המפרטים את השפעת ההוראות על תוצאותיו העסקיות.

השפעת ההוראות הנ"ל אילו יושמו ביום 31 בדצמבר 2010, הינה ירידה של שיעור יחס ההון המזערי הכולל של הבנק מ-18.4% ל-17.8%. בדבר השפעת חוזר זה על תוצאותיו העסקיות של הבנק, ראה גם ביאור 2 בדוחות הכספיים.

הבנק עומד גם **ביחס ההון הנדרש על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 311**. יחס ההון המזערי שנדרש על ידי בנק ישראל הינו 9%.

תרשים מבנה אחזקות*

* חברות עיקריות.

חברות מוחזקות עיקריות

- א. "יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ" (להלן: "החברה") עוסקת במתן שירותי ניהול תיקי השקעות עבור לקוחות פרטיים ומוסדיים. החברה החזיקה עד ליום 31 בדצמבר 2009 בבעלות מלאה בחברת "יובנק קרנות נאמנות בע"מ" העוסקת בניהול מגוון קרנות נאמנות. ביום 31 בדצמבר 2009 הועברה מלאה ההחזקה ליובנק בע"מ (למידע נוסף, ראה ביאור 6). סך הנכסים תחת ניהול החברה ליום 31 בדצמבר 2010 עומד על כ- 0.7 מיליארד ש"ח. החברה סיימה את שנת 2010 ברווח של 1.0 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד של 0.2 מיליוני ש"ח בשנת 2009.
- ב. "יובנק קרנות נאמנות בע"מ" (להלן: החברה) סיימה את שנת 2010 ברווח נקי של 0.7 מיליוני ש"ח לעומת 0.2 מיליוני ש"ח בשנת 2009. סך הנכסים תחת ניהול החברה ליום 31 בדצמבר 2010 עומד על כ- 0.9 מיליארד ש"ח.
- ג. "יובנק חברה לנאמנות בע"מ" (להלן: "החברה") עוסקת בעיקרה במתן שירותי נאמנות לקרנות נאמנות ובנוסף, כנאמן לסדרות אג"ח של חברות ייעודיות (SPC) וכן נאמנויות פרטיות במגוון תחומים. ביום 31 בדצמבר 2010 החברה משמשת כנאמן של קרנות נאמנות בעלות היקף נכסים של כ- 52 מיליארד ש"ח. הרווח הנקי של החברה לשנת 2010 הסתכם ב-18.9 מיליוני ש"ח, לעומת 13.0 מיליוני ש"ח בשנת 2009.
- ד. "יובנק חיתום וייעוץ בע"מ" (להלן: "החברה") עוסקת בחיתום להנפקות ובייעוץ כלכלי. ההפסד של החברה הסתכם ב-0.1 מיליוני ש"ח בשנת 2010, לעומת רווח בסכום הנמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח בשנת 2009. ביום 8.2.2011 החליט דירקטוריון החברה לשנות את מעמד החברה למעמד לא פעיל, לפי הוראות תקנות ניירות ערך (חיתום) תשס"ז - 2007.
- ה. "יובנק השקעות והחזקות בע"מ" (להלן: "החברה") עוסקת בעיקר בהשקעת בניין, ציוד וריהוט לבנק ולחברות קשורות. הרווח הנקי של החברה לשנת 2010 הסתכם ב-0.3 מיליוני ש"ח, לעומת 0.8 מיליוני ש"ח בשנת 2009.

מידע על חברת האם

קבוצת הבנק הבינלאומי נמנית על חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל. הקבוצה פועלת במגוון רחב של פעילויות פיננסיות: בנקאות מסחרית, בנקאות פרטית, משכנתאות, פעילות בשוק ההון על רבדיה השונים, פעילות פיננסית בינלאומית, מימון בשיטת הליסינג, פקטורינג, כרטיסי אשראי ושירותים פיננסיים שונים. בנוסף ליובנק, היא מחזיקה בשלושה בנקים מסחריים בישראל - בנק אוצר החייל, בנק פועלי אגודת ישראל ובנק מסד - ושתי חברות בנות בחו"ל, פיבי בנק (יו.קיי) בלונדון ופיבי בנק (שווייץ) בציריך. לקבוצה 172 סניפים ושלוחות בישראל, מתוכם 80 סניפים ושלוחות בחברת האם.

תיאור מגזרי הפעילות העסקיים של הבנק

להלן תיאור קצר של מגזרי הפעילות העסקיים של הבנק:

מגזר הבנקאות הפרטית - כולל את כל הלקוחות הפרטיים בבנק ועסקיהם.

מדובר הן בלקוחות פרטיים המשוכים לחטיבת הבנקאות הפרסונלית והן בלקוחות פרטיים המשוכים לחטיבת שוק ההון, אשר עיקר פעילותם הינו בניירות ערך. בנוסף, כולל המגזר את פעילות החברה לניהול נכסים פיננסיים, החברה לניהול קרנות הנאמנות של הבנק ולקוחות החברה לנאמנות של הבנק, שלא בתחום שירותי הנאמנות לקרנות נאמנות.

מגזר הבנקאות העסקית - כולל את כל הלקוחות המוסדיים אשר עיקר עיסוקם הינו בתחום הפיננסי, כגון: קבוצות העוסקות בתחומי ביטוח, פנסיה וגמל, קרנות נאמנות, מנהלי תיקים, וכו'. לקוחות אלו משויכים לחטיבת שוק ההון. בנוסף, כולל המגזר את לקוחות החברה לנאמנות של הבנק, בתחום שירותי הנאמנות לקרנות נאמנות.

המגזר הפיננסי - מגזר זה מאגד בתוכו את פעילות חדרי העסקות, יחידת הנזילות ואת מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.

לבנק אין פעילות מהותית בתחום מגזר משקי הבית, מגזר עסקים קטנים ומגזר הבנקאות המסחרית.

למידע מפורט, לרבות ניתוח כספי, ראה בפרק הדין בתיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות.

חלוקת דיבידנדים

בשנים 2008 ו-2009 לא חולק דיבידנד.

בחודש מרץ 2010 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 75 מיליוני ש"ח.

בחודש דצמבר 2010 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 100 מיליוני ש"ח.

דירוג הבנק על ידי חברת דירוג

חברת "מידרוג" דרגה את פקדונות הבנק בדירוג Aa3 ואת הפקדונות לזמן קצר בדירוג P-1.

הון אנושי

תאור המבנה הארגוני ומספר העובדים המועסקים

למנכ"ל הבנק כפופים ישירות חמישה מנהלים, כדלקמן:

מנהלת חטיבת הבנקאות הפרסונלית, אשר לה כפופים סניפי הבנק.

מספר העובדים המועסקים בחטיבת הבנקאות הפרסונלית הסתכם בשנת 2010 ב- 111 עובדים בממוצע (בשנת 2009 ב- 111 עובדים בממוצע).

מנהל חטיבת שוק ההון, אשר לו כפופות מחלקות מסחר בניירות ערך ישראלים ובניירות ערך זרים, מערך עורפי בניירות ערך ישראלים ובניירות ערך זרים, מחלקת תפעול קרנות נאמנות וצוות בנקאי המעניק שירותים ללקוחות החטיבה.

מספר העובדים המועסקים בחטיבת שוק ההון הסתכם בשנת 2010 ב- 56 עובדים בממוצע (בשנת 2009 ב- 68 עובדים בממוצע). בעקבות העברת עובדי יחידת תפעול קרנות הנאמנות של הבנק לחברת האם, הבנק הבינלאומי, ירד מספר העובדים הממוצע במגזר ב-13 משרות.

מנהל החטיבה הפיננסית, אשר לו כפופות המחלקות הבאות: ניהול נכסים והתחייבויות, יחידת הנזילות וחדר עסקות.

מספר העובדים המועסקים בחטיבה הפיננסית הסתכם בשנת 2010 ב- 15 עובדים בממוצע (בשנת 2009 ב- 13 עובדים בממוצע).

מנהל חטיבת המטה, אשר לו כפופות המחלקות הבאות: משאבי אנוש ומינהל, אשראי וניהול סיכונים, רגולציה ותהליכים, משפטית, תכנון ושיווק ופרנט מחשוב.

מספר העובדים המועסקים בחטיבת המטה הסתכם בשנת 2010 ב- 53 עובדים בממוצע (בשנת 2009 ב- 55 עובדים בממוצע). ביום 12 בינואר 2011, אושר מינויו של מר יעקב גרטן כמנהל הסיכונים הראשי של הבנק. כפועל יוצא, ביום 13 בינואר 2011 עברה מחלקת האשראי, בראשותו של הממונה על האשראי בבנק, מר דוד כץ, לפעול בכפיפות ישירה למנכ"ל הבנק. תחום ניהול הסיכונים נשאר בכפיפות למנהל הסיכונים הראשי בחטיבת המטה.

מנהלת חטיבת החשבונאי הראשי, אשר לה כפופות המחלקות הבאות: חשבונאות, בינלאומית והתאמות והנהלת חשבונות ותשלומים. מספר העובדים המועסקים בחטיבת החשבונאי הראשי הסתכם בשנת 2010 ב- 20 עובדים בממוצע (בשנת 2009 ב- 18 עובדים בממוצע).

בנוסף, שרותי הביקורת הפנימית נשענים ברובם על מערך הביקורת הפנימית הקבוצתית, למידע נוסף ראה בפרק הדין בגילוי בדבר מבקר פנימי בבנק.

להלן נתונים על מספר העובדים בבנק ובחברות הבת לסוף שנה והממוצע החודשי לשנה:

לסוף שנה:	הבנק			חברות בנות			סך הכל		
	עובדים מן המניין	עובדים אחרים*	סה"כ	עובדים מן המניין	עובדים אחרים*	סה"כ	עובדים מן המניין	עובדים אחרים*	סה"כ
31.12.10	227	8	235	29	-	29	256	8	264
31.12.09	228	13	241	29	-	29	257	13	270
ממוצע חודשי:									
2010	224	4	228	27	-	27	251	4	255
2009	224	12	236	29	-	29	253	12	265

* כולל עובדי שעות, עובדי כ"א ועובדים במיקור חוץ

שינויים בכח אדם

16% מעובדי הבנק החלו עבודתם בבנק במהלך שנת 2010. תחלופת כח האדם איפשרה לבנק הזרמת כוח אדם חדש ומקצועי המתאים לאופי פעילותו וצרכי כוח אדם הנדרשים לבנק.

הסכמי העסקה

כל עובדי הבנק מועסקים בהסכמי עבודה אישיים. הסכמים אלו מקנים לבנק גמישות העסקה מירבית תוך תגובה מהירה לצרכי ולתנאי השוק ולפעילות העיסוקית של הבנק. למידע בדבר זכויות עובדים בפרישה - ראה פירוט בביאור 13.

הדרכה

העלאת רמת המקצועיות בבנק הינה תוצאה של גיוס איכותי וממוקד, אך גם של תכנית הדרכה אישית וארגונית התואמת את צרכי הבנק, והמוגדרת בתכנית העבודה השנתית. תכנית ההדרכה בבנק כוללת הדרכות והכשרות מקצועיות בתחומים השונים של הפעילות הבנקאית הסדירה.

תכנית ההדרכה נגזרת מגורמים משתנים שונים, ביניהם: המדיניות העסקית של הבנק, התפתחויות צפויות במשק בכלל ובענף הבנקאות בפרט, שינויים רגולטוריים ועוד.

יובנק משתמש לצרכי הדרכה במערך ההדרכה המפותח של הבינלאומי, בקורסים, ימי עיון, השתלמויות והדרכות.

תכנית ההדרכה נותנת, גם כגורם הנעת עובדים, מענה לפיתוח מיומנויות אישיות ולהתפתחות אישית של עובדים בנושאים שונים. במקביל, הבנק מעודד התפתחות מקצועית ואישית, בין היתר באמצעות השתתפות במימון לימודים אקדמיים התואמים את צרכי הבנק ובסיוע בימי חופשה בזמן בחינות.

תכניות תגמול לעובדים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מחודש אפריל 2009 דן דירקטוריון הבנק במדיניות תגמול ובמתודולוגיה ליישומה, שמטרתה לאזן בין הרצון לעודד מוטיבציה, ליצור זהות אינטרסים של המנהלים עם הבנק לטווח הארוך, לשמר ולתגמל מנהלים והישגיות לבין הצורך למנוע לקיחת סיכונים מופרזת. המדיניות מתייחסת לכלל עובדי הבנק, והיא חלק ממדיניות קבוצתית שגובשה בשיתוף החברה האם, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. בנוסף, פועל הבנק לשימור עובדי מפתח בארגון.

קוד אתי

לבנק קוד אתי המקדם אתיקה ואחריות חברתית ומטמיע נורמות התנהגות ראויות בקרב עובדי הבנק ומנהליו. כתיבת הקוד האתי נעשתה בשיתוף עובדי הבנק. הוקמו מוסדות אתיקה ונעשות פעולות להטמעת הקוד האתי באופן שוטף לכל עובד ועובד.

מגבלות ופיקוח על פעילות הבנק

בהוראת ניהול בנקאי תקין 313 - "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" קיימות מגבלות על פיהן הבנק אינו רשאי לתת אשראי ל"לווה בודד", ל"קבוצת לווים", ו"לששת הלווים כולל קבוצת לווים" (כהגדרתם בהוראה) בסכומים שעולים על 15%, 30%, ו- 135% מהונו העצמי, בהתאמה.

בגין המגבלות הנ"ל הגיע הבנק להסכם עם לווים מסוימים וקבוצות לווים מסוימות, כי מסגרת האשראי שלהם תמומש רק אם לא תביא לחריגה מהמגבלות שתוארו לעיל.

בהוראת ניהול בנקאי תקין 337 - "פעילות בשוק מעו"ף" קיימת מגבלה על פיה סך כל התחייבויותיו של תאגיד בנקאי כלפי מסלקת מעו"ף (לאחר ניכויים מותרים) לא תעלה על 30% מהונו של הבנק. לאור פעילותם הרבה של לקוחות חטיבת שוק ההון בשוק המעו"ף, הבנק בודק את המגבלה הנ"ל באופן שוטף.

בהוראת ניהול בנקאי תקין 315 - "הפרשה נוספת לחובות מסופקים" נקבע כי יש לבצע הפרשה נוספת לחובות מסופקים בגין ריכוזיות חבויות ענפית. הבנק חשוף לריכוזיות בענף השירותים הפיננסיים. ריכוזיות זו תואמת את המדיניות העסקית של הבנק על פיה מגזר לקוחות שוק ההון הינו בין מגזרי הפעילות העיקריים. הבנק מקפיד על יישום המגבלה. בשנים 2009 ו- 2010 לא היתה חריגה ממגבלת ריכוזיות ענפית.

בנוסף, לענין הרפורמה בשוק ההון ראה פרטים בפרק הדין על מגזרי פעילות בנושא פעילות יובנק קרנות נאמנות בע"מ.

מלבד המתואר לעיל אין מגבלות ופיקוח נוספים שהינם ייחודיים או אפקטיביים לבנק בשנים הרלוונטיות או שצפויה להיות להם השפעה מהותית על פעילות הבנק בעתיד.

הסכמים מהותיים

א. הסכם שירותי מיחשוב

כחלק מאסטרטגיית קבוצת הבנק הבינלאומי ניתנים שירותי המיחשוב, לרבות שירותי התפעול והתכנות, באמצעות חברת הבת - מת"ף. השירותים ניתנים על ידי עובדי מת"ף. כחלק מאסטרטגיה זו, הפכו בשנת 2005 עובדי יחידת המחשב של הבנק לעובדי מת"ף. כפועל יוצא, כל שירותי המיחשוב של הבנק, לרבות שירותי התפעול ושירותי התכנות, ניתנים לבנק על ידי חברת מת"ף. על פי עקרונות ההתקשרות בין הבנק ומת"ף, עד לתום שנת 2009 מת"ף נשאה בעלויות תהליך איחוד האפליקציות בין הבנקים והבנק שילם למת"ף עבור שירותי מיחשוב שוטפים ונשא בחלקו בפיתוח יישומים רגולטוריים וקבוצתיים כפי שסוכם, בתוספת גידול מוסכם. החל משנת 2010, גובש מודל לקביעת התשלומים השוטפים עבור שירותי המיחשוב המתבסס על חלקו היחסי של הבנק בסך כל פעולות המחשב המבוצעות בקבוצת הבינלאומי.

ב. ראה מידע רלוונטי נוסף בביאורים הבאים לדוחות הכספיים:

- לענין הסכמים הנוגעים לשינוי השליטה בבנק - ראה ביאור 18 (ה).
- לענין התחייבות הבנק למסלקת המעו"ף - ראה ביאור 17 (ג) ו-17 (ג) (3).
- לענין התחייבות הבנק למסלקת הבורסה - ראה ביאור 17 (ג) (4).
- לענין הסכם בטוחות עם EUROCLEAR - ראה ביאור 17 (ג) (5).
- לענין שיפוי נושאי משרה - ראה ביאור 17 (ג) (8).
- לענין התקשרויות בין הבנק לקבוצת הבנק הבינלאומי - ראה ביאור 17 (ג) (10).
- לענין שיעבודים - ראה ביאור 17 (ד).
- לענין שכירות מבנים - ראה ביאור 17 (ג) 11.

הליכים משפטיים

להלן פירוט לגבי תובענות נגד הבנק וחברות מאוחדות שלו, בסכומים מהותיים העולים על 1% מהון הבנק. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות האמורות.

ההסתברות להתממשות חשיפת סיכון נוספת לבנק הינה קלושה לדעת הבנק, בהתבסס על דעת יועציו המשפטיים (ולדעת הנהלת החברה המאוחדת, בהתבסס על דעת יועציה המשפטיים) בכל חמש התובענות המפורטות להלן:

1. ביום 25 ביולי 2002 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה נגד חברה אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב (להלן: "החברה"), החברה לנאמנות, פועלים שוקי הון והשקעות בע"מ, דירקטורים בחברה, בעלי שליטה בה, חברת האם של החברה ורואי החשבון אשר ביקרו את חשבונותיה של החברה. סכום הנזק הנטען על ידי התובע הינו בסך של כ-32,000 ש"ח. יחד עם התובענה הוגשה לבית המשפט בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית עבור כל מחזיקי אגרות החוב שהנפיקה החברה בסכום משוער של כ-38.8 מיליוני ש"ח. החברה, הגישה תגובה לבקשה לאישור התובענה כתביעה ייצוגית. הראיות בתיק נשמעו והוגשו סיכומים. לדעת החברה לנאמנות ויועציה המשפטיים, לחברה לנאמנות יש טענות ראיות הן כנגד היות התביעה ראויה להידון כתביעה ייצוגית והן לעניין הנטען בכתב התביעה נגד החברה לנאמנות.
2. ביום 27 ביולי 2003 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, על ידי שני לקוחות, תביעה למתן פסק דין הצהרתי לפיו אין אחד הלקוחות חייב לבנק כספים, וכן כי השעבוד על מניות חברה נסחרת בבורסה, אשר משמשות בטוחה לחובות שני הלקוחות, ואשר הבנק מבקש לאכוף את מימושן, אינו תקף. היקף המחלוקת על פי כתב התביעה מגיע לסך של כ-27.1 מיליון ש"ח. בירור התביעה נמצא בהליכים מקדמיים שונים.
3. ביום 22 בדצמבר 2005 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה נגד יובנק חברה לנאמנות בע"מ (להלן: "החברה") אשר תוקנה ביום 15 בספטמבר 2009 לסך של כ-32.6 מיליוני ש"ח (משוערך ליום 31.12.10) על ידי שלושה תובעים אשר הינם חברות קשורות אחת לשניה. התובעים החזיקו באגרות חוב להם החברה שימשה כנאמן. בשל קשיים כלכליים, מנפיקת האג"ח לא פרעה את חובותיה כלפי בעלי אגרות החוב שלה. החברה הגישה כתב הגנה מתוקן. לדעת החברה ויועציה המשפטיים, יש לחברה הגנה טובה כנגד התביעה.
4. באוקטובר 2006 ניתן ע"י בית המשפט המחוזי בירושלים פסק דין לפיו נדחתה תביעה שכנגד, שהוגשה על ידי לקוח הבנק למתן פסק דין הצהרתי כי נגרמו לו נזקים בסך של כ-10.7 מיליון ש"ח הנובעים מטעויות ורשלנות הבנק. הלקוח הגיש ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון.
5. ביום 18 במרץ 2009 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה כנגד הבנק על ידי לקוח בסך של 8.1 מיליוני ש"ח. נטען כי הבנק התרשל כאשר כיבד שיקים בסך של 5.0 מיליוני ש"ח. השיקים זויפו על ידי עובדת של הלקוח. הבנק הגיש כתב הגנה והודעת צד ג' כנגד העובדת.

סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות הבנק

ההתפתחויות הכלכליות בשנת 2010

בשנת 2010 המשק הישראלי צמח בשיעור מהיר של 4.5%, הרבה מעל ההערכות המוקדמות. למעשה, מדינת ישראל התאוששה מהמשבר הכלכלי העולמי של סתיו 2008 בצורה מפתיעה. בשנת 2009, ישראל צמחה ב- 0.8% (בניגוד לציפיות לירידה בתוצר) לעומת ירידה בתוצר בקרב המדינות המפותחות של כ- 4%-3%. חסינותה היחסית של ישראל למשבר העולמי מפתיעה, על רקע התלות ביצוא הישראלי למדינות המערב. היצוא הישראלי מהווה כ- 44% מהתוצר הישראלי, כאשר שני שלישי מיעדי יצוא הסחורות הם לארה"ב ואירופה - גושי סחר אשר אופיינו על ידי צמיחה איטית יחסית לאסיה והמדינות המתפתחות. ישראל הצליחה להגדיל את מרכיב היצוא לאסיה מ- 16% בשנת 2008 ל- 20% בשנת 2010.

כאמור, הצמיחה המהירה בשנת 2010 נבעה מהתאוששות מהירה ביצוא סחורות ושירותים אשר התרחב ב- 12.6% על רקע גידול מהיר בסחר העולמי של 12.2% בשנה זו. הצמיחה הגלובלית בשנת 2010 הסתכמה ב- 4.9% לעומת 0.8% בשנת 2009. הגורם החשוב אשר תמך בהתאוששות הגלובלית, הינו היכולת של המדינות המתפתחות להמשיך לצמוח למרות החולשה בביקושים מהמערב. סין צמחה ב- 10.3% וכלל המדינות המתפתחות (אשר צמחו ב- 7.1% בממוצע) תרמו כ- 70% לגידול בצמיחה הגלובלית בשנת 2010. למעשה, ההתאוששות בצמיחה העולמית איננה אחידה - קיימת צמיחה מהירה במדינות המתפתחות מלווה בלחצי אינפלציה בהשוואה לצמיחה איטית, מלוות אבטלה גבוהה ואינפלציה נמוכה ברוב המדינות המפותחות (הצמיחה המהירה בגרמניה יוצאת מן הכלל).

שנת 2010 אופיינה על ידי גידול מהיר גם בביקושים המקומיים - הצריכה הפרטית וההשקעות. הצריכה הפרטית עלתה ב- 4.7% או כ- 3% לנפש, זאת על רקע השיפור בתעסוקה, עלייה מתונה בשכר ועלייה בעושר הכללי של הציבור ("אפקט העושר"), בשל עלייה חדה בערך נכסי הנדל"ן ובנכסים פיננסיים של הציבור (ב- 2010 תיק הנכסים של הציבור עלה ב- 5.7% עד רבעון שלישי). בנוסף, גם הריבית הנמוכה בהחלט עודדה גידול בצריכה על חשבון החיסכון. שיעור החיסכון הפרטי הנקי ירד מ- 14.2% בשנת 2009 ל- 11.8% בשנת 2010. השכר הריאלי עלה ב- 0.9%, זאת לעומת שחיקה של 2.8% בשנת 2009. שיעור האבטלה ירד מ- 7.7% בממוצע בשנת 2009 ל- 6.6% בשנת 2010. חשוב להדגיש, שהירידה בשיעור האבטלה באה במקביל לעלייה בשיעור ההשתתפות (גידול בהיקף מחפשי העבודה) מ- 56.6% בשנת 2008 ל- 57.7% ברבעון שלישי בשנת 2010 - התפתחות בהחלט חיובית. למעשה, נוספו כ- 130 אלף מועסקים חדשים בשנת 2010. לקראת סוף השנה עברו לחצי השכר והסקטור הציבורי חתם על הסכם שכר, אשר מקנה תוספת ברוטו של 6.25% בשכר על פני שלוש שנים. כמו כן, גובשה הסכמה בין התאחדות התעשיינים וההסתדרות לגבי עדכון ברמת שכר המינימום בשיעור של 11% עד אוקטובר 2012. בשנת 2010, ישראל נהנתה גם מגידול מהיר בהשקעות בנכסים קבועים בשיעור של 9.9%, זאת לעומת ירידה של 5.8% בשנת 2009. חלה עלייה בהשקעות בבנייה למגורים בשיעור של 10.8% וגידול במספר התחלות הבנייה מרמה של כ- 32.5 אלף יחידות בשנת 2008 לכ- 37 אלף יחידות בשנת 2010 (אומדן). הגידול בפעילות של ענף הבנייה, הושפע מהגידול בביקושים של הציבור ומעלייה חדה במחירי הדירות של כ- 52% משנת 2008. גם ההשקעות במכונות וציוד עלו בשיעור מהיר יחסית של 9.0% וכן חל גידול של 28% בהשקעות בכלי תחבורה. למרות המאמצים של הממשלה להגדיל את ההשקעות בתשתית, בפועל חלה ירידה של 11.2% בשנת 2010 לאחר ירידה מצטברת של 13.5% בשנים 2008-2009.

העודף בחשבון השוטף נשאר גבוה יחסית בשנת 2010 והגיע לכ- 3.2% במונחי תוצר (אומדן) לעומת 3.9% בשנת 2009. ישראל נהנית מעודף בחשבון השירותים, בשל גידול מהיר ביצוא השירותים (שירותי הובלה, תוכנה, מו"פ ותיירות) ומיציבות בהיקף תשלומי העברה (כגון הסיוע מארה"ב). לעומת גירעון קטן בחשבון הסחר וחשבון ההון (תשלומי ריבית לחו"ל וכו'). העודף בחשבון השוטף מהווה גורם בסיסי אשר ממשיך לתמוך בהתחזקות של השקל.

התפתחות הפעילות הממשלתית

שנת 2010 הייתה שנה מוצלחת מבחינת המדיניות הפיסקאלית. למרות שתוכנן גירעון גבוה יחסית של 5.5% במונחי תוצר (42.9 מיליארד ש"ח), בפועל שנת 2010 הסתיימה עם גירעון נמוך יותר של 3.7% מהתוצר (30.2 מיליארד ש"ח). הסיבה העיקרית לתת ביצוע בגירעון, נעוצה בעלייה החדה בהכנסות המדינה על רקע הצמיחה המהירה במשק, הרבה מעבר לתחזית האוצר. לעומת ביצוע היתר בצד ההכנסות, צד ההוצאות בתקציב אופיין על ידי תת ביצוע - 99% מסך ההוצאות המתוכננות בוצעו, או כמעט 2 מיליארד ש"ח פחות מהמתוכנן. מימון הגירעון בשנת 2010 נעשה בתנאים נוחים במיוחד. מעבר לתת ביצוע בגירעון התקציבי, משרד האוצר ניצל 8.6 מיליארד ש"ח מעודפי מימון משנים קודמות כדי לממן כשליש מסך הגירעון למימון. כזכור, בשנים 2008-2009 האוצר גייס כ- 16 מיליארד ש"ח מעבר לצורכי המימון של הגירעון השוטף, כך שנוצרו עודפים בחשבון "הפיקדון" של משרד האוצר בבנק ישראל.

בנוסף, ההכנסות ממכירת חברות הגיעו לסכום משמעותי של 4.5 מיליארד ש"ח לעומת יעד מקורי של 0.5 מיליארד ש"ח. ההפרטה בשנת 2010, כללה את יתרת החזקות המדינה בבנק דיסקונט. בנוסף, האוצר קיבל כ- 2.5 מיליארד ש"ח ממכירת קרקעות בשנת 2010. שימוש רחב בפיקדון בשנת 2010 וגידול ניכר בהכנסות מהפרטה, איפשרו את הקטנת המימון בשוק המקומי ובכך הורידו את הלחץ על התשואות. בשנת 2010, האוצר גייס כ- 70.6 מיליארד ש"ח - סכום קטן באופן ניכר מהתוכנית המקורית של 90.5 מיליארד ש"ח. מול גיוס זה, נפדו כ- 80.9 מיליארד ש"ח (קרן וריבית) באג"ח הממשלתי (סחיר ולא סחיר), כך שבשנת 2010 נוצר עודף פדיון של כ- 10.3 מיליארד

ש"ח, זאת לעומת עודף גיוס של כ-16.4 מיליארד ש"ח בשנת 2009. עודף פדיון בשוק האג"ח, מהווה אינדיקטור חשוב למידת הלחץ בשוק האג"ח וסביר להניח שגורם זה תמך בירידת התשואות בשנת 2010.

עודף פדיון משמעותי, כאמור, בשוק האג"ח הוביל לירידה גם בחוב הממשלתי במונחי תוצר אשר ירד מ-78% בשנת 2009 לרמה של 75% בשנת 2010. ירידה בחוב הממשלתי, מהווה פרמטר ליציבות המאקרו - כלכלית של המשק ותומכת ביציבות פיננסית וירידה בפרמיית הסיכון של המדינה. בשנת 2010, גברה הרגישות של השווקים הפיננסיים להיווצרות חריגות בגירעון התקציבי ובחוב הממשלתי אשר הביאה לטלטלה בשוקי ההון סביב מדינות דרום אירופה (מדינות ה-PIIGS: פורטוגל, איטליה, אירלנד ויוון וספרד).

מדיניות מוניטארית

בשנת 2010 בנק ישראל המשיך לנהל מדיניות מוניטארית מאד נרחבת, אם כי מעט פחות מאשר מדיניותו בשנת 2009. בנק ישראל המשיך לרכוש מט"ח בשוק הפתוח בהיקף של 12 מיליארד דולר, במטרה מוצהרת לתמוך ברמת שער החליפין של השקל, זאת לאחר רכישות של 35 מיליארד דולר בשנת 2009. מדינות לא מעטות בעולם (ברזיל, דרום קוראה, רוסיה, טורקיה, שווייץ ועוד) פועלות למניעת התחזקות של המטבע המקומי על רקע עלייה משמעותית בתנועות ההון לטווח קצר. בראשית 2011, בנק ישראל הכשיר את הקרקע להטלת מגבלות על תנועות הון לטווח קצר, על ידי חובת דיווח בפעילות של הזרים בשוק המק"מ וחובת נזילות בעסקאות בנגזרים.

חשוב להדגיש, שמול רכישות המט"ח של בנק ישראל הוא עיקר את ההשפעה המוניטארית על ידי גידול בהנפקות המק"מ, כך שלא נוצר גידול בבסיס הכסף במשק - התפתחות אשר עלולה הייתה לתמוך בעלייה באינפלציה. סך מצבת המק"מ במשק עלתה ב-46.5 מיליארד ש"ח בשנת 2010, במטרה לספוג את עודפי הנזילות מרכישות מט"ח. בנקים זרים ניצלו את פערי הריביות ומחסור מסוים במט"ח בקרב בנקים ישראלים, כדי להגדיל את החזקותיהם מ-2% אשתקד ל-28% בסוף 2010.

בשנת 2010, בנק ישראל אף פעל באופן נקודתי בשוק הדיור במטרה לצנן את עודף הביקוש ולמנוע התפתחות של שוק בועתי. בחודש יולי, הבנק פעל להגבלת סך האשראי ל-60% משווי הנכס (או לפחות לייקר את האשראי מעבר לשיעור זה) ובחודש ספטמבר בנק ישראל פעל להגבלת האשראי השקלי ל-25% מסך כל המשכנתא. החשש של בנק ישראל נובע מההשלכות של ייקור משמעותי בהחזרי הריבית בהלוואות צמודות ריבית הפריים כאשר הריבית תגיע לרמה "נורמאלית" על היציבות הפיננסית.

בשנת 2009 כ-70% מכלל ההלוואות היו הלוואות שקליות, שיעור אשר הלך ופחת לכ-47% בשנת 2010.

ריבית בנק ישראל

במהלך שנת 2010, הריבית הבסיסית של בנק ישראל עלתה ארבע פעמים (0.25% בכל פעם) והגיעה ל-2.0% בסוף השנה. בנק ישראל הצהיר שבכוונתו להביא את הריבית לרמה "נורמאלית", כאשר קצב העלאת הריבית תלוי במספר גורמים כגון: סביבת האינפלציה, הסביבה המאקרו - כלכלית, התפתחויות בעולם ומצבו של שער החליפין של השקל. הסתכלות על ארבעת הגורמים בכל עת, בהחלט גרמה לעלייה איטית בריבית, אשר נותרה עדיין רחוקה משיווי המשקל בסוף השנה ולא תואמת את מצבו הכלכלי האיתן של המשק הישראלי. כנראה, שהחשש ללחץ גדול יותר לייסוף בשקל היה שיקול דומיננטי בהעלאה המאד הדרגתית בריבית, זאת למרות החשש להיווצרות בועה בשוק הנדל"ן.

שוק המט"ח

בשנת 2010, שער החליפין של השקל יוסף ב-4.9% מול הדולר וב-13.9% מול האירו. בהסתכלות על סל המטבעות האפקטיבי (חישוב של השקל מול כ-24 מטבעות בהתאם למשקל הסחר), השקל יוסף ב-6.6% בשנת 2010. התנהגות השקל הושפעה מאד ממגמת התחזקות הדולר בעולם, אשר התחזק מ-1.46 דולר לאירו בדצמבר 2009 ל-1.32 דולר לאירו בדצמבר 2010 (ממוצע חודשי). שער החליפין של השקל אף הושפע מגורמים בסיסיים חיוניים. העודף בחשבון השוטר, עלה מ-0.9% תוצר בשנת 2008 ל-3.9% תוצר בשנת 2009 וירד ל-3.2% תוצר (אומדן) בשנת 2010. בנוסף, העלאת הריבית בישראל מול היציבות בריבית במדינות המערב (ארה"ב בפרט), הביאה לפתיחה בפערי הריביות מול חו"ל ובכך הגדילה את תנועות ההון פנימה לטווח הקצר.

מנגד, בשנת 2010 ההשקעות הריאליות נטו היו לכיוון חו"ל: ישראלים השקיעו בחו"ל יותר מאשר ההשקעות של תושבי חוץ בישראל בהיקף של כ-0.5% תוצר.

תושבי חוץ הקטינו את החזקותיהם בהשקעות הפיננסיות בישראל, בעיקר עקב השינוי, בסוף חודש מאי, בסיווג של ישראל ממדינה מתפתחת למדינה מפותחת במדד ה-MSCI. כאמור, רכישות המט"ח על ידי בנק ישראל נמשכו בשנת 2010 וכנראה מנעו ייסוף חד יותר בשקל.

סביבת האינפלציה

בשנת 2010 האינפלציה הגיעה ל-2.7%, מתחת לרף העליון של יעד האינפלציה (3%) - לראשונה מאז שנת 2006 ונבעה משני סעיפים עיקריים: הדיור והפירות והירקות. מדד המחירים לצרכן ללא סעיף הדיור (אשר עלה ב-4.9%) עלה ב-1.9% וללא סעיף הדיור וללא סעיף הפירות והירקות (אשר עלה ב-16%) המדד עלה ב-1.3% בלבד. העלייה בסעיף הפירות והירקות נבעה מפגעי הטבע, אשר השפיעו מצד ההיצע ולא מצד הביקוש ונושא הדיור מורכב הרבה יותר.

מחירי הדיור, אשר מופיעים במדד המחירים לצרכן כוללים את מחירי השכירות בלבד, הנמדדים בעת חידוש חוזה השכירות (אחת לשנה). כאמור, סעיף הדיור עלה ב- 4.9% בשנת 2010 לעומת עלייה של 5.6% בשנת 2009 ו- 12.1% בשנת 2008. סעיף זה מושפע בעיקר מכוח הקנייה של הציבור ומהגידול במשקי הבית מצד הביקוש, אך כמובן גם מצד ההיצע - עקב ירידה במלאי הדירות הפנויות בשנים האחרונות. ההתפתחות המדאגה יותר, הינה העלייה החדה במחירי הדירות בבעלות (מחירי הרכישות בפועל כפי שהם נמדדים בנתוני מס שבח). מדובר בעלייה של 17.3% בשנת 2010 ועלייה מצטברת של 52% מתחילת שנת 2008. אומנם, מגמה זו החלה לאחר מספר שנים של קיפאון ריאלי ברמת מחירי הדיור, אך קצב עליית המחירים הזכיר תופעה בועתית ולכן בנק ישראל פעל בניסיון לצנן את הביקוש בשוק זה על ידי ייקור האשראי. כנראה, שחלק ממגמת העלייה במחירי הדיור נובעת משנים של רמת התחלות בנייה נמוכה יחסית לביקוש הטבעי. בכל זאת, העיתוי של הזינוק במחירים עם ירידה בריבית בנק ישראל ל- 0.5% בסתיו 2008 ושמירה על ריבית מאד נמוכה עד היום, מצביע על הקשר המובהק בין המדיניות המוניטארית והתפתחות מחירי הדיור.

שנת 2010 אופיינה בהמשך צמיחה של המשק הישראלי בכל התחומים: בפעילות הריאלית, בתעסוקה, בהשקעות וביצוא. כתוצאה מכך ובמקביל לעליית מחירי הסחורות בעולם, התגברו הלחצים האינפלציוניים בהובלת סעיף הדיור, שהביאו להתחלת תהליך של העלאת הריבית שמטרתו לבסס את האינפלציה בתוך תחום היעד, תוך תמיכה בפעילות המשקית ושמירה על היציבות הפיננסית.

שוק ההון

בשוק ההון הישראלי - מדד ת"א 25 עלה בסיכום שנתי ב- 15.8%, בהובלת מניות הבנקים ומניות האנרגיה הקשורות עם תגליות תמר ולוויתן. נרשמו שיאים חדשים במדד ועליה מצטברת של 124% מרמות השפל של נובמבר 2008. עליות נאות נרשמו גם בשווקי האג"ח: מדד האג"ח הכללי עלה ב- 8%, אג"ח ממשלתי שקלי מסוג שחר עלה ב- 6.2% ואג"ח חברות (תל בונד 20) עלה בכ- 11%. מחזור המסחר היומי במניות בבורסה הסתכם בכ- 2 מיליארד ש"ח, עלייה של כ- 20% משנת 2009 וקרוב לרמות השיא של 2007, במק"מ כ- 1.2 מיליארד ש"ח ובאג"ח בכ- 3.2 מיליארד ש"ח. התעוררות ניכרת נרשמה גם בשוק ההנפקות הפרטיות וסך הגיוסים הסתכמו בשנת 2010 בכ- 55 מיליארד ש"ח במניות ובאג"ח לעומת כ- 42 מיליארד ש"ח בשנת 2009.

שנת 2010 הייתה שנה של שיפור גם בכלכלה העולמית בעיקר בארה"ב וביפן. מנגד, היתה במדינות אירופה צמיחה מתונה יותר, על רקע המשבר במדינות ה-PIIGS, כאשר חלקן עומדות עדיין בפני חשש של חדלות פירעון. בבורסות בעולם - מדד ה- S&P 500 בארה"ב עלה ב- 12.8%, הניקיי ביפן עלה ב- 10.1%, ה- DAX בגרמניה עלה ב- 7.5%, הפוטסי בלונדון עלה ב- 4.2% ומדד המדינות המתפתחות ה- MSCI עלה ב- 15.5%.

עדכוני חקיקה ופסיקה ביחס למערכת הבנקאית בשנת 2010

חוק בנק ישראל, התש"ע-2010

החוק נכנס לתוקף ביום 1.6.10 ומחליף את חוק בנק ישראל הקיים ואת חוק הפיקוח על המטבע. במסגרת החוק החדש הוגדרו האורגנים של בנק ישראל וסמכויותיהם: נגיד, ועדה מוניתרית ומועצה מינהלית. נקבעו, בין היתר, מטרותיו, תפקידיו ועקרונות עמאות. נקבעו סוגי פעולות שהבנק מוסמך לבצען לשם השגת מטרותיו ומילוי תפקידיו לפי החוק. כמו כן, נקבעו סמכויות בנק ישראל לגבי תאגידים בנקאיים ולגבי גופים פיננסיים אחרים. בין היתר, לנגיד הוקנתה סמכות להטיל על התאגיד הבנקאי עיצומים כספיים המגיעים למיליוני שקלים במקרים בהם הופרו הוראות בנק ישראל ולהטיל עיצום כספי על מנכ"ל תאגיד, אשר לא פיקח או נקט את כל האמצעים הסבירים למניעת הפרת הוראות חוק מסוימות ע"י התאגיד, ואף להורות על הפסקת כהונתו.

חוק יעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011

ביום 27.1.11 פורסם ברשומות החוק. החוק יכנס לתוקפו ביום 26.2.11 למעט נושאים מסוימים במסגרת החוק, אשר יכנסו לתוקפם במועד מאוחר יותר כמפורט בחוק. מטרת החוק הינה לייעל את האכיפה של הוראות חוק ניירות ערך התשכ"ח 1968, חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 וחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994, לקצר את משך הזמן שבין ביצוע ההפרה לבין הטלת העונש ולהתאים את הענישה לחומרת ההפרה. במסגרת זאת נקבע מדרג חדש של הפרות והוחמרה הענישה בגין עבירות מסוימות. בהתאם הורחבה סמכותה של רשות ניירות ערך להטיל עיצום כספי בכל אחד מהחוקים האמורים. בין היתר נקבע כי תאגיד מדווח לפי חוק ניירות ערך חשוף לעיצום כספי המוטל על ידי הרשות עד לסך של 500,000 ש"ח ותאגיד בנקאי חשוף לעיצום כספי המוטל על ידי הרשות לפי חוק הייעוץ עד לסך של 1,000,000 ש"ח. יחיד חשוף לעיצום כספי המוטל על ידי הרשות לפי חוק ניירות ערך בסך של 6,000 ש"ח בעוד שיחיד בעל רישיון לפי חוק הייעוץ חשוף לעיצום כספי המוטל על ידי הרשות עד לסך של 15,000 ש"ח, לפי סיווג ההפרה. ועדת אכיפה מנהלית מוסמכת להטיל עיצומים כספיים נרחבים יותר כאשר תאגיד חשוף לעיצום כספי לפי חוק ניירות ערך וחוק הייעוץ של עד 5,000,000 ש"ח ואילו יחיד חשוף לעיצום כספי לפי חוק ניירות ערך וחוק הייעוץ בסכומים שבין 25,000 - 1,000,000 ש"ח והכל לפי סיווג ההפרה וסיווג המפר. במקביל אוסר החוק על ביטוח ושיפוי של המפר בגין עיצום כספי שייפסק לחובתו (למעט במקרה של תשלום לפגיע ההפרה והוצאות שהוצאו בקשר עם הליך בעניין). יצוין, כי החוק קובע חובת פיקוח על מנכ"ל התאגיד, על פיה מנכ"ל התאגיד חייב לפקח ולנקוט בכל האמצעים הסבירים בנסיבות העניין, כמפורט בסעיף, למניעת הפרות על ידי התאגיד או בידי מי מעובדיו. החוק קובע כי אם בוצעה הפרה (למעט בהפרות מסוימות) חזקה שהמנכ"ל הפר את חובת הפיקוח האמורה והוא יהיה חשוף לאמצעי אכיפה כאילו היה הוא המפר, אלא אם המנכ"ל פעל למניעת הפרה ו/או הישגותה, לרבות על ידי קביעת נהלים מתאימים. החוק מאפשר שלושה ערוצי אכיפה מקבילים, לפי שיקול דעתו של יו"ר רשות ניירות ערך: (1) הטלת עיצום כספי על ידי הרשות (מיועד להפרות הניתנות להוכחה בקלות יחסית), כאשר סכום העיצום ישתנה בהתאם לסוג ההפרה וסוג התאגיד הרלוונטי. דרישת חיוב תפורסם באתר הרשות ותדווח במגנא והרשות רשאית להורות לבעל רישיון לשלוח הודעה בנושא ללקוחותיו או לפרסם הודעה בנושא בעיתון. (2) הליך אכיפה מנהלי באמצעות ועדת אכיפה מנהלית (מיועד להפרות המצריכות קיום הליך ברור משמעותי), כגון: עיצום כספי, תשלום לפגיע ההפרה, חיוב לנקוט בפעולות לתיקון ההפרה או מניעת הישגותה, איסור לכהן כנושא משרה בכירה בגוף מפוקח, ביטול או התלייה של רישיון/אישור/היתר. (3) הליך פלילי (מיועד לטיפול בעבירות פליליות), כמו כן, החוק מסמך את יו"ר רשות ניירות ערך להתקשר עם הגורם המפר בהסדר להימנעות מנקיטת הליכים או להפסקת הליכים מותנית, חלף ניהול הליך פלילי או מנהלי. התקשרות בהסדר כאמור תפורסם באופן דומה לאמור לעיל ביחס לדרישת חיוב. הבנק לומד את החוק ונערך ליישום והטמעתו.

חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מספר 14), התש"ע-2010

ביום 16.2.2010 פורסם ברשומות התיקון לחוק המחליף את סעיף 69 לחוק השקעות משותפות בנאמנות התשנ"ד - 1994, להלן עיקריו: הוטלה חובה על מנהל הקרן לערוך מכרז לעמלות ברוקראז' עם "חברה סוחרת" (חבר בורסה); על דירקטוריון מנהל קרן לקבוע נוהל לעריכת מכרז, אשר יאושר ע"י הנאמן; התקשרות עם חבר בורסה בחו"ל יכולה להיעשות ללא מכרז (בתנאי החוק); התקשרות מנהל קרן בהסכם ברוקראז' עם חבר בורסה השולט במנהל הקרן או בנאמן לקרן יכולה להיעשות ללא מכרז בכפוף לתנאים הבאים:

1. עמידת חבר הבורסה בתנאי הסף שנקבעו במכרז.
 2. העמלה בגין כל סוג עסקה לא תעלה על העמלה שתשולם לזוכה במכרז עבור ביצוע עסקה דומה.
 3. ההתקשרות אושרה ע"י ועדת ביקורת ודירקטוריון מנהל הקרן.
- מנהל קרן לא ישלם מנכסי הקרן לחברי הבורסה הקשורים למנהל הקרן או לנאמן במהלך תקופה של 12 חודשים, המתחילים במועד שקבע מנהל הקרן בתשקיף, תשלומים עבור ביצוע עסקאות בנכסי הקרן בסכום העולה על 20% מסך העמלות (מכל סוג) ששולמו מנכסי הקרן באותה שנת כספים.
- תיקון זה ייכנס לתוקף עם כניסתם לתוקף של כללים לעניין עריכת המכרז הנדרש, הכללים (שאושרו על ידי רשות ניירות ערך), טעונים אישור ועדת הכספים וייכנסו לתוקף 6 חודשים מיום פרסומם ברשומות.
- לתיקון עשויה להיות השפעה על עסקי הבנק ותוצאות פעולותיו, מאחר ולבנק קיימת פעילות מהותית הן כבנקאי (שרותי ברוקראז') והן

כנאמן לקרנות נאמנות באמצעות החברה הבת - יובנק חברה לנאמנות בע"מ (להלן: "החברה לנאמנות"), אשר עלולה לגרום לפגיעה בהכנסות באחת מפעילויות אלו. נכון למועד אישור דוחות כספיים אלו, מתקיימת היערכות על ידי הבנק והחברה לנאמנות ליישום הוראות החקיקה, כאמור לעיל.

כללים לעריכת מכרז להתקשרות עם חברה סוחרת ותנאי התקשרות עם חברה קשורה או חברה בעלת זיקה

הכללים יכנסו לתוקף 6 חודשים מיום פרסומם ברשומות. עד כה הכללים טרם פורסמו. במסגרת התיקון מוצע לחייב את מנהל הקרן לבצע מכרז לשם התקשרות בהסכם לקבלת שירותי ברוקראז'. מוצע לפטור חברות קשורות למנהל הקרן או הנאמן מהשתתפות במכרז, אך להגביל את היקף עסקאות הברוקראז' שניתן לשלם עבורן מנכסי הקרן לחברות קשורות לכדי 20% באותה שנת כספים מסך העמלות שהקרן משלמת או לחילופין לסיים את כהונת הנאמן ולשמש כחברה סוחרת ללא הגבלה.

הצעות חוק ותזכירי חוק

הצעת חוק להסדרת המתווכים בהשקעות, התש"ע-2010

הצעת החוק הועברה להערות הציבור עד ליום 17.10.10. החוק יוחל על כלל המתווכים בהשקעות שעליהם מפקחת הרשות: יועצי השקעות, משווקי השקעות, מנהלי תיקי השקעות, אנליסטים, ברוקרים, דיילרים והעוסקים בשירותי משמורת של ניירות ערך, כאשר לגבי פעילותם של הבנקים בשלושת התחומים האחרונים, תהיה למפקח על הבנקים סמכות דומה לסמכות יו"ר הרשות. בחוק יקבעו חובות בסיסיות וכללי התנהגות אותם מוצע להחיל לגבי כלל המתווכים בהשקעות, כגון: חובת אמון והוגנות כלפי הלקוחות והחובה למתן מידע הוגן, בהיר ולא מטעה. כמו כן, למעט יועצי השקעות ומשווקי השקעות העוסקים ביעוץ אישי, ואשר יהיו עדיין חייבים ברישוי פרטני, יתר המתווכים בהשקעות יהיו חייבים לפעול באמצעות תאגיד. לרשות ני"ע ולרשות שתוקם, יהיו סמכויות פיקוח, סמכויות לקביעת הוראות מנהליות בכל הנוגע לביצוע של חוק זה וסמכויות אכיפה.

תזכיר חוק סמכויות רשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התש"ע-2010

התזכיר הופץ להערות הציבור, עד ליום 30.5.11. עיקרי השינויים המוצעים הם: איחוד הכללים שעל פיהם פועלת הבורסה לניירות ערך בתל אביב, אשר נמצאים כיום בשלושה דברי חקיקה - תקנון, הנחיות והנחיות זמניות, ל"ספר כללי" יחיד שיכונה "הנחיות", וכי קביעת הנחיות וביצוע תיקונים בו יבוצעו בדרך של אישור הוראה מנהלית, לאחר קבלת אישור דירקטוריון הבורסה לקביעה או לתיקון, לפי העניין; הסמכת הרשות להסדיר בהוראות מנהליות את מרבית הנושאים המוסדרים כיום בתקנות, בתחומים שעליהם היא מופקדת; מליאת הרשות תהיה הגורם המאשר ביחס להוראות מנהליות שיוצגו על ידי סגל הרשות. המליאה היא זו שתהיה אחראית על הטלת סנקציות כנגד מפקחי הרשות, לרבות החלטות בעניין הטלת עיצומים כספיים וקנסות אזרחיים; מוצע לעגן סמכות הרשות בדבר מתן חוות דעת מקדמיות (pre ruling).

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 15), התש"ע-2010

ביום 14 ביוני 2010 אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 15), התש"ע-2010, אשר בין הנושאים המוסדרים בה: הצעת יחידות של קרנות חוץ בישראל; הרחבת חובות הפיקוח המוטלות על נאמן והידוק הפיקוח על מנהלי הקרנות; הטלת מגבלות על אפשרותה של חברה לשמש כנאמן לקרן, אם נתקיימו בה אחת מהחלופות הבאות: (1) מטעמים הקשורים במהימנותה, (2) בשל קשרי שליטה או החזקה של מעל 10% עם קבוצת מנהל קרן, (3) בשל קשר עסקי של מי מקבוצת הנאמן עם מנהל קרן (למעט מתן שירותי נאמנות לקרנות או לתעודות התחייבות ולמעט שירותים בנקאיים מקובלים במהלך עסקיו הרגיל של בנק, בתנאי שוק ושההכנסה מהם אינה עולה על 5% מהכנסות הבנק), (4) בשל קשר עסקי מהותי (לרבות מתן שירותים בנקאיים אך למעט מתן שירותי נאמנות לקרנות או לתעודות התחייבות) של מי מקבוצת הנאמן עם מי ששולט במנהל קרן או מי שנשלט על ידו, כאשר סך ההכנסות מכלל הקשרים העסקיים של קבוצת הנאמן עם קבוצת מנהל הקרן עולה על 5% מהכנסות קבוצת הנאמן, (5) בשל מצב בו סך הכנסות קבוצת הנאמן שמקורן בקשר עסקי עם קבוצת מנהל הקרן (לרבות הכנסות מממן שירותי נאמנות לקבוצת מנהל הקרן ומשירותים בנקאיים מקובלים) עולות על 15% מסך הכנסות קבוצת הנאמן, (6) בשל נסיבות בגינן עלול להיווצר ניגוד עניינים בין מי מקבוצת הנאמן לבין בעלי היחידות. כן מוסדרים בהצעת החוק נושאים שונים הקשורים לאופן ניהול הקרן, גביית דמי ניהול, העברת מידע חיוני לבעלי היחידות, פירוק הקרן, וכיו"ב.

רפורמה בתחום העמלות הבנקאיות

על שולחן הכנסת מונחות כיום מספר הצעות חוק פרטיות שעניינן מגבלות על גובה העמלות, סלי עמלות, איסור על חיוב סוגי אוכלוסיות בעמלות מסוימות, איסור על גביית סוגים מסוימים של עמלות וכיו"ב. כמו כן, מונחות על שולחן הכנסת הצעות חוק פרטיות המבקשות

לחייב את התאגידים הבנקאיים בתשלום ריבית על יתרות זכות בחשבונות העו"ש של לקוחותיהם. הבנק עוקב אחר התפתחות הליכי החקיקה של ההצעות המצויות עדיין בשלבי חקיקה ראשוניים.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון-ריבית על יתרת הזכות), התש"ע-2010

הצעת החוק הונחה על שולחן הכנסת ביום 15.3.10. מוצע לחייב את הבנקים לשלם ריבית על סכומים הנצברים בחשבון העובר ושב של לקוחותיהם. הבנק עוקב אחר התפתחות הליכי החקיקה המצויים בשלבי חקיקה ראשוניים.

הצעת חוק הגברת התחרותיות וצמצום סיכונים בפעילות קבוצות עסקיות, התש"ע-2010

הצעת חוק פרטית, הונחה על שולחן הכנסת ביום 19.7.10. במטרה לצמצם את קשרי הגומלין בין המגזר הבנקאי לקבוצות העסקיות, מוצע כי תאגיד יראלי לא יחזיק יותר מ- 4.9% מאמצעי שליטה במוסד פיננסי ישראלי ולא ימנה בו דירקטור. וכן, כי מוסד פיננסי ישראלי לא יחזיק יותר מ- 4.9% בתאגיד ישראלי ולא ימנה בו דירקטור.

טיוטת חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מספר 11), התש"ע-2010

הצעת חוק פרטית אושרה בוועדת השרים לחקיקה ביום 18.7.10. קיימת הצעת חוק פרטית זהה, אשר הונחה על שולחן הכנסת ביום 5.3.10. החלת התחרות החופשית ביחס לקבוצות ריכוז (שליטה ע"י מספר מצומצם של פירמות גדולות, הפועלות באופן מקביל) ע"י הסדרת פעילותן על מנת למנוע פגיעה בציבור, לרבות אפשרות לגרום למכירת החזקות של חבר קבוצת ריכוז המחזיק בזכות אדם אחר באותו ענף או קבוצת חברים בקבוצת ריכוז המחזיקים בזכויות באותו אדם אחר.

הצעת חוק הלוואות ללא זכות חזרה, התש"ע-2010

הצעת החוק הונחה על שולחן הכנסת ביום 15.3.10. מוצע לקבוע כי הבטוחה לפרעון הלוואה לרכישת דירת מגורים יחידה הינה הנכס המשועבד בלבד, באופן ששווי הנכס בעת מימושו יכסה את מלוא החוב וימנעו מצבים בהם נותר ללווה חוב לפרעון לאחר מימוש הנכס.

הצעת חוק הלוואה לדיור (תיקון-חובת הפניה לוועדה המיוחדת ולוועדת חריגים לפני הגשת בקשה לביצוע משכנתא), התש"ע-2010

הצעת החוק הונחה על שולחן הכנסת ביום 17.3.10. מוצע כי זכותו של הבנק לפתוח בהליכי ביצוע משכנתא תהא כפופה למתן הזדמנות מהותית ללווה לפנות בבקשת סיוע לוועדה מיוחדת.

הצעת חוק לתיקון חוק החברות (הבראת חברות), התש"ע-2010

הצעת החוק פורסמה ביום 6.1.10. מטרת ההצעה להסדיר את תחום הבראת החברות המוסדר כיום בסעיף 350 לחוק החברות, התשנ"ט-1999. עיקרי ההצעה: לעגן חלוקת אסיפות לפי סוג; לשקול ביטול דרישה לקבלת רוב מספרי באסיפות נושים ובעלי מניות; יצירת הליך מהיר לקבלת אישור לפשרה או הסדר שגובשו מחוץ לכותלי ביהמ"ש; הקניית סמכות לביהמ"ש להארכת תקופת ההקפאה מטעמים מיוחדים; בעל נכס לא יוכל לקבל בו חזקה במקרה שאותו נכס נדרש להפעלה שוטפת של החברה; חוב החברה לבעלי נכס הינו הסכום שישולם למוכר כתנאי להעברת בעלות שלא יעלה על שווי מכירתו. ההוראות לענין פשרה או הסדר יחולו על חברה שניתן נגדה צו להקפאת הליכים. עיגון הסמכות למנות בעל תפקיד וקביעת סמכויותיו לכל מקרה. אפשרות שימוש בנכסים משועבדים במהלך הרגיל של החברה, אלא אם הורה ביהמ"ש אחרת. ביהמ"ש יוכל לחייב ספק של שירות חיוני להמשיך לספקו בכפוף לקבלת תמורה. סמכות לבעל תפקיד לאמץ או לדחות חוזה קיים, לקבל אשראי וכדומה. ביהמ"ש יהיה רשאי לכפות הסדר או פשרה על אסיפות סוג שהתנגדו להם, בתנאי שההצעה הוגנת וצודקת ביחס לכל סוג שלא הסכים לה. מתן סמכות לביהמ"ש לבטל ההליכים, אם שוכנע כי אין אפשרות להבריא את החברה.

הצעת חוק החברות (ניעול הממשל התאגידי), התש"ע - 2010

על פי ההצעה, בין היתר, מוצע לקבוע נורמות מומלצות בתחום הממשל התאגידי, להגדיל את הרוב הדרוש מקרב המיעוט למינוי דירקטורים חיצוניים ולאישור "עסקאות בעלי שליטה", להאריך את תקופת הכהונה של דירקטור חיצוני, לשנות כללים מסויימים בעניין כשירות דירקטור חיצוני, הרכב ועדת ביקורת ואישור עסקאות עם בעלי שליטה. כמו כן, מוצע לקבוע כי בגין הפרת הוראות חוק מסוימות בעניני ממשל תאגידי ניתן יהיה להטיל עיצום כספי. כמו כן, ראה בעניין תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301.

הצעת חוק איסור שימוש בלתי הוגן במידע על ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2010

טיטות הצעת החוק הועברה להערות הציבור עד ליום 25.11.10. התיקונים העיקריים הינם כדלקמן: איסור פעולות הטרימה ע"י מנהלי כספים אחרים ועובדיהם וקביעת הסדר אחיד ביחס להגבלות על החזקה ועשיית עסקאות בניירות ערך. כן מוצע להטיל חובות פיקוח על תאגידים שהם מתווכים פיננסיים, לרבות חובה לקבוע נהלים פנימיים ומינוי אחראי מטעם המתווך הפיננסי ("קצין ציות"), לשם הבטחת אכיפת האיסורים המוצעים בהצעה זאת. לעניין חוק השקעות משותפות, המגבלות יחולו על דירקטור, עובד של מנהל קרן, חבר ועדת השקעות ומי שמועסק על ידי מנהל הקרן גם אם אינו עובד שלו, לרבות תאגיד בשליטתם.

תזכיר חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון מס' 13), התש"ע-2010

התזכיר פורסם על ידי משרד האוצר ביום 18.7.10.

התאמת החוק למקרה של תאגיד בנקאי אשר כל מחזיקי אמצעי השליטה בו אינם חייבים בהיתר לפי סעיף 34 (ב) לחוק האמור (בנק ללא גרעין שליטה מזוהה). מוצע לתקן ההוראות ביחס לאופן הצעת דירקטורים בבנק ובחירתם תוך איזון בין זכותם של המחזיקים באמצעי השליטה להציע מועמדים לכהונה כדירקטורים ולפעול לבחירתם לבין הרצון למנוע שליטה בפועל בתאגיד הבנקאי ללא קבלת היתר. בנוסף, מוצע לתקן את פקודת הבנקאות, 1941 - על כלל התאגידים הבנקאיים (ולא רק על תאגידים ללא גרעין שליטה) כך שיורחבו המבחנים באשר למינוי והפסקת מינוי של דירקטורים. בין היתר, הוראה כי הצבעה על מינוי דירקטורים תהיה רק באסיפה השנתית או באסיפה שכונסה לפי סעיף 35 א' לחוק, הוראה המחייבת הודעה מקדימה על כינוס אסיפה כללית שעל סדר יומה מינוי דירקטורים, הוראה המגבילה את תקופת כהונתו של דירקטור שאינו דירקטור חיצוני לשלוש שנים ואת תקופות הכהונה המצטברות שלו לתשע שנים. בנוסף, מוצע כי בנקים ישראלים וסניפים של בנקים זרים הפועלים בישראל שאין בהם לדעת המפקח על הבנקים "פעילות קמעונאית מהותית" יוכלו להשתתף בבעלות ובניהול נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות.

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (הסדרת קרנות סל ותעודות סל), התש"ע - 2010

עיקר התיקונים המוצעים הם:

א. הסדרת תעודות הסל:

הפעילות של תעודות הסל ומנפיקי תעודות הסל תוסדר באמצעות חוק השקעות משותפות בנאמנות ותהא נתונה לפיקוח של הרשות. 1. תעודת סל תוגדר באופן דומה ומקביל לקרן נאמנות, ומנפיקי תעודות הסל יוגדרו כמנהלי תעודות סל (מקביל למנהלי קרנות). תעודות אלה יהפכו למבנה משפטי הדומה במהותו לקרן נאמנות שבה זכות הקניין על הנכסים תהא שייכת למשקיעים. בנוסף ובשונה מקרן נאמנות, תעודת הסל תכלול התחייבות של מנהל תעודת הסל להשלמת הפער, במידה וייווצר, בין הסכום לו זכאי המחזיק בתעודת הסל בעת הפדיון לבין שווי נכסי תעודת הסל בפועל. במובחן מקרנות נאמנות, יוכל מנהל תעודת הסל "למשוך" כספים מההסדר, אם שווי הנכסים גבוה משווי ההתחייבויות, בהתאם למנגנון שיקבע.

2. החלת הנורמות החלות היום על מנהלי הקרנות והנאמנים לקרנות, לרבות חובת הרישוי, על מנהלי תעודות הסל והנאמנים וביניהן דרישות בנושא תנאי הכשירות לשמש כמנהל קרן וכנאמן, מגבלות על נתח שוק, אופן ניהול הקרנות, מגבלות על נכסים שמותר להחזיק בקרן ושיעוריהם המרביים וכדומה.

ב. הסדרת קרנות הסל:

קרן שמדיניות ההשקעות שלה מיועדת לחקות שינויים במדד או בשווי נכס בסיס כלשהו, תוכל לרשום את יחידותיה למסחר בבורסה ועסקאות ביחידותיה יתאפשרו במהלך המסחר בלבד, בהתנהלות דומה לתעודות הסל.

מנהל הקרן יהיה "עושה שוק" ביחידות הקרן ויצטט בספר מחירים בהתאם לכללים שיקבעו בחקיקה.

מסחר ביחידות בשוק המשני - במקביל לפעילות מנהל הקרן, יתקיים "שוק משני" רגיל ביחידות הקרן.

קרנות מחקות קיימות, יוכלו להירשם למסחר ולהפוך לקרנות סל.

ג. שינויים נוספים:

1. מנהל הסדר - מוצע כי מנהל הסדר (היינו, מנהל קרן או מנהל תעודת סל) יוכל, כפוף לדרישות היציבות שתקבענה לכל סוג של הסדר, לנהל את כל סוגי ההסדרים.

2. מוצע לקבוע, כי תקופת כהונתו של הנאמן לא תפחת מחמש שנים (כיום הקביעה היא שלוש שנים), וכל הארכה תהיה לחמש שנים נוספות. בכל מקרה של אי הארכת ההתקשרות על מנהל הקרן והנאמן לדווח לרשות את הטעמים לאי הארכת הכהונה.

3. שינוי במדיניות ההשקעות - אפשרי אחת לשנים עשר חודשים. לא ניתן יהא לבצע כלל שינוי מהותי (שינוי במדיניות ההשקעות של קרן המשפיע על תנודתיות מחירי הקרן או המחייב שינוי בסייגוה), במדיניות ההשקעות של קרן. בתקנות יקבעו מקרים חריגים בהם בכל זאת יותר לעשות שינוי מהותי בהסדר. מוצע גם לקבוע, כי מיזוג יתאפשר רק לגבי קרנות מאותו סוג.

סטטוס: תזכיר הצעת חוק, פורסם ביום 16.11.10.

חוזרים והנחיות

חוזר בנק ישראל - דגשים בניהול סיכוני אשראי

החוזר פורסם ביום 12.10.09.

על רקע המשבר הפיננסי הגלובלי והשפעותיו על שוק ההון והתאגידים הבנקאיים, נדרשים הבנקים להתייחסות מיוחדת למצבם הפיננסי של אוכלוסיות לוויים רגישות.

הבנק נדרש לקבוע רשימת מאפיינים לאוכלוסיות לוויים רגישות, במטרה לזהות לוויים העונים למאפיינים שהוגדרו, וזאת בנוסף לרשימת המאפיינים שנקבעו על ידי בנק ישראל.

הבנק ביצע סקירה מקיפה של תיקי האשראי ובחן את דירוגי הלקוחות, הצורך להגיע להסדרי חובות, הצורך לחזק בטחונות וכן סיווג הלקוחות. על פי דרישת בנק ישראל בוצעה הסקירה והבדיקות על ידי הגורמים העסקיים, תוך ליווי צמוד של יחידת בקרת האשראי, אשר תיקפה את התהליך שבוצע.

הסקירה והממצאים הוצגו בפני הנהלת הבנק, וועדת האשראי של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון. במהלך שנת 2010 בוצעו מעקבים ויושמו ההמלצות וההחלטות שהתקבלו. בנוסף, נערכים דיווחים שוטפים להנהלה ולדירקטוריון הבנק.

חוזר בנק ישראל - לקחים מהמשבר הפיננסי בנושא ניהול סיכוני אשראי

החוזר פורסם ביום 10.12.09.

לנוכח האירועים שנחשפו בעטיו של המשבר הפיננסי הגלובלי, מכון חוזר בנק ישראל לחזק את ניהול סיכוני האשראי בתאגידים הבנקאיים. הבנקים נדרשים להתייחס לנושאים המפורטים להלן במדיניות האשראי ובהנחלים לפי העניין:

1. מימון ממונף (Leveraged Financing).
 2. הישענות על ערבות אישית.
 3. לוח סילוקין קצר מטווח כושר ההחזר על פי הערכת הבנק.
 4. סיווג חובות בארגון מחדש של חוב בעייתי.
- הבנק בוחן נושאים אלו בהיבטי פעילות והתנהלות. במסגרת זו מתקיימים דיונים בוועדת אשראי ובהנהלה במטרה לחדד את ההנחיות. בנוסף, עודכן מסמך מדיניות האשראי לשנת 2010 ואושר על ידי הדירקטוריון ביום 4.7.2010.

חוזר בנק ישראל - מנהל סיכונים ראשי ופונקציית ניהול סיכונים

בחודש דצמבר 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "מנהל סיכונים ראשי ופונקציית ניהול סיכונים", אשר נסמכת על עקרונות באזל II, ואשר מסדירה את המעמד, התפקידים והאחריות של פונקציית ניהול הסיכונים בתאגיד בנקאי ושל העומד בראשה. ההוראה קובעת כי פונקציית ניהול הסיכונים תהיה בעלת מעמד משמעותי בארגון, בראשה יעמוד מנהל סיכונים ראשי בלתי תלוי, אשר לא יקבל החלטות עסקיות הכרוכות בנטילת סיכונים, ויהיה חבר הנהלה כפוף ישירות למנכ"ל. דירקטוריון הבנק אישר הקמתה של פונקציית ניהול הסיכונים בבנק, לרבות הגדרת תחומי האחריות של הפונקציה, ואשר הולמת את פרופיל הסיכון של הבנק ומינה את הסמנכ"ל, מר יעקב גרטן, למנהל הסיכונים הראשי בבנק. המינוי אושר על ידי המפקח על הבנקים ומנהל הסיכונים הראשי נכנס לתפקידו ביום 12 בינואר 2011.

חוזר הרשות לני"ע לתאגידים הבנקאיים

החוזר פורסם ביום 6.5.10 ולפיו כאשר תאגיד בנקאי עוסק בשיווק השקעות לגבי מוצרים מובנים, אופציות או חוזים עתידיים המוצעים על ידו, יחולו עליו ועל עובדיו הוראות פרק ג' וסעיף 25 (ב) לחוק - חובת ניהול רישומים של כל פעולת שיווק שעשה כלפי לקוח, אולם כאשר השיווק נעשה עבור "לקוח כשיר" יחולו הפטורים הקובעים לגביו.

חוזר - תיקון חוזים בנקאיים בהתאם לפסיקת בית הדין לחוזים אחידים ובית המשפט העליון

החוזר פורסם ביום 5.12.10. בעקבות פסקי הדין של בית הדין לחוזים אחידים בבקשת היועץ המשפטי לממשלה לביטול או לשינוי תנאים מקפחים בחוזה "התנאים הכלליים לניהול חשבונות/ פיקדונות" של בנק לאומי לישראל בע"מ (18.2.10) ובבקשת המפקח על הבנקים לביטול או לשינוי תנאים מקפחים בחוזה ההלוואה לדירור של הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ (5.5.09), הורה המפקח על הבנקים לבנקים המסחרים לתקן סעיפים שונים בחוזה העו"ש ובחוזה ההלוואה לדירור ולהתאימם לפסקי הדין הנ"ל במועדים שנקבעו בהוראה. וכן לתקן הסכמים נוספים בהם קיימים סעיפים דומים לאלו שנדונו בפסקי הדין.

לגבי לקוחות קיימים, הורה המפקח לפרסם את פסקי הדין באתרי האינטרנט של התאגידים הבנקאיים.

הבנק נערך לתיקון ההסכמים המבוקשים בהתאם למועדים שנקבעו בחוזר. כמו כן, יישם הבנק את ההוראה לגבי פרסום פסקי הדין באינטרנט.

חוזר - נוסח ערבות לפי חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), תשל"ה-1974

החוזר פורסם ביום 19.12.10. בתאריך 21.11.10 פורסמו תקנות מכר דירות (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) (ערבות בנקאית), התש"ע-2010 (להלן: "התקנות"), כאשר מועד תחילתן הוא 90 ימים ממועד פרסומן. במסגרת התקנות נקבע נוסח אחד לערבות בנקאית, לעניין סעיף 2(1) לחוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), תשל"ה-1974. תקנות אלה יחולו על ערבויות בנקאיות שיינתנו מיום תחילתן ואילך. לאור האמור, ביום 21.2.11, עם כניסתן של תקנות אלו לתוקף, בוטלה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 456.

טיטוט הנחיות חדשות בנושא הלוואות ממונפות לדיור בריבית משתנה

החוזר פורסם ביום 25.10.10. במסגרת הנחיות החדשות, נדרשים התאגידים הבנקאיים להגדיל את הקצאת ההון בגין הלוואות לדיור בריבית משתנה שאושרו החל מיום 26.10.10, אשר שיעור המימון בהן במועד העמדת האשראי (היחס שבין החוב לבין שווי הנכס) גבוה מ-60%, והיחס בין חלק הלוואה לדיור שהועמד בריבית משתנה לבין סך הלוואה שווה ל-25%, או יותר. הלוואות העומדות בתנאים אלו ואשר שוקללו ב-35% או ב-75% ישוקללו לצרכי דרישות הקצאת הון החל ממועד זה ב-100%. עם זאת, מתוך כוונה להימנע מפגיעה בציבור המשתכנים בכללותו, ההנחיות לא יחולו על הלוואות לדיור שבעת העמדתן עמדו על סך נמוך מ-800 אלף שקל. נוסף על כך, הן לא יחולו על הלוואות לדיור שנלקחו ע"י מי שזכאי להטבה בלקיחת משכנתה, בהתאם לקריטריונים שנקבעו ע"י משרד הבינוי והשיכון. הבנק נערך ליישום הוראות החוזר.

הנחיה בנושא תיקוף מודלים

ביום 17.10.10 פורסמה הנחיה שעניינה תיקוף מודלים שמבוססת בעיקרה על הנחיה של OCC בנושא Model Validation, ההנחיה תיכנס לתוקף בשלבים, כמפורט להלן: עד ליום 31.3.11 יש להשלים גיבוש מדיניות התאגיד הבנקאי בנושא תיקוף מודלים ואת אישורה בדירקטוריון. מסמך המדיניות שיאושר ילווה גם במיפוי מלא של המודלים הקיימים שבשימוש התאגיד הבנקאי ודירוג כל אחד מהם בהתאם לחשיבותו לתאגיד הבנקאי, ובתוכנית עבודה מפורטת ליישום ההנחיה, לרבות לוח זמנים מפורט ליישומה. לוח הזמנים יבנה כך שעד ליום 30.6.2012 יושלם התיקוף ע"י ההנחיה של כל המודלים בדרגת חשיבות גבוהה, ועד ליום 30.6.2013 יושלם התיקוף של יתרת המודלים שבשימוש התאגיד הבנקאי. החל מה-1.4.2011 תחול ההנחיה על מודלים חדשים שיכנסו לשימוש ממועד זה ואילך. הבנק נערך ליישום ההוראה.

הנחיית רשות המיסים - ניכוי מס במקור מריבית וניכיון

החל מיום 1.1.11 יבוצע הניכוי במקור ע"י חברי הבורסה במקום ע"י החברות המנפיקות (בדומה לאג"ח מדינה). מטרת ההנחיות החדשות לפשט את תהליך ניכוי המס במקור, כך שהוא יעשה ע"י חברי הבורסה, דבר שיאפשר, קרוב לוודאי, קיצוז יעיל יותר של הפסדים כנגד ריביות באופן שבו המס יוחזק ע"י חברי הבורסה עד להעברתו למס הכנסה.

טיטוט תקנות הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (דיווחים לרשות), התש"ע-2010

מוצע לחייב את התאגידים הבנקאיים בדיווח חודשי שוטף לגבי פעילותם של יועצי ההשקעות. לשם כך, יש לקבוע חובת דיווח (שאינו פומבי) ובו ידווח מידע אודות כל העסקאות שבוצעו במהלך החודש המדווח ע"י יועצי ההשקעות בבנק עבור לקוחותיו החתומים על הסכם ייעוץ. הדוח יכלול רשומה לכל נכס שבוצע בו עסקאות. בכל רשומה יובאו נתונים כגון: מאפיין הנכס, שמו המלא של הנכס הנסחר בבורסה בישראל ובחול"ל ומספר נייר הערך. התחולה - 90 יום מיום הפרסום ברשומות. (טרם פורסם ברשומות).

צו בנק ישראל (מידע בעניין התפתחויות בשוק מטבע החוץ בישראל) (תיקון), התש"ע-2010

התיקון פורסם ביום 18.10.10 ומשנה את הסעיף בחוק בנק ישראל, אשר מכוחו הוצא הצו מסעיף 39 לסעיף 39 (ב). כמו כן, שונה סעיף 1 לצו כך שיכלול אזרחי ישראל, או מי שנמצא בישראל או באזור על פי אשרת עולה ובלבד שבשנים עשר החודשים שקדמו לביצוע עסקה שהה בישראל או באזור תקופה העולה על 180 ימים ברציפות או לסירוגין. בנוסף, נקבעה חובת דיווח לבנק ישראל על עסקאות המפורטות בצו.

הנחיות בנושא התפתחויות בסיכונים בגין הלוואות לדיור

ביום 24.5.10 פורסמה טיטוט הנחיות על פיה נדרשים התאגידים הבנקאיים לבחון מחדש את הסיכונים בתיק האשראי הקיים וכן את המדיניות בתחום המשכנתאות, על מנת לוודא שאינה מביאה לנטילת סיכונים מעבר לרצוי. על התאגידים הבנקאיים לבחון את הצורך בהגדלת ההפרשות לחובות מסופקים בגין הגידול בסיכון בהלוואות לדיור ועליהם להחזיק הפרשה נוספת שלא תפחת משיעור של 0.75% בגין יתרת הלוואות לדיור אשר ניתנו החל מיום 1.7.10 ואשר שיעור המימון בהם במועד העמדת האשראי גבוה מ-60%. הדרישה להפרשה נוספת, כאמור, תחול מהדוחות הכספיים ליום 30.9.10 ואילך. ביום 11.7.10 פורסמו הנחיות נוספות לפיהן בעת קביעת ההפרשות לחובות מסופקים, על הבנקים להביא בחשבון גם השפעות של התפתחויות כלכליות עדכניות על הפסדי אשראי צפויים. בהתאם להנחיות הנ"ל, הבנק ביצע בחינה מחודשת של תיק האשראי והמדיניות ביחס למשכנתאות והעביר למפקח את ממצאי בדיקתו. במסגרת הבדיקה נמצא כי לא קיימת השפעה בגין הנחיות אלו על הדוחות הכספיים של הבנק ליום 31.12.10.

הוראות ניהול בנקאי תקין

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301 בנושא דירקטוריון

ההוראה פורסמה ביום 29.12.10 ומעדכנת את הנוהל הקיים, בעיקר בהתאם להנחיית ועדת באזל בעניין "חיזוק הממשל התאגידי בתאגידים הבנקאיים". ההוראה מקיפה מגוון רחב של נושאים בקשר לאחריות הדירקטוריון, תפקידיו, סמכויותיו, אופן התנהלותו והכל מתוך מטרת חיזוק מעמדו העצמאי של הדירקטוריון ותפקודו היעיל. להלן עיקרי השינויים הכלולים בהוראה: הוספת מספר נושאים להליך אישור נושאי משרה בין היתר הליך (Fit & Proper), הגדרת התפקידים המרכזיים של הדירקטוריון, הרכבו וסוגי ועדותיו (אחריות כוללת, התווית אסטרטגיה ואישור המדיניות, פיקוח על יישום המדיניות, אחריות ודיווח, תרבות ארגונית והתאמה לסביבה הרגולטורית), נושאים בהם חייב הדירקטוריון לדון ולהחליט, ונושאים בהם הדירקטוריון צריך לפעול בדרך שתצמצם את מעורבותו באישור עסקאות והתמקדות באישור מדיניות בתחומים השונים.

בהקשר זה נקבע כי על התאגיד הבנקאי להגיש לאישור הפיקוח עד ליום ה- 1.7.2011, תוכנית לצמצום מעורבות הדירקטוריון באישור מתן אשראי ולהתאמה הנדרשת בבקרה. יישום התוכנית תעשה בהדרגה תוך שנתיים. כמו כן, נקבעה אחריות הדירקטוריון ביחס לפיקוח ובקרה ופיקוח קבוצתי. ההוראה תכנס לתוקף לא יאוחר מ- 1.1.2012, הבנק נערך ליישום ההוראה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 432 - העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח

החל מיום 1.12.10, בעת סגירת חשבון והעברת פעילות לבנק אחר, יתקיים מנגנון העברת חיובים ביחס לכרטיס החיוב יעיל ככל הניתן. הנטל להעברת הפעילות בעסקאות מתמשכות בכרטיס חיוב הועבר מהלקוח אל המנפיק המעביר, אשר יפעל להעברת הפעילות אל מול הספקים, תוך שימוש בתשתיות הטכנולוגיות הקיימות בממשק שבין חברות כרטיסי האשראי והספקים, ובין לבין עצמן. המנפיק החדש יניע את תהליך העברת ההרשאות ועל כן עליו להחתים את הלקוח על טופס בקשה להעברת הפעילות. בנוסף, הוטל על המנפיק המעביר למסור את פרטי כרטיס החיוב החדש של הלקוח לספקים.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411

התיקון פורסם ביום 12.1.11 ומרחיב את חובות התאגיד הבנקאי.

עיקרי השינויים הם: ההוראה תחול גם על תאגיד חוץ שבנק שולט בו או בעל עניין בו ככל שאינה עומדת בסתירה להוראות מקומיות. הוספת "מקבל שירות" להגדרת "לקוח", כך שתחול גם על "לקוחות מזדמנים". שינוי הגדרת "מדינה בסיסן גבוה". נוספה דרישה לביצוע הליך "הכר את הלקוח" למבצע פעולה שאינו רשום כבעל החשבון ו/או מורשה חתימה בחשבון. הורחבו הוראות שונות לגבי איש ציבור, חשבונות בסיסן, הורחבו הוראות שונות בקשר לאחראי על נושא הלבנת הון. כמו כן, חודדה דרישת הדרכה והטמעה בנושא לכלל עובדי הבנק. תחילת התיקונים בחוזר ביום פרסומם. הבנק פעל ליישום ההוראות.

רשתות חברתיות

ביום 28.7.10 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות ביחס לשימוש ברשתות חברתיות באינטרנט והסיכונים הטמונים בפעילות זו. בנוסף לאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין 357 בנושא ניהול טכנולוגיית המידע, על התאגיד הבנקאי לפעול לצמצום הסיכונים הנגזרים ע"י נקיטת הצעדים הבאים: ביצוע הערכה של הסיכונים הנגזרים משימוש ברשתות חברתיות על ידי התאגיד הבנקאי, עובדיו, לקוחותיו והציבור הרחב. בהתאם לתוצאות ההערכה, לקבוע מדיניות בנושא ולעגנה בנהלים, למפות השימושים תוך בחינתם מול תוצאות הערכת הסיכונים והמדיניות ולבצע שינויים ככל הנדרש. הבנק נערך ליישום ההוראה.

פסיקה

1. ביום 6.9.10 ניתן תוקף פסק דין על ידי בית המשפט העליון להודעת הסדר בין הבנקים לבין המפקח על הבנקים ורשות ניירות ערך בנושא משמעות המונח "יעוץ השקעות". הודעת ההסדר הושגה לאחר ערעורים שהגישו הצדדים על פסק הדין שניתן ביום 23.10.02 על ידי בית המשפט המחוזי בנושא.

על פי ההסדר "מתן מידע על נייר ערך או על נכס פיננסי לאחרים, כאשר בחירתו של המידע הניתן נעשית על פי שיקול דעתו של נותן המידע או הגוף שבו הוא מועסק, ויש במידע כדי להוביל למסקנה ביחס לכדאיות ההשקעה בנייר ערך או בנכס פיננסי מסוים", הוא בבחינת ייעוץ השקעות, גם אם לא ניתנה המלצה מפורשת להשקעה. הוראות פסקה זו לא יחולו אם המידע על נייר הערך או על הנכס הפיננסי הינו מידע עובדתי (שאינו פרי שיקול דעתו של נותן המידע) הניתן במענה לפנייה של מקבל המידע לרבות באמצעות טלפון פקס או אינטרנט.

למניעת ספקות:

(א) התאגידים הבנקאיים יהיו רשאים לפרסם:

1. סקירות וניתוחים ענפיים וספציפיים המתייחסים לחברות וכן;
2. נכסים פיננסיים המוצאים על ידם בצירוף לסקירת היתרונות והחסרונות הטמונים בהם, ובלבד שהפרסומים נשוא פסקאות 1 ו-2 יעשו בהתאם לכללים הקיימים;

(ב) חדרי העסקאות של התאגידים הבנקאיים יהיו רשאים לדווח מיוזמתם ללקוחות על כל התפתחות עובדתית בתחום נגזרי מט"ח, סחורות וריביות ובלבד שדווחים אלה יוקלטו וישמרו בהתאם לנהלי התאגידים הבנקאיים. הוראות ההסדר הנ"ל אינן משנות את היערכות הבנק לגבי מתן מידע ויעוץ השקעות.

מיסים על ההכנסה

הפחתת שיעור המס:

ביום 25 ביולי 2005 עבר בכנסת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 147) התשס"ה - 2005, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית של שיעור מס החברות עד ל- 25% בשנת המס 2010 ואילך.

ביום 14 ביולי 2009, עבר בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט - 2009, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית נוספת של שיעור מס החברות עד ל- 18% בשנת המס 2016 ואילך.

כמו כן, ביום 1 ביולי 2009 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (הוראת שעה), התשס"ט 2009, וכן, ביום 31 בדצמבר 2009 פורסם תיקון לצו, כאמור. בהתאם לצו המתוקן בתקופה שמיום 1 ביולי 2009 ועד ליום 1 בינואר 2010 יהא שיעור מס השכר ומס הרווח המוטל על מוסדות כספיים 16.5%, ואילו בתקופה שמיום 1 בינואר 2010 ועד ליום 31 בדצמבר 2010 יהא שיעור מס השכר ומס הרווח המוטל על מוסדות כספיים 16%, זאת במקום 15.5% שהיה בתוקף עד ליום 30 ביוני 2009. לפיכך, שיעור מס השכר החדש יהא בשיעור 16.5% ו- 16% ויחול בשנות המס 2009 ו- 2010 בהתאמה לגבי השכר המשתלם בעד עבודה החל מחודש יולי 2009 ואילך. שיעור מס הרווח החדש יחול ביחס למחצית מהרווח בשנת 2009. לאור זאת, בשנת 2009 ו-2010 שיעור מס הרווח יהא 16%. בחודש דצמבר 2010 פורסם צו הקובע כי שיעור מס הרווח יוותר 16% גם בשנים 2011 ו- 2012.

בעקבות התיקונים האמורים, שונו שיעורי המס הסטטוטורי החלים על תאגידי בנקאיים (החברות המוגדרות כמוסד כספי לפי חוק מס ערך מוסף), והם יעמדו על השיעורים כדלקמן: בשנת המס 2009 - 36.21%, בשנת המס 2010 - 35.34%, בשנת המס 2011 - 34.20%, בשנת המס 2012 - 33.33%, בשנת המס 2013 - 32.47%, בשנת המס 2014 - 31.60%, בשנת המס 2015 - 30.74% ובשנת המס 2016 ואילך, יחול שיעור מס של 29.00%.

השפעת השינוי במס השכר החל מיום 1 ביולי 2009 הביאה לגידול בהוצאות השכר בשנת 2009 בסך של 0.4 מיליון ש"ח. כמו כן, השפעת השינויים בשיעורי המס הביאה לגידול בהוצאות המסים על ההכנסה בשנת 2009 בסך של 0.5 מיליון ש"ח.

שונות

באזל II

רקע

ועדת באזל בנושא התכנסות בינלאומית למדידת הון ולתקני הון (להלן - באזל II) פרסמה ביוני 2006 את המלצותיה שאמורות להיות מיושמות, בהתאם להנחיות של הבנקים המרכזיים בכל מדינה. ההנחיות מתייחסות לסיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, וכוללות 3 נדבכים בהתייחס לכל אחד מסוגי הסיכונים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, המחושבות לכל אחד מסוגי הסיכונים בנפרד, כאשר לגבי סיכוני אשראי הגישות העיקריות הן:

1. הגישה הסטנדרטית המסתמכת בעיקר על נתוני דירוגי אשראי של חברות דירוג חיצוניות.
2. הגישות המתקדמות המבוססות על דירוגים פנימיים, אשר חושבו בהתאם למודלים שפותחו על-ידי הבנק (Internal Ratings - Based).

נדבך שני - במסגרת נדבך זה יישם הבנק תהליך הערכה פנימי להערכת נאותות ההון ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק, מערכי הפיקוח, הבקרה והביקורת שמיישם, וסביבתו העסקית - תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). המפקח על הבנקים מצפה מהתאגידים הבנקאיים ליישם תהליך פנימי הולם המשלב רכיבים מרכזיים של תכנון וניהול ההון, ומציג את נאותות ההון אל מול הסיכונים שזוהו. התהליך הני"ל כולל, בין היתר, קיום מנגנונים מובנים לזיהוי הסיכונים ומוקדי הסיכון וביצוע הערכת נאותות הונית על בסיס תרחישים ותרחישי קיצון, קיום תהליכים פנימיים ליישום ממשל תאגידי נאות, שיפור ושדרוג מערכי הבקרה והביקורת, קיום תשתית תרחישי קיצון נאותה הכוללת תרחישי קיצון הוליסטיים ועוד. התהליך כולל טיפול במכלול הסיכונים אליהם חשוף הבנק, לרבות סיכונים שאינם נכללים בנדבך הראשון - ובכלל זה: ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון אינפלציה, סיכוני ציות, סיכוני הלבנת הון ומימון טרור, סיכונים רגולטוריים ועוד.

נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור. הנדבך כולל את דרישות הגילוי בדיווח הכספי של תאגיד בנקאי.

הוראות בנק ישראל

ביום 5 בינואר 2009 פרסם בנק ישראל הוראת שעה בנושא: "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (להלן: "הוראת השעה"), או "הוראת השעה באזל II" המבוססת על המלצות ועדת באזל בנושא התכנסות בינלאומית למדידת הון ולתקני הון, שפורסמו ביוני 2006. לפי הוראת השעה מועד יישום ההוראה חל ביום 31 בדצמבר 2009.

בחודש יוני 2010 איגד בנק ישראל את הנחיות באזל II השונות במסגרת פרסום הוראות ניהול בנקאי תקין חדשות כמפורט בסעיף 8 להלן. במהלך שנת 2010 המשיך בנק ישראל לפרסם חוזרים ומכתבים שונים, אשר העיקריים שבהם הינם:

1. משקל הסיכון לחובות של תאגידים בנקאיים: אימוץ החלופה של משקל סיכון נחות ברמה אחת ממשקל הסיכון שנגזר מדירוג המדינה, במקום משקל סיכון בהתאם לדירוג התאגיד הבנקאי.
2. ניהול נאות ופיקוח על מבחני קיצון - תרגום של מסמך ועדת באזל מחודש מאי 2009, כחלק ממאמצי הפיקוח על הבנקים לפעול לשדרוג מערך ניהול הסיכונים, הבקרה והממשל התאגידי.
3. תהליך הסקירה הפיקוחי (Supervisory review process) - השלמת אימוץ הנדבך השני של באזל II יחד עם נוהל בנקאי תקין 211 ע"י המפקח על הבנקים. המסמך מתאר בין היתר את הצעדים בהם עשוי המפקח על הבנקים לנקוט במהלך הסקירה הפיקוחי.
4. קבוצות רכישה - אשראי שהועמד לקבוצת רכישה, המיועדת לבנות עשר יחידות דיור ומעלה, יסווג כחבות של תאגיד בענף הנדל"ן, וזאת עקב כך שאשראי שנלקח במסגרת קבוצות רכישה כרוך בסיכונים נוספים מעבר לסיכון בהעמדת אשראי לדירוג "סטנדרטי", הן לחברי הקבוצה והן לתאגיד הבנקאי המממן פעילות זאת.
5. מדיניות הון לתקופת ביניים - בתקופת הביניים, עד להתאמת ההוראות לשינויים שפורסמו ע"י ועדת באזל בנושא "חיזוק העמידות של הסקטור הבנקאי", על תאגיד בנקאי לאמץ יעד ל-31.12.10 ליחס הון ליבה, כהגדרתו בהוראת השעה, לפחות של 7.5%. בהיעדר אישור מראש מהמפקח על הבנקים, תאגיד בנקאי לא יחלק דיבידנדים אם אינו עומד ביעד הני"ל, או אם חלוקת הדיבידנד תגרום לכך שלא יעמוד ביעד.
6. מסגרת עבודה למדידה והלימות הון - דיבידנד לאחר תאריך המאזן - על פי הוראת ניהול בנקאי 202 נקבע כי מעתה, סעיף עודפים, אשר נכלל בהון של תאגיד בנקאי, לא יכלול דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן.
7. בדיקה בנושא נאותות הדיווח לפיקוח על הלימות ההון- בנק ישראל מבקש שרואי החשבון יערכו בדיקה בנושא נאותות הדיווח לפיקוח על הלימות הון לתאריך 31.12.10. יש להגיש לפיקוח על הבנקים את הממצאים עד ליום 1.5.11.

8. ביום 20 ביוני 2010 פורסם חוזר של המפקח על הבנקים, אשר קובע הוראות ניהול בנקאי תקין חדשות בנושא מדידה והלימות הון. ההוראות ממזגות אליהן את תוכן הוראת השעה בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון". נוסח מסגרת העבודה פוצל להוראות ניהול בנקאי תקין חדשות, כדלהלן:
- הוראת ניהול בנקאי תקין 201 - מבוא, תחולה וחייב דרישות;
 - הוראת ניהול בנקאי תקין 202 - רכיבי ההון;
 - הוראת ניהול בנקאי תקין 203 - אופן חישוב ההון הנדרש בגין סיכון אשראי לפי גישה סטנדרטית;
 - הוראת ניהול בנקאי תקין 204 - אופן חישוב ההון בגין סיכון אשראי לפי גישת הדירגים הפנימיים;
 - הוראת ניהול בנקאי תקין 205 - הטיפול בעסקאות איגוח;
 - הוראת ניהול בנקאי תקין 206 - אופן חישוב דרישות ההון בגין סיכון תפעולי;
 - הוראת ניהול בנקאי תקין 208 - אופן חישוב דרישות ההון בגין סיכון שוק;
 - הוראת ניהול בנקאי תקין 211 - הנחיות לתהליך הערכת נאותות הלימות ההון בתאגידים הבנקאיים (הנדבך השני);
 - חלק נוסף, הנדבך השלישי, המתווה את ההוראות והציפיות בנוגע למשמעת השוק (דרישות גילוי) מוזג לתוך קובץ הוראות הדיווח לציבור.

יישום ההוראות על ידי הבנק

הבנק נשען בתחומים רבים על המערכות התפעוליות ויחידות המטה המתמחות של חברת האם, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, ולכן יישום ההוראות בבנק נעשה בד בבד עם יישומן בחברת האם, תוך ביצוע התאמות במידה ונדרש. בהתאם לכך, להלן פירוט התקדמות ביישום ההוראות באזל II בבנק, כחלק מהיערכותו של הבנק הבינלאומי, החברה האם, במהלך שנת 2010:

הנדבך הראשון - כאמור לעיל, לפי הוראות בנק ישראל, החל הבנק ליישם את הוראת השעה באזל II, מידי רבעון, החל בדיווח ליום 31 בדצמבר 2009.

סיכוני אשראי - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל.

סיכונים תפעוליים - הבנק החליט ליישם את הגישה הבסיסית (BIA).

הבנק נערך ליישום הנדרש בנושא ניהול הסיכונים התפעוליים כנדרש בהוראה, לרבות היערכות ליישום בעתיד של הגישה הסטנדרטית. מידע נוסף בנושא מפורט בפרק ניהול הסיכונים התפעוליים.

סיכוני שוק - הבנק בחר ליישם את הגישה הסטנדרטית. במסגרת זו בוצע גם חישוב של הקצאת ההון הנדרשת בגין הסיכון הספציפי בתיק הסחיר. כחלק מבחינת עמידת הבנק והקבוצה בהנחיות בנק ישראל בנושא סיכוני השוק, בוצע סקר פערים קבוצתי לאור הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא.

הנדבך השני - יישום התהליך לבחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP) בבנק.

התהליך שבוצע בבנק:

- על פי הנחיית המפקח על הבנקים, חברה בת בנקאית פטורה מהגשת מסמך המרכז את ממצאי תהליך בחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP), אולם עליה לבצע תהליך פנימי לבחינת הנאותות ההונית. חברת האם הגישה לפיקוח על הבנקים ביום 29 ביוני 2010 טיוטה ראשונה של מסמך המרכז את ממצאי תהליך בחינת הנאותות ההונית - תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) על בסיס קבוצתי ועל בסיס הנתונים ליום 31 בדצמבר 2009.
- על פי הוראות בנק ישראל עד ליום 30 באפריל 2011, על החברה האם להגיש לפיקוח על הבנקים את מסמך ה-ICAAP ליום 31 בדצמבר 2010 לאחר שיאושר על ידי הנהלת ודירקטוריון החברה האם.
- הבנק ביצע תהליך פנימי לבחינת הנאותות ההונית וביום 27 בפברואר 2011, אישרו הנהלת ודירקטוריון הבנק את מסמך ה-ICAAP על בסיס נתוני ה-31 בדצמבר 2009. תשתית תהליך הנאותות ההונית שאושרה בבנק שימשה בסיס לתהליך הפנימי שבוצע בבנק בהתאמות הנדרשות מהתהליך שבוצע בחברת האם ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי של הבנק. עם אישורו של מסמך ה-ICAAP במסודות הבנק לנתוני ה-31 בדצמבר 2009, יש בידי הבנק תשתית מתודולוגית מובנית לתהליך בחינת הנאותות ההונית, לרבות מתודולוגיה הקושרת בין פרופיל הסיכון להון. בהתבסס על נתוני ה-31 בדצמבר 2009, החליט דירקטוריון הבנק כי כרית ההון של הבנק (הפער בין ההון הפנימי לאמצעים הוניים) הינה רחבה דיה על מנת לתמוך בהתמודדות מול הסיכונים שזוהו. במסגרת ביצוע תהליך ה-ICAAP, קבע הבנק יעדי הון ארוכי טווח במונחי יחס הון ותמהיל ההון.

עריכת סקרי פערים ובניית מפת הפערים של הקבוצה

- הקבוצה השלימה, ברמת חברת האם וברמת הבנק, ביצועם של סקרי פערים ביחס ל-14 עקרונות ה-BIS, כפי שנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.
- הבנק ביצע התאמות במדיניות ניהול הסיכונים בתחומים השונים ובנהלים על בסיס פערים שזוהו בסקרי הפערים.
- הנהלת הבנק, בשילוב עם הקבוצה, אישרה תוכנית עבודה תלת שנתית מונחית שיקולי הון, על בסיס תשתית וממצאי מסמך ה-ICAAP לסגירת הפערים שזוהו בסקרי הפערים. העקרונות המרכזיים שעמדו בבסיס תוכנית העבודה היו תעדוף גבוה לסגירת פערי ממשל תאגידי ופערי מדיניות, וכן תעדוף גבוה לפערים בהם זוהתה חשיפה גבוהה ואיכות ניהול נמוכה באופן יחסי.
- מתודולוגית סגירת הפערים שגובשה הינה מתודולוגיה קבוצתית, ככל הניתן, כך שביחס לכל פער שיהיה משותף לבנק ולחברת האם, הפתרון לסגירת הפער יגובש ויוטוה ברמת חברת האם ויועבר ליישום בבנק בהתאמות ובשינויים המתבקשים.

הנדבך השלישי - בהתאם להוראת השעה באזל II, נקבעה בבנק מדיניות גילוי לפיה תדירות הגילוי הכמותי, אשר נכלל הן בדוחות הכספיים והן בדוח הדירקטוריון, הינה רבעונית ותדירות הגילוי האיכותי בדוח הדירקטוריון הינה חצי שנתית. הדיווח המפורט להלן משלב את הוראות הדיווח בהוראת השעה בדיווח על ניהול הסיכונים.

הוראות באזל 3

בחודש דצמבר 2010 פרסמה ועדת באזל לפיקוח בנקאי הוראות חדשות בנושא "מערכת בנקאית עמידה יותר", הכוללות התמקדות בהון המניית, שהוא המרכיב האיכותי ביותר של ההון של הבנק, וזאת על רקע כניסת מערכת הבנקאות העולמית למשבר עם רמה לא מספקת של הון באיכות גבוהה. המשבר חשף גם חוסר עקביות בהגדרת ההון בעולם וחוסר גילוי מידע (שקיפות) שהיה מאפשר לשוק למדוד ולהשוות באופן מלא את איכות ההון בעולם. במסגרת זו יחס הון הליבה יועלה בהדרגה מ-2% ל-7% עד סוף שנת 2018. בנק ישראל קבע מדיניות הון לתקופת ביניים, לפיה יחס הון הליבה לא יפחת מ-7.5% כבר בשנת 2010. כמו-כן, יחס הון רוברד 1 יועלה בהדרגה מ-4% ל-8.5% עד סוף שנת 2018. בנק ישראל טרם קבע הוראות מחייבות בנושא.

גישת הבנק להערכת הלימות ההון כדי לתמוך בפעולותיו

כללי

- מסגרת העבודה של באזל II מורכבת משלושה נדבכים המשלימים זה את זה ומספקים תשתית להערכת ההון של תאגידים בנקאיים. מסגרת עבודה זו מחליפה את הוראות באזל I בכל הקשור לקביעת יחס ההון המזערי בתאגידים בנקאיים.
- הנדבך הראשון של באזל II, אשר כותרתו "דרישות להון מזערי", מספק הנחיות ברורות ומחייבות לחישוב הלימות ההון בתאגידים בנקאיים, תוך התייחסות לסיכונים העיקריים אליהם חשופים התאגידים (סיכון אשראי, שוק ותפעולי).
- תהליך החישוב של הלימות ההון לפי הנדבך הראשון מבוסס על מסגרת של הנחיות המיושמות על בסיס ההוראה מבלי לאפשר לתאגיד הבנקאי שיקול דעת סובייקטיבי ביחס לרמת הסיכון הגלומה בפעילויות השונות ו/או לתרומת איכות הניהול והבקרה למזעור החשיפה הגולמית.
- בנדבך השני של באזל II, אשר כותרתו "הסקירה הפיקוחית", נדרש התאגיד הבנקאי להעריך באופן שוטף את נאותות ההון שלו בהשוואה לפרופיל הסיכון והסביבה העסקית, וזאת להבדיל מחישוב הלימות ההון המתבצע בנדבך הראשון.
- מטרת הנדבך השני היא להגביר ולחזק את הזיקה בין פרופיל הסיכונים של הבנק, לבין מערכות ומתודולוגיות ניהול הסיכונים הקיימות בבנק, ובין רמת ההון והאמצעים ההוניים.

המונח נאותות הונית מבטא הערכה סובייקטיבית של התאגיד ביחס למידה בה רמת האמצעים ההוניים שלו הכוללת הולמת את פרופיל הסיכון הכולל שלו.

במסגרת זו, נדרש התאגיד הבנקאי להעריך את נאותות ההון כנגד כל הסיכונים אליהם הוא חשוף, לרבות הסיכונים שכבר נמדדו והוקצה עליהם הון בנדבך הראשון.

מעבר להערכה מחדש של נאותות ההון ביחס לסיכוני הנדבך הראשון (כאמור, סיכון אשראי, שוק ותפעולי), נדרש התאגיד הבנקאי להעריך סיכונים נוספים על בסיס כמותי (למשל: סיכון ריכוזיות, ריבית בתיק הבנקאי) ועל בסיס איכותי (למשל: סיכוני מוניטין, רגולציה, ציות, משפטי, עסקי, אסטרטגי).

הערכת הנאותות ההונית במסגרת הנדבך השני, הינה הערכה עצמית, סובייקטיבית המתבצעת על ידי התאגיד. הליך זה, של הערכה עצמית שמבצע התאגיד הבנקאי ביחס לנאותות ההון שלו, הינו תהליך ה-ICAAP.

בהתאם להנחיות בנק ישראל, התהליך נועד להבטיח כי בנקים יחזיקו רמת הון הולמת שתתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם וכן שיפותחו וינקטו על ידי הבנקים תהליכים נאותים לניהול סיכונים ולניהול ההון. החלק השני והמשלים של תהליך הערכת הנאותות ההונית על ידי התאגיד הבנקאי, הינו הערכת הנאותות ההונית על ידי הרגולטור שמטרתו לבחון באיזה מידה ניתן לקבל את הערכת הנאותות ההונית שערך התאגיד הבנקאי. תהליך זה מכונה "סקירה פיקוחית" SREP, והוא כולל מסגרת מפורטת של הנחיות לבחינת מסמך ה-ICAAP המאפשרת לרגולטור לגבש מסקנה ביחס לנאותות ההונית של הבנק המפוקח.

ביום 27 בפברואר 2011, אישרו הנהלת ודירקטוריון הבנק את מסמך ה-ICAAP על בסיס נתוני ה-31 בדצמבר 2009. תשתית תהליך הנאותות ההונית שאושרה בבנק שימשה בסיס לתהליך הפנימי שבוצע בבנק בהתאמות הנדרשות מהתהליך שבוצע בחברת האם ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי של הבנק. עם אישורו של מסמך ה-ICAAP במוסדות הבנק לנתוני ה-31 בדצמבר 2009, יש בידי הבנק תשתית מתודולוגית מובנית לתהליך בחינת הנאותות ההונית, לרבות מתודולוגיה הקושרת בין פרופיל הסיכון להון. בהתבסס על נתוני ה-31 בדצמבר 2009 החליט דירקטוריון הבנק כי כרית ההון של הבנק (הפער בין ההון הפנימי לאמצעים הוניים) הינה רחבה דיה על מנת לתמוך בהתמודדות מול הסיכונים שזוהו. במסגרת ביצוע תהליך ה-ICAAP, קבע הבנק יעדי הון ארוכי טווח במונחי יחס הון ותמהיל ההון.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר דרישות הגילוי של נדבך 3 של באזל II להלן פירוט דרישות הגילוי הנדרשות בהוראה:

מספר הטבלה	גילוי כמותי	עמוד	גילוי איכותי	עמוד
1. טבלה 1	-	-	תחולת היישום - ביאור 14 ב' (ד')	185
2. טבלה 2	דוח על השינויים בהון עצמי.	138-139	מבנה ההון - ביאור 14 א', ב'.	183-185
3. טבלה 3	א. הלימות ההון - נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכון תפעולי. ב. ביאור 14 ב' - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים.	61 184	באזל II - גישת הבנק להערכת הלימות ההון כדי לתמוך בפעולותיו.	31-32
4. טבלה 4 א', ב'	סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי.	67	א. פרק מדיניות ניהול סיכונים: סעיף 5 - ניהול סיכונים אשראי. ב. מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים: סעיף 1 - הפרשה לחובות מסופקים.	60-75 85
טבלה 4 ג'	תוספת ו' לסקירת ההנהלה - חשיפה למדינות זרות.	116	-	-
טבלה 4 ד'	התפלגות החשיפה לפי סוג ענף או צד נגדי, ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי.	68	-	-
טבלה 4 ה'	פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון, ממיון לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי.	68	-	-
טבלה 4 ו'	יתרות הפרשות ספציפיות וכלליות. תוספת ה' - סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק.	114	-	-
טבלה 4 ז'	תוספת ו' לסקירת ההנהלה - חשיפה למדינות זרות, טור חובות בעייתיים.	116	-	-
טבלה 4 ח'	תנועה ביתרת הפרשה לחובות מסופקים: ביאור 5 ג' - הפרשה לחובות מסופקים.	174	-	-
5. טבלה 5	סיכון אשראי, גילוי לגבי התיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית.	69	פרק מדיניות ניהול סיכונים. סעיף 5 ג': פרק הקצאת הון בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכון תפעולי.	61
6. טבלה 7	הפחתת סיכון אשראי: גילויים בגישה הסטנדרטית.	63	א. פרק מדיניות ניהול סיכונים - מדיניות ניהול מערך ביטחונות. ב. ביאור 1 - טז' קיזוז מכשירים נגזרים.	62-63 151
7. טבלה 8	גילוי כללי לגבי חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי.	71	א. ניהול סיכונים אשראי צד נגדי. ב. מדיניות ניהול מערך בטחונות.	72 62-63
8. טבלה 9	איגוח - גילוי בגישה הסטנדרטית.	71	ביאור 4 - ניירות ערך.	168-169
9. טבלה 10	סיכון שוק - גילוי של תאגידים בנקאיים המשתמשים בגישה הסטנדרטית.	51	פרק מדיניות ניהול סיכונים: סעיף 2 - סיכונים שוק.	50-58
10. טבלה 12	-	-	פרק מדיניות ניהול סיכונים: סעיף 8 - סיכונים תפעוליים.	76-79
11. טבלה 13	גילוי לגבי פוזיציות במניות בתיק הבנקאי: ביאור 4 - ניירות ערך.	168-169	א. פרק מדיניות ניהול סיכונים: דיון בגורמי סיכון. ב. מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים: ירידת ערך נכסים.	82-83 87
12. טבלה 14	סיכון ריבית בתיק הבנקאי.	54	פרק מדיניות ניהול סיכונים: סעיף 2 ד' - חשיפה לשינויים בשיעורי ריבית.	53

הוראה בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה החדשה של המפקח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי נדרש הבנק, החל מ- 1 בינואר 2011, ליישם את תקני חשבונאות אמריקאיים (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

בהתאם לכללים אלו הבנק נדרש לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה (appropriate) כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים (estimated) בהתייחס לתיק האשראי שלו. ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון, פיקדונות בבנקים, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשרי לממשלה וכדומה. בנוסף, הבנק נדרש לקיים, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון: התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות.

ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תוערך, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". כמו כן, נדרש הבנק לבחון את הנאותות הכללת של ההפרשה להפסדי אשראי.

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - הבנק יבחן על בסיס פרטני כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור חשבונאי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה מעל 1 מיליון ש"ח, וכן לגבי החובות האחרים שמזוהים על ידי הבנק לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת בהפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי. ההפרשה להפסדי אשראי תוכר לגבי כל חוב שסווג כפגום. חוב יסווג כפגום, כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי (probable) שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. בכל מקרה, חוב מסווג כחוב פגום כאשר קרן או ריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גביה. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר חובות בעייתיים בהלוואות לדיור בבנק למשכנתאות. ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תוערך בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של החוב. כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית תוערך בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששוועד להבטחת אותו חוב.

הפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי - תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים), וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיור לגביהם תחושב הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי (ASC 450), FAS 5, Accounting for Contingencies, בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלות מאפייני סיכון דומים. ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו ב- FAS 5 (ASC 450).

הבנק לא יצבור הכנסות ריבית בגין חוב אשר סווג כפגום, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק יבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. חובות כאמור מוגדרים על ידי הבנק כחובות שאינם צוברים הכנסות ריבית. החוב ימשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. כמו כן, חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש, אך לאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים. החוב יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית.

בנוסף, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני (הבנק יסווג את כל החובות שלו ופריטי אשראי חוץ מאזני בסיווגים: טוב, השגחה מיוחדת, נחות או פגום), וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר, נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב אינו בר גביה (uncollectible) ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (תקופה העולה על שנתיים). לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם והכל כתלות בהיותם של החובות מובטחים על ידי דירת מגורים, למעט הלוואות לדיור בגין נערכת הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, חובות שמובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, חובות שאינם מובטחים, חובות של לווים בפשיטת רגל וחובות שנצברו במרמה.

הוראה זו תיושם בדוחות הכספיים לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2011 ואילך. ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. לחילופין במועד היישום לראשונה הבנק, בין היתר:

- ימחק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית;
- יסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור. לעניין זה יובהר כי למרות ההגדרה לפיה חוב בעייתי שאורגן מחדש הינו חוב פגום, הבנק לא יסווג כפגום חוב, אשר אורגן מחדש לפני יום 1 בינואר 2007, כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש;
- יבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים המתייחסים;
- יבחן את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם;
- יתאים את יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1 בינואר 2011 לדרישות הוראה זו, לרבות דרישות קביעת הפרשה ודרישות התייעוד יכלולו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי; וכן
- יבחן את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם, ליום 1 בינואר 2011.

כתוצאה מיישום ההוראה ביום ה-1 לינואר 2011, היקף החובות הבעייתיים לאחר מחיקות צפוי לגדול ב- 72%. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות בעייתיים ותקינים וכן בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים תגדל ב- 32.8 מיליוני ש"ח. היקף האשראי לציבור לאחר הפרשות קטן בסך של 32.8 מיליוני ש"ח, קיטון הנובע ברובו ממחיקת חובות קשיי גבייה הנמצאים בטיפול משפטי למעלה משנתיים. יתרת העודפים למועד יישום ההוראה לאחר השפעת המס צפויה לקטון ב- 19.0 מיליוני ש"ח.

יישום ההוראה מחייב את הבנק לנהל את תיק האשראי ולסווגו בהתאם להגדרות החדשות - חוב פגום, חוב נחות, חוב בהשגחה מיוחדת וחוב תקין. צפויות להיות לכך השלכות על מערכת היחסים של הבנק עם לקוחותיו, תוך החמרה בדרישות ליישוב חובות בפיגור, ביצוע הסדרי חוב חדשים ללקוחות בעייתיים, החמרה בדרישות התייעוד ודרישות להערכה וביצוע ההפרשה להפסדי אשראי הצפויים בגין חובות בסיווגים השונים.

סיכון האשראי הכולל לציבור ינוהל ויוצג תוך הפרדה בין סיכון אשראי מסחרי לסיכון אשראי קמעונאי ויתרות האשראי הפגום בגינם. תזרים המזומנים הצפוי של האשראי יוצג אך ורק בגין חובות אשר גבייתם צפויה. לא יוצגו תזרימי מזומנים בגין חוזים עתידיים אשר גבייתם אינה צפויה וחוב אשר נמחק חשבונאית.

יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכת תשתית מיחשובית על מנת להבטיח תהליך של הערכות וביצוע של הפרשה להפסדי אשראי לרבות מערכות בקרה פנימיות לבדיקת יישום נאות של ההוראה ותיקוף אפקטיביות השיטה לחישוב ההפרשה. הבנק נשען בנושא על המערכות התפעוליות ויחידות המטה המתמחות של חברת האם, ומכאן שהיערכות הבנק נעשתה בתיאום עם חברת האם.

להלן מפורטת היערכות הבנק כחלק מהערכות הבנק הבינלאומי, החברה האם, ליישום ההוראה: בשנת 2008 הבנק נערך ללמידת ההוראה ואופן יישומה. הוקמה מנהלת לביצוע ההוראה והוגדרה תכולת הפרויקט והגופים הרלוונטיים ליישומה.

בשנת 2009 ו-2010 החלו שליבי פיתוח המערכת והממשקים הרלוונטיים, אפיונם ומיחשובם והחלו בדיקות מסירה וקבלה. בתחילת שנת 2011 הושלם תהליך פיתוח המערכת והממשקים, בוצעו בדיקות קבלה ואינטגרציה למערכת. כתוצאה מהמעבר ליישום בפועל של ההוראה, נדרש הבנק לבצע מדידות וחישובים לפי כללי המערכת החדשה, על פי נתוני חביונות שנוהלו המערכת הישנה נכון ליום המעבר.

לצורך הסבת הנתונים למערכת החדשה, ביום המעבר - בוצעו הפעולות הבאות:

- איפוס חשבונות הפרשה קיימים.
- עיבוד כולל של תיק האשראי ליום המעבר במערכת החדשה והפקת תוצרים (הפרשה לריבית, מחיקה חשבונאית, והפרשה להפסדי אשראי).
- הקמה לראשונה של חשבונות הפרשה לריבית, מחיקה חשבונאית והפרשה להפסדי אשראי.
- הצגת השפעה על העודפים כתוצאה מיישום לראשונה של ההוראה בחשבונות ייעודיים בקרן הון, סעיף בהון העצמי המהווה את ההשפעה המצטברת ליום המעבר.

בתחילת שנת 2011 קיים הבנק, במסגרת ההדרכות שקיימו בקבוצה, הדרכות לעובדים הרלוונטים בנושא ההוראה החדשה, הטמעת המערכת החדשה, יישומה בפועל והטמעת הדיווח החשבונאי כתוצאה מיישום ההוראה החדשה.

הבנק עתיד ליישם את ההוראה החל מיום 1 בינואר 2011, בהתאם להוראות המעבר וההנחיות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים. כתוצאה מיישום ההוראה הראשונה תגדל ההפרשה להפסדי אשראי בסך 34.7 מיליוני ש"ח, כנגד התאמת יתרת פתיחה של העודפים. בנוסף, יגדל נכס המס ב- 14.2 מיליוני ש"ח, כך שההשפעה על יתרת העודפים נטו תהיה קיטון של 20.5 מיליוני ש"ח. בהתאם להוראת המפקח על הבנקים נדרש להציג ביאור פרופורמה המפרט את השפעת ההוראות החדשות על סעיפים מאזניים עיקריים בדוחות המאוחדים ליום 31.12.10, במידה והוראות אלו היו מיושמות ביום זה. לפירוט בדבר אופן יישום ההוראות החדשות והשפעתן הצפויה ראה באור 2 לדוחות הכספיים וטבלת חובות בעייתיים בדו"ח הדירקטוריון בעמוד 65.

תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות

פעילות הבנק מתמקדת ב- 3 מגזרי פעילות: בנקאות פרטית, בנקאות עסקית והמגזר הפיננסי.

מידע כללי

1. הבנק מיישם את מודל ה- EVA (Economic Value Added) אשר הינו מקובל בעולם, המשמש לצרכי מדידת תרומתה של כל יחידה לרווחיות הכוללת של הבנק.

ההכנסות, ההוצאות וההון מוקצים לכל מגזר פעילות תוך יישום המודל, כדלקמן:

- א. הכנסות המגזרים מחיצוניים:
 - הכנסות מגזר הבנקאות הפרטית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מהלקוחות הפרטיים, אשר שוייכו למגזר זה. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר את ההכנסות מניהול תיקי השקעות, ההכנסות מניהול קרנות הנאמנות של הבנק וההכנסות מנאמנויות פרטיות וציבוריות.
 - הכנסות מגזר הבנקאות העסקית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מלקוחות אשר עיקר פעילותם הינו בתחום שוק ההון. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר את ההכנסות מנאמנות לקרנות נאמנות.
 - הכנסות המגזר הפיננסי נובעות בעיקר מרווח מימוני הנובע מניהול המקורות והשימושים של הבנק במגזרי ההצמדה השונים, ומפעילות בניירות ערך של הבנק עבור עצמו. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר הכנסות מפעילות בחדרי העסקות בגין ניהול חשיפות הבסיס והריבית של הבנק ורווחים (הפסדים) מהשקעה בחברות כלולות.
- ב. הכנסות בינמגזריות:
 - רווח בינמגזרי מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים: הכנסות/הוצאות המימון משוייכות תחילה למגזר אליו משוייך הלקוח. אחר כך המגזר הפיננסי, האחראי על ניהול המקורות והשימושים בבנק, מחייב/מזכה את יתר המגזרים בעלות גיוס המקורות, אשר מחושב בהתאם למגזרי ההצמדה והמח"מ הרלוונטיים.
 - הכנסות תפעוליות ואחרות בינמגזריות: הכנסות תפעוליות ואחרות משוייכות תחילה למגזר אליו משוייך הלקוח, אחר כך מועבר חלק יחסי מאותן הכנסות (כפי שנקבע לכל סוג הכנסה בנפרד) למגזרי הפעילות האחרים הנותנים שרותים לפעילות אותו לקוח.
- ג. הפרשה לחובות מסופקים:
 - לכל מגזר מיוחסות ההפרשות לחובות מסופקים (ספציפית ונוספת) המיוחסות ללקוחותיו.

ד. הוצאות המגזרים:

הוצאות שכר ונלוות הוקצו בין המגזרים בהתאם להוצאה בפועל. הוצאות אחרות עיקריות הוקצו בהתאם למספר העובדים או לשקלול של מספר עובדים והון או לשטח המבנה שבשימוש המגזר, לפי העניין. הוצאות פחת מוקצות ספציפית למגזרים בהתאם לנכסים שבשימושם.

ה. עלות השרותים המרכזיים וההנהלה מועמסת על מגזרי הפעילות המדווחים, כחלק מיישום המודל. (השירותים המרכזיים כוללים את כל המחלקות בחטיבת המטה ובחטיבת החשבונאי הראשי, מזכירות הבנק וכן את הביקורת הפנימית ומערכות המידע).

ו. התשואה נטו להון מחושבת על הון ממוצע שהוקצה למגזרים המדווחים בהתאם לשיעור של 12% מנכסי הסיכון של כל מגזר. כאשר למגזר המדווח אין נכסי סיכון המוקצים לו לצורך פעילותו, מחושב ההון המוקצה למגזר על פי מכפיל הוצאות המגזר. במגזר הפיננסי התשואה הנלקחת לצורך חישוב תשואה נטו להון הינה בנטרול תשואה חסרת סיכון על ההון הלא פעיל של הבנק.

ז. נכסי סיכון בשנת 2010 מוצגים בהתאם להוראות באזל II והם אינם ברי השוואה לנכסי סיכון בשנת 2009 המוצגים לפי באזל I.

2. תוצאות המגזרים מוצגות בפירוט בביאור 28 לדוחות הכספיים. בביאור 28 (ב) (3) מפורט הרכבם של "סכומים שלא הוקצו והתאמות".

3. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, נדרש לפצל בדוח הדירקטוריון, לגבי כל מגזר, את הפעילויות הבאות: בנקאות ופיננסים, כרטיסי אשראי, שוק ההון, משכנתאות, בנייה ונדל"ן. לבנק אין פעילות מהותית בתחומי כרטיסי האשראי, משכנתאות, בניה ונדל"ן.

4. החלוקה למגזרי פעילות מבוססת על סוגי לקוחות או תחומי פעילות מוגדרים. היא נגזרת מהאסטרטגיה של פעילות ממוקדת לקוח, שעל-פיה פועל הבנק. תוצאות פעילות המגזרים, הממויינים לפי מגזרי הפעילות העיקריים, מפורטות כאמור בביאור 28 לדוחות הכספיים. מאחר ואין קריטריונים אחידים במערכת הבנקאית לשיוך הלקוחות למגזרי הפעילות דלעיל, כל בנק משייך את ציבור הלקוחות שלו למגזרי פעילות התואמים את התפיסה הניהולית והאסטרטגיה העסקית שלו. נתוני תוצאות המגזרים נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר "מגזרי פעילות עיקריים". במסגרת עריכת הביאור מבוצעת, בין היתר, התאמה בין הדיווחים הניהוליים המתייחסים למגזרי הפעילות הני"ל והמבוססים בחלקם על בחינת ההנהלה את מגזרי הפעילות, לדיווח התואם את הוראות הפיקוח על הבנקים.

להלן ריכוז רווח נקי (הפסד) לפי מגזרי פעילות, בסכומים מדווחים:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2010	2009	אחוז שינוי
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
בנקאות פרטית	1(0.6)	1(4.3)	(86.0%)
בנקאות עסקית	35.7	30.1	18.6%
מגזר פיננסי	12.5	40.8	(69.4%)
סכומים שלא הוקצו והתאמות	1.4	(1.0)	
סה"כ	49.0	65.6	(25.3%)

1 ללא הפסדים הקשורים לפתיחת סניפים חדשים, הרווח במגזר בשנת 2010 הינו 10.3 מיליוני ש"ח (שנת 2009 - 6.3 מיליוני ש"ח).

מגזר בנקאות פרטית

תיאור תחום פעילות

תחום הבנקאות הפרטית התפתח מאוד בשנים האחרונות בישראל. בסביבה של כלכלה צומחת ושל גידול בנכסי העשירונים העליונים, נדרשת בישראל בנקאות פרטית ברמה גבוהה. הבנק, כבעל מוניטין רב שנים בתחום זה, מציע פלטפורמה של בנקאות פרטית דיסקרטית, מתמחה וגמישה ללקוחות בעלי עושר פיננסי ועסקיים. שירותי הבנקאות הפרטית ניתנים באמצעות סניפים ראשיים בתל-אביב וירושלים ובאמצעות מערך סניפים בלב שכונות אמידות בארץ שהוקמו עד כה ברעננה, ראשון לציון, רחובות, מלחה ורמת השרון ועתידים להיפתח בעתיד הקרוב במיקומים אסטרטגיים נוספים. השירותים מוענקים על ידי צוותי בנקאים מקצועיים ומנוסים ומערך יועצי השקעות. במסגרת מגזר זה פועלת החברה לנאמנות של הבנק, המציעה שירותי נאמנות פרטיות וציבוריות (וכן שירותי נאמנות לקרנות נאמנות הנכללים במגזר הבנקאות העסקית). כמו כן, כולל המגזר את פעילות שתי חברות הבת בתחום ניהול הנכסים: "יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ" ו"יובנק קרנות נאמנות בע"מ".

לקוחות המגזר

המגזר כולל את כל הלקוחות הפרטיים ועסקיים. מדובר הן בלקוחות פרטיים המשוייכים לחטיבת הבנקאות הפרטית והן בלקוחות פרטיים המשוייכים לחטיבת שוק ההון, אשר עיקר פעילותם בניירות ערך. על לקוחות המגזר נמנים לקוחות ותיקים המלווים את הבנק שנים רבות (מעל 15 שנה) לצד לקוחות צעירים (ותק של עד 5 שנים) בעלי מקצועות חופשיים, תושבי חוץ, מייסדי ועובדי חברות הייטק, בכירים בחברות ופעילים בשוק ההון, לרבות לקוחות מנוהלים ולקוחות המופנים על ידי Family Offices. עם פתיחת הסניפים החדשים הרחיבה חטיבת הבנקאות הפרטית את קהל לקוחותיה וכיום מצטרפים לבנק לקוחות חדשים החפצים בשירות מקצועי, ממוקד ובהצעת ערך המתאימה לסוג הצרכים הבנקאיים שלהם. מגוון הלקוחות הרחב מונע תלות במגזר אחד מצומצם של לקוחות. מאפייני הלקוחות: משאבי זמן מצומצמים, הון פנוי, גמישות עסקית, בעלי רעיונות עסקיים מורכבים, השקעות בינלאומיות וידע נרחב בשוק ההון. בעקבות התפתחויות בשוק ההון בשנים האחרונות, הושם דגש מיוחד על הרחבת מערך יעוץ ההשקעות המתמחה בשווקים בארץ ובעולם ומתן נגישות ללקוחות המגזר לשירותים אלה. היועצים בחטיבה עוסקים אך ורק ביעוץ השקעות ללקוחות הנבחרים ויחס היועצים לקבוצת הלקוחות הוא זה המאפשר לבנק להעניק שירות מקצועי ברמה גבוהה.

מגבלות חקיקה ותקינה החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים, כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון, הממונה על ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד. לתיאור מקיף יותר, ראה פרק עיקרי חקיקה ופסיקה ביחס למערכת הבנקאית בשנת 2010.

תחרות

התחרות בתחום מגזר זה הולכת וגוברת בעקבות גידול בנכסים הפיננסיים של פרופיל לקוחות הבנקאות הפרטית, מודעות שירות גוברת ומגוון הולך וגדל של קשת המוצרים הפיננסיים הקיימים בשוק. עיקר התחרות של המגזר הוא מול הבנקים המסחריים הפועלים במשק בתחום הבנקאות הפרטית, בנקים זרים הפועלים בישראל, בתי השקעות וגופים המאפשרים מסחר בניירות ערך באמצעות האינטרנט. על מנת לבדל את הבנקאות הפרטית של הבנק מהמתחרים, מותגה החטיבה כ"חטיבת הבנקאות הפרטית" המכניסה את הלקוח לעולם המושתת על יחסים פרטניים.

ללקוחות המגזר מוצע שירות אישי בסטנדרט גבוה ופתרונות פיננסיים המותאמים לצרכי הלקוחות ולצרכי השוק המשתנים.

שינויים טכנולוגיים

הבנק משתמש במערכת הייעוץ של הבנק הבינלאומי שהיא מערכת ייעוץ מתקדמת המשלבת מודל אפיון ממוחשב ממנו נגזר מבנה תיק ההשקעות המומלץ על פי צרכיו והעדפותיו של הלקוח.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

ההצלחה במגזר הבנקאות הפרטית מושתתת על מספר גורמים עיקריים:

- שירות ממוקד לקוח, תוך שימת דגש על יחס אישי וגמישות בהתאמת השירותים והמוצרים לצרכים הפרטניים של כל לקוח.
- יועצי השקעות ברמה מקצועית גבוהה.
- מגוון רחב של פתרונות ומוצרים פיננסיים המותאמים לאוכלוסיית הבנקאות הפרטית, ומתחדשים כל העת בהתאם לתנאי השוק בארץ ובעולם.
- מערך חדרי עסקאות המאפשרים ללקוחות עם תיקי השקעות פעילים גישה מתמדת לשוקי ההון והכספים בארץ ובעולם.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

הפעילות במגזר הבנקאות הפרטית מחייבת השקעה ויכולות בנושאים הבאים:

- הכשרה של סגל יועצי השקעות מיומנים, מוסמכים על פי חוק, ובעלי תודעת שירות גבוהה.
- סל מוצרים ושירותים מותאמים לצורכי לקוחות הבנקאות הפרטית, המתחדש באופן תדיר, בהתאם להתפתחויות בשווקים בארץ ובעולם.

מוצרים ושירותים

המגזר מציע מגוון מוצרים ושירותים לפעילות בנקאית שוטפת, שירותי יעוץ השקעות המתמחים בשווקים בארץ ובעולם, מסחר בניירות ערך ישראלים וזרים הן באמצעות חדר עסקות והן באמצעות אתר האינטרנט. כמו כן, מציע המגזר אפשרות לביצוע עסקאות במטבע חוץ וגישה ישירה לחדר עסקות מט"ח בסכומים גבוהים.

החברה לנאמנות משמשת כנאמן לסדרות אג"ח של חברות ייעודיות (SPC) ולמכשירים פיננסיים מתקדמים (תעודות סל, אופציות כיסוי וכו'), המונפקות על ידי חברות בהנפקות פרטיות או ציבוריות. בנוסף, משמשת החברה כנאמן לעסקאות מימון חוץ בנקאיות, כנאמן על נכסי יחידים וחברות (לרבות השאלת שם) וכנאמן בעסקאות השלשה (ESCROW). כמו כן, מעניקה החברה שירותי אדמיניסטרציה לקרנות גידור וקרנות השקעה פרטיות, הכוללות גם נאמנות לצורך ניכוי המס בקרנות.

שיווק

האסטרטגיה השיווקית במגזר זה מתמקדת בשני מרכיבים עיקריים: אקטיביזציה (הפעלה) של לקוחות קיימים שמטרתה עידוד היקפי הפעילות והרחבת תחומי הפעילות של הלקוחות הקיימים בבנק וגיוס לקוחות חדשים העונים על מאפייני פרופיל לקוח של הבנקאות הפרסונלית. הבנק משווק את יתרונותיו התחרותיים, ביניהם: המיתוג היוקרתי של הבנק, מוניטין הבנק כבנק ותיק בעל שורשים היסטוריים שמאז ומעולם התמחה בבנקאות פרסונלית ובשוק ההון, תפירת מוצרים ספציפיים על פי בקשת הלקוח הבודד, קשר אישי עם הלקוח, נגישות מיידית ליועץ השקעות מקצועי ובקיא בתחומו, זריזות וגמישות של בנק קטן עם חוסן פיננסי של קבוצת הבינלאומי, שירות מעבר לשעות הרגילות ובנקאי אישי ברמה מקצועית גבוהה.

יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ, יובנק קרנות נאמנות בע"מ

יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ מתמחה בניהול תיקי השקעות בארץ ובחו"ל עבור מגוון לקוחות: גופים ציבוריים, חברות ממשלתיות ופרטיות, מלכרי"ם ולקוחות פרטיים.

יובנק קרנות נאמנות בע"מ מנהלת מגוון קרנות נאמנות המשקיעות בשווקים בארץ ובחו"ל. סה"כ היקף הכספים המנוהלים בשתי החברות לסוף שנת 2010 הסתכם בסך של כ- 1.6 מיליארד ש"ח, מתוכן כ- 0.7 מיליארדי ש"ח בניהול תיקי השקעות, וכ- 0.9 מיליארדי ש"ח בניהול קרנות נאמנות. החברות שוקדות על פיתוח מוצרים חדשים ויצירת הזדמנויות השקעה עבור לקוחותיהן, תוך מעקב אחר השינויים בשווקי ההון ולמידת הצרכים המשתנים של לקוחותיהן בפועל ושל לקוחות פוטנציאליים. הפעילות השיווקית נעשית באמצעות מחלקת השיווק של יובנק ניהול נכסים פיננסיים. בנוסף, משתמשת החברה בערוצי פרסום וקידום מכירות שונים כגון: פרסום באינטרנט, בעיתונות הכתובה, השתתפות בכנסים ומתן הרצאות. כמו כן, מקפידים אנשי המכירות של החברה ומנהלי ההשקעות עצמם לשמור על קשרים הדוקים עם יועצים במערכת הבנקאית כולה. המלצות ועדת בכר קבעו כי תאגיד בנקאי לא יחזיק בחברה לניהול קרנות והקציבו פרק זמן של 4-8 שנים למכירת חברות ניהול הקרנות, אשר יסתיים לגבי הבנק בחודש אוגוסט 2013. הבנק בחר שלא למכור את קרנות הנאמנות, אלא להמשיך להחזיקן בבעלותו במסגרת התקופה המותרת בחוק.

יעדים לעתיד

מגזר הבנקאות הפרטית: צפוי להתרחב ולהתמקד בשנת 2011 בגידול נתח השוק שלו בבנקאות הפרסונלית. זאת באמצעות שימור ואקטיביזציה (הפעלה) של לקוחות קיימים ובגיוס של לקוחות חדשים, הרחבת מערך הסניפים של הבנק, הרחבת מערך הייעוץ, תוך מתן שירות פרסונלי ברמה גבוהה. בתחום ניהול הנכסים הפיננסיים, החברה שואפת להגדיל את מספר התיקים המנוהלים ונפחם. בתחום ניהול קרנות הנאמנות, החברה שממוצבת כמומחית לשווקים בחו"ל, תמשיך להתמקד בקרנות ניהול, אך תפעל במקביל להרחבת סל המוצרים באפיקים הסולידיים בארץ, בהשבת התשואות ובהגדלת מאמצי השיווק במטרה להגדיל את נפח הנכסים.

הון אנושי

מספר העובדים המשרתים מגזר זה הסתכם בשנת 2010 ב- 145 עובדים בממוצע (בשנת 2009 - 146 עובדים בממוצע).

תוצאות הפעילות

הפסד מגזר הבנקאות הפרטית הסתכם ב- 0.6 מיליוני ש"ח לעומת הפסד בסך 4.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בנטרול ההפסד בגין הסניפים החדשים היה מגזר זה רושם רווח של 10.3 מיליוני ש"ח לעומת רווח של 6.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הקיסון בהפסד נובע בעיקרו מגידול בהכנסות מדמי ניהול קרנות הנאמנות ודמי ניהול תיקים של הבנק ומגידול בעמלות בתחומים שונים מפעילות לקוחות המגזר, שקוזזו על ידי גידול בהוצאות התפעוליות והאחרות. נכון ליום 31.12.10 לבנק חמישה סניפי בנקאות לאמידים (מתוכם שני סניפים נפתחו בסוף שנת 2007, שניים בשנת 2008 ואחד בשנת 2010).

להלן תמצית תוצאות מגזר הבנקאות הפרטית (במיליוני ש"ח):

בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2010			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2009		
16.8	0.6	17.4	11.6	0.8	12.4
25.8	0.3	26.1	28.5	0.1	28.6
42.6	0.9	43.5	40.1	0.9	41.0
20.5	27.1	47.6	20.6	21.1 ¹	41.7
(4.5)	2.4	(2.1)	(4.2)	1.9	(2.3)
58.6	30.4	89.0	56.5	23.9 ¹	80.4
(1.2)	-	(1.2)	(0.3)	-	(0.3)
60.0	31.2	91.2	56.9	30.5	87.4
(0.2)	(0.8)	(1.0)	(0.1)	(6.6) ¹	(6.7)
(0.1)	(0.3)	(0.4)	- ^{1,2}	(2.4) ¹	(2.4)
(0.1)	(0.5)	(0.6)	(0.1)	(4.2) ¹	(4.3)
(0.2%)	(31.0%)	(0.8%)	(0.2%) ¹	(22.9%) ¹	(6.0%)
874.6	-	874.6	714.0	-	714.0
2,860.6	-	2,860.6	2,704.5	-	2,704.5
517.0	17.0	534.0	445.3	20.7	466.0
-	782.3	782.3	-	651.9	651.9
-	741.9	741.9	-	596.8	596.8
18.7	-	18.7	13.6	-	13.6
20.5	-	20.5	21.9	-	21.9
3.4	0.9	4.3	4.6	0.9	5.5
42.6	0.9	43.5	40.1	0.9	41.0

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:

מחיצוניים

בינמגזרי

סך הכל רווח מפעולות מימון

הכנסות תפעוליות ואחרות:

מחיצוניים

בינמגזרי

סך הכנסות

הפרשה לחובות מסופקים

הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות)

הפסד מפעולות רגילות לפני מסים

הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות

הפסד

תשואה נטו להון

יתרה ממוצעת של נכסים

יתרה ממוצעת של התחייבויות

יתרה ממוצעת של נכסי סיכון

יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות

יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול

מרכיבי הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה

לחובות מסופקים:

מרווח מפעילות מתן אשראי

מרווח מפעילות קבלת פקדונות

אחר

סך הכל רווח מפעולות מימון לפני

הפרשה לחובות מסופקים

1 מוין מחדש.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

מגזר הבנקאות עסקית

תיאום תחום פעילות

מגזר הבנקאות העסקית כולל את תחומי הפעילות הבאים: שירותי מסחר בניירות ערך בארץ ובח"ל (מערך קדמי ועורפי), שירותי תפעול לקרנות נאמנות, שירותי תפעול לקרנות גידור, וכן שירותי נאמנות לקרנות נאמנות הניתנים באמצעות חברת הבת "יובנק חברה לנאמנות בע"מ". בנוסף, מספק המגזר שירותי בנקאות לטיפול בלקוחות חטיבת שוק ההון.

לקוחות המגזר

על לקוחות מגזר הבנקאות העסקית נמנים גופים מוסדיים מובילים בשוק ההון וביניהם: קרנות נאמנות, חברות ביטוח, קרנות פנסיה וקופות גמל, קרנות גידור ומנהלי תיקים. המגזר מרכז את פעילותן של מספר חברות בתחום הביטוח, פנסיה וגמל אשר מהוות כ- 30% מהכנסות המגזר ולכן באופן טבעי הן מהוות לקוחות מהותיים לפעילותו. כמו כן, על לקוחות המגזר נמנים חברות ולקוחות עצמאיים הפעילים בשוק ההון לרבות סוחרים אופציות, סוחרים ארביטראז' וסוחרים יום. פעילות הלקוחות הפרטיים מסווגת במסגרת מגזר הבנקאות הפרטית.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים, כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, הממונה על ההגבלים העסקיים, הרשות לניירות ערך ועוד.

על פי הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 312, 313 ו-315 חלות מגבלות על גובה החבות המותרת ללווה בודד, לקבוצות לווים, לסך החבות הכוללת לשש קבוצות הלווים הגדולות בבנק, ללקוחות המוגדרים כ"אנשים קשורים" ומגבלות ריכוזיות ענפית. למגבלות אלו עלולה להיות השלכה על אופן והיקף פעילות המגזר העסקי בבנק עם אותם לקוחות.

ביום 16.2.2010, פורסם ברשומות חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 14), התש"ע - 2009. התיקון לחוק מחליף את סעיף 69 לחוק השקעות משותפות בנאמנות. להלן עיקריו: הוטלה חובה על מנהל הקרן לערוך מכרז לעמלות ברוקראז' עם "חברה סוחרת" (חבר בורסה); על דירקטוריון מנהל קרן לקבוע נוהל לעריכת מכרז אשר יאושר ע"י הנאמן; התקשרות עם חבר בורסה בחו"ל יכולה להיעשות ללא מכרז (בתנאי החוק); התקשרות מנהל קרן בהסכם ברוקראז' עם חבר בורסה השולט במנהל הקרן או בנאמן לקרן יכולה להיעשות ללא מכרז בכפוף לתנאים הבאים:

1. עמידת חבר הבורסה בתנאי הסף שנקבעו במכרז.
 2. העמלה בגין כל סוג עסקה לא תעלה על העמלה שתשולם לזוכה במכרז עבור ביצוע עסקה דומה.
 3. ההתקשרות אושרה ע"י ועדת ביקורת ודירקטוריון מנהל הקרן.
- מנהל הקרן לא ישלם מנכסי הקרן לחברי הבורסה הקשורים למנהל הקרן או לנאמן במהלך תקופה של 12 חודשים המתחילים במועד שקבע מנהל הקרן בתשקיף תשלומים עבור ביצוע עסקאות בנכסי הקרן בסכום העולה על 20% מסך העמלות (מכל סוג) ששולמו מנכסי הקרן באותה שנת כספים.

תיקון זה יכנס לתוקף עם כניסתם לתוקף של כללים לענין עריכת המכרז הנדרש. הכללים (שאושרו ע"י רשות ניירות ערך) טעונים עדיין אישור ועדת הכספים ויכנסו לתוקף שישה חודשים מיום פרסומם ברשומות.

לתיקון עשויה להיות השפעה מהותית על עסקי המגזר ותוצאות פעולותיו, שכן למגזר פעילות מהותית הן כבנקאי והן כנאמן לקרנות נאמנות באמצעות החברה הבת - יובנק חברה לנאמנות בע"מ, אשר עלולה לגרום, לפגיעה בהכנסות באחת מפעילויות אלו.

נכון למועד אישור דוחות כספיים אלו, מתקיימת היערכות על ידי הבנק והחברה לנאמנות לישום הוראות החקיקה, כאמור לעיל.

ביום 14 ביוני 2010 אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 15), התש"ע-2010, אשר בין הנושאים המוסדרים בה: הצעת יחידות של קרנות חוץ בישראל; הרחבת חובות הפיקוח המוטלות על נאמן והידוק הפיקוח על מנהלי הקרנות; הטלת מגבלות על אפשרותה של חברה לשמש כנאמן לקרן, אם נתקיימו בה אחת מהחלופות הבאות: (1) מטעמים הקשורים במהימנותה, (2) בשל קשרי שליטה או חזקה של מעל 10% עם קבוצת מנהל קרן, (3) בשל קשר עסקי של מי מקבוצת הנאמן עם מנהל קרן (למעט מתן שירותי נאמנות לקרנות או לתעודות התחייבות ולמעט שירותים בנקאיים מקובלים במהלך עסקיו הרגיל של בנק, בתנאי שוק ושהכנסה מהם אינה עולה על 5% מהכנסות הבנק), (4) בשל קשר עסקי מהותי (לרבות מתן שירותים בנקאיים אך למעט מתן שירותי נאמנות לקרנות או

לתעודות התחייבות) של מי מקבוצת הנאמן עם מי ששולט במנהל קרן או מי שנשלט על ידו, כאשר סך ההכנסות מכלל הקשרים העסקיים של קבוצת הנאמן עם קבוצת מנהל הקרן עולה על 5% מהכנסות קבוצת הנאמן, (5) בשל מצב בו סך הכנסות קבוצת הנאמן שמקורן בקשר עסקי עם קבוצת מנהל הקרן (לרבות הכנסות ממתן שירותי נאמנות לקבוצת מנהל הקרן ומשירותים בנקאיים מקובלים) עולות על 15% מסך הכנסות קבוצת הנאמן, (6) בשל נסיבות בגינן עלול להיווצר ניגוד עניינים בין מי מקבוצת הנאמן לבין בעלי היחידות. כן מוסדרים בהצעת החוק נושאים שונים הקשורים לאופן ניהול הקרן, גביית דמי ניהול, העברת מידע חיוני לבעלי היחידות, פירוק הקרן, וכיו"ב.

תחרות

עיקר התחרות במגזר הבנקאות העסקית היא מול הבנקים הגדולים והבינוניים בארץ וכן מול ברוקרים ובתי השקעות. הלקוחות המוסדיים המרכזיים במגזר הבנקאות העסקית עובדים עם בנקים נוספים ולחלקם יש בבעלותם בתי השקעות המשמשים כחבר בורסה. הדרכים העיקריות של הבנק להתמודד עם התחרות הינן מתן פתרון כולל לצרכי הלקוחות בתחום שוק ההון וטיפול הלקוחות תוך מתן מענה מיידי, מהיר ויעיל לצורכיהם תוך התאמת ערכי הבנקאות הפרסונלית גם ללקוחות המוסדיים.

שינויים טכנולוגיים

החל מיום 1.1.09, בעקבות הסבת המערכות למערכות המחשב של הבנק הבינלאומי, נשען המגזר בפעילותו על מערכות המחשב של חברת האם תוך שימור מערכת המסחר הייחודית של הבנק, מערכת U-TRADE.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

- מתן שירותים ברמה המקצועית הגבוהה ביותר, תוך עמידה בזמני תגובה נאותים והתאמת השירותים והמוצרים הפיננסיים לצרכי העסקיים של כל לקוח.
- יצירתיות פיננסית והתמחות בתחומי פעילות מתוחכמים, כגון: מכשירים פיננסיים נגזרים, ניירות ערך ומט"ח.
- הקפדה יתרה על ניהול ובקרת סיכונים אשראי, תוך היכרות מעמיקה עם כל לקוח ומעקב שוטף אחר שינויים במצבו ובמצב השוק, במטרה למקסם פוטנציאל לרווח ולצמצם סיכונים ככל הניתן.
- מערכות טכנולוגיות מתקדמות.
- קשרים ארוכי טווח והיכרות מעמיקה עם לקוחות ותיקים המלווים את הבנק שנים רבות.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

- השקעה מתמדת במערכות טכנולוגיות מתקדמות.
- היות הבנק גמיש ויצירתי ומתן מענה מיידי ומדויק לצרכי הלקוחות, תוך שמירה על עקרון של One Stop Shop.

מוצרים ושירותים

המגזר מספק שירותי תפעול ובנקאות לקרנות נאמנות המנוהלות ע"י גופים חיצוניים. מלבד שירותי סליקת ניירות ערך מציע המגזר שירותים נלווים כגון: עסקאות באופציות ועסקאות מימון, מסחר במניות ואג"ח בבורסות בחו"ל ומסחר וסליקת קרנות נאמנות וקרנות גידור בחו"ל. לקוחות המגזר פועלים, בין היתר, באמצעות מערכת המסחר הייחודית של הבנק, מערכת U-TRADE, שפותחה באופן עצמאי על ידי יחידת המחשב של הבנק. המערכת מאפשרת מעבר ישיר בין המסחר בת"א למסחר בבורסות בניו-יורק ובלונדון וכן מסחר בחוזים עתידיים בחו"ל. הבנק משקיע משאבים רבים בפיתוח והשבחת המערכת והתאמתה לצרכים המשתנים של הלקוחות. במהלך שנת 2010 הורחבה מערכת המסחר על מנת לאפשר ביצוע בקורות און ליין למנהלי קרנות באמצעות מערכת במ"ה (בקרת מדיניות השקעות) המשולבת במערכת U-TRADE.

כן נותן הבנק שירותי ברוקראז' ונערך להרחבת שירותים אלו בעיקר לאור השינוי שהחל בשנת 2008 בקרב קרנות הפנסיה, קופות הגמל והקופות המפעילות של גופים מוסדיים אחרים, לפיו יקבלו גופים אלה שירותי ברוקראז' ממספר גופים חיצוניים.

נאמנות לקרנות נאמנות

פעילות זו הינה במסגרת יובנק חברה לנאמנות בע"מ, אשר הינה החברה הבנקאית הוותיקה והגדולה ביותר בישראל למתן שירותי נאמנות לקרנות. בסוף שנת 2010 משמשת החברה כנאמן ל- 454 קרנות המנוהלות על ידי 20 גופים שונים (כ-36% ממספר קרנות הנאמנות בישראל), כאשר מתוכם כ-41% מההכנסות נובעות מ- 136 קרנות המנוהלות על ידי שלושה גופים. היקף הנכסים של כלל הקרנות להן משמשת החברה כנאמן בסוף 2010 הינו כ- 52 מיליארד ש"ח (כ-33% מהשוק). בנאמנות החברה מגוון רחב של קרנות המתמחות באפיקי ההשקעה השונים בשוק ההון.

יעדים לעתיד

מגזר הבנקאות העסקית צפוי למקד את מאמציו בשימור ובהרחבת נתח השוק באמצעות הרחבת בסיס הלקוחות והיקפי הפעילות, פיתוח שירותים מתקדמים וטיפול לקוחות המגזר תוך מתן מענה מידי ומדויק לצורכיהם. כן שואף המגזר למתן שירותי בנקאות פרסונלית ברמה גבוהה למוסדיים תוך שמירה על עיקרון של one stop shop. כמו כן, יושם דגש על ניצול ההזדמנויות הקיימות בשוק עקב השינויים המבניים והיכולת של הבנק לתת פתרונות מותאמים ללקוחות. בתחום הנאמנות לקרנות נאמנות, החברה שואפת לשמר את חלקה בשוק תוך ניצול המוניטין הרב הנצבר.

הון אנושי

מספר העובדים המשרתים מגזר זה הסתכם בשנת 2010 ב- 79 עובדים בממוצע (בשנת 2009 - 92 עובדים בממוצע). בעקבות העברת עובדי יחידת תפעול קרנות הנאמנות של הבנק לחברת האם, הבנק הבינלאומי, ירד מספר העובדים הממוצע במגזר ב- 13 משרות.

תוצאות הפעילות

הרווח הנקי של מגזר הבנקאות העסקית הסתכם ב- 35.7 מיליוני ש"ח לעומת 30.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 18.6%. העליה ברווח הנקי נובעת בעיקרה מעליה בהכנסות תפעוליות ואחרות מפעילות שוק ההון על תחומיו השונים ומירידה בהוצאות התפעוליות והאחרות המועמסות על המגזר במקביל לירידה בהוצאות הבנק.

להלן תמצית תוצאות מגזר הבנקאות העסקית (במיליוני ש"ח):

בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010		
(10.3)	2.7	(7.6)	4.6	2.4	7.0
35.7	-	35.7	21.2	-	21.2
25.4	2.7	28.1	25.8	2.4	28.2
3.4	73.6	77.0	¹ 5.8	¹ 70.0	75.8
(0.2)	-	(0.2)	(1.1)	-	(1.1)
28.6	76.3	104.9	¹ 30.5	¹ 72.4	102.9
-	-	-	(0.2)	-	(0.2)
9.9	39.8	49.7	8.6	47.3	55.9
18.7	36.5	55.2	¹ 22.1	¹ 25.1	47.2
6.6	12.9	19.5	¹ 8.0	¹ 9.1	17.1
12.1	23.6	35.7	¹ 14.1	¹ 16.0	30.1
60.1%	49.5%	52.6%	¹ 72.3%	¹ 48.0%	¹ 57.0%
1,044.6	-	1,044.6	1,080.0	-	1,080.0
3,595.2	-	3,595.2	3,883.6	-	3,883.6
167.7	333.0	500.7	162.4	¹ 179.4	¹ 341.8
1.9	-	1.9	1.8	-	1.8
22.1	-	22.1	23.4	-	23.4
1.4	2.7	4.1	0.6	2.4	3.0
25.4	2.7	28.1	25.8	2.4	28.2

רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:

מחיצוניים

בינמגזרי

סך הכל רווח מפעולות מימון

הכנסות תפעוליות ואחרות:

מחיצוניים

בינמגזרי

סך הכנסות

הפרשה לחובות מסופקים

הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות)

רווח מפעולות רגילות לפני מסים

הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות

רווח נקי

תשואה נטו להון

יתרה ממוצעת של נכסים

יתרה ממוצעת של התחייבויות

יתרה ממוצעת של נכסי סיכון

מרכיבי הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה

לחובות מסופקים:

מרווח מפעילות מתן אשראי

מרווח מפעילות קבלת פקדונות

אחר

סך הכל רווח מפעילות מימון

לפני הפרשה לחובות מסופקים

1 מוין מחדש.

המגזר הפיננסי

תיאור תחום פעילות

המגזר מחולק לשלוש יחידות משנה: מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות (להלן: "נני"ה"), חדרי עסקות ויחידת נזילות. ההכנסות במגזר זה נובעות בעיקר מפעילות הנוסטרו של הבנק וניהול החשיפות לסיכונים שוק ונזילות. במסגרת ניהול החשיפות וסיכונים שוק, נכללת השפעת הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים שבעיקרה מהווה חלק ממדיניות ניהול מאזני ההצמדה של הבנק ובחלקה פעילות במסגרת דסקים מתמחים, המהווים מרכזי רווח פיננסיים המשתלבים בפעילות הנוסטרו של הבנק ואת חלק הבנק ברווחי חברות כלולות.

לקוחות המגזר

המגזר מספק שירותים ללקוחות המגזרים האחרים הפרטיים והמוסדיים בעיקר בתחום חדר העסקות. כמו כן, המגזר מספק מוצרים פיננסיים נגזרים ומוצרים מובנים ללקוחות המגזרים האחרים.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון, הממונה על הגבלים עסקיים, רשות לניירות ערך ועוד. בנוסף, נקבעו הנחיות דירקטוריון באשר לחשיפות המותרות בקשר עם ניהול חשיפות שוק וסיכון הנזילות.

שירותים ומוצרים

מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות (נני"ה):
במחלקה מנוהלת פעילות הנוסטרו של הבנק במסגרת התיק למסחר והתיק הזמין למכירה.
כמו כן, במחלקה מנוהלת החשיפה לסיכונים בסיס וריבית בכל מגזרי ההצמדה בהתאם להחלטות המתקבלות בוועדת נני"ה ובכפוף למגבלות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

יחידת נזילות:

היחידה עוסקת בניהול הנזילות של הבנק באמצעות השתתפות במרכזי הלוואות ופקדונות של בנק ישראל, פעילות מול בנקים וביצוע עסקאות סוופ (SWAP) שקל/מט"ח.

חדרי עסקות:

בחדרי העסקות ניתן שירות מקיף ללקוחות הבנק בביצוע עסקות פיננסיות בשווקים בארץ ובעולם למטרות השקעה וגידור חשיפות במט"ח ובריבית.

סוגי העסקות כוללים המרות ורכישות במגוון רחב של מטבעות למועד מידי ועתידי, אופציות מט"ח ונגזרי ריבית במט"ח וכו'.
במסגרת חדר עסקות בשקלים, פועל הבנק כעושה שוק ראשי מטעם משרד האוצר וכן עושה שוק בבורסה באג"ח ממשלתית שקלית בריבית קבועה. בשנת 2010 דורג הבנק על ידי משרד האוצר במקום השני מתוך 4 עושי שוק.

תחרות במגזר

עיקר התחרות במגזר זה הוא בתחום חדר העסקות מול חדרי עסקות של בנקים אחרים. חדר העסקות של הבנק מספק ללקוחות שירות מהיר ויעיל ומצטט מחירים במרווחים תחרותיים.

שיווק וערוצי הפצה

השיווק וההפצה מתבצעים על ידי עובדי החטיבה הפיננסית ובאמצעות מערך הבנקאים והיועצים הקיימים בסניפים.

יעדים לעתיד

בתחום ניהול תיק הנוסטרו, ניהול החשיפות לסיכונים שוק וניהול הנזילות, יעדי המגזר בתחום זה הם ניהול אקטיבי של החשיפות והנוסטרו, במטרה למקסם רווחים, תוך שמירה על חשיפה מבוקרת לסיכונים שוק ונזילות נאותה, בהתאם למגבלות שנקבעו בהנחיות הדירקטוריון. בכונות הבנק, להמשיך בפיתוח של חדר העסקות, באמצעות הרחבת מעגל הלקוחות והעמקת הפעילות והקשר העסקי עימם. כמו כן, מתכנן המגזר להרחיב את היצע המוצרים המובנים והנגזרים המשווק ללקוחות הפרטיים וללקוחות המוסדיים של הבנק.

הון אנושי

מספר העובדים המשרתים מגזר זה הסתכם בשנת 2010 ב- 31 עובדים בממוצע (בשנת 2009 - 27 עובדים בממוצע).

תוצאות הפעילות

הרווח הנקי במגזר הפיננסי הסתכם ב- 12.5 מיליוני ש"ח לעומת 40.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 69.4%. הירידה ברווח הנקי נובעת בעיקרה מירידה בתרומה לרווח של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה ומירידה ממימוש רווחים, נטו, בתיק זה. בשנת 2010 לא נכללה בתוצאות הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באגרות חוב. (בשנת 2009, הרווחים הינם לאחר ניכוי ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באגרות חוב בסך 13.7 מיליון ש"ח). בנוסף, ניכרת ירידה ברווחיות ממגוון פעילויות נוספות בתחום הניהול הפיננסי בבנק, המהוות חלק מהפעילות השוטפת של הבנק.

להלן תמצית תוצאות המגזר הפיננסי (במיליוני ש"ח):

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2009	2010	
89.8	34.8	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
6.2	10.5	הכנסות תפעוליות ואחרות
96.0	45.3	סך הכנסות
-	(2.7)	הפרשה לחובות מסופקים
30.8	26.7	הוצאות תפעוליות ואחרות
65.2	21.3	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
23.6	7.5	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
41.6	13.8	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
(0.8)	(1.3)	חלקו של הבנק בהפסדים של חברות כלולות
40.8	12.5	רווח נקי
36.6%	13.3%	תשואה נטו על ההון
¹ 5,662.2	5,457.1	יתרה ממוצעת של נכסים
¹ 203.0	256.1	יתרה ממוצעת של התחייבויות
902.2	783.3	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון

1 מוין מחדש.

רכוש קבוע ומתקנים

הבנק פועל באמצעות שבעה סניפים. סניף ירושלים - הבנק הינו הבעלים של בנין הסניף. בשאר סניפי הבנק האחרים עושה הבנק שימוש בנכסים שכורים, לרבות הבנין המשמש את מטה הבנק וסניף תל אביב. חוזי השכירות של השטחים המושכרים הינם לתקופות שונות, כאשר לרוב ניתנות לבנק אופציות להארכת תקופת השכירות. בחודש דצמבר 2010 חתם הבנק על עדכון הסכם השכירות של הבנין המשמש את מטה הבנק (רטרואקטיבית מחודש נובמבר 2010). במסגרת העדכון הוארכה תקופת השכירות ב- 14 שנים ושלושה חודשים ועודכנו תעריפי השכירות המשולמים.

מיסוי

הבנק וחלק מחברות הבת מוגדרים כנישום שהינו מוסד כספי לענין חוק מע"מ. בהתאם לחוק זה, על פעילות בישראל של מוסד כספי מוטל משנת 2010 מס שכר ורווח בשיעור 16.0% מהשכר ששולם ומהרווח שהופק בהתאמה.

למידע בדבר שומות המס של הבנק וחברות מאוחדות ראה באור 25 (ג).

הבנק הינו בעל מעמד של מתווך מורשה (QI) כהגדרתו בכללי רשויות מס הכנסה בארה"ב. משמעות המעמד הינה כי הבנק התקשר בהסכם עם רשויות המס בארה"ב, לפיו ינכה הבנק מס במקור בגין הכנסות לקוחותיו, שאינם אמריקאיים, מפעילות בניירות ערך אמריקאיים.

מידע נוסף

מדיניות ניהול הסיכונים

1. כללי

- א. פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהמהותיים מביניהם הינם: סיכוני שוק ונדילות, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים. כל אחד מסיכונים אלה מנוהלים על ידי חברי הנהלה ממונים ובאחריותם. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון. במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל II, בגין יתר הסיכונים אליהם חשוף הבנק מבצע הבנק הקצאת הון במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית המבוצע במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל II.
- ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו ולהגדלת תוחלת הרווח, תוך טיפוח התמחויות בבנק, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה וביקורת נאותים.
- ג. המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר הנחיות הקשורות בנושא ניהול סיכונים. הוראות אלה קובעות, בין היתר, עקרונות יסוד לניהול סיכונים ובקרתם ובכלל זה: מעורבות נאותה והבנה של דירקטוריון והנהלת הבנק בניהול הסיכונים, קביעת מדיניות סיכון ותיאבון סיכון, קבלת דיווחים תקופתיים על ההתפתחויות בחשיפה לסיכונים, וקיומם של מנגנוני פיקוח ובקרה ההולמים את פרופיל הסיכון של הבנק.
- ד. תפיסת הסיכון הכוללת של הבנק עולה בקנה אחד עם המסגרת שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים, המושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ודיווח עליו על-פי אמות מידה מקובלות.
- ה. וביקורת, מערך דיווח, ומנגנון לכימות הרווח, מדידות ודיווח עליו על-פי אמות מידה מקובלות.
- ו. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת ומיושמים באמצעות שלושה מעגלי בקרה וביקורת עיקריים: מעגל ראשון של האחראים על יצירת הסיכון וניהול הסיכון, מעגל שני של יחידות הבקרה הבלתי תלויות, ומעגל שלישי של מערך הביקורת הפנימית.
- ז. בחודש דצמבר 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא "מנהל סיכונים ראשי ופונקציית ניהול סיכונים", אשר נסמכת על עקרונות באזל II, ואשר מסדירה את המעמד, התפקידים והאחריות של פונקציית ניהול הסיכונים בתאגיד בנקאי ושל העומד בראשה. ההוראה קובעת כי פונקציית ניהול הסיכונים תהיה בעלת מעמד משמעותי בארגון, בראשה יעמוד מנהל סיכונים ראשי בלתי תלוי, אשר לא יקבל החלטות עסקיות הכרוכות בנטילת סיכונים, ויהיה חבר הנהלה כפוף ישירות למנכ"ל.
- דירקטוריון הבנק אישר הקמתה של פונקציית ניהול הסיכונים בבנק, לרבות הגדרת תחומי האחריות של הפונקציה, ואשר הולמת את פרופיל הסיכון של הבנק ומינה את הסמנכ"ל, מר יעקב גרטן, למנהל הסיכונים הראשי בבנק. המינוי אושר על ידי המפקח על הבנקים ומנהל הסיכונים הראשי נכנס לתפקידו ביום 12 בינואר 2011.
- ח. האחראים על ניהול הסיכונים בבנק הינם:
- מר יעקב גרטן, סמנכ"ל, מנהל חטיבת המטה, הינו מנהל הסיכונים הראשי של הבנק.
 - מר שמעון וקנין, מנהל החטיבה הפיננסית, הינו מנהל סיכוני השוק והנדילות של הבנק.
 - מר דוד כץ, מנהל מחלקת ניהול סיכונים ואשראי, הינו מנהל סיכוני האשראי של הבנק.
 - גברת מיכל טילו, מנהלת מחלקת רגולציה ותהליכים, הינה מנהלת הסיכונים התפעוליים של הבנק.
 - עו"ד רחלי שאול השרוני, היועצת המשפטית של הבנק, הינה מנהלת הסיכונים המשפטיים של הבנק.
- ה. הסיכונים הנוספים אליהם חשוף הבנק (ראה טבלת דיון בגורמי סיכון בעמוד 82), מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל, ועל-ידי כל אחד מחברי ההנהלה בתחום הנתון לאחריותו.

ממשל תאגידי ומעורבות ההנהלה והדירקטוריון

- השליטה, הפיקוח והבקרה על נאותות ניהול הסיכונים בבנק נעשים, בין היתר, על-ידי הדירקטוריון, ועדות מטעמו ועדות הנהלה בתחומי הסיכון השונים, כשהמרכזיות שבהן הינן:
- א. דירקטוריון הבנק מתווה אחת לשנה את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים השונים באמצעות דיון ואישור מסמך מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק. מסמך זה קובע, בין היתר, את תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקורות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכונים השונים. במסגרת זאת, מתאים הדירקטוריון את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים השונים לשינויים ולתמורות בשווקים הפיננסיים ולסביבת הפעילות של הבנק.
- ב. בכל ישיבת דירקטוריון מתבצע מעקב ובקרה אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים, בחשיפות הפיננסיות העיקריות ובחינת עמידה במגבלות. כמו כן, מבצע הדירקטוריון מעקב ובקרה על עמידת הבנק במגבלות שנקבעו ואחר נאותות מערך ניהול ובקרת הסיכונים בבנק.

- ג. הדירקטוריון הקים ועדה מטעמו - ועדת ניהול סיכונים שהחל משנת 2010 מתכנסת מידי רבעון ומרכזת את כל האמור בסעיף ב' לעיל.
- ד. ועדת אשראי של הדירקטוריון מתכנסת גם היא מידי רבעון ודנה באשראים.
- ה. מדי שבוע מתכנסת ישיבת ועדת ניהול נכסים והתחייבות בראשות המנכ"ל ובהשתתפות חברי ההנהלה הרלוונטים הדנה בהתפתחויות בתיקי הנוסטרו בשקלים ובמט"ח ובהתפתחויות בשווקים הפיננסיים. בדיון משתתפים גורמי הניהול והבקרה הרלוונטיים מהבנק.
- ו. שמונה פעמים בשנה מתכנסת ועדת ביקורת של הדירקטוריון.
- ז. אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה ובדירקטוריון במסמך החשיפות הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, סיכונים אשראי, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים ובעמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון. החל משנת 2010 מתקיים גם דיון פרטני על הסיכונים בועדה דירקטוריונית, ועדת ניהול סיכונים.
- ח. היחידה לניהול סיכונים קבוצתיים בחברת האם אחראית, בין היתר, על יישומה והטמעתה של מדיניות קבוצתית כוללת לניהול הסיכונים התואמת את מטרות ויעדי הקבוצה ולביצוע פיקוח ומעקב שוטפים על חברות הבנות הבנקאיות. כמו כן, אחראית היחידה על יישום והטמעה של הוראות נדבך 2 של באזל II כחלק מקידום ושיפור מערך ניהול הסיכונים הכולל של הקבוצה ובכללה הבנק.
- ט. הנהלת הבנק, בתאום עם הקבוצה, ממשיכה לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הפיקוח, הבקרה והדיווח הדרושים לה לשם קבלת תמונת מצב עדכנית, ובזמן אמת, על חשיפות הבנק לסיכונים השונים.

2. סיכוני שוק

- א. סיכון השוק הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק כתוצאה, משינויים במחירים, שערים ומרווחים בשווקים הפיננסיים בהם הוא פועל והמשפיעים על ערך נכסי הבנק או התחייבויותיו: שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות-ערך, מחירי מוצרים, התנודתיות של פרמטרים אלה ושינויים במדדים כלכליים אחרים.
- ב. לבנק מדיניות מפורטת לניהול החשיפה לסיכוני שוק המאושרת מדי שנה על ידי ההנהלה והדירקטוריון. מסמך המדיניות מתווה ומפרט, בין היתר: תיאבון כולל לסיכוני שוק ותיאבון לסיכון בחתך הסיכון הבודד, עקרונות לפעילות ומגבלות ברמת המכשירים השונים, דיווח תקופתי לדירקטוריון על החשיפה לסיכונים, בחינת שינויים נדרשים בהתאם לשינויים בפעילויות הבנק, הגדרת הגופים המעורבים בתהליך ניהול, מדידה, הבקרה והפיקוח אחר הסיכונים.
- במסגרת יישום הוראות באזל II והוראת השעה של הפיקוח על הבנקים בחר הבנק, בתיאום עם הקבוצה, ליישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכוני ריבית, סיכוני אופציות, סיכוני מניות והסיכון הספציפי בתחומי המסחר בלבד ועל סיכוני מטבע.

להלן דרישות ההון בגין סיכוני שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים:

31.12.10		
במיליוני ש"ח		
סיכון ספציפי	סיכון כללי	סה"כ
10.3	12.7	23.0
0.1	0.1	0.2
-	3.7	3.7
10.4	16.5	26.9

31.12.09		
במיליוני ש"ח		
סיכון ספציפי	סיכון כללי	סה"כ
7.6	11.5	19.1
0.1	0.1	0.2
-	3.0	3.0
7.7	14.6	22.3

לפי באזל II

דרישת ההון בגין:

סיכון ריבית

סיכון מניות

סיכונים מטבע חוץ

סך הכל דרישת הון בגין סיכונים שוק

לפי באזל II

דרישת ההון בגין:

סיכון רבית

סיכון מניות

סיכונים מטבע חוץ

סך הכל דרישת הון בגין סיכונים שוק

ג. חשיפת בסיס

כללי

סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בלתי צפויים במדד המחירים לצרכן, או בשערי החליפין עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות עתידיות ואופציות גלומות). חשיפת הבסיס נמדדת ומנוהלת בכל אחד ממגזרי ההצמדה השונים: המגזר הצמוד למדד המחירים לצרכן, המגזר במטבע חוץ ובשקלים צמודים למטבע חוץ.

על פי כללי החשבונאות ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שההשקעה של ההון במגזר שאינו המגזר השקלי מוגדרת כחשיפת בסיס.

ניהול החשיפה

- ניהול סיכוני הבסיס והשקעת ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים נעשה בהתבסס על הערכות ותחזיות שוטפות לגבי התפתחויות צפויות בשווקי הכספים וההון.
- תמהיל ההשקעה של ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים מנוהל באופן שוטף בכפוף למגבלות המוצגות לעיל, ועל בסיס התחזיות לגבי משתני השוק הרלוונטיים, תוך ניצול פערי המחירים בין עלות המקורות ותשואת השימושים במגזרי ההצמדה השונים וכדאיותן של פוזיציות "יתר" או "חסר" בכל מגזר ומגזר.
- במסגרת ניהול מאזני ההצמדה נעזר הבנק, בין השאר, במכשירים פיננסיים נגזרים, כאמצעי לנטרול החשיפה לסיכונים בבסיס ובריבית.

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לגבי הפוזיציות המותרות (עודף או חוסר) של נכסים על התחייבויות וחשיפת ההון בכל מגזר.
 - תרחישי קיצון - דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההון בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכונים שוק - לרבות סיכוני הבסיס. מגבלה זו נקבעה לעד 15% מההון.
- תוצאות התרחישים ומשמעותם מדווחים ארבע פעמים בשנה להנהלה ולדירקטוריון.

עודף הנכסים על ההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות בנגזרים) הסתכם ליום המאזן כדלהלן:

31 בדצמבר			
2010		2009	המגבלה המאושרת המקסימלית
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
סוג ההצמדה			
לא צמוד			
מדד המחירים לצרכן			
מטבע חוץ או בהצמדה לו			
פריטים לא כספיים			
סה"כ הון עצמי			
369.9	568.1	הון הבנק	
(37.6)	(85.2)	300.0	*+
46.0	30.8	97.6	**+
42.8	28.0		
421.1	541.7		

* המגבלה חלה בנטרול התיק למסחר.
 עודף ההתחייבויות על הנכסים ליום 31.12.10, ללא התיק למסחר הינו 62.0 מיליוני ש"ח. (ליום 31.12.09 - 27.6 מיליוני ש"ח).
 ** החל מיום 22.9.10 שונתה המגבלה המאושרת המקסימלית מ-17.5 מיליוני דולרים ל-27.5 מיליוני דולרים.

להלן טבלת רגישות לשינויים תיאורטיים בשער החליפין על הון הבנק (במיליוני ש"ח):

אחוז שינוי בשער החליפין	31 בדצמבר 2010			31 בדצמבר 2009		
	דולר	אירו	כל המטבעות	דולר	אירו	כל המטבעות
ירידה של 5%	(1.7)	(0.3)	(2.3)	(1.7)	(0.1)	(1.9)
ירידה של 10%	(3.5)	(0.7)	(4.6)	(3.3)	(0.2)	(3.8)
עליה של 5%	1.7	0.3	2.3	1.7	0.1	1.9
עליה של 10%	3.5	0.7	4.6	3.3	0.2	3.8

הערות:

1. תרחיש עליה/ירידה פירושו בהתאמה התחזקות/החלשות המטבע הנדון כנגד השקל.
2. לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות שלא פורטו בנפרד יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.
3. הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין לאחר השפעת המס.

במהלך שנת 2010 עמד הבנק בכל מגבלות חשיפת הבסיס שאושרו על ידי הדירקטוריון.

ד. חשיפה לשינויים בריבית

כללי

סיכון הריבית הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר בגין הפער בין מועדי הפירעון או מועדי שינוי הריבית בין הנכסים וההתחייבויות למיניהם בכל אחד ממגזרי הפעילות. הסיכונים בריבית, לכלל התיק, הינם הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח.

ניהול החשיפה

ניהול החשיפה לסיכונים בריבית נעשה תוך פיזור נאות של השקעת ההון הפנוי בין טווחי הזמן השונים, וצמצום החשיפה לשחיקת ההון העצמי, כתוצאה משינויים בלתי צפויים בשערי הריבית. החשיפה העיקרית לסיכוני ריבית בבנק מיוחסת לפעילות המימון במגזר השקלי הלא צמוד ונובעת ממאפייני ההשקעה הנגזרים מטווח השימושים והמקורות ומפעילות הנוסטרו של הבנק במגזר זה, כולל עשיית שוק.

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על החשיפה הכוללת לסיכוני הריבית באמצעות תחילת החשיפה המקסימאלית לשחיקת השווי ההוגן של ההון עם שינוי מקביל של 1% בעקום הריבית במגזר הצמוד (על בסיס מאוחד), במגזר השקלי ובמגזר המט"ח.
- בנוסף, נקבעו מגבלות חשיפה לסיכון הריבית במונחי ההפסד המקסימאלי על-פי אומדן הערך בסיכון - מגבלת ה-VAR היא 20 מיליוני ש"ח.
- תרחישי קיצון - דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכוני שוק - לרבות סיכוני ריבית. מגבלה זו נקבעה לעד 15% מההון. תוצאות התרחישים ומשמעותם מדווחים ארבע פעמים בשנה להנהלה ולדירקטוריון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

- חשיפת הריבית במגזר השקלי הלא צמוד נובעת מכך שהפעילות מאופיינת במשך חיים של נכסים ארוך ממשך חיים של התחייבויות, ובגין היקף ההשקעה באפיק זה שהוא הדומיננטי מבין שלושת מגזרי ההצמדה.
- חשיפת ריבית במגזר צמוד המדד נובעת מכך, שהפעילות מאופיינת בתקופה האחרונה במשך חיים של נכסים ארוך ממשך חיים של ההתחייבויות.
- במגזר המט"ח וצמוד המט"ח, החשיפה נמוכה יחסית למגזר המדדי והשקלי, זאת, בין היתר, בשל הפעילות הרבה במכשירים פיננסיים שונים, ובעיקר בעסקאות החלפת ריבית, אשר תורמות לצמצום החשיפה להשתנות הריבית במגזר זה.

להלן תיאור השפעת עליה מקבילה בשיעור של 1% בעקום הריבית על שחיקת ההון הפנוי של הבנק:

31 בדצמבר 2010		31 בדצמבר 2009		
% השינוי בהון	% המגבלה	% השינוי בהון	% המגבלה	
3.42	5.00	0.61	5.00	מט"י לא צמוד
1.09	4.00	0.60	4.00	מט"י צמוד מדד
0.53	1.00	0.54	1.00	מט"ח וצמוד מט"ח

סיכון ריבית בתיק הבנקאי:

להלן השפעת עליה/ירידה בשיעור הריבית על השווי ההוגן של הבנק, (באחוזים מהשווי ההוגן):

31 בדצמבר 2010		31 בדצמבר 2009		
עליה של 1%	ירידה של 1%	עליה של 1%	ירידה של 1%	
(4.34)	4.84	(1.97)	2.25	עקום שקלי
0.87	(0.85)	0.46	(0.32)	עקום צמוד
(0.76)	0.67	(0.75)	0.80	ריבית דולר
(0.06)	0.03	0.04	(0.06)	ריבית אירו
0.08	0.16	-4	-4	ריבית מט"ח (כל המטבעות)

הנחות היסוד:

1. התיק הבנקאי כולל את כל הנכסים וההתחייבות של הבנק, במאזן הבנק, כולל מכשירים פיננסיים נגזרים, למעט ניירות ערך בתיק למסחר.
2. החישוב נעשה ללא התחשבות בפירעונות המוקדמים של ההלוואות/הפקדונות (על סמך ניסיון העבר הפירעונות המוקדמים אינם מהותיים).
3. סיכון הריבית נבחן בתדירות שוטפת.
4. אחוז נמוך מ-0.01 אחוז.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים בריבית על פי שווים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים תיאורטיים בשיעור הריבית על שוויים ההוגן של המכשירים הפיננסיים

1. השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי ריבית), במיליוני ש"ח:

31 בדצמבר 2010					
סך הכל	מטבע חוץ ²			מטבע ישראלי	
	אחר	אירו	דולר	לא צמוד	צמוד למדד
7,388.6	231.4	152.5	1,120.4	715.6	5,168.7
נכסים פיננסיים ¹					
5,822.5	513.7	381.3	3,176.6	-	1,750.9
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ³ וחץ מאזניים					
6,972.0	283.0	220.3	1,758.1	689.3	4,021.3
התחייבות פיננסיות ¹					
5,861.2	457.8	306.9	2,504.1	67.2	2,525.2
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ³ וחץ מאזניים					
377.9	4.3	6.6	34.8	(40.9)	373.1
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים					

31 בדצמבר 2009 ⁵					
סך הכל	מטבע חוץ ²			מטבע ישראלי	
	אחר	אירו	דולר	לא צמוד	צמוד למדד
8,778.1	291.7	352.5	1,031.9	451.0	6,651.0
נכסים פיננסיים ¹					
6,750.5	1,369.0	592.0	3,608.4	-	1,181.1
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ³ וחץ מאזניים					
8,251.0	237.9	303.8	1,720.5	473.6	5,515.2
התחייבות פיננסיות ¹					
6,748.5	1,419.7	639.2	2,886.4	64.4	1,738.8
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ³ וחץ מאזניים					
529.1	3.1	1.5	33.4	(87.0)	578.1
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים					

- 1 כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושוי הוגן של מכשירים פיננסיים חץ מאזניים.
- 2 לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חץ.
- 3 סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חץ מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השוי ההוגן המוצג בביאור 17 ב' בדוח הכספי.
- 4 שוי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השוי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שוי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השוי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השוי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 17 ב' בדוח הכספי.
- 5 מוין מחדש.

2. השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק למעט פריטים לא כספיים, במיליוני ש"ח:

31 בדצמבר 2010									
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית ⁴		שינוי בשווי הוגן							
לא צמוד	צמוד למדד	מטבע ישראלי		מטבע חוץ ²		השפעת מקצות		במיליוני ש"ח	
		דולר	יורו	אחר	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	באחוזים
356.7	(37.5)	31.1	6.2	4.6	- ¹	361.1	(16.8)	(4.45)	
371.4	(40.7)	34.3	6.5	4.7	- ¹	376.2	(1.7)	(0.45)	
391.4	(44.2)	38.2	6.9	4.9	- ¹	397.2	19.3	5.11	
השינוי בשיעורי הריבית									
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד									
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז									
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד									
31 בדצמבר 2009									
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית ⁴		שינוי בשווי הוגן							
לא צמוד	צמוד למדד	מטבע ישראלי		מטבע חוץ ²		השפעת מקצות		במיליוני ש"ח	
		דולר	יורו	אחר	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	באחוזים
561.1	(83.4)	29.0	1.7	3.1	- ¹	511.5	(17.6)	(3.33)	
576.5	(86.5)	32.9	1.5	3.1	- ¹	527.5	(1.6)	(0.30)	
597.4	(89.7)	38.1	1.2	3.1	- ¹	550.1	21.0	3.97	
השינוי בשיעורי הריבית									
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד									
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז									
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד									

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים נקבע לפי המודל, ההנחות והפרמטרים ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים בביאור 17 ב'.

נתוני סוף שנה משקפים את החשיפה הקיימת לבנק במהלך השנה.

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על הרווח הנקי, אינה שונה מהותית מהשפעה זו על השווי ההוגן, נטו.

במהלך שנת 2010 עמד הבנק בכל מגבלות חשיפת הריבית שאושרו על ידי הדירקטוריון.

ה. סיכוני אופציות

כללי

סיכוני אופציות הם הסיכון להפסד הנובע משינויים בפרמטרים המשפיעים על שווי של האופציות.

התיאבון לסיכון

- חדר העסקאות במט"ח של הבנק סוחר במגוון של מוצרים פיננסיים - ובכלל זה באופציות. בנוסף על המגבלות שנקבעו על היקף החשיפה בבסיס ובריבית, ועל רקע רגישות השווי הכלכלי של האופציות לשינויים בבסיס, בריבית ובפרט לשינויים בתנודתיות נכסי הבסיס - קבע הדירקטוריון מגבלות נוספות על פעילות חדר העסקאות באופציות.
- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות ביחס לפעילות המותרת באופציות הן במונחי נפת, והן במונחי הפסד מקסימלי בתרחישים. התרחישים מתייחסים לשינויים סימולטניים בשער החליפין ובתנודתיות של נכסי הבסיס. כמו כן, נקבעו על ידי הדירקטוריון מגבלות על השינויים המקסימליים בערכו של תיק האופציות במונחים של מדדי רגישות (Greeks).

המגבלות המרכזיות שנקבעו על ידי הדירקטוריון לפעילות באופציות הינן:

- א. דלתא בסכום מקסימלי של 5 מיליוני דולר במהלך היום ו-2.5 מיליוני דולר Over Night.
- ב. הפסד מקסימלי בסכום של 250 אלף דולר.
- ג. ווגא (שינוי של 1% בסטיית התקן) בסכום מקסימלי של 50 אלף דולר.
- ד. RHO (חשיפה לשינוי של 1% בשיעור הריבית) - בסכום מקסימלי של 100 אלף דולר.

ניהול החשיפה

כלי ניהול החשיפה לסיכונים אופציות כוללים מטריצת רגישויות Vol-Spot המציגה את החשיפה, כתוצאה מהיווצרות שילוב של תרחישים שונים של תנודות בשער החליפין ובתנודתיות. בנוסף, נעשה שימוש בתרחיש חשיפה לסיכון עקום ריבית (תרחיש-RHO) הבוחן את השינוי בשווי הפוזיציה במקרה של תזוזה של 1% בעקום הריבית.

במהלך שנת 2010 עמד הבנק בכל המגבלות שאושרו על ידי הדירקטוריון.

1. אמידת החשיפה לסיכונים השוק, כלי הניהול והבקרה

הבנק מנהל ומבקר את החשיפה לסיכונים השוק באמצעים ובכלים שונים כפי שפורט לעיל, וכמפורט להלן:

- ה- VAR (הערך הנתון לסיכון), מודד את תוחלת ההפסד המקסימאלית בשווי ההוגן של הבנק (נכסים והתחייבויות, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים), במהלך אופק השקעה נתון (10 ימי עסקים), בהינתן רמת מובהקות מסוימת (99%) ובהתקיים תנאי שוק נורמאליים.
- ה- VAR השוטף המחושב בבנק - מתבסס על שיטת ה- $Variance\ Co-Variance$. בנוסף, מריץ הבנק מודלים בעת הצורך - לרבות סימולציה היסטורית ומונטה קרלו אחת לחודש.
- נתוני ה- VAR מחושבים בבנק בתדירות יומית, על הנכסים וההתחייבויות הפיננסיות של הבנק (התיק הבנקאי, התיק הסחיר). מערכת ה- VAR משתלבת כחלק אינטגרלי בעבודתה של היחידה לבקרת סיכונים שוק ונזילות המעדכנת את החטיבה הפיננסית על החשיפות.
- $Back\ Testing$ - איכות החיזוי של מודל ה- VAR נבחנת על ידי היחידה לבקרת סיכונים שוק ונזילות באמצעות מדידה בדיעבד.

החשיפה בפועל ליום הדוח

ליום 31 בדצמבר 2010 עמד ערך ה- VAR של הבנק, על כ-9.4 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-2.7 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2009. העליה בהשוואה לשנה קודמת מיוחסת לעליה בסיכון הריבית במגזר הלא צמוד.

- תרחישי קיצון - תרחישי קיצון לבחינת גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן:
דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן של הבנק בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום התממשות סיכונים השוק. מגבלה זו נקבעה לעד 15% מהונו של הבנק.
- תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית והשפעת התממשות תרחישי קיצון על יחס ההון לרכיבי סיכון: כחלק מהיערכותו ליישום הוראות נדבך 2 של באזל II וקידום ניהול הסיכונים בקבוצה, גיבש הבנק מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. המתווה כולל תרחישים בתחום סיכונים השוק, הנזילות והאשראי (לרבות בתחום תיק ניירות הערך בשקלים ובמט"ח) ותרחישים המשלבים התממשות של כמה סיכונים בו זמנית. תוצאות תרחישי הקיצון ומשמעותם, נדונים לפחות ארבע פעמים בשנה, בהנהלה ובוועדת הדירקטוריון לאשראי וניהול סיכונים.
- בנוסף, מיושמים בבנק כלים לניהול חשיפות הריבית הכוללים מודלים שונים המיושמים בבנק ואשר תוצאותיהם נסקרות על בסיס יומי, כגון: מח"מ, שווי הוגן ומבחני רגישות לשינויים בעקום הריבית.

2. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים השוק

- הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול סיכונים השוק. התפיסה הניהולית והבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכונים שוק ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.
- ניהול החשיפה לסיכונים השוק נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון, ההנהלה ודרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:
ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים - החל משנת 2010, פועלת הוועדה האמורה. הוועדה הינה ועדת דירקטוריון ייעודית לתחומי הסיכונים בבנק ואופן ניהולם. הוועדה מקיימת דיונים ראשוניים במרבית הנושאים הקשורים לתחום הניהול הפיננסי בבנק, בטרם מובאים נושאים שונים בתחום לדיון והחלטה במליאת הדירקטוריון, וכן במצעת: מעקב ובקרה אחר התפתחויות בחשיפה לסיכונים הפיננסיים וסיכונים אשראי השונים, דיון באופי והיקף המגבלות הפיננסיות הרצויות, מעקב ובקרה אחר עמידת הבנק במגבלות החשיפה שנקבעו ומעקב ובקרה אחר נאותות מערך ניהול הסיכונים, לרבות מערך בקרת הסיכונים.
- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה ובדירקטוריון במסמך החשיפות הכולל של הבנק, במסגרתו נדונה החשיפה לסיכונים השוק.

- ועדה נ"ה - לניהול נכסים והתחייבויות - הוועדה בראשות מנכ"ל הבנק, דנה ועוקבת אחר יישום מדיניות הסיכונים הפיננסיים כפי שנקבעה על ידי הדירקטוריון ודנה בהתפתחויות המרכזיות בחשיפה לסיכוני שוק על סמך מכלול דיווחים המועברים לה. הועדה מתכנסת אחת לשבוע ודנה גם על סמך דיווחים ניהוליים במצב הנזילות, בהתפתחויות הפיננסיות ובפעילות ותוצאותיה של יחידת הנוסטרו.
- היחידה לבקרת ניהול סיכוני שוק ונזילות - היחידה אחראית על בקרת סיכוני השוק והנזילות בבנק. היחידה פועלת מכוח הוראת ניהול בנקאי תקין 339 "ניהול סיכונים". במסגרת פעילותה מבקרת ובוחנת היחידה לבקרת סיכוני שוק ונזילות את טיב הכלים המשמשים למדידת הסיכון, בוחנת את המגבלות שנקבעו ואת התאמתן לחשיפות הבנק ומדווחת מיידית על חריגות ממגבלות אלו אם היו.
- הביקורת הפנימית - מחלקת הביקורת הפנימית של הבנק הינה מחלקת הביקורת הפנימית של חברת האם המשלבת בתוכניות העבודה השנתיות שלה ביקורות בנושא ניהול הסיכונים בבנק.
- הביקורת הפנימית אחראית למתן הערכה עצמאית על מידת האפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים בבנק, וכן, מחווה דעתה בפני ההנהלה ודירקטוריון הבנק על מידת ההתאמה, ואיכות תפקודם של תהליכי הבקרה הפנימיים.

ח. דיווח על החשיפות לסיכוני שוק

ההנהלה ודירקטוריון הבנק מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכוני שוק, ובחתיכים שונים על ידי גורמי הניהול והבקרה. בנוסף, החשיפות לסיכוני השוק בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, והסמכויות לניהול מדווחות ב"מסמך החשיפות" הרבעוני, כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 339. במהלך שנת 2009, נדון מסמך החשיפות, אחת לרבעון, בהנהלה ובדירקטוריון הבנק.

משנת 2010 המסמך נדון בהנהלה, בועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ובדירקטוריון.

כמו כן, מדווחות החשיפות והעמידה במגבלות במסגרת דוח רבעוני של היחידה לבקרת סיכוני שוק ונזילות במחלקת המרכזית לבקרת הסיכונים של חברת האם.

3. ניהול סיכוני נזילות

א. כללי

- סיכון הנזילות הינו סיכון קיים או עתידי שהבנק יתקשה לספק את צרכי נזילותו במצבי ביקוש והיצע חריגים - לרבות התחייבויות בלתי צפויות, משיכות בלתי צפויות מפיקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי ואי וודאות לגבי זמינות המקורות.
- הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח וצמוד מט"ח, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342 של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.
- בהתאם למתחייב מהוראת המפקח על הבנקים, אישר דירקטוריון הבנק מדיניות כוללת לניהול סיכוני הנזילות, וקבע מגבלות על פער יחס הנזילות בתרחיש רגיל ובתרחיש קיצון ועל תזרים המזומנים. המדיניות כוללת, בין היתר, התייחסות לכלי המדידה, השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות השוטף.
- הבנק מקיים מעקב שוטף אחר מצב הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח תוך שהוא מפעיל כלי ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה במטרה להבטיח את היכולת להתמודד גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים.
- בספטמבר 2008 הוציאה וועדת באזל, ה-BIS, הנחייה מעודכנת (Sound Practice) שעוסקת בתחום ניהול סיכון הנזילות. ההנחייה נכתבה בעקבות לקחי המשבר הפיננסי וכוללת שורת הנחיות חדשות לניהול הנזילות, בהם: הצורך בתמחור סיכון הנזילות, הצורך בהחזקת כרית בטחון, שורת עקרונות במדידת הסיכון בהם שימוש נרחב יותר בתרחישי קיצון, ניהול נזילות תוך יומי, תוכניות מגירה ועוד.
- הבנק השלים ביצועו של סקר פערים מקיף לבחינת עמידתו בהוראה. הבנק בוחן בימים אלה את הדרכים לסגירת הפערים שזוהו כחלק מיישום הוראות נדבך 2 של באזל II.

ב. התשתית לניהול סיכון הנזילות - מערכות ומודלים למדידה וניהול של החשיפה

- התשתית לניהול סיכון הנזילות בבנק משלבת מודלים שונים לניהול השוטף של הנזילות בשקלים ובמט"ח ויישום תרחישי קיצון:
- לצורך ניהול הנזילות הכולל, שמטרתו בחינה ומעקב אחר האמצעים הנזילים של הבנק בתרחישים שונים, מתבסס הבנק על מודל פנימי לניהול הנזילות בשקלים ובמט"ח שפותח בקבוצה. המודל מאפשר ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה על מצב הנזילות בשקלים ברמה היומית השוטפת ובמט"ח לתקופות ארוכות יותר.
- המודל הפנימי אומד את רמת ההסתמכות האפשרית על נכסי הבנק השונים כברי מימוש בתקופות שונות וכן את רמת ההתחייבויות

התזרימות הצפויות לתקופות פירעון שונות בשני התרחישים. בכל אחד מהתרחישים נבחן מצב הנזילות על בסיס שני מדדים כמותיים: פער הנזילות ויחס הנזילות לפי תקופות פרעון.

- העקרונות העומדים בבסיס המודל גורסים כי ככל שיש בידי הבנק יותר נכסים נזילים ביחס להתחייבויות הצפויות להתממש על פי המודל הפנימי, כך מבטיח הבנק את יכולתו לעמוד בכל צורכי הנזילות. למטרה זו מסווגים הנכסים במודל על פי רמת הנזילות, בהתאם להוראות בנק ישראל, וההתחייבויות על פי הסבירות למימושן. המודל נסמך על מבדקים שונים שנעשו בבנק ושנשענים על בחינה היסטורית של התנהגות היתרות המאזניות והחוזן מאזניות בבנק.
- המודל משמש כלי ניהולי דינמי, ברמה היומית, לבחינת מצב הנזילות בבנק ולניהול סיכוני הנזילות. תוצאות המודל מוצגות בועדת נ"ה אחת לשבוע ומבוקרות באופן שוטף על ידי הגורמים הרלוונטיים ובכללם יחידת בקרת סיכוני שוק ונזילות.
- בנוסף, לצורך ניהול הנזילות השוטפת בשקלים משתמש הבנק במערכת פנימית שפותחה לצורך עמידה בדרישות הרפורמה במערכת התשלומים והסליקה (מערכת זה"ב-RTGS). המערכת מאפשרת סליקה בזמן אמת, ללא השהייה בין ביצוע הוראת התשלום לבין אישורה, ומאפשרת לבנק לזהות בכל רגע נתון את התזרים הכספי שעבר בחשבונות.
- תרחישי קיצון
- לצורך בחינת הנזילות במצבי קיצון ולחץ, נבנה תרחיש יומי על בסיס נתוני המודל הפנימי של הבנק. התרחיש משקף את מצב הנזילות בתרחישי קיצון על בסיס שילוב הפרמטרים המחמירים שנצפו על פני נתוני 24 החודשים האחרונים.
- בנוסף, עורך הבנק תרחישי קיצון המשלבים גם תרחישי לחץ בשוקי ההון והכספים בישראל ובחול, ובוחן את השפעתם גם על בסיס ההון ויחס ההון של הבנק.

ג. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני נזילות

התפיסה הבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים באופן שוטף הן על ידי מנהלי החשיפה והן על ידי גורמי בקרה וביקורת בלתי תלויים.

ניהול החשיפה לסיכוני הנזילות נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון, ההנהלה ודרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם (ראה גם הרחבה ופירוט לעיל בסעיף בדבר הבקרה והפיקוח על ניהול החשיפה לסיכוני השוק):

- ועדת נ"ה - ניהול נכסים והתחייבויות.
- ועדת ניהול סיכונים של הדירקטוריון.
- דירקטוריון הבנק, המתווה את המדיניות הכוללת לניהול סיכון הנזילות, את תיאבון הסיכון ואת המגבלות.
- מחלקת הביקורת הפנימית של הבנק משלבת בתוכניות העבודה השנתיות שלה ביקורות בנושא ניהול סיכון הנזילות.

ד. דיווח על החשיפה לסיכוני נזילות

- דיווח על החשיפה לסיכון הנזילות בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, והסמכויות לניהולם ניתן אחת לשבוע במסגרת ועדת נ"ה, בראשות המנכ"ל.
- דיווח על החשיפות מרוכז ב"מסמך החשיפות" הרבעוני כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 339. מסמך החשיפות נדון, אחת לרבעון, בהנהלה ובדירקטוריון והחל משנת 2010 המסמך נדון גם בועדת ניהול סיכונים של הדירקטוריון.
- במסגרת הדוח הרבעוני של היחידה לבקרת סיכוני שוק ונזילות במחלקה המרכזית לבקרת הסיכונים בחברת האם מדווחת גם החשיפה לסיכון נזילות.
- דיווח רבעוני, ארבע פעמים בשנה להנהלה, לועדת ניהול סיכונים ולדירקטוריון על תוצאות תרחישי קיצון.
- בנוסף, הנהלת הבנק והדירקטוריון מעדכנים באופן שוטף ועל פי הצורך בהתפתחויות בחשיפות הבנק לסיכוני נזילות.

על פי מודל הנזילות הפנימי שפותח בחברת האם ואומץ על ידי הבנק החל מ-1.1.2009, יחס הכיסוי במגזר השקלי ובמגזר המט"ח בין הנכסים הנזילים לבין ההתחייבויות במהלך שנת 2010 עמד במגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ודרישות בנק ישראל, להוציא יום אחד של חריגה ביחס הכיסוי במט"ח.

4. ניהול סיכונים בתיק ניירות הערך במט"ח - סיכוני שוק וחבות

א. תיק ניירות ערך במט"ח בבנק מנוהל בהתאם למגבלות השקעה וקווים מנחים שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק. הבנק משקיע רק באגרות חוב שהונפקו על ידי חברות בדירוג השקעה (Investment Grade), וזאת לאחר ניתוח איכות האשראי של המנפיק, סיכוני השוק הגלומים בהשקעה ונזילות אגרות החוב.

ב. לאחר מועד ביצוע ההשקעה, מקיים הבנק באופן שוטף, כחלק מניהול הסיכונים בתיק ניירות הערך במט"ח מעקב להשקעותיו השונות. הניתוח מתבצע הן ברמת הנייר, הן ברמת החברה הבודדת והן ברמת כלל התיק, תוך הסתמכות על פרסומים הנוגעים לחברה המנפיקה, על תוצאות כספיות ועל פרמטרים אחרים מהם ניתן ללמוד על מצב החברה או ההשקעה. ניהול הסיכונים והמעקב אחר ההשקעות מתבצע בזמן אמת.

ג. בבנק ארבעה מערכי בקרה ותמיכה בלתי תלויים המגבים את פעילות ההשקעה:

- מערך הביניים.
 - מערך אחורי.
 - היחידה לבקרת סיכוני שוק ונזילות.
 - היחידה לבקרת אשראי.
- יחידות אלו מבקרות את פעילות ההשקעה, את העמידה בנוהלי ובמגבלות ההשקעה, את ההתפתחויות בשווי ההון של ניירות הערך ואת נאותות המודלים והכלים המשמשים לניהול הסיכונים בפעילות, בזמן סביר סמוך ככל הניתן למועד הביצוע.

ד. מדידת השווי הוגן בתיק ניירות הערך מתבצעת על ידי מערך הביניים. בהתייחס לחלק הארי של ההשקעות בתיק, מדידת השווי ההוגן נעשית בהסתמך על ציטוטים ממקור חיצוני בלתי תלוי, שעוסקו במתן ציטוטים למוסדות פיננסיים רבים וגדולים בעולם.

ה. כחלק ממנגנוני הפיקוח והבקרה על ניהול הסיכונים גובשה בבנק שגרת דיווח לגבי אופי והיקף החשיפות בתיק ניירות הערך המנוהל. הדיווחים נמסרים הן לגורמים מקבלי ההחלטה והן לגורמי הבקרה. עיקר מתכונת הדיווח בבנק הינה:

- דיווח מיידי עם גילוי חריגה ממגבלות ונהלים.
- דיווח מיידי על פתיחת מרווחים, שינוי דירוג וכל אירוע חריג אחר בתיק, וככל שנדרש.
- ישיבות וועדת נ"ה שבועיות בראשות המנכ"ל.
- דיווח רבעוני במסגרת מסמך החשיפות הכולל להנהלה ולדירקטוריון הבנק.

5. ניהול סיכוני אשראי

א. כללי

סיכון האשראי הינו הסיכון לפגיעה בשווי נכסי הבנק וברווחיותו עקב הרעה ביכולת הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם לבנק ו/או הרעה באיכות הלווים או בשווי הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי.

כדי למזער את הסיכון מוגדרת בבנק מדיניות ניהול סיכוני האשראי ומגבלות חשיפה לגבי לוויים/ענפים במגזרי הפעילות והמוצרים השונים.

ב. הקצאת ההון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי

במסגרת יישום הוראות באזל II והוראות השעה של הפיקוח על הבנקים מיישם הבנק, בתיאום עם הקבוצה את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני אשראי.

סך נכסי הסיכון ודרישות הון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי הנובעים מהחשיפות הבאות:

31 בדצמבר 2009		31 בדצמבר 2010		סוג החשיפה
נכסי סיכון במיליוני ש"ח	דרישות ההון (9%) במיליוני ש"ח	נכסי סיכון במיליוני ש"ח	דרישות ההון (9%) במיליוני ש"ח	
37.8	3.4	52.5	4.7	ריבונות
293.9	26.4	303.2	27.3	תאגידים בנקאיים
1,406.8	126.6	1,360.7	122.5	תאגידים
46.5	4.2	11.4	1.0	בביטחון נדל"ן מסחרי
81.4	7.3	77.2	6.9	קמעונאים ליחידים
13.0	1.2	14.0	1.3	בגין משכנתאות לדיור
-	-	0.2	1-	איגוח
116.6	10.5	747.1	67.3	נכסים אחרים
1,996.0	179.6	2,566.3	231.0	סה"כ בגין סיכוני אשראי
336.3	30.3	279.1	25.1	סיכוני שוק
435.5	39.2	455.4	41.0	סיכון תפעולי
2,767.8	249.1	3,300.8	297.1	סה"כ נכסי סיכון

31 בדצמבר 2009	31 בדצמבר 2010
16.4%	15.2%
16.7%	18.4%

יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
יחס הון כולל לרכיבי סיכון

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ראה פירוט בסעיף ט' להלן של התפלגות הקצאת ההון בחתכי הסיכון השונים.

לצורך דירוג חשיפת האשראי של ריבונות ותאגידים בנקאיים על פי באזל II, עשה הבנק שימוש בדירוגים פומביים של חברות S&P, Moody's, Fitch על פי הדירוג השני הנמוך מביניהם.

ג. מדיניות ותיאבון סיכון

כללי

- מדיניות ניהול סיכוני האשראי של הבנק, אשר נדונה ומאושרת אחת לשנה על ידי ההנהלה ודירקטוריון הבנק, מתבססת על פיזור נאות של הסיכונים, וניהול זהיר ומבוקר של החשיפות, הן ברמת הלקוח הבודד, והן ברמת ענפי המשק והסקטורים העסקיים השונים. פיזור הסיכונים מתבטא במספר רב של לוויים ובפיזור תיק האשראי בבנק בין ענפי המשק השונים, בין מיגזרי הצמדה שונים ובאזורים גיאוגרפיים שונים.
- מדיניות ניהול סיכוני האשראי של הבנק כוללת מגבלות שונות על תיק האשראי, ובכלל זה: מגבלה מירבית לקבוצת לוויים וללווה בודד, מיגבלות על החשיפה לפי ענפי משק וסקטורים עסקיים שונים, מיגבלות על החשיפה למדינות ולמוסדות פיננסיים זרים, והכל כפונקציה של רמת הסיכון שהבנק מעריך. מדיניות האשראי של הבנק נבדקת ומעודכנת על פי השינויים והתמורות בשווקים הפיננסיים ובמשק הישראלי.
- מערך ניהול האשראי מסתמך על סמכויות אשראי ברמות השונות בבנק הנקבעות והמאושרות על ידי הדירקטוריון, וכן על נוהלי אשראי, אשר מגדירים את תהליך אישורי האשראי ואת תהליך הבקרה.

- במהלך השנים השנים האחרונות, ביצע הבנק עדכונים במדיניות האשראי, ובמסגרת זו הגביר את הבקורות אחר תיק האשראי ואחר המיגזרים העשויים להיות מושפעים בצורה משמעותית מהשינויים ומהתמורות שנראו בשנתיים האחרונות בשווקים הפיננסיים ובמשק המקומי.

במסגרת מדיניות האשראי התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפה בלתי רצויה לסיכון האשראי הכוללת כיווני פעולה מנחים לרבות שוקי יעד.

- מדיניות האשראי של הבנק מושתתת על בחינת כושר ההחזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה וכן על טיב הבטחונות.
- במהלך השנים האחרונות הורחבה תפיסת סיכון האשראי של הבנק ובהתאמה עובתה מדיניות האשראי שלו, תוך שהיא כוללת מגבלות ואמות מידה המחמירות בחלקן מהמגבלות שקבע המפקח על הבנקים בבנק ישראל. מגבלות אלו נועדו לצמצם, בין היתר, את החשיפה לגודל החבות של לווה בודד וקבוצת לוויים.
- הבנק בוחן תקופתית את המגבלות שהשית על עצמו ומעדכן בצורה דינמית על פי התפתחויות במצב המשק את מדיניות ותפיסת הסיכון של הבנק.
- כחלק מניהול סיכונים האשראי השוטף ויישום מדיניות הדירקטוריון נבחנים, על בסיס שוטף, מאפייני הפעילות העסקית של הלווה, תזרים המזומנים ומבנה הנכסים וההתחייבויות שלו, טיב הביטחונות, המגזר הענפי בו הוא פועל ופרמטרים כגון: תלות גבוהה בלקוחות, ספקים וכיו"ב.
- הבנק פעל ופועל לשיפור המרווחים והרווחיות הכוללת מהלקוחות, כך שישקפו את רמת הסיכון הגלומה בפעילותם, תוך שימוש בתהליכים ובקורות ממוקדים, המביאים לידי ביטוי את ההכנסה הכוללת מהלקוח (מרווחים ועמלות), ביחס לתיק האשראי הכולל.

תיאבון הסיכון

מדיניות הבנק כוללת דיון רחב ומפורט ביעדים ובאופן לפיתוח עסקי האשראי בענפים ובתחומי הפעילות השונים, תוך הגדרת עקרונות מפורטים בכל ענף ותחום לרבות מגבלות פרטניות ברמת תתי ענפים ומוצרים המאופיינים ברמת סיכון גבוהה. תיאבון הבנק לסיכון אשראי, כפי שנוסח במסגרת מסמך המדיניות, הינו שמרני בהשוואה למגבלות הרגולטוריות. במסגרת המדיניות התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפות בלתי רצויות לסיכון האשראי, הכוללת מערך מגבלות רחב לסיכון האשראי לענפים ותחומי פעילות שונים.

ד. מערכות למדידה, אמידה וניהול של סיכונים האשראי

- הבנק מתבסס על מודלים שפותחו בקבוצה לדירוג סיכון האשראי הגלום בפעילות הלקוח. המודלים מתבססים על פרמטרים אובייקטיביים בקשר עם מצבו של הלווה (מאפייני הלקוח, תמהיל הביטחונות, החוסן הפיננסי המשתקף מן הדוחות הכספיים של הלקוח, נתונים ענפיים, נתונים נוספים וכיו"ב). על מנת להדק את הקשר שבין דירוג הסיכונים של הלקוח והתשואה הנובעת מפעילות, קבע הבנק רף תשואה מינימאלית לכל דרגת סיכון.
- מערכות ממוכנות מספקות למנהל סיכונים האשראי, מנגנון מעקב שוטף אחרי פעילות הלקוחות, במכלול רחב, ובמגוון חתכים: רמות ותמהיל פעילות, ניצול מסגרות אשראי, רמת ביטחונות ומידע עדכני על מצבו הכספי של הלקוח. המערכות מאפשרות להעניק ללקוחות העסקיים את מיטב השירות ברמה גבוהה של מקצוענות ומיומנות.
- בנוסף, מיושמת בבנק מערכת ממוכנת של בקשות אשראי אשר משפרת ומייעלת את הליך קבלת ההחלטות והבקרה עליו.
- חברת האם ממשיכה, בתאום עם הבנק, לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הדיווח והבקרה הדרושים לה, לשם קבלת תמונת מצב עדכנית בכל הקשור למאפייני הסיכון השונים, הקיימים בסביבתם העסקית של מקבלי האשראי.
- בנוסף, בוחן הבנק תדיר עמידתו בהוראות הרגולטוריות בכל הקשור במגבלות הריכוזיות: לווה/קבוצת לוויים או חשיפה לענפי משק.

ה. מדיניות ניהול מערך הביטחונות

כללי

- לבנק מדיניות מפורטת בנושא קבלת נכסים כבטחונות לאשראי, אופן השעבוד שלהם ושיעורי ההשענות על כל סוג וסוג. עיקרי המדיניות דונים אחת לשנה בהנהלת הבנק ומאושרים אחת לשנה על ידי דירקטוריון הבנק ומפורטים בהרחבה בנהלים.
- במסגרת המדיניות נקבעו עקרונות וכללים להערכת שוויין של הבטוחות לפי סוג הבטוחה ואופי האשראי אותו היא מבטיחה, שלוקחים בחשבון משתנים ואינדיקטורים כלכליים שונים.

- כמו כן, נקבעו נוהלים לאופן הטיפול בבטוחות ולמעקב אחר השינויים בהן ובשוויון, וכן מערכי בקרה בתחום ניהול ותפעול מערך הביטחונות.
- סוגי הביטחונות העיקריים עליהם נשען הבנק הינם: פיקדונות, ניירות ערך, שעבודי נדל"ן וערבויות בנקאיות.
- במסגרת ההערכות הקבוצתית, נמצא הבנק בתהליך של שדרוג המערכת הממוכנת בתחום של תיעוד המסמכים המשפטיים היוצרים את השעבודים של הנכסים בתיקי הלקוחות שניתנו כבטחון, ושל המערכת המנהלת את המעקב אחר שוויים של הנכסים באופן שעם השלמת שדרוג המערכת, הנתונים הנדרשים לניהול סיכונים אשראי יהיו זמינים.

פיקוח ובקרה

- כל חביות לקוחות הבנק לרבות שווי הביטחונות העומדים כנגדן, מרוכזים במערכת האובליגו - באמצעותה מבצע הבנק מעקב יומי של מצבת הביטחונות אל מול חשיפות האשראי.
- מעקב יומי שוטף אחר חוסר ביטחונות ברמת הלקוח הבודד מתבצע בסניפים באמצעות דוח יומי בו מפורטות חביות הלקוח ומערך הביטחונות שלו אל מול מסגרות האשראי שאושרו לו, והותן תמונת מצב שלמה בזמן אמת על חשיפת הלקוח.
- לטיפול בחשבוניות פעילי שוק ההון קיימת מערכת שפותחה בחברת האם ומעודכנת בשיתוף עם הבנק. במערכת משולבים מאפיינים מיוחדים ללקוחות מתוחכמים הפועלים בשוק ההון.
- במקביל לטיפול הסניף ברמת הלקוח הבודד, מתבצעת עבודת פיקוח ובקרה גם במחלקת אשראי.

התפלגות החשיפה לפי סוג החשיפה ליום 31.12.10 (במיליוני ש"ח):

יתרת חשיפה (לאחר הפרשה ספציפית לחומ"ס)	סה"כ חשיפה שמכוסה על ידי ערבויות (לפני הכפלה במקדמי המרת אשראי)	סה"כ חשיפה שמכוסה על ידי נגזרי אשראי (לפני הכפלה במקדמי המרת אשראי)	סכומים שנוספו	סה"כ חשיפה שמכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר בגישה הסטנדרטית לאחר הכפלה במקדמי ביטחון
3,606.0	-	-	-	-
ריבונות	-	-	14.9	-
תאגידים בנקאיים	14.9	-	33.7	1,436.2
תאגידים	63.7	-	-	12.5
בביטחון נדל"ן מסחרי	97.5	-	-	8.7
קמעונאים ליחידים	37.5	-	-	0.2
משכנתאות לדיור	-	-	-	-
איגוח	181.9	-	-	26.9
נכסים אחרים	9,390.2	14.9	48.6	1,484.5
סה"כ				

התפלגות החשיפה לפי סוג החשיפה ליום 31.12.09 (במיליוני ש"ח):

יתרת חשיפה (לאחר הפרשה ספציפית לחומ"ס)	סה"כ חשיפה שמכוסה על ידי ערבויות (לפני הכפלה במקדמי המרת אשראי)	סה"כ חשיפה שמכוסה על ידי נגזרי אשראי (לפני הכפלה במקדמי המרת אשראי)	סכומים שנוספו	סה"כ חשיפה שמכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר בגישה הסטנדרטית לאחר הכפלה במקדמי ביטחון
4,441.5	-	-	-	-
ריבונות	-	-	-	-
תאגידים בנקאיים	1,084.0	-	-	-
תאגידים	4,342.9	-	48.2	1,924.0
בביטחון נדל"ן מסחרי	26.4	-	-	12.5
קמעונאים ליחידים	132.0	-	-	10.5
משכנתאות לדיור	44.1	-	-	4.1
איגוח	1.2	-	-	-
נכסים אחרים	766.8	-	-	-
סה"כ	10,838.9	-	48.2	1,951.1

התפלגות החשיפה לפי ענפי משק ליום 31.12.10:
האשראי התפלג ברובו כדלהלן: 69% מהאשראי על אחריות הבנק, כולל סעיפים חוץ מאזניים, ניתן ללקוחות בענף שירותים פיננסיים (לאחר קיזוז הניכויים המותרים לפי הוראות בנק ישראל, נמוך האשראי לענף זה מ-20%), 4.5% לענף שירותים עסקיים אחרים, 5.7% ללקוחות בענפי התעשייה, 9.4% לענפי הבינוי והנדל"ן ו-3.3% לאנשים פרטיים.
היתרה המצטברת של ההפרשה הכללית לחובות מסופקים וההפרשה הנוספת לחובות מסופקים, על פי הוראות בנק ישראל, ליום 31 בדצמבר 2010, מהווה כ-0.5% מסך האשראי וסיכון האשראי אליו מתייחסת ההפרשה.

ו. מדיניות חובות בעייתיים וההפרשות לחובות מסופקים

- בבנק קיימים תהליכים מובנים המוסדרים בנהלי עבודה לזיהוי ואיתור מוקדם של לווים בעייתיים. כמו כן, קיימים ומוסדרים בנהלים תהליכי עבודה מוגדרים בהתייחס לתהליך ביצוע הפרשה לחובות מסופקים, המשקפים הערכה שמרנית להפסד האשראי הצפוי לבנק.
- כאמור בפרק חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית להלן, ב-31 בדצמבר 2007 פרסם המפקח על הבנקים בבנק ישראל חוזר בנושא "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". חוזר זה מתבסס על תקני החשבונאות בארה"ב ועל הוראות ה- SEC (Securities and Exchange Commission) בארה"ב.

1. להלן יתרות סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים לפי הסיווגים שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים, במיליוני ש"ח, בסכומים מדווחים:

31 בדצמבר		
2009	2010	חובות בעייתיים ¹ :
22.9	20.9	שאינם נושאים הכנסה
5.8	4-	שאורגנו מחדש ³
4-	-	בפיגור זמני
1.7	5.8	בהשגחה מיוחדת
1.7	-	מזה: חובות בגינם קיימת הפרשה ספציפית
30.4	26.7	סה"כ אשראי מאזני ללוים בעייתיים
1.8	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים בעייתיים ²
32.2	26.7	סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים
6.6	9.5	אגרות חוב בגינן נרשמה הפרשה לירידת ערך

1 לא כולל חובות בעייתיים המכוסים על ידי ביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

2 כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

3 אשראי שאורגן מחדש במהלך השנה השוטפת וכן אשראי שאורגן מחדש בשנים קודמות.

4 סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

2. מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכויי אשראי והפרשה להפסדי אשראי - נתוני פרפורמה:

כל היתרות המוצגות בטבלה זו מוצגות לפי ההוראות החדשות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, במידה והן היו מיושמות לראשונה ביום 31.12.2010.

31 בדצמבר 2010	
סכומים מדווחים	
מיליוני ש"ח	
	על בסיס מאוחד
	1. נכסים שאינם מבצעים
	אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית:
20.2	שנבדק על בסיס פרטני
-	שנבדק על בסיס קבוצתי
-	איגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית
-	חובות פגומים אחרים שאינם צוברים הכנסות ריבית
20.2	סך הכל חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית
-	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
20.2	סך הכל נכסים שאינם מבצעים
-	2. חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית
	3. סיכון אשראי מסחרי בעייתי ¹
42.0	סיכון אשראי מאזני בגין הציבור
-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין הציבור ²
42.0	סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור
-	סיכון אשראי מאזני בגין אחרים
-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין אחרים
-	סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין אחרים
42.0	סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי
-	4. חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר
-	מזה: הלוואות לדיור בגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור
-	הלוואות לדיור בגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ³
-	אגרות חוב שאינן פגומות בפיגור של 90 ימים או יותר

הערה:

סיכון אשראי מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים

- 1 סיכון אשראי מאזני (אשראי, אגרות חוב, חובות אחרים שהוכרו במאזן ונכסים בגין מכשירים נגזרים) וסיכון אשראי חוץ מאזני שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, למעט סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני בגין אנשים פרטיים.
- 2 כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי, לפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי.
- 3 הלוואות לדיור אשר ההפרשה המזערית בגין מחושבת לפי עומק הפיגור, שנמצאות בפיגור של 3 חודשים ועד 6 חודשים, והלוואות לדיור אחרות, שאינן פגומות, אשר הינן בפיגור של 90 ימים או יותר וההפרשה המזערית בגין לא מחושבת לפי עומק הפיגור.

3. השפעת הוראות חובות פגומים על ההון העצמי של הבנק

השפעת ההוראות האמורות על ההון העצמי של הבנק, אילו יושמו לראשונה ביום 31.12.10 הינה קיטון בהון העצמי מ- 421.1 מיליוני ש"ח ל- 400.6 מיליוני ש"ח.

4. להלן נתונים אודות מדדי סיכון האשראי על פי הוראות חובות פגומים:

31 בדצמבר 2010

א. שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת אשראי	1.2%
ב. שיעור יתרת אשראי בגין אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא מפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת אשראי לציבור	0%
ג. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור	0.9%
ד. שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית	75.2%
ה. שיעור סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור	1.0%

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים אשראי

הבנק מקיים מעטפת נאותה של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה וביקורת על תהליך ניהול סיכונים האשראי. התפיסה הניהולית והבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכונים אשראי ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו. ניהול סיכונים האשראי נבחן ומבוקר באופן שוטף, על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון, ההנהלה ודרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:

- דירקטוריון הבנק המתווה אחת לשנה את האסטרטגיה ותוכנית העבודה השנתית על בסיסה קובע את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים אשראי, הכוללת בין היתר את: תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקרות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה ודיווח על החשיפה לסיכונים האשראי.
- לוועדת האשראי של הדירקטוריון המתכנסת בדרך כלל לפחות אחת לרבעון מוקנות סמכויות דירקטוריון, בין היתר למתן הלוואות, קביעת מסגרות אשראי, קביעת בטוחות וכיו"ב.
- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה ובדירקטוריון במסמך החשיפות הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכונים אשראי, ועמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.
- יחידת ניהול סיכונים אשראי
- כפופה למנהל מחלקת אשראי וכוללת רפרנטים אשר חלוקת הלקוחות ביניהם נעשית בהתאם ליחידה העיסוקית בה הלקוחות פעילים ובהתאם לסוגי פעילויות האשראי. דבר זה מקנה מיומנות מקצועית.
- היחידה לבקרת אשראי של הבנק הבינלאומי (חברת האם)
- היחידה לבקרת אשראי בחטיבה לניהול סיכונים של חברת האם אחראית על בקרת סיכונים האשראי של הלווים הספציפיים המהותיים בקבוצה ובכללה בבנק.
- היחידה פועלת באופן בלתי תלוי על פי נוהל בנקאי תקין 319 ("בקרת אשראי"), שלפיה יש לבדוק בסבב תלת שנתי את האוכלוסייה המוגדרת "כלוים גדולים" ובאופן שבכל שנה יבדק לפחות שליש מאוכלוסייה זו. היחידה מונחת בעבודתה על ידי הדירקטוריון של הבנק ומדווחת לו.
- מערך הביניים (Middle Office) - הינה יחידה השייכת למחלקת ניהול סיכונים שכפופה למנהל חטיבת המטה. היחידה מתמחה בביצוע בקורות ומהווה גורם מקצועי בתחום הבקרה. היחידה מאתרת את הסיכונים השונים סמוך להיווצרותם, ככל הניתן, בחדרי העסקות

- של הבנק, ומפתחת בקרות ונהלי עבודה לצמצום חשיפת הבנק. במסגרת פעילותה בודקת היחידה את העמידה במגבלות שנקבעו בתחומי נהול האשראי בחדרי העסקות השונים ברמה תוך יומית ומבצעת תרחישי קיצון בתיקים ספציפיים.
- ועדת אשראי המתכנסת בדרך כלל פעם בשבוע בראשות המנכ"ל.
 - ועדת חובות בעייתיים בראשות המנכ"ל מתכנסת לפני פרסום דוחות כספיים.
 - מחלקת הביקורת הפנימית
- מחלקת הביקורת הפנימית מעריכה את התהליך הכולל של הבנק בניהול סיכון האשראי ומעריכה את יישום המדיניות וביצוע החלטות הדירקטוריון בנושאי ניהול סיכון האשראי, העמידה במגבלות ומהימנות וזמינות המידע הניהולי.
- המחלקה אחראית על מתן הערכה עצמאית בקשר עם מידת הציות לנהלים והאפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול סיכונים האשראי.

ח. דיווח על החשיפה לסיכונים אשראי

ההנהלה ודירקטוריון הבנק מקבלים דיווח על החשיפה לסיכונים אשראי ובחתכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה. בנוסף, מדווחת החשיפה לסיכונים אשראי, בהשוואה למסגרות, למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ולסמכויות לניהולם במסגרת "מסמך החשיפות" הרבעוני כנדרש בהוראה 339 להוראות ניהול בנקאי תקין.

מסמך החשיפות נדון, אחת לרבעון, בהנהלה ובדירקטוריון.

הבנק גיבש מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום התממשות סיכונים אשראי (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכונים אשראי עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית). במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון.

תוצאות התרחישים ומשמעותם מדווחים אחת לרבעון להנהלה ולדירקטוריון.

ט. התפלגות הקצאת ההון על סיכונים אשראי בחתכי הסיכונים:

סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו, וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה, ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2010		
סוג החשיפה	סיכון אשראי ברוטו (לאחר הפרשה ספציפית לחומ"ס)	חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת ¹
הלוואות	4,597.5	4,701.7
אגרות חוב	1,846.0	1,679.1
נגזרים (OTC)	383.3	406.8
חשיפות חוץ מאזניות	2,381.5	2,417.5
נכסים אחרים	181.9	177.7
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	9,390.2	9,382.8
31 בדצמבר 2009		
סוג החשיפה	סיכון אשראי ברוטו (לאחר הפרשה ספציפית לחומ"ס)	חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת ²
הלוואות	5,840.4	5,807.3
אגרות חוב	1,658.2	1,925.8
נגזרים (OTC)	368.8	312.8
חשיפות חוץ מאזניות	2,204.7	2,243.7
נכסים אחרים	766.8	327.4
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	10,838.9	10,617.0

1 חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת חושבה בהתבסס על ממוצע החשיפות בשני הרבעונים האחרונים.
2 חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת חושבה בהתבסס על ממוצע החשיפות בחמשת הרבעונים האחרונים מיום 31.12.09.

התפלגות החשיפה לפי סוג ענף או צד נגדי, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2010								
סוג החשיפה	ריבונות	תאגידים בנקאיים	תאגידים	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי	קמעונאים ליחידים	משכנתאות לדיוור	איגוח	אחרים
הלוואות	2,044.0	793.6	1,581.4	57.6	83.4	37.5	-	4,597.5
אגרות חוב	1,562.0	137.8	146.2	-	-	-	-	1,846.0
נגזרים (OTC)	-	62.1	320.9	-	0.3	-	-	383.3
חשיפות חוץ מאזניות	-	151.8	2,209.8	6.1	13.8	-	-	2,381.5
נכסים אחרים	-	-	-	-	-	-	-	181.9
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	3,606.0	1,145.3	4,258.3	63.7	97.5	37.5	-	9,390.2

31 בדצמבר 2009								
סוג החשיפה	ריבונות	תאגידים בנקאיים	תאגידים	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי	קמעונאים ליחידים	משכנתאות לדיוור	איגוח	אחרים
הלוואות	3,117.7	692.3	1,908.1	22.9	55.3	44.1	-	5,840.4
אגרות חוב	1,323.8	209.3	123.9	-	-	-	1.2	1,658.2
נגזרים (OTC)	-	32.4	336.4	-	-	-	-	368.8
חשיפות חוץ מאזניות	-	150.0	1,974.5	3.5	76.7	-	-	2,204.7
נכסים אחרים	-	-	-	-	-	-	-	766.8
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	4,441.5	1,084.0	4,342.9	26.4	132.0	44.1	1.2	10,838.9

1 חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת חושבה בהתבסס על ממוצע החשיפות בחמשת הרבעונים האחרונים.

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2010								
סוג החשיפה	עם דרישה ועד חודש	מל חודש ועד שלושה חודשים	מל שלושה ועד חודשים שנה	מל שנה ועד שלוש שנים	מל חמש ועד חמש שנים	מל חמש ועד עשר שנים	סך הכל תזרימי המזומנים	ללא תקופת פרעון
הלוואות	2,954.3	916.7	559.1	85.9	53.9	6.7	4,576.6	20.9
אגרות חוב	37.2	43.1	813.1	174.5	79.5	698.6	1,846.0	-
נגזרים (OTC)	247.9	40.6	7.4	80.8	4.0	2.6	383.3	-
חשיפות חוץ מאזניות	-	2,301.5	-	80.0	-	-	2,381.5	-
נכסים אחרים	76.0	66.1	-	-	-	-	142.1	39.8
סה"כ	3,315.4	3,368.0	1,379.6	421.2	137.4	707.9	9,329.5	60.7

31 בדצמבר 2009 ¹								
סוג החשיפה	עם דרישה ועד חודש	מל חודש ועד שלושה חודשים	מל שלושה ועד חודשים שנה	מל שנה ועד שלוש שנים	מל חמש ועד חמש שנים	מל חמש ועד עשר שנים	סך הכל תזרימי המזומנים	ללא תקופת פרעון
הלוואות	4,880.4	638.5	183.1	86.1	24.1	5.3	5,817.5	22.9
אגרות חוב	2.2	185.9	733.9	381.3	85.9	269.0	1,658.2	-
נגזרים (OTC)	280.7	48.0	31.6	1.2	2.2	5.1	368.8	-
חשיפות חוץ מאזניות	-	2,127.2	-	77.5	-	-	2,204.7	-
נכסים אחרים	650.3	91.9	-	-	-	-	742.2	24.6
סה"כ	5,813.6	3,091.5	948.6	546.1	112.2	279.4	10,791.4	47.5

1 מוין מחדש.

סכום היתרות (מדורגות ולא מדורגות) לפני הפחתת סיכון אשראי (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2010										סוג החשיפה
יתרת חשיפה נטו	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	נכסי סיכון שחושבו ע"י הבנק	ניכוי מבסיס ההון	
3,606.0	3,417.2	188.8	-	-	-	-	-	-	-	ריבונות
1,145.3	-	939.3	-	206.0	-	-	-	-	-	תאגידים בנקאיים
4,258.3	-	-	-	-	-	4,231.6	26.7	-	-	תאגידים
63.7	-	-	-	-	-	63.7	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
97.5	-	-	-	-	-	97.5	-	-	-	קמעונאים ליחידים
37.5	-	-	37.5	-	-	-	-	-	-	בגין משכנתאות לדיור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	איגוח
181.9	40.5	-	-	-	-	137.3	4.1	-	-	נכסים אחרים
9,390.2	3,457.7	1,128.1	37.5	206.0	-	4,530.1	30.8	-	-	סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2009										סוג החשיפה
יתרת חשיפה נטו	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	נכסי סיכון שחושבו ע"י הבנק	ניכוי מבסיס ההון	
4,441.5	4,179.2	262.3	-	-	-	-	-	-	-	ריבונות
1,084.0	-	795.2	-	285.6	-	3.2	-	-	-	תאגידים בנקאיים
4,342.9	-	-	-	-	-	4,342.9	-	-	-	תאגידים
26.4	-	-	-	-	-	26.4	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
132.0	-	-	-	-	6.2	125.8	-	-	-	קמעונאים ליחידים
44.1	-	-	44.1	-	-	-	-	-	-	בגין משכנתאות לדיור
1.2	-	1.2	-	-	-	-	-	-	-	איגוח
766.8	22.0	-	-	-	-	740.3	4.5	-	-	נכסים אחרים
10,838.9	4,201.2	1,058.7	44.1	285.6	6.2	5,238.6	4.5	-	-	סה"כ

סכום היתרות (מדורגות ולא מדורגות) אחרי הפחתת סיכון אשראי (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2010										סוג החשיפה
יתרת חשיפה נטו	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	נכסי סיכון שחושבו ע"י הבנק	ניכוי מבסיס ההון	
3,606.0	3,417.2	188.8	-	-	-	-	-	-	-	ריבונות
1,160.2	-	954.2	-	206.0	-	-	-	-	-	תאגידים בנקאיים
2,840.9	-	-	-	-	-	2,830.0	10.9	-	-	תאגידים
51.2	-	-	-	-	-	51.2	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
88.8	-	-	-	-	-	88.8	-	-	-	קמעונאים ליחידים
37.3	-	-	37.3	-	-	-	-	-	-	בגין משכנתאות לדיור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	איגוח
155.0	40.5	-	-	-	-	110.4	4.1	-	-	נכסים אחרים
7,939.4	3,457.7	1,143.0	37.3	206.0	-	3,080.4	15.0	-	-	סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2009										סוג החשיפה
יתרת חשיפה נטו	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	נכסי סיכון שחושבו ע"י הבנק	ניכוי מבסיס ההון	
4,441.5	4,179.2	262.3	-	-	-	-	-	-	-	ריבונות
1,084.0	-	795.2	-	285.6	-	3.2	-	-	-	תאגידים בנקאיים
2,467.1	-	-	-	-	-	2,467.1	-	-	-	תאגידים
13.9	-	-	-	-	-	13.9	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
121.5	-	-	-	-	6.0	115.5	-	-	-	קמעונאים ליחידים
40.0	-	-	40.0	-	-	-	-	-	-	בגין משכנתאות לדיור
1.2	-	1.2	-	-	-	-	-	-	-	איגוח
766.8	22.0	-	-	-	-	740.3	4.5	-	-	נכסים אחרים
8,936.0	4,201.2	1,058.7	40.0	285.6	6.0	3,340.0	4.5	-	-	סה"כ

גילוי לגבי חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי:

31 בדצמבר 2010						
במיליוני ש"ח						
ביטחונות				סכום החשיפה = AGROSS ^{2,3} שווי הוגן לפי השיטה הסטנדרטית	סכום נקוב	שווי הוגן ברוטו
החשיפה לאחר ביטחונות	מניות במדד ת"א 100	ניירות ערך ממשלתיים	מזומן			
2.7	-	-	-	2.7	468.5	0.5
65.5	2.2	1.3	29.3	98.3	5,911.1	49.6
32.9	50.0	31.6	167.7	282.2	5,725.5	84.0
-	-	-	0.1	0.1	203.0	-
101.1	52.2	32.9	197.1	383.3	12,308.1	134.1

סוג החשיפה
נגזרי ריבית
נגזרי מטבע חוץ
נגזרי מניות
נגזרי סחורות
סה"כ

31 בדצמבר 2009 ⁴						
במיליוני ש"ח						
ביטחונות				סכום החשיפה = AGROSS ^{2,3} שווי הוגן לפי השיטה הסטנדרטית	סכום נקוב	שווי הוגן ברוטו
החשיפה לאחר ביטחונות	מניות במדד ת"א 100	ניירות ערך ממשלתיים	מזומן			
5.0	-	-	¹ -	5.0	235.7	2.5
29.4	1.1	4.1	86.8	121.4	7,793.4	72.4
58.5	39.5	2.9	141.5	242.4	5,404.3	77.4
-	-	-	-	-	129.8	-
92.9	40.6	7.0	228.3	368.8	13,563.2	152.3

סוג החשיפה
נגזרי ריבית
נגזרי מטבע חוץ
נגזרי מניות
נגזרי סחורות
סה"כ

- 1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.
- 2 gross הינו ערך נקוב x add-on (מקדם התוספת).
- 3 עסקאות הנסחרות בבורסה חושבו בהתאם לדרישת הבטחונות של הבורסה.
- 4 הוצג מחדש.

חשיפה כוללת בגין השקעות הבנק באיגוח סינטטי:

חשיפות איגוח לפי משקלי הסיכון ליום 31.12.10 (במיליוני ש"ח)

החשיפה	משקל סיכון	דרישות ההון
-	20%	-

סך חשיפות האיגוח

חשיפות איגוח לפי משקלי הסיכון ליום 31.12.09 (במיליוני ש"ח)

החשיפה	משקל סיכון	דרישות ההון
1.2	20%	0.2

סך חשיפות האיגוח

י. ניהול סיכונים אשראי צד נגדי

א. כללי

סיכון אשראי של צד נגדי הוא הסיכון שהצד הנגדי לעסקה יכנס לכשל טרם מועד הסילוק הסופי של התשלומים בגין העסקה. הפסד כלכלי יגרם אם בעת כניסתו של הצד הנגדי למצב של כשל, יהיו עסקאות עמו בעלות ערך כלכלי חיובי. בניגוד לחשיפות האשראי, בה החשיפה היא חד-צדדית והבנק נושא לבדו בסיכון להפסד, סיכון צד נגדי יוצר סיכון דו-צדדי להפסד וזאת בהתאם להיות ערך העסקה חיובי או שלילי עבור כל אחד מצדדי העסקה. החשיפה לסיכון צד נגדי מאופיינת גם בשווי השוק של העסקאות. שווי השוק של העסקאות אינו וודאי והוא יכול להשתנות לאורך חיי העסקה בשל שינויים בפרמטרים הרלוונטיים בשוק. במסגרת הפעילות העסקית השוטפת חשוף הבנק לסיכון הנובע מחשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים. סיכון זה בא לידי ביטוי בפעילות מגוונת מול מוסדות פיננסיים כגון: עסקאות המתבצעות בחדרי העסקאות של הבנק - הפקדות יתרות מט"ח ונגזרים, ופעילות בשוק ההון. מוסדות פיננסיים זרים כוללים בנקים וברוקרים. החשיפה למוסדות פיננסיים זרים מושפעת, הן ממצבו הספציפי של כל מוסד ומוסד והן מסיכון המדינה בה הוא פועל. פעילות הבנק מול מוסדות פיננסיים, ובכלל זה קביעת סמכויות וקריטריונים להעמדת מסגרות לפעילות מעוגנים במדיניות ובנוהלים של הבנק שאושרו על ידי הדירקטוריון.

ב. מדיניות

במסגרת מסמך מדיניות האשראי של הבנק קבע דירקטוריון הבנק מדיניות ותיאבון לסיכון ברמת הקבוצה לפעילות מול בנקים ובתי השקעות- הן ברמת תיאבון הסיכון הכולל והן ברמת החשיפה לצד הנגדי הבודד בחתך סוג החשיפה והעסקה הבודדת. מדיניות האשראי של הבנק בהתייחס לאופי והיקף החשיפות מול צדדים נגדיים מתבססת על מספר פרמטרים הנגזרים מחוסנו הפיננסי של הצד הנגדי ובכלל זה: דירוג האשראי שניתן למוסד על-ידי חברות הדירוג המובילות בעולם (S&P-I, Fitch, Moody's), היקף ההון העצמי שלו, מבנה הבעלות, המדינה בה הוא פועל, וכדומה.

לצורך כימות ואמידת החשיפה של הצדדים הנגדיים נסמך הבנק על החברה האם ועושה שימוש במודל פנימי המשקלל את הסיכון הגלום בעסקאות על פי מאפייני הסיכון - סוג העסקה ומאפייניה, תקופת העסקה וכדומה.

הבנק פועל למזעור סיכונים הצד הנגדי באמצעות מספר הסכמים מקובלים למזעור החשיפות מול צדדים שלישיים (הסכמי Netting).

- הסכם ISDA MASTER הוא ההסכם הבסיסי הנהוג בין בנקים ויתרונם העיקרי הוא היכולת לבצע קיזוז (Netting) של התחייבויות במקרה של פשיטת רגל של אחד הצדדים כך שהחשיפה מצטמצמת לחשיפה נטו.
- הסכם CSA הוא הסכם ליצירת והפעלת מנגנון הדדי של העברת נכסים נזילים להבטחת חשיפות בעסקאות פתוחות בין שני בנקים, וזאת לאחר חישוב החשיפה. מנגנון זה מופעל באופן שוטף ומפחית את החשיפה לסכום הסף שנקבע בלבד.
- עד היום הבנק חתם על הסכמי ISDA MASTER עם כ- 15 בנקים, ועל הסכמי CSA עם כ- 9 בנקים, וכבר בוצעו העברות כספים בפועל על פיהם עם כמה מהם.
- הבנק נוקט עמדה שמרנית בהערכת הסיכון של הבנקים עמם עובד הבנק תחת הסכם ISDA-I-CSA, ובשלב זה, אינו נותן ביטוי בשקלול החשיפה להפחתת סיכון האשראי המותרת בגין מזעור הסיכון הגלום בהסכמי ה-Netting הללו.

- החל מיום 10.2.11 החל הבנק לבצע סליקה באמצעות CLS. כחלק ממזעור סיכונים הסליקה, סולק הבנק את רוב עסקאותיו דרך מסלקת ה-CLS, לגבי אותן מטבעות ועסקאות המשתתפים ב-CLS.

- כחלק מניהול סיכונים הצד הנגדי השוטפים, מבצע הבנק בקרה יומית שוטפת על עמידה במגבלות קווי האשראי שהוקצו לפעילות מול בנקים ובתי השקעות הכוללת בחינה ודיווח שוטפים על שינויים בדירוגי הצדדים הנגדיים להם מוקצים קווי אשראי, וכן שינויים במרווח האשראי בהם הם נסחרים. מוסדות בהם, בין היתר, נצפו שינויים משמעותיים בפרמטרים האמורים נבחנים מחדש בהתאם במסגרת וועדות האשראי השונות.

ג. חשיפת אשראי נוכחית של הבנק למוסדות פיננסיים זרים¹, נכון ליום 31.12.10:

דרוג אשראי חיצוני ⁴	מס' מוסדות	סיכון אשראי מאזני ²	סיכון אשראי חוץ מאזני ³	סיכון אשראי כולל
		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים				
AAA עד - AA	17	296.2	47.4	343.6
A+ עד - A	14	480.1	-	480.1
BBB+ עד - BB*	3	16.0	-	16.0
ללא דירוג **	2	11.3	-	11.3
סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים	36	803.6	47.4	851.0
יתרת חובות בעייתיים ⁵	-	-	-	-

חשיפת אשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים¹, נכון ליום 31.12.09:

דרוג אשראי חיצוני ⁴	מס' מוסדות	סיכון אשראי מאזני ²	סיכון אשראי חוץ מאזני ³	סיכון אשראי כולל
		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים				
AAA עד - AA	16	370.7	34.5	405.2
A+ עד - A	24	423.5	20.1	443.6
BBB+ עד - BB*	2	10.3	-	10.3
ללא דירוג **	2	7.1	-	7.1
סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים	44	811.6	54.6	866.2
יתרת חובות בעייתיים ⁵	-	-	-	-

- 1 כולל בנקים וברוקרים.
- 2 פיקדונות בבנקים, השקעות באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- 3 בעיקר ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- 4 לצורך דירוג המוסדות הפיננסיים, עשה הבנק שימוש בדירוגים של חברות S&P, Moody's, Fitch (הנמוך מביניהם).
- 5 יתרות חובות בעייתיים בניכוי חובות המכוסים בבטחונות המותרים ליכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.

* סיכון אשראי בסך 9.4 מיליוני ש"ח בגין בנק אירופאי שדורג בדירוג של BBB, שזכה לתמיכה ממשלתית (ליום 31 בדצמבר 2009 - סיכון אשראי בסך 10.2 מיליוני ש"ח), סיכון אשראי (אגרת חוב) בסך 6.5 מיליוני ש"ח בגין אגרת חוב של בנק אירופאי בדירוג של BBB, שזכה לתמיכה ממשלתית וסיכון אשראי בסך 0.1 מיליוני ש"ח הינו בגין בנק בהונגריה אשר דורג בדירוג BB+ (ליום 31 בדצמבר 2009 בסך 0.1 מיליוני ש"ח).

** חשיפה בגין בנקים פרטיים אירופאיים אשר אינם מדורגים.

הערות:

- א. חשיפות האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.
- ב. חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (ראה פירוט בביאור ניירות ערך).
- ג. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים ראה ביאור 17 א'.

המוסדות הנכללים בגילויי הינם בנקים וברוקרים זרים. במסגרת הפעילות השוטפת של הבנק מול מוסדות אלו מקצה הבנק קווי אשראי למגוון פעילויות ובכלל זה: פקדונות, אגרות חוב, עסקאות עתידיות, סליקה וערבויות.

להלן רשימת המדינות שבהן קיימת חשיפה לבנק וסיכון האשראי הכולל בגין:

שם המדינה	סיכון אשראי כולל	
	31.12.10	31.12.09
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
שוויץ	216.3	83.4
ארה"ב	182.1	281.0
בריטניה	156.0	118.0
צרפת	126.9	68.0
נורבגיה	72.0	14.0
גרמניה	36.5	119.0
קנדה	20.9	17.2
ניו זילנד	14.4	0.9
בלגיה	8.3	40.2
אירלנד	6.5	16.7
אוסטרליה	5.2	1.7
פולין	4.4	-
שבדיה	1.1	15.8
ספרד	0.3	71.4
הונגריה	0.1	0.1
פורטוגל	-	16.4
אוסטריה	-	2.0
דנמרק	-	0.4
סה"כ	851.0	866.2

התיאבון לסיכון השמרני שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק מקבל ביטוי בהתפלגות חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים, אשר רובה ככולה הינה מול מוסדות המדורגים בדירוגים גבוהים. בנוסף, הבנק מנהל את החשיפות לצדדים נגדיים באמצעות רשת של הסכמי קיזוז (Netting) המצמצמים באופן משמעותי את הסיכון להכנסות ולוהן הבנק במצבי חדלות פרעון של מוסדות אלו. 40% מחשיפת האשראי הנוכחית של הבנק מיוחסת למוסדות פיננסיים זרים מובילים במדינות OECD, המדורגים בקבוצות הדירוג AAA עד AA- ו- 56% מסך החשיפה הנוכחית מיוחסת למוסדות פיננסיים המדורגים בטווח שבין A+ ל-A-.

הבנק פועל עם בנקים וברוקרים שונים בארץ ובחו"ל, בהתאם לקווי אשראי שנקבעים מראש על פי מדיניות האשראי של הבנק. הקווים המנחים בבחירת בנק או ברוקר, מתבססים בעיקר על האיתנות הפיננסית של הצד הנגדי, כפי שהיא באה לידי ביטוי במבנה הבעלות של המוסד, בדירוג האשראי שניתן לו על ידי חברות הדירוג המובילות בעולם, בהונו העצמי, המדינה בה הוא פועל ואופי פעילותו (בעיקר פיזור בסיס לקוחותיו הקמעונאי). מרבית הקווים הינם קווים לזמן קצר לעסקאות של עד שלושה חודשים. דירקטוריון הבנק מאשר את הקווים לבנקים ולברוקרים על פי מדיניות קבוצתית. הבנק מבצע בקרה יומית שוטפת על עמידה בקווים באמצעות דוחות ממוחשבים הנבדקים על ידי מחלקת ניהול סיכונים ואשראי.

לאור השינויים המהותיים והתנדבותיים בשווקים הפיננסיים בארץ ובחו"ל, הבנק פועל ונוקט באמצעים להתאמת פעילותו מול בנקים וברוקרים בחו"ל, על מנת לצמצם את השפעת הסיכונים, ככל שניתן. לאור זאת, מתבצעות הפקדות בבנקים זרים לזמן קצר בלבד. מח"מ הפקדונות בבנקים זרים קטן מחודש.

עסקאות עתידיות (בעיקר עסקאות forex) מבוצעות עם בנקים זרים בכפוף לקווים שאושרו על ידי הדירקטוריון. בקרה על עמידה בקווים (הן בגין עסקאות פורקס והן בגין תקן לסליקה), מתבצעת מידי יום על ידי מחלקת ניהול סיכונים ואשראי (מערך ביניים).

סיכון האשראי המאזני כולל כ- 664.2 מיליוני ש"ח פקדונות בבנקים, אשר מרביתם נפרעו והכספים הופקדו מחדש. בנוסף, כולל סיכון האשראי 117.3 מיליוני ש"ח בגין אגרות חוב של בנקים, המדורגות בדירוג גבוה ואשר משך החיים הממוצע הנותר שלהן הינו 2.5 שנים.

על פי הנחית המפקח על הבנקים, המידע המוצג לעיל אינו כולל חשיפת אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים. מידע זה כלול בחלקו בתוספת ה' בדבר סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק. סיכון האשראי החוץ מאזני, הנכלל לעיל, הינו ערבויות שנתן הבנק הזר להבטחת חבות של צד שלישי.

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים פיננסיים נגזרים של מוסדות פיננסיים זרים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה מסתכם בכ- 157.8 מיליוני ש"ח.

הערות:

1. חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (ראה פירוט בביאור 4 - ניירות ערך).
2. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים ראה ביאור 17 א' (ב).

* למידע בדבר אגרות חוב אשר מוחזקות על ידי הבנק במדינות אלה, ראה תוספת ו' - חשיפות למדינות זרות וסעיף 7 להלן, בנושא חשיפות למדינות זרות.

ד. דיווח על החשיפה לסיכונים אשראי צד נגדי

מערך הביניים מדווח מגוון דיווחים מיידיים ואחרים על גובה, היקף ואופי החשיפה ובחתכים שונים.

6. ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל במגוון מכשירים פיננסיים נגזרים כחלק מניהול סיכונים השוק (חשיפות בסיס, מטבע וריבית) וכן כשירות ללקוחותיו. מדיניות ניהול סיכונים המכשירים הנגזרים, לרבות: היקפי הפעילות ומגוון המכשירים המותרים לשימוש - מאושרת במסגרת דירקטוריון הבנק.

א. חדרי העסקות

חדרי העסקות בבנק מיועדים לפעילויות שונות ומגוונות בתחום שוקי ההון ומטבע החוץ. חדר העסקות סוחר במגוון של מכשירים פיננסיים - לרבות עשיית שוק במטבעות ובאג"ח מדינה. בין היתר, פועל הבנק גם בתחום המעו"ף ובמט"ח בבורסה לניירות ערך. החשיפה הנוצרת הן בבסיס והן בריבית, כתוצאה מפעילות זו, נכללת במסגרת המגבלות המאושרות על ידי הדירקטוריון לחשיפות בבסיס ובריבית.

להלן ריכוז יתרות ערכים נקובים של פעילות במכשירים פיננסיים נגזרים:

ליום 31 בדצמבר	
2010	2009
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
149.1	195.5
319.4	40.2
7,205.7	10,602.3
11,852.9	10,525.0
19,527.1	21,363.0

עסקאות גידור:

חוזי ריבית

עסקאות ALM ואחרות:

חוזי ריבית

חוזי מטבע חוץ (כולל SPOT)

חוזים בגין מניות, מדדי מניות, סחורות ואחרים

סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים

ב. מוצרים מובנים

הבנק פועל כמשווק של מוצרים מובנים, בעיקר של חברת האם. הפעילות אינה מהותית.

ג. סיכוני האשראי במכשירים פיננסיים בשוק המעו"ף

הבנק מאפשר לחלק מלקוחותיו לפעול באשראי בשוק המעו"ף. לבנק מדיניות אשראי מפורטת בכל הקשור בהסתמכות על בטחונות בשוק ההון. בצד זה מבצע הבנק מעקב שוטף וצמוד על סיכון התיק ביחס לבטחונות ולמסגרות הפעילות המאושרות על בסיס מדיניות האשראי שדירקטוריון הבנק קבע.

ד. פיקוח ובקרת ניהול סיכוני המכשירים הנגזרים

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים עבור עצמו מבוקרת ומפוקחת על ידי מחלקת ניהול סיכונים ואשראי ובכללה על ידי מערך הביניים.

7. חשיפות למדינות זרות

סך כל החשיפה למדינות זרות מפורט בתוספת ו' לסקירת ההנהלה. החשיפה למדינות זרות כוללת פיקדונות, אגרות חוב, אשראי לציבור ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים. ביחס ליום 31.12.09 חלה עליה בהיקף הפקדונות בבנקים זרים שקדזה בחלקה על ידי ירידה בהשקעה באגרות חוב בבנקים זרים הנובעת ממכירות ומפידיונות של אגרות חוב אלו. הבנק מחזיק, בין היתר, באגרת חוב של בנק באירלנד. ההשקעה באגרת חוב של בנק באירלנד מסתכמת ב-6.5 מיליון ש"ח, מדורגת בדירוג BBB וצפויה להיפרע בפברואר 2012. שווי אגרת חוב זו ליום 31 בינואר 2011 אינו שונה מהותית משוויה לתאריך המאזן. בחודש פברואר 2011, מכר הבנק שליש מאגרת חוב זו במחיר שוק.

8. סיכונים תפעוליים

א. כללי

סיכון תפעולי הינו הסיכון להפסד, כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין (היבטי החשיפה והניהול של הסיכון המשפטי נדונים בהרחבה בסעיף 11 להלן). סיכון תפעולי גלום בכל התהליכים המתבצעים בבנק לרובו, בכל הפעילויות ותהליכי העבודה, במערכות ובמגוון המוצרים. בשל כך, הבנק רואה בניהול החשיפה לסיכון תפעולי חלק בלתי נפרד ממערך ניהול הסיכונים וניהול פעילותו העסקית. ניהול הסיכון התפעולי כולל: זיהוי, הערכה, ניטור ובקרה/הפחתה של הסיכון. ניהול הסיכונים מתבצע במטרה לקיים יכולת להעריך את הסיכונים התפעוליים, למזער את החשיפה אליהם ואת הנזקים הכספיים בגינם ולנהל את הקצאת ההון באופן מיטבי. דירקטוריון הבנק, ההנהלה ובעלי התפקידים שהוגדרו לניהול הסיכון התפעולי, פועלים באופן שוטף להטמעת הנדבך השני של באזל II והנחיות בנק ישראל המשלימות. כלל היערכות הבנק בנושא זה נעשית בשיתוף פעולה עם קבוצת הבינלאומי.

ב. מדיניות

דירקטוריון הבנק קבע מדיניות לניהול סיכונים תפעוליים המתווה את הפעילות, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות הנדרשות לניהול הסיכונים התפעוליים. מסמך המדיניות נדון ומאושר על ידי ההנהלה ודירקטוריון הבנק, לפחות פעם בשנה.

ג. מבנה ארגוני תומך

במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים הוגדרו בעלי תפקידים, ממשקים ותחומי אחריות במטרה לקיים מערך תמיכה בניהול הסיכונים התפעוליים בבנק; מנהל סיכונים ראשי האחראי למכלול התהליכים והמערכות הקשורים בניהול הסיכונים, אליו כפוף מנהל סיכונים תפעוליים האחראי לקיום מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים במלואה. אל מנהל סיכונים תפעוליים כפופים מרכז סיכונים תפעוליים, אחראי תהליכים עסקיים ונאמני סיכונים תפעוליים. פונקציות אלו הוגדרו למטרת ניהול השוטף של הסיכון התפעולי. בקבוצת הבנק הבינלאומי הוגדר מנהל סיכונים תפעוליים, האחראי למכלול התהליכים והמערכות הקשורים לניהול הסיכונים התפעוליים בקבוצה. בבנק קיים פורום סיכונים תפעוליים בראשות מנהל הסיכונים הראשי, שהינו פורום ייעודי לטיפול בסיכונים התפעוליים והמשפטיים. בנוסף, קיימת בבנק ועדה לניטור וניהול סיכונים בראשות המנהל הכללי, אשר מטרתה הינן לנטר סיכונים ולעקוב אחר ניהולם. פורום הסיכונים התפעוליים המתפקד במקביל לוועדת ניטור הסיכונים פועל ליישום המדיניות לניהול סיכונים תפעוליים כפי שאושרה ע"י הדירקטוריון ומרכז פעילותו בחשיפות לסיכונים תפעוליים ומשפטיים. כמו כן, דן פורום זה בחשיפות לסיכונים מעילות והונאות כפי שעולים, בין היתר, באירועים בקבוצת הבינלאומי, בסקרי הסיכונים השונים ועל ידי הביקורת הפנימית ובדרכים למזעורם, תוך כינון בקורות מונעות ומפצות.

ד. ניהול הסיכון התפעולי

- סקרי סיכונים תפעוליים
הכלי המרכזי לזיהוי החשיפה לסיכונים תפעוליים בבנק הינו סקרים, המתבצעים על ידי משרדי רואי חשבון וגופים מתמחים חיצוניים. סקר הינו תהליך מובנה של מיפוי ואיתור סיכונים תפעוליים בכלל התהליכים המתבצעים ביחידות השונות בבנק. סקרי הסיכונים בבנק מבוצעים בהתאם למתודולוגיה קבוצתית. במסגרת הסקר מבוצע דירוג של רמת הסיכון לכל חשיפה, בערכים כספיים, וניתנות המלצות לצמצום החשיפה לסיכון. ההמלצות המתקבלות מרוכזות לתוכנית יישום, אחריה מבוצע מעקב ובקרה עד להטמעתה. תוכנית היישום כוללת בקורות ידניות ומיכניות, שינוי תהליכי עבודה, נהלים ושיפורים טכנולוגיים במערכות. בעקבות הסבת מערכות המיכון של הבנק למערכות הבינלאומי, מתבסס ומשתמש הבנק בסקרי סיכונים תפעוליים המבוצעים בבנק הבינלאומי ואשר מתייחסים לתהליכים עסקיים זהים. בכל הנוגע לתהליכים ייחודיים לבנק, ביישום ובתשתית, יערכו סקרים נפרדים. חברות הבנות של הבנק הינן המוקדים העיקריים בהם מתבצעים תהליכים הייחודיים לבנק.

- אינדיקטורים עיקריים לסיכון - Key Risk Indicators

הבנק מצוי בתהליך להגדרת אינדיקטורים עיקריים לסיכון וערכי סף לזיהוי. אינדיקטורים עיקריים לסיכון משמשים את הבנק ככלי לניטור וניהול פרו-אקטיבי של הסיכון התפעולי, זאת על-ידי יכולתם לספק התרעות מוקדמות לגידול בסיכון להפסדים עתידיים. אינדיקטורים אלו הינם צופי פני עתיד, העשויים לשקף את המקורות הפוטנציאליים לסיכון תפעולי, כגון: צמיחה מהירה, השקת מוצרים חדשים ועוד.

- איסוף ודיווח על אירועי כשל
הבנק אוסף ומתעד אירועי כשל פנימיים בהם אירוע הפסד כספי או כמעט אירוע הפסד כספי בהתאם לספי דיווח שאושר על ידי דירקטוריון הבנק והבנק הבינלאומי. בסיס נתונים זה משמש לאימות הערכות של מומחי התוכן באומדן הסיכונים התפעוליים בתהליכים העסקיים וביחידות ארגוניות בשלב דירוג החשיפה לסיכונים, לניתוח וזיהוי מגמות לאורך זמן ולדיווח. איסוף אירועי כשל חיצוניים, להערכת נאותות נתוני ההפסד הפנימיים ולהרחבת בסיס המידע המשמש להערכת הסיכונים, מבוצע במסגרת קבוצת הבינלאומי.

- פורום לניהול סיכונים תפעוליים ומשפטיים
בבנק מתכנס פורום סיכונים תפעוליים ומשפטיים, בראשות מנהל הסיכונים הראשי, לפחות אחת לרבעון. מטרת הפורום הינה לבצע מעקב שוטף אחר רמת החשיפה של הבנק לסיכונים תפעוליים ומשפטיים, וכן אחר הפעולות הננקטות על ידי היחידות וחברות הבנות של הבנק למזעור החשיפה לסיכונים. נציגים מטעם הבנק משתתפים בפורום ניהול הסיכונים התפעוליים הקבוצתי.

- המשכיות עסקית והתאוששות מאסון
הבנק, בהתאם להנחיות בנק ישראל, נערך להבטחת המשכיות עסקית והתאוששות מאסון. הבנק קבע מדיניות התאוששות משעת אסון ומדיניות המשכיות עסקית, נהלים, צוותי פעולה ואתר התאוששות.
בבנק מתכנס פורום המשכיות עסקית והתאוששות מאסון, בראשות מנהל הסיכונים הראשי, לפחות אחת לרבעון.
נציגים מטעם הבנק משתתפים בפורום המשכיות עסקית והתאוששות מאסון הקבוצתי.

ה. דיווח

מנהלת הסיכונים התפעוליים מדווחת אחת לרבעון על הפעילות בתחום להנהלה ולדירקטוריון.
הדיווח כולל התייחסות לנושאים: מדיניות, סקרי סיכונים, אינדיקטורים לסיכון, אירועי כשל והפסד, התנהלות הפורומים, מתודולוגיות וכלים לניהול הסיכון התפעולי.

ו. אבטחת מידע

מת"ף ("מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ" - חברה בת של הבנק הבינלאומי), הינה האחראית למתן שירותי עיבוד מידע, מחשוב ותקשורת מחשבים לבנק. באוגוסט 2005 מונה מנכ"ל מת"ף למנהל טכנולוגיות המידע של הבנק.
הבנק אימץ את עקרונות המדיניות של הבנק הבינלאומי לעניין ניהול טכנולוגית המידע.
כמו כן, מינה הבנק את מנהל המדור לאבטחת מידע במת"ף כממונה על אבטחת המידע בבנק, תוך אימוץ עקרונות המדיניות של החברה האם, הבנק הבינלאומי לעניין זה.
מת"ף התחייבה לקיים מערך של גיבויים למחשבים, למערכות התקשורת, לתוכנה ולמאגרי המידע, כדי לקיים סביבת מחשוב רציפה ואמינה.

ז. ביטוח

- קבוצת הבנק הבינלאומי ובכללה הבנק מחזיקה נכון ליום הדוח שלושה כיסויים ביטוחיים עיקריים:
1. כיסוי ביטוח "בנקאי משולב" (B.B.B.). גבול אחריות בפוליסה זו משותף לארבעת פרקי פוליסה כמפורט:
 - 1.1. פרק ביטוח בנקאי: פרק זה מכסה נזק כספי ישיר שנגרם לבנק ממעשה אי יושר או תרמית של עובדי הבנק, נזק הנגרם כתוצאה מאובדן או נזק ל"רכוש בעל ערך", סיכויי העברה של "רכוש בעל ערך", נזק הנגרם כתוצאה מזיוף המחאות, בטחונות מזויפים, מזומנים מזויפים וכו'.
 - 1.2. פרק ביטוח פשעי מחשב: פרק זה מכסה נזק שנגרם כתוצאה מתשלום או העברת כספים או רכוש, מתן אשראי, חיוב חשבון או מתן ערך כלשהו ע"י הבנק, כתוצאה ישירה של הזנה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני ישירות לתוך מערכת המחשב של הבנק או למערכת מחשב של לשכת שרות או למערכת אלקטרונית להעברת כספים או למערכת תקשורת עם לקוחות; או כתוצאה משינוי או השחתה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני האגור במערכות, כאשר פעולת המרמה נעשתה ע"י אדם שפעל מתוך כוונה לגרום הפסד לבנק או לשם הפקת רווח פיננסי למען עצמו או למישהו אחר.
 - 1.3. פרק ביטוח אחריות מקצועית: פרק זה מכסה את הבנק בגין חובותו החוקית כלפי צדדים שלישיים בהתייחס ל"תביעה" בגין הפסד כספי הנגרם כתוצאה ממעשה, טעות, או השמטה רשלניים או הפרת אמונים של עובד הבנק.
 - 1.4. ביטוח כספות אישיות: פרק זה מכסה את אחריותו החוקית של הבנק בגין אובדן או נזק ל"רכוש" לקוחות, לרבות מזומנים ותכשיטים, המצוי בכספות אישיות בחצרי הבנק.
 2. פוליסת ביטוח "דירקטורים ונושאי משרה": ביטוח זה מכסה את אחריותם של דירקטורים ונושאי המשרה בגין תביעה בגין הפרת חובת זהירות ומוימנות, הפרת חובת אמונים כלפי החברה, כאשר נושא המשרה פעל בתום לב והיה לו יסוד להניח שהפעולה לא תפגע בטובת החברה וחבות כספית שתוטל עליו לטובת אחר.
 3. פוליסות "ביטוחים אלמנטאריים": עיקרי הכיסוי הביטוחי: ביטוח נכסים, ביטוח חבויות, ביטוח תאונות אישיות וביטוח כספים.

ח. הקצאת הון כנגד הסיכון התפעולי

לצורך הערכת היקף החשיפה לסיכון התפעולי אימץ הבנק את הגישה הבסיסית - Basic Indicator Approach, כפי שמפורטת בנדבך הראשון של באזל II. גישה זו מתייחסת להקצאת הון כשיעור מסוים (מקדם קבוע) מההכנסה הגולמית הכוללת של הבנק.

יישום גישת האינדיקטור הבסיסי יהיה לתקופה של 3 שנים מתאריך היישום לראשונה, עד ליישום הגישות המתקדמות בסיכויי אשראי.

ט. סיכויי מעילות והונאות

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים וכחלק מהיערכות ליישום הוראות באזל II שולב נושא סיכויי מעילות והונאות במסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים. פורום הסיכונים התפעוליים דן בחשיפות לסיכויי מעילות והונאות כפי שעולים, בין היתר, באירועים בקבוצת הבינלאומי, בסקרי הסיכונים השונים ועל ידי הביקורת הפנימית, ובדרכים למזעורם, תוך כינון בקורות מונעות ומפצות.

9. סיכויי ציות

א. כללי

הוראת ניהול בנקאי תקין 308 של הפיקוח על הבנקים מחייבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו. סיכון ציות נובע מאי עמידה בהוראות דין צרכניות, לרבות הוראות רגולטוריות צרכניות המחייבות את התאגיד הבנקאי - דהיינו, הוראות חוק ורשויות אשר חלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.

ב. מדיניות

דירקטוריון הבנק מאשר וקובע אחת לשנה את תוכנית העבודה של פונקציית הציות של הבנק.

ג. מבנה ארגוני תומך

בבנק הוגדרו בעלי תפקידים, ממשקים ותחומי אחריות במטרה לקיים את הוראה 308 ולנהל את סיכויי הציות: קצין הציות הינו מנהל מחלקת רגולציה ותהליכים ובהתאם לעקרון האי תלות שבהוראה, המחלקה כפופה לסמנכ"ל, מנהל חטיבת המטה ומנהל הסיכונים הראשי, אשר אינו פונקציה עסקית. אל קצין הציות כפופים נאמני איסור הלבנת הון וציות. הנאמנים הינם הפונקציה המקצועית בכל סניף/ יחידה ובאחריותם וידוא הציות לתקנות השונות וכן דיווח מיידי לקצין הציות במקרה של הפרת הוראה צרכנית.

ד. ניהול סיכון הציות

קצין הציות עומד בראשות ועדת התיאום לאכיפת הציות אשר כוללת נציגים של יחידות הבנק השונות (המחלקה המשפטית, מחלקת רגולציה ותהליכים, מחלקת משאבי אנוש ומנהל, נציג הביקורת הפנימית, מחלקת ניהול סיכונים ואשראי, נציג סניפים ראשיים, נציג סניפי אמידים). הועדה, אשר מתכנסת לפחות אחת לרבעון, אחראית לתאם בין היחידות השונות בבנק ולפעול להגברת שיתוף הפעולה במטרה ליישם את תכנית הציות. בנוסף דנה הועדה בנושאים הקשורים לתכנית הציות בנושאי הציות להוראות צרכניות.

- מחלקת רגולציה ותהליכים אחראית על ריכוז הבקרה בבנק לציות להוראות צרכניות בהתאם לתכנית הציות ותוכנית העבודה השנתית ולדיווח על ליקויים או פערים לכל מדרג הסמכויות בבנק, על ידי בחינת מוצרים חדשים ו/או פעילויות חדשות, כמו גם ביצוע בקורות שוטפות על מוצרים ופעילויות קיימות כי הם תואמים את ההוראות הרגולטוריות השונות בתחום הצרכני ובתחום איסור הלבנת ההון. כחלק מתפקידה, בוחנת גם המחלקה חוזרים ונהלים חדשים בהיבטי יחסי בנק-לקוח, טרם פרסומם.
- אחת לחמש שנים לפחות מבוצע בבנק סקר תשתיות שתפקידו לוודא כי אכן הבנק ערוך באופן הולם ליישום וקיום חובותיו הנגזרים מההוראות הצרכניות. המחלקה בודקת את קיום ההוראות הצרכניות ועוקבת באופן שוטף, בסיוע המחלקה המשפטית, אחר שינויים בחקיקה ובהוראות רגולטוריות, בזיקה להוראות צרכניות.
- למחלקת רגולציה ותהליכים ממשק עבודה מעוגל בנהלי עבודה עם יחידות תומכות נוספות בבנק, כגון: המחלקה המשפטית ומחלקת ניהול סיכונים ואשראי, וכן ממשק לפורומים מקצועיים קשורים, כגון: פורום מעקב אחר יישום הוראות סטטוטוריות, ועדת ניטור סיכונים וועדת נהלים.
- בבנק מבוצעים תהליכי הטמעה שוטפים בנושא הציות להוראות צרכניות על ידי לומדה, קיום ימי עיון והדרכות למטה ולסניפים, אם באופן עצמאי ואם בהתבסס על מערך ההדרכה של הקבוצה.

ה. דיווח על החשיפה

- אחת לרבעון מדווח קצין הציות להנהלת הבנק על פעילותו במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כולל סיכום פעילות המחלקה, פירוט המלצות, פרטים ביחס להפרות של הוראות צרכניות שזוהו במהלך התקופה המדווחת והמלצות לגבי צעדים שיש לנקוט בגין ההפרות ומניעת הישנותן והיערכות הבנק ליישום הוראה צרכנית חדשה.
- אחת לשנה לפחות מדווח קצין הציות לדירקטוריון הבנק.
- בנוסף, בתכנית הציות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מיידיים.

10. סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור

א. כללי

סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרור התממשות של סיכון מוניטין. על המגזר הבנקאי חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411, לרבות ההוראה המתוקנת כפי שפורסמה בינואר 2011, (ראה בפרק הדין בעדכוני חקיקה) חוזרים שונים ועוד.

ב. מדיניות

דירקטוריון הבנק מאשר אחת לשנה את מסמך המדיניות.

ג. מבנה ארגוני תומך

הוגדרו בעלי תפקידים, ממשקים ותחומי אחריות במטרה לקיים את הוראות הדין ולנהל את סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור: האחראי למילוי החובות בבנק לפי חוק איסור הלבנת הון, הינו הממונה על איסור הלבנת הון בקבוצת הבינלאומי. מנהל מחלקת רגולציה ותהליכים הינו גם רפרנט איסור הלבנת הון, אליו כפופים נאמני איסור הלבנת הון וציות.

ד. ניהול סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור

- תפקידי הממונה על איסור הלבנת הון כוללים, בין היתר: פיתוח וביצוע בקורות על מנת לוודא כי הבנק מיישם את הוראות הדין כולל בקורות אחר ביצוע הדיווחים על פי סוג וגודל הפעולה, ווידוא כתיבה ועדכון המדיניות והנהלים בהתאם לעדכוני חקיקה והוראות הדין, ביצוע ו/או בקרה אחר קיום הדרכות, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון ובדיקת יישום מדיניות הבנק בכל חברות הבנות של הבנק. הבנק הטמיע באופן מלא את הבקורות, הכלים והנהלים אשר הוגדרו ע"י הממונה הקבוצתי.
- נאמני איסור הלבנת הון הינם הפונקציה המקצועית בכל סניף ויחידה ואחראים על הפעילות השוטפת למניעת הלבנת הון ומימון טרור, בהתאם לנהלים ולהוראות, לרבות ביצוע בקורות והעברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות. הנאמנים נבחרים מתוך אוכלוסיית עובדי הבנק בהמלצת מנהל סניף/ מנהל אזור סניפי אמידים/ מנהל חטיבה.
- הבנק, מפעם לפעם, עורך ימי עיון לכל נאמני איסור הלבנת הון, כנסים למנהלים, הרצאות בסניפים עצמם וכן השתלמויות והדרכות לכלל העובדים, אם עצמאית ואם במסגרת מחלקת ההדרכה של הקבוצה. בנוסף הפיץ הבנק לומדה ממוחשבת הכוללת מבדק לבחינת הטמעת תוכן הלומדה בקרב העובדים. מרבית עובדי הבנק הרלבנטיים נבחנו במבדק ועמדו בו בהצלחה. מהלכי ההדרכה שבוצעו הגבירו את המודעות לנושא.
- הבנק נוקט באופן שוטף במהלכים לאיתור וטיוב נתונים באמצעות דוחות בקרה המופצים לסניפים בצירוף הנחיות מתאימות.
- המחלקה המשפטית מבצעת מעקב אחר עדכוני חקיקה ווידוא מסירתם לרפרנט איסור הלבנת הון וכן למתן תמיכה משפטית ככל שזו נדרשת, לקיום חובות הרפרנט ופעילות המחלקה והבנק.
- רפרנט איסור הלבנת הון הינו חבר בוועדה המייעצת הקבוצתית אשר עיקרי תפקידה כוללים: דיון בפעולות בלתי רגילות אשר קיים ספק באם יש צורך בהעברתם לרשות לאיסור הלבנת הון, דיון בחשבונות בהם קיימת פעילויות מורכבות, על מנת לבחון ולקבל החלטה האם מדובר בפעילות בלתי רגילה ועוד.

ה. דיווח על החשיפה

אחת לשנה מדווח הממונה על איסור הלבנת הון להנהלת הבנק על הפעילות במהלך השנה שחלפה. החל משנת 2010, הדיווח נמסר בתדירות רבעונית. הדיווח המפורט כולל בין היתר התייחסות למוקדי סיכון שאותרו על ידי האחראי ודרכי הטיפול בהם ודיווח על יישום מדיניות "הכר את הלקוח". בנוסף, במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מיידיים לרשות לאיסור הלבנת הון.

11. סיכונים משפטיים

א. סיכון משפטי מוגדר בבנק כסיכון להפסד, כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, אי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכונים הנובעים מפעילות ללא יעוץ משפטי/גיבוי משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית.

ב. מדיניות וניהול החשיפות

הבנק פועל על-פי מדיניות הקבוצה לניהול הסיכון המשפטי, אשר מוגשת לאישור ההנהלה והדירקטוריון מדי שנה ובה מתואר הסיכון המשפטי, הדרכים לאיתורו, מיפוי ומזעורו. במסגרת זו הבנק פועל לאיתור מראש של הסיכונים משפטיים הכרוכים בתהליכים השונים על כל שלביהם. על פי מתכונת זו, מתקיים מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, בתקנה, בפסיקה, בתי דין וגופים אשר להם סמכות מעין שיפוטית. בנוסף, בוחן הבנק הליכים העשויים להשליך על הפעילות השוטפת של יחידות הבנק ופועל למזעור הסיכונים על בסיס התפתחויות אלו. במסגרת הטיפול המשפטי מושם דגש על איתור מוקדי הסיכונים המשפטיים וטיפול בהם. הבנק נערך על פי הצורך, לעדכונים נדרשים בהסכמים ובמערכ המסמכים המשפטיים שבשימוש. כמו כן, נבחן משפטית כל מוצר/שירות חדש או פעילות חדשה במגמה למזער את הסיכון המשפטי, ככל האפשר.

כן נוקט הבנק באמצעי איתור ומיפוי שוטפים, לרבות באמצעות סקרי סיכונים ובאמצעות תהליכי הפקת לקחים לשם מניעת הישנות הסיכון לרבות באמצעות שיפור הבקורות הקיימות ו/או יישום בקורות חדשות. בנוסף, נקבעים בבנק נהלים לעבודות המטה והסניפים ונעשות הדרכות שוטפות ליישומם תוך שימת דגש על הנושאים המשפטיים הכרוכים בפעילות הבנק.

ג. דיווח על החשיפה לסיכונים משפטיים

החשיפות לסיכונים משפטיים מרוכזות ומדווחות ב"מסמך חשיפות" רבעוני כנדרש בהוראה 339 להוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך החשיפות נדון אחת לרבעון בהנהלה ובדירקטוריון. בעת קורות אירוע מהותי בעל אפיונים משפטיים, כגון: תביעה או התממשות סיכון כלשהוא, מוגש דיווח למנהלת הסיכונים המשפטיים ביחס לאירוע. כן, מתקיימת בדיקה באשר למידת השפעת ואופן השפעת האירוע על הבנק. מנהלת הסיכונים המשפטיים מנחה לגבי האמצעים שיש לנקוט על מנת לצמצם את מידת החשיפה לסיכון המשפטי שנוצר ונעזרת במידת הצורך במחלקות אחרות כגון: קצין ציות וביקורת פנים.

ד. ניהול הסיכונים המשפטיים על בסיס קבוצתי

מדיניות הסיכונים המשפטיים בבנק מתואמת בשינויים המחויבים עם מדיניות ניהול הסיכונים המשפטיים של חברת האם. הבנק מונחה ליישם ולדווח לחברת האם אודות הסיכונים המשפטיים שאותרו על ידו.

דיון בגורמי סיכון

מצורפת טבלה המרכזת את גורמי הסיכון המשפיעים על הבנק ומידת השפעתם (גבוהה, בינונית, קטנה):

גורם הסיכון	השפעת הסיכון
1. השפעה כוללת של סיכונים אשראי	קטנה
1.1 סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	קטנה
1.2 סיכון בגין ריכוזיות ענפית	בינונית
1.3 סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצות לווים	בינונית
2. השפעה כוללת של סיכונים שוק	בינונית
2.1 סיכון ריבית	בינונית
2.2 סיכון אינפלציה	קטנה
2.3 סיכון שער חליפין	קטנה
2.4 סיכון מחירי מניות	קטנה
3. סיכון נזילות	קטנה
4. סיכון תפעולי	בינונית
5. סיכון משפטי	קטנה
6. סיכון מוניטין	קטנה
סיכונים נוספים הרלבנטים לתאגיד הבנקאי	
7. סיכון חקיקה ורגולציה	בינונית
8. סיכון תחרות ואסטרטגיה	בינונית

להלן ההסברים להחלטות בקשר עם גורמי הסיכון והשפעותיהם על הבנק המפורטים בטבלה לעיל:

1. השפעה כוללת של סיכונים אשראי:

מהאמור בסעיפים 1.1, 1.2 ו-1.3 הרשומים מטה ניתן לסווג את ההשפעה הכוללת של סיכונים אשראי כהשפעה בעלת רמת סיכון קטנה.

1.1 סיכון בגין איכות לווים וביטחונות - השפעה קטנה.

סיכון הנגרם בשל פגיעה בכושר ההחזר של הלקוח ובטיב הבטחונות המוענקים לבנק בגין האשראי. מדיניות הבנק בעבר ובהווה שמרנית ביותר וכוללת התקשרות עם לקוחות בעלי איתנות פיננסית גבוהה ו/או עם ביטחונות טובים. כמו כן, מרבית האשראי של הבנק הינו לזמן קצר, דבר המאפשר הערכות ותגובה מהירה במקרה של שינויים. ביום 31 בדצמבר 2010 עמדה יתרת החובות הבעייתיים על סך של 26.7 מיליוני ש"ח, שיעור של 0.5% מסך האשראי המאזני והחוץ מאזני. שיעור זה הינו שיעור הנמוך משמעותית מהמקובל במערכת הבנקאית. בשנים 2010 - 2008 הבנק רשם הכנסה בסעיף הפרשה לחובות מסופקים.

1.2 סיכון בגין ריכוזיות ענפית - השפעה בינונית.

סיכון הנגרם בגין חשיפת אשראי גבוהה יחסית לענף או תחום פעילות מסויים, שמקורו בהעדר פיזור ענפי מספק ואשר עלול לפגוע ביכולת ההחזר של הלקוחות הכלולים בענף זה בהינתן הרעה במצב הענף, שעלולה לנבוע משינוי בביקושים או בהיצעים, שינויים בטחוניים ופוליטיים, תמורות רגולטוריות ועוד. לבנק ריכוזיות גבוהה יחסית בענף הפיננסי. יחד עם זאת, יש לציין כי הבנק עומד במגבלות השונות של בנק ישראל לגבי חשיפה לכל ענף. חשיפתו של הבנק לענף הפיננסי לאחר ניכויים מותרים הינה נמוכה מ-20%. כמו כן, האשראי למרבית הלקוחות בענף הפיננסי מובטח ברובו בביטחונות כספיים ואילו אשראי אשר אינו מובטח במלואו ניתן על ידי הבנק בעיקר לגופים מוסדיים גדולים בעלי איתנות פיננסית גבוהה. (למידע נוסף - ראה בפרק הדין במגבלות ופיקוח על פעילות הבנק).

1.3 סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים - השפעה בינונית.
סיכון הנגרם בגין חשיפת אשראי גבוהה יחסית ללווה או קבוצת לווים, שמקורו בהעדר פיזור מספק לפי גודל לווים ואשר עלול לפגוע ביכולת ההחזר של הלקוח או הקבוצה הנ"ל, בהינתן הרעה במצבם.
הבנק עומד בתנאי המגבלות כמפורט בפרק הדין במגבלות ופיקוח על פעילות הבנק. נכון ליום 31 בדצמבר 2010 מגבלות לווה בודד היו כדלהלן:
לווה בודד 74.6 מיליון ש"ח, קבוצת לווים 149.3 מיליון ש"ח וששת הלווים הגדולים 671.1 מיליון ש"ח.

2. השפעה כוללת של סיכונים שוק:

מהאמור בסעיפים 2.1, 2.2, 2.3 ו-2.4 הרשומים מטה ניתן לסווג את ההשפעה הכוללת של סיכונים השוק כהשפעה בעלת רמת סיכון בינונית.

2.1 סיכון ריבית - השפעה בינונית.

סיכון ריבית הינו סיכון ששינויים בלתי צפויים בשיעורי הריבית ירעו את מצבו הפיננסי של הבנק. סיכון זה מתקיים בעיקר כאשר מח"מ הנכסים שונה ממח"מ ההתחייבויות במגזר מסוים ומושפע גם מהפער בין היקף הנכסים להיקף ההתחייבויות באותו מגזר. ככלל הבנק נוהג במדיניות של התאמה, במידת האפשר, בין זמני הפרעון או מועדי שינוי הריבית של הנכסים מול ההתחייבויות בכל אחד ממגזרי הצמדה, תוך לקיחת פוזיציות לפי תיאבון הסיכון שנקבע בדירקטוריון.
למידע נוסף - ראה בפרק הדין בחשיפת ריבית במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.
עקב רמת הריבית הנמוכה האבסולוטית בארץ ובעולם, נקבעה השפעת גורם סיכון זה כבינונית, לאור השפעתו המרובה על רווחי המימון של הבנק.

2.2 סיכון אינפלציה - השפעה קטנה.

סיכון האינפלציה הינו סיכון שבו שינויים בלתי צפויים בשיעור עליית המדד ירעו את מצבו של הבנק. סיכון זה מתקיים כאשר אין הקבלה בין יתרת הנכסים הצמודים למדד לבין ההתחייבויות הצמודות או בעת קיומם של מכשירים פיננסיים נלווים.
במסגרת מדיניות החשיפה לסיכון בסיס קבע דירקטוריון הבנק את תקרת החשיפות של הבנק במגזר צמוד המדד. הבנק שומר על חשיפה נמוכה לשינוי בשיעור המדד. למידע נוסף - ראה בפרק הדין בחשיפת בסיס במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

2.3 סיכון שערי חליפין - השפעה קטנה.

סיכון שער החליפין מתקיים כאשר קיים הפרש בין יתרת הנכסים לבין יתרת ההתחייבויות במטבע חוץ מסוים.
במסגרת מדיניות החשיפה לסיכון בסיס קבע דירקטוריון הבנק את תקרת החשיפות של הבנק במגזר המט"ח. הבנק שומר על חשיפה נמוכה לשינוי בשערי חליפין במט"ח. למידע נוסף - ראה בפרק הדין בחשיפת בסיס במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

2.4 סיכון מחירי מניות - השפעה קטנה.

סיכון לירידת מחיר המניות.

השפעת סיכון זה קטנה, מאחר ולבנק השקעה קטנה במניות.

3. סיכון נזילות - השפעה קטנה.

סיכון הנובע מאי ודאות לגבי משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור ומביקוש בלתי צפוי לאשראי.
ניהול הבנק מאופיין בנזילות גבוהה, בין היתר, כתוצאה מיתרות גבוהות שהבנק מחזיק בעיקר בנכסים כספיים נזילים (בעיקר פקדונות בבנק ישראל ואג"ח ממשלתיות).
למידע נוסף - ראה בפרק הדין במצב הנזילות במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

4. סיכון תפעולי - השפעה בינונית.

למידע בעניין הסיכון התפעולי בבנק ראה בפרק הדין בסיכונים התפעוליים במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

5. סיכון משפטי - השפעה קטנה.

למידע בעניין הסיכון המשפטי בבנק ראה בפרק הדין בסיכונים המשפטיים במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

6. סיכון מוניטין - השפעה קטנה.

בבנק קטן הפעיל בעיקר בתחומי שוק ההון ובנקאות פרטית ישנה חשיבות רבה למוניטין של הבנק בעיני לקוחותיו, באופן שפגיעה במוניטין עלולה להיות בעלת השלכות משמעותיות לפעילות הבנק. עם זאת, השפעת הסיכון על הבנק קטנה, לאור היותו חלק מקבוצה בנקאית, קבוצת הבינלאומי.

7. סיכון חקיקה ורגולציה - השפעה בינונית.

בתחומים אלו קיימים שינויים ו/או חידושים תכופים בחקיקה ובמדיניות הרשויות השונות. שינויים אלו משפיעים על פעילות הבנק והחברות המוחזקות על ידו ו/או עלולים להשפיע עליהם בעתיד. הבנק מקצה משאבים על מנת להתאים את הפעילות אליהם, הן בהשקעה במערכות והן בכוח אדם ובהכשרתו, וכמו כן, מסתייע בגורמים בקבוצה בתחומים אלה. רמת סיכון זה הינה בינונית, בעיקר בשל ההשפעה הצפויה של תיקונים בחוק השקעות משותפות בנאמנות על פעילות הבנק. למידע נוסף - ראה פרק הדן בעדכוני חקיקה.

8. סיכון תחרות ואסטרטגיה - השפעה בינונית.

סיכון התחרות נובע מחשיפת הבנק לתחרות בישראל בכל תחומי עסקי הבנקאות בהם הוא עוסק. בנוסף, מתמודד הבנק עם גורמים מתחרים נוספים המספקים כלים פיננסיים חלופיים לאלה המוצעים על ידו, כגון: חברות ביטוח ומנהלי תיקי השקעות, שעלולים לגרום למעבר של לקוחות לגופים אלו תוך העברת כלל פעילותם או רכישה סלקטיבית של שירותים מספקים שונים. כמו כן, קיים סיכון לשחיקה ברווחיות הנובעת מהלחץ התחרותי להקטנת גובה העמלות והמרווחים מריבית. סיכון האסטרטגיה נובע מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. הסיכון נובע גם, בין היתר, מכניסה לתחומים חדשים, הרחבת שירותים קיימים, רכישות ומיזוגים והגדלת השקעה בתשתיות, לשם מימוש האסטרטגיה העסקית. סיכון זה הינו פונקציה של ההתאמה בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, התוכניות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום. לאור התמקדות הבנק בתחומי פעילות מבוססי שוק ההון וכן כניסתו של הבנק ליוזמת התרחבות בתחומי הבנקאות לאמידים מוערכת השפעת הסיכון כבינונית.

להלן השינויים שחלו בטבלת גורמי הסיכון לעומת הדוח השנתי לשנת 2009:

1. בעקבות השלמת הסבת מערכות המחשב של הבנק בתום 2009, סיכון הסבת מערכת המחשב של הבנק, אשר דווח כבעל השפעת סיכון קטנה ביום 31 בדצמבר 2009, הוסר מהטבלה.

2. בשנת 2010 נוסף סיכון תחרות ואסטרטגיה.

בנוסף, לסיכונים כאמור לעיל, התוצאות העסקיות של הבנק וביצועיו מושפעים באופן ישיר ממצב המשק בישראל. הרעה בתנאים הכלכליים במשק הישראלי, ו/או הרעה בתנאים הפוליטיים ו/או הבטחוניים עלולים להביא לפגיעה בהכנסות והון הבנק. עיקר פעילותו של הבנק הינה במדינת ישראל. לפיכך, מיתון במשק, הוצאה משמעותית של ההשקעות הזרות שהושקעו במהלך השנים האחרונות, האטה כלכלית מהותית ו/או ירידה ברמת החיים בישראל עלולים להשפיע באופן משמעותי על תוצאות הבנק. מיתון במשק עשוי להגדיל את היקף החובות הבעייתיים, להקטין את מחזורי הפעילות בשוק ההון, להשפיע על הביקוש לשירותים בנקאיים שצורכים משקי הבית, להביא לירידה בהיקף הפעילות בכרטיסי אשראי ועוד.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים מתייחסת לסוגיות שהינן בעלות חשיבות לתאור מצבו הפיננסי של הבנק. סוגיות שהינן קשות, סובייקטיביות וחייבות הערכות מורכבות, כתוצאה מהצורך לערוך אומדנים של השפעת עניינים שעל פי טבעם הם אינם ודאיים. נושאים קריטיים כאמור, אשר לגביהם הבנת המדיניות החשבונאית הינה הכרחית להבנת התוצאות המדווחות של הבנק מובאים להלן. בכל אחד מהנושאים הקריטיים הללו, נעזרה ההנהלה במידע המקצועי הטוב ביותר על מנת לערוך את האומדנים הדרושים בהערכת הנכסים וההתחייבויות של הבנק, והבנק מאמין כי האומדנים בהם נקט הינם נאותים.

להלן תאור המדיניות החשבונאית שננקטה בנושאים אלו:

1. הפרשה לחובות מסופקים

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות לחובות מסופקים (הן הפרשה ספציפית והן הפרשה כללית ונוספת) אשר מטרתן הינה עדכון ערך תיק האשראי לתאריך המאזן בהתאם לעקרונות חשבונאיים מקובלים ולחוראות המפקח על הבנקים.

ההפרשה הנוספת מתבססת על סכומי אשראי חריגים, בהתאם למאפייני איכות של תיק החבויות, כפי שנקבע בהוראות המפקח על הבנקים. הדיון בסיווג החובות כחובות בעייתיים לפי קבוצות האיכות השונות הקבועות בהוראות (השגחה מיוחדת, פיגור זמני, ארגון מחדש ואינו נושא הכנסה) נעשה במסגרת ועדת אשראי המתכנסת אחת לחודש. ההחלטה הסופית על הסיווג מתקבלת במסגרת ועדת חובות מסופקים הנערכת אחת לרבעון והיא מתבססת בין השאר על הדיונים שנערכו בישיבות ועדת האשראי.

הקריטריונים המשמשים לצורך ההערכה לגבי הסיווג הינם בין היתר: הסדרים שנחתמים עם לקוחות לארגון חובם מחדש, לקוחות שלא פורעים את חובם על פי הסדרים שנערכו עימם, לקוחות שחורגים ממסגרת מעל שלושה חודשים רצופים, לקוחות שלא הפקידו במהלך תקופה שהוגדרה הפקדות בגובה החוב בחשבונות עו"ש, מידע חיצוני שלילי על הלקוח ושינוי במצב הענף בו פועל הלקוח. אינדיקטור חשוב נוסף הינו דרוג נמוך של הלקוח.

החל מ-1.1.09 אימץ הבנק את מערכת דירוג האשראי הקיימת בבנק הבינלאומי. מערכת זו משקללת קריטריונים שונים כגון: ניסיון של הבנק עם הלקוח, אמינותו, יכולתו הכלכלית, סכום האשראי שניתן לו והמסגרת שאושרה לו, ביטחונותיו וחריגה ממסגרות. בנוסף, כאשר מדובר בחברה/עסק נבחרים קריטריונים נוספים כגון: יכולת כלכלית של בעלי המניות ושל מנהלי החברה, אמינותם, תביעות משפטיות, התוצאות העסקיות לפי דוחות כספיים, סיכון הענף בו החברה פועלת ומצב העסק (תלות בספק, תלות במוצר, תחרותיות, ותק, מגבלות חוקיות, וכו').

ההפרשות הספציפיות משקפות את ההפסד הגלום בתיק האשראי, לרבות חבויות בסעיפים חוץ מאזניים.

ההחלטות לביצוע הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים מתקבלות אחת לרבעון במסגרת ועדות חובות מסופקים, בין היתר על סמך המלצותיהם של היועצים המשפטיים. בקביעת נאותות ההפרשות נדרשות הועדות להעריך את הסיכון הגלום בתיק האשראי ולהעריך את יכולת ההחזר הכוללת. לצורך הערכות אלו מופעל שיקול דעת מהותי המבוסס על המידע בדבר מצבם הכספי של החייבים והערכת שווי הביטחונות שנתקבלו מהם.

איסוף המידע בדבר מצבם הכספי של החייבים מתבסס על מקורות מידע שונים בהתאם לצורך: מידע המתקבל מעובדי הסניף על סמך הכרותם עם הלקוח, מידע המתקבל משיחות עם בעל החוב במידה והדבר מתאפשר, חקירות יכולות כלכליות על ידי חוקרים חיצוניים, מידע ממאגרי נתונים חיצוניים שונים (כגון: רשם החברות, טאבו, הכנס הרשמי, הוצאה לפועל, BDI, D&B) ובחלק מהמקרים אף מתקבלות חוות דעת של מומחים חיצוניים.

הערכת הביטחונות נעשית בהתאם למדיניות האשראי בבנק. מדיניות זו, המובאת לאישור הדירקטוריון מדי שנה, מתייחסת לעקרונות הערכות השווי של הנכסים השונים המשמשים כבטוחות, סחירים ושאינם סחירים.

בדוח רווח והפסד המאוחד לשנת 2010 נכללה הקטנת הפרשות ספציפיות נטו בסך 6.6 מיליוני ש"ח והקטנת הפרשות נוספות נטו בסך 0.6 מיליוני ש"ח (לשנת 2009 הקטנת הפרשות ספציפיות נטו בסך 4.0 מיליוני ש"ח והגדלת הפרשות נוספות נטו בסך 0.1 מיליוני ש"ח). במאזן המאוחד ליום 31.12.2010 יתרת ההפרשה לחובות מסופקים מסתכמת ב-23.5 מיליוני ש"ח ומהווה כ-0.5% מסך סיכון האשראי (ליום 31.12.2009 - הפרשה בסך 34.7 מיליוני ש"ח המהווה כ-0.7%).

בדבר הוראת בנק ישראל החדשה בנושא חובות פגומים ראה פיסקת "הוראה בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי", בדוח הדירקטוריון וביאור 2 לדוחות הכספיים.

2. הערכת שווי השקעה בניירות ערך

על פי כללי החשבונאות החלים על תאגידים בנקאיים, ניירות הערך בדוחות הכספיים מוצגים כדלקמן:

ניירות ערך למסחר - מוצגים במאזן לפי שווי הוגן. רווחים או הפסדים נזקפים לדוח רווח והפסד בהתאם.

ניירות ערך זמינים למכירה - אגרות חוב (סחירות ושאינן סחירות) ומניות סחירות מוצגות במאזן לפי שווי הוגן, כאשר רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי ההוגן נזקפים לקרן הון ולא לרווח והפסד. מניות לא סחירות מוצגות לפי עלותן המותאמת.

רוב ניירות הערך בהם מחזיק הבנק הינם סחירות בשוק פעיל (בין אם מדובר בבורסה ובין אם מדובר בשוק מעבר לדלפק) ולכן קיים לגביהם שווי שוק זמין. ישנן אגרות חוב שאינן סחירות ולא קיים בגינן ציטוט זמין ולכן הן מוצגות לפי שווי הוגן מחושב. לצורך חישוב השווי ההוגן של אגרות החוב שאינן סחירות נעשה שימוש בשיטת ערך נוכחי של תזרימי מזומן עתידיים.

שוויים של אגרות חוב בנקים בחו"ל מתבסס על ציטוטי מחירים של ספק מחירים בינלאומי חיצוני לבנק - חברה בינלאומית מובילה המספקת שירותי שיעור עבור מאות מוסדות פיננסיים מובילים בעולם, עם מעל ל-25 שנות ניסיון. החברה עוסקת בתחום מתן שירותי ציטוט ושיעור ולא בתחום המסחר בניירות ערך. בנוסף, לצורך בקרה, נערכת הצלבה של שערי ניירות הערך ממערכת הספק לשערים המצוטטים ממערכת מידע פיננסי אחרת, בה השתמש הבנק בעבר.

תחשיבי השווי ההוגן של אגרות חוב ישראליות שאינן סחירות נערכים על ידי יחידת ה-Middle Office לפעילות הנוסטרו.

יחידת ה-Middle Office הינה גורם בלתי תלוי בגורם העיסקי המבצע את הפעילות.

החל מ-31.12.08, נערך אימות ותיקוף של השווי ההוגן על ידי הוועדה לניטור סיכונים וגורם מטעמה, אחת לרבעון. בהתאם להוראות בנק ישראל, מונה גורם בורר, אשר תפקידו לברור במידה וקיימת מחלוקת בגין תחשיב השווי ההוגן בין הגורם הקובע את השווי ההוגן והגורם המתקף.

לצורך תחשיב שוויין של אגרות חוב ישראליות לא סחירות, בחנה הנהלת הבנק את הריבית להיוון המתקבלת משערי ריבית ובנוסף, נערכה בדיקה מול ניירות ערך סחירים של אותו מנפיק או ניירות ערך דומים בשוק, במידת האפשר.

במקרים מסויימים, כאשר נתגלו פערים במסגרת הבדיקה, הורדו מחירי השערים על ידי העלאת ריבית ההיוון, באם נדרש, כדי לשקף את הסיכון הגלום בנייר הערך. בדבר בחינת ירידת ערך בהשקעה בניירות ערך - ראה סעיף 5 להלן.

להלן רגישות בשווי ההוגן של תיק אגרות חוב שאינן סחירות (המחושב לפי ערך נוכחי של תזרימים עתידיים) בבחינה של שינוי של 1% בשיעור הריבית המשמש לשערוך (במיליוני ש"ח):

עליה של 1%	ירידה של 1%	שינוי בשווי הוגן
(1.0)	1.1	

3. אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל בתחום המכשירים הפיננסיים הנגזרים, שהצגתם בדוחות הכספיים מושתתת על בסיס השווי ההוגן, להבדיל מהשווי על פי עקרון הצבירה. חישובי השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים, בגין המרכיב המט"ח שלהם, מתבססים על פי הנתונים השוררים בשוקי הכספים הבינלאומיים, ובגין המרכיב של המטבע הישראלי, על שיעורי ריבית לא צמודה וריבית צמודת מדד, להם נקבע אומדן על ידי מחלקת ניהול סיכונים ואשראי של הבנק, בהתחשב במחירי השוק, הנזילות והסחירות הקיימת בשוק המקומי. המרווח בין ריבית המכירה לריבית הקניה, מהווה אף הוא גורם סובייקטיבי המשפיע על חישובי השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. רוב העסקאות ממכשירים פיננסיים נגזרים, הינן עסקאות לטווח קצר, אשר בהן סיכון האשראי לא בא לידי ביטוי. בעסקאות ארוכות טווח מרכיב סיכון האשראי נלקח בחשבון בתמחור. השווי ההוגן של אופציות לסוגיהן השונים מתבסס ברובו הגדול, על מודל Black and Scholes והוא מושפע מהתנודתיות הגלומה בשער החליפין, הריבית והמדדים הרלבנטיים לאופציה שהבנק רכש או כתב. לגבי מכשירים פיננסיים נגזרים מורכבים שאין להם שוק סחיר, נערכים, בדרך כלל, חישובי השווי הוגן במערכת מידע פיננסי מובילה בתחום, המשמשת חדרי עסקות ובנקים בכל העולם (מערכת בלומברג). שיעורי ריבית אלו משמשים גם לחישוב השווי ההוגן של נכסים והתחייבויות שגודרו כנגד מכשירים פיננסיים נגזרים, אם הם עמדו בקריטריונים של גידור, כנדרש על פי הכללים החשבונאיים והנחיות המפקח על הבנקים בנדון.

תחשיב השווי ההוגן בגין מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם סחירים נערכים על ידי יחידת ה-Middle Office השייכת למחלקת ניהול סיכונים. בדיקות ובקורות סבירות נוספות על חישוב השווי ההוגן מבוצעות במחלקת החשבונאות. בנוסף, נערך אימות ותיקוף של השווי ההוגן על ידי הוועדה לניטור סיכונים וגורם מטעמה, אחת לרבעון. בהתאם להוראות בנק ישראל, מונה גורם בורר, אשר תפקידו לברור במידה וקיימת

מחלוקת בגין תחשיב השווי ההוגן, בין הגורם הקובע את השווי ההוגן והגורם המתקף. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה בעיקרה בעסקאות קצרות טווח. לאור זאת, השפעת האומדנים שצויינו לעיל על חישובי השווי ההוגן של המכשירים האמורים, אינה מהותית.

4. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הטבלה שלהלן מסכמת את שווי ההוגן של מכשירים פיננסיים בהתפלגות לפי שווי הוגן של מחירים מצוטטים משוק פעיל ואחר (מחירים מצוטטים בשווקים שאינם פעילים, מחירים הנגזרים ממודלים להערכה וכדומה):

31.12.10 (מיליוני ש"ח)			
	מחירים מצוטטים משוק פעיל	אחר	סך הכל
נכסים פיננסיים	3,129.1	392.4	3,521.5
התחייבויות פיננסיות	1,459.6	80.6	1,540.2

31.12.09 (מיליוני ש"ח)			
	מחירים מצוטטים משוק פעיל	אחר	סך הכל
נכסים פיננסיים	3,230.8	559.8	3,790.6
התחייבויות פיננסיות	2,310.4	34.6	2,345.0

5. ירידת ערך נכסים

הבנק מיישם נהלים על מנת להבטיח שערך נכסיו במאזן המאוחד אינו עולה על שווי ההוגן. במידת הצורך רושם הבנק ירידות ערך בנכסיו. בינואר 2009 אושר בישיבת דירקטוריון נוהל בדבר בחינת ירידת ערך ניירות ערך זמינים למכירה בתיק הנוסטרו. לצורך בחינת ירידת ערך בתיק הנוסטרו, מתכנסת מידי רבעון ועדת הנהלה מיוחדת, בהשתתפות המנכ"ל, מנהל חטיבת המטה, מנהל מחלקת ניהול סיכונים ואשראי, מנהל החטיבה הפיננסית והחשבונאית הראשית (כמשקיפה). (בדבר שינויים בתפקיד של מנהל חטיבת המטה בשנת 2011, ראה עמוד 12). תפקידה של הועדה לבחון האם מדובר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני שיש לרושמה בדוח רווח והפסד.

בחינת הצורך בירידות ערך נכסים מחייבת שימוש בהערכות ואומדנים שונים בהתאם לסוג הנכס:

א. השקעה באגרות חוב:
אג"ח בתיק הזמין למכירה, בין אם מדובר באג"ח סחירות ובין באג"ח שאינן סחירות, מוצגות במאזן לפי שווי ההוגן, אך שערן זה נזקף לקרן הון ולא לרווח והפסד.
הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשווי ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור משמעותי

מהעלות (לגבי איגרות חוב- העלות המופחתת). זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיח ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

- בנוסף, הבחינה בדבר קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:
- שיעור ההפסד ביחס לעלות נייר הערך (לגבי איגרות חוב -לעלות המופחתת);
 - משך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו;
 - שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
 - הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך עד השבת העלות או עד לפדיון;
 - במקרה של איגרות חוב - שיעור התשואה לפדיון;
 - במקרה של מניות - הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.
- כמו כן, הבנק מכיר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין זכויות מוטב שנרכשו ובגין זכויות מוטב שהמשיכו להיות מוחזקות על ידי הבנק באיגוח נכסים פיננסיים, כאשר מידע עדכני או אירועים אחרים מצביעים על שינוי לרעה צפוי (probable) בתחזית תזרימי המזומנים הנובעים מהמכשיר הפיננסי.

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה שנזקק בעבר לסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס העלות החדש).

בשנת 2010 לא נרשמה ברווח והפסד המאוחד במסגרת סעיף המימון (באור 19) ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני.

בשנת 2009 נרשמה ברווח והפסד המאוחד במסגרת סעיף המימון (באור 19) ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באג"ח בסך של כ-13.7 מיליוני ש"ח.

בשנת 2008 נרשמה ברווח והפסד המאוחד במסגרת סעיף המימון (באור 19) ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באג"ח בסך של כ-15.4 מיליוני ש"ח, מתוכה 5.4 מיליוני ש"ח באג"ח מגובה במשכנתאות.

ב. השקעה במניות:

מניות בתיק הסחיר נרשמות בדוחות הכספיים לפי שווי שוק. מניות בתיק הזמין למכירה - אם מדובר במניות סחירות הן מוצגות בשווי שוק כאשר השערך נקף לקרן הון ולא לרווח והפסד. כאשר מדובר בשערך שלילי מהותי ולאורך זמן נבחן הנושא על ידי כלכלנים בבנק אשר בוחנים את מצב החברה והאם שווייה בשוק מייצג ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. אם מדובר במניות לא סחירות הן מוצגות במאזן בעלות המותאמת. מדי תקופה בוחן הבנק את ערכן של מניות אלו ואת הצורך בביצוע ירידות ערך. כלכלני הבנק נעזרים במידע הטוב ביותר הזמין לביצוע הערכותיהם, בדרך כלל מידע המצוי בדוחות כספיים המתקבלים מהחברה, ובמידת הצורך נערכות שיחות עם אנשי מפתח בחברה לצורך הבנה טובה יותר של ביצועיה התפעוליים והציפיות לעתיד וכן לצורך קבלת מידע נוסף באם קיים, כגון: מידע על כניסת משקיע חיצוני באם קיים, קבלת הערכות שווי באם בוצעו, וכו'. כמו כן, נערכות השוואות לחברות מקבילות בתחום.

בשנת 2010 נרשמו ברווח והפסד המאוחד במסגרת סעיף רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו (באור 21) הפרשות לירידת ערך בעלות אופי אחר מזמני בגין מניות זמינות למכירה בסך של 0.8 מיליוני ש"ח, לעומת 3.8 מיליוני ש"ח בשנת 2009, ו- 2.7 מיליוני ש"ח בשנת 2008.

6. התחייבויות בגין תביעות משפטיות

בין יתר התחייבויות הבנק קיימות הפרשות בגין תביעות משפטיות שונות נגד הבנק, ביניהן גם בקשה לתביעה ייצוגית, באם נדרש. ההפרשות נקבעו באופן שמרני על פי הערכת ההנהלה ומבוססות על חוות דעת משפטיות.

אחת לרבעון נערך דיון בדירקטוריון, לגבי תביעות שהוגשו נגד הבנק.

לצורך הערכת הסיכונים בהליכים משפטיים המוגשים כנגד הבנק מתבססת הנהלת הבנק על חוות דעתם של היועצים המשפטיים החיצוניים המייצגים את הבנק בתביעות אלו.

חוות דעת אלו ניתנו על ידי היועצים המשפטיים החיצוניים על פי מיטב שיקול דעתם, על יסוד העובדות המוצגות להם על ידי הבנק ועל יסוד המצב המשפטי (הדין והפסיקה) כפי שהם ידועים במועד ההערכה, והנתונים, לא פעם, לפרשנות ולטיעונים אפשריים שונים.

הערכת הסיכונים לאישור תובענות ייצוגיות כרוכה בקושי רב עוד יותר, שכן מדובר בתחום משפטי חדש יחסית, אשר ההלכות המשפטיות בו גם בנושאים עקרוניים ומרכזיים מצויות עדיין בהתהוות וטרם גובשו.

לאור האמור לעיל, יתכן שתוצאות התביעות בפועל תהיינה שונות מההפרשות שנעשו.

פעילות למען הקהילה ותרומות

בשנת 2010 המשיך הבנק את פעילותו עם עמותת "אתגרים". מטרתה העיקרית של פעילות זו היא לאפשר לילדים, בני נוער ובוגרים עם מגבלות פיזיות, חושיות, נפשיות ועם צרכים ייחודיים, למצות את הפוטנציאל האישי הגלום בהם, להרחיב את היכולות בכל תחומי החיים ולשלבם בקהילה. בזכות תרומת הבנק לעמותה אומצו שלוש קבוצות ילדים ונוער במסגרת פרויקט "אמץ כיתה" שמטרתו להעניק לילדים בעלי מוגבלויות, מסגרת שנתית של פעילות ספורט אתגרי המחזקת את ביטחונם העצמי ובונה להם דימוי עצמי גבוה וחיובי. התוכנית משלבת תכנים חינוכיים ופעילות ספורט אתגרי במטרה למקסם את הפוטנציאל האישי של הילדים (נכים ונוער בסיכון), תוך כדי הקניית כלים המפתחים מיומנויות להתמודדות כעצמאים בחיי היומיום.

בנוסף, לתמיכה הכספית שאפשרה את הפעילות החינוכית-שיקומית, התנדבו עובדי הבנק ללוות את המפגשים והפעילויות. סך כל התרומות בשנת 2010 הסתכם ב- 240 אלפי ש"ח, כ-0.5% מהרווח הנקי מפעולות רגילות של הבנק.

גילוי בדבר מבקר פנימי בבנק

פרטי המבקר הפנימי

רו"ח ניר אבל, רו"ח מכהן כמבקר הפנימי הראשי של הבנק החל מחודש אוגוסט 2006. המבקר הפנימי הינו עובד תאגיד האם (הבנק הבינלאומי), ומשמש כמבקר פנימי בכל החברות בקבוצת הבינלאומי, למעט שתי חברות בנות בחו"ל שלהן מונה מבקר חיצוני וחברות בנות לא בנקאיות שלהן מונה כמבקר סגן המבקר הפנימי. המבקר הפנימי הינו בעל תואר ראשון בראיית חשבון ובכלכלה מטעם האוניברסיטה העברית בירושלים, ובעל ניסיון בתחומי הביקורת במערכת הבנקאית. המבקר הפנימי עסק במגוון תפקידים ניהוליים בביקורת הפנימית בבנק הפועלים במשך כ-13 שנים, ומכהן כמבקר הפנימי הראשי של בנק אוצר החייל משנת 2000.

המבקר הפנימי הראשי עומד בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) לחוק הביקורת הפנימית. המבקר הפנימי ועובדיו משמשים בתפקידי ביקורת בלבד, ללא ניגוד עניינים, ופועלים בהתאם להוראות המבקר הפנימי, כאמור בסעיף 146 (ב) לחוק החברות, הוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית והוראות סעיף 8 לכללי הבנקאות.

ביום 30.11.2010 הודיע המבקר על פרישתו מהבנק. מועד מדויק לעזיבתו טרם נקבע.

דרך המינוי וכפיפות אירגונית

מינוי המבקר הפנימי אושר בוועדת הביקורת ובדירקטוריון ביום 4 ביולי 2006. הממונה בארגון על המבקר הפנימי הינו יו"ר הדירקטוריון.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית נסמכת על תוכנית עבודה רב שנתית (ל-4 שנים) ממוקדת סיכונים. בבניית תוכנית הביקורת הרב שנתית מתבסס המבקר הפנימי על מכלול גורמים, וביניהם: מיפוי היחידות השונות וקווי העסקים והתהליכים בארגון; מיפוי והערכת הסיכונים הגלומים ביחידות ובתהליכים אלה (סיכונים אשראי, שוק ותפעול); סקר סיכונים תפעוליים שנערך בבנק (לרבות סיכונים מעילות והונאות); הוראות כל דין והנחיות המפקח על הבנקים; אירועי כשל, אשר היו בעבר בארגון ו/או בארגונים מקבילים במערכת.

תוכנית עבודת הביקורת לשנת 2010, נגזרה משורה של משתנים שונים, אשר עומדים בבסיס בניית תוכנית העבודה. עיקרם: תוכנית עבודה רב שנתית עדכנית, הוראות ניהול בנקאי תקין, סקרי סיכונים שנערכו בבנק, הנחיות ועדת הביקורת, תחומי פעילות חדשים ושינויים במבנה הארגוני, המלצות רו"ח המבקר וממצאי דוח הביקורת המפורט שהוצא על ידו, ממצאי דוחות ביקורת בנק ישראל, משאבי הביקורת, המלצות בעלי תפקידים בבנק וממצאים קודמים.

תוכנית העבודה הרב שנתית ותוכנית העבודה השנתית הנגזרת ממנה, אושרו על ידי ועדת הביקורת ויו"ר הדירקטוריון. שינויים מהותיים מתוכנית העבודה שאושרה, מובאים לדיון בפני ועדת הביקורת.

היקף משרות

כאמור, המבקר הפנימי הינו עובד הבנק הבינלאומי ומועסק במשרה מלאה. מספר העובדים העוסקים בביקורת הפנימית עמד ביובנק על כ- 4.8 משרות בממוצע.

היקף משרות זה, נגזר מתוכנית העבודה הרב שנתית, תחלופת כוח אדם במהלך השנה ותגבור על ידי מיקור חוץ.

עריכת הביקורת

עבודת הביקורת הפנימית מבוצעת על פי דרישות החוק השונות, לרבות חוק הביקורת הפנימית, פקודת הבנקאות, כללי הבנקאות (הביקורת הפנימית) ועל פי תקנים מקצועיים מקובלים - "הסטנדרטים לעיסוק מקצועי בביקורת פנימית" של לשכת המבקרים הפנימיים בישראל, בכל הקשור לבדיקת תקינותן של פעולות הארגון מבחינת שמירה על חוקים, על הניהול התקין, על טוהר המידות ועל חסכון ויעילות, אי תלות בגוף המבוקר, הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, וכן הנחיות גופים רגולטורים אחרים. יציין, כי נערך כתב מינוי לביקורת הפנימית, אשר מבסס את מעמדה וסמכותה בתאגיד. כתב המינוי אושר כנדרש בועדת הביקורת ובדירקטוריון והופץ בין כלל עובדי הבנק.

גישה למידע

למבקר הפנימי ניתנת גישה חופשית ובלתי אמצעית, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992, לכל מערכות הבנק ומערכות חברות הבנות, ובכלל זה למערכות המידע ונתונים כספיים.

דין וחשבון המבקר הפנימי הראשי

המבקר הפנימי מדווח לוועדת הביקורת, בכל הנוגע לתהליכי עבודת הביקורת ונהליה הפנימיים. המבקר הפנימי מדווח באופן שוטף ליו"ר ועדת הביקורת. הדיווח כולל העתק של כל דוחות הביקורת, וכן מוגשים סיכומי פעילות הביקורת לתקופות שונות (דיווחים רבעוניים וסיכומי פעילות חצי שנתי ושנתי). יו"ר ועדת הביקורת, בהתייעצות עם המבקר הפנימי, ותוך יידוע יו"ר הדירקטוריון להתייחסותו, קובע מהם דוחות הביקורת הפנימית המהותיים שיובאו לדיון בועדת הביקורת. כמו כן, דוחות ביקורת נבחרים, לפי הענין, נדונים בישיבות אצל המנכ"ל, עם הגורמים המבוקרים הנוגעים, טרם הצגתם בועדת הביקורת. לחברי הדירקטוריון נמסרים עותקי פרוטוקולים של ועדות הביקורת, על מנת להביא את תוכן הדיונים לידיעת חברי הדירקטוריון, שאינם חברים בוועדת הביקורת.

במקרים של ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דווח מיידי לממלאי התפקידים הנ"ל. ביום 2 במרץ 2010 נדון בועדת הביקורת סיכום פעילות הביקורת לשנת 2009, ביום 15 באוגוסט 2010 נדון בועדת הביקורת סיכום פעילות הביקורת למחצית הראשונה של שנת 2010 וביום 22 בדצמבר 2010 נדונה תוכנית העבודה של הביקורת לשנת 2011.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, היקף, אופי ורציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקר הפנימי הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בתאגיד.

תגמול

תגמול המבקר הפנימי מבוצע על ידי הבנק הבינלאומי ומתבצע חיוב של הבנק בגין שירותי הביקורת. תגמול המבקר הולם את משרתו, להערכת דירקטוריון החברה האם. להערכת הדירקטוריון, אין בתגמול המבקר הפנימי כדי לגרום להטייה בשיקול דעתו המקצועי.

תהליך אישור הדוחות הכספיים

נושאי המשרה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק הינם מנכ"ל הבנק, מר רון בדני ומנהלת חטיבת החשבונאי הראשי וחשבונאית ראשית, גבי אורית איצקוביץ.

האורגן בבנק האחראי על בקרת העל הינו דירקטוריון הבנק.

דירקטוריון הבנק מינה ועדת ביקורת, המקיימת דיונים מקדמיים פרטניים בנושא הדוחות הכספיים. הדיון נערך בהשתתפות המנכ"ל, החשבונאית הראשית ורואה החשבון המבקר של הבנק. ועדת הביקורת מורכבת מארבעה חברים, שניים מהם בעלי מיומנות פיננסית וחשבונאית ושניהם דירקטורים חיצוניים. לישיבות ועדת הביקורת, כמו גם לישיבת הדירקטוריון בה נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים, מוזמנים ונוכחים גם רואי החשבון המבקרים של הבנק המתבקשים להציג את הממצאים העיקריים, אם היו כאלה, שעלו מתהליך הביקורת או הסקירה, ועומדים לרשות חברי ועדת הביקורת וחברי הדירקטוריון בכל שאלה והבהרה טרם אישורם. בסיום הדיון ובכפוף לתיקונים שמתבקשים בו, ועדת הביקורת ממליצה בפני הדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים.

מדי רבעון מקיימת ועדת הביקורת של הדירקטוריון דיון בהפרשות לחובות מסופקים, לצורך אישור ההפרשות לחובות מסופקים והפרשות בגין ירידת ערך בתיק הנוסטרו בטרם יובאו הדוחות הכספיים לאישור הדירקטוריון.

בנוסף, במסגרת הערכת הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים לפי הוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק Sarbanes Oxley, נצבר ומועבר להנהלת הבנק מידע בהתייחס לדרישות הגילוי בדוחות הכספיים. דיווח בגין ליקויים משמעותיים מובא לדיון בועדת הביקורת ולדירקטוריון, כנדרש טרם אישור הדוחות הכספיים. דיווח בגין חולשה מהותית ניתן בדוחות הכספיים במידה וקיים.

במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים של הבנק, מועברות טיוטות של הדוחות הכספיים של הבנק ודוח הדירקטוריון, לעיונם של חברי ועדת הביקורת וחברי הדירקטוריון לפי העניין, לפני מועד הישיבה הקבועה לדיון בדוחות הכספיים.

בישיבת הדירקטוריון הדנה באישור הדוחות הכספיים של הבנק, משתתפים חברי הנהלת הבנק לרבות, המנכ"ל, החשבונאית הראשית ורואה החשבון המבקר.

במהלך ישיבת הדירקטוריון בה נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים סוקר מנכ"ל הבנק באופן מפורט, את עיקרי הדוחות הכספיים וכן סוגיות מהותיות בדיווח הכספי.

בנוסף, נסקרת הפעילות השוטפת של הבנק והשפעת פעילות זו על תוצאות הבנק ומודגשות סוגיות מהותיות.

במעמד זה מתקיים דיון במהלכו משיבים נושאי המשרה בבנק לשאלות הדירקטורים בנושאים הקשורים לתוצאות הפעילות ולדוחות הכספיים. בתום הדיון מתקבלת החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק והסמכת יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאית הראשית לחתום על הדוחות הכספיים.

דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

הנחייה של המפקח על הבנקים קובעת כי על התאגידים הבנקאיים לתת גילוי בדוח הדירקטוריון בדבר המספר המיזערי הראוי של דירקטורים (שאינם בעלי תפקיד נוסף בבנק) בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית שקבע דירקטוריון התאגיד הבנקאי, אשר מאפשר לדעת הדירקטוריון לעמוד באחריותו בבדיקת המצב הכספי של התאגיד ולעריכת הדוחות הכספיים ואישורם, וכן לתת פרטים על הדירקטורים שהינם בעלי מיומנות, כאמור.

קביעה זו נעשית בהתחשב, בין היתר, בגודל התאגיד, סוג פעילותו, מספר חברי הדירקטוריון שלו ומורכבותו. דירקטוריון הבנק קבע כי המספר המיזערי הראוי של דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, כהגדרתם בהנחייה, הינו שני דירקטורים. מספר זה מאפשר לדעת הדירקטוריון לעמוד בחובות המוטלות עליו כאמור לעיל, שכן הוא מבטיח את מעורבותו של דירקטור בעל מיומנות, כאמור, בתהליך אישור הדוחות הכספיים גם במקרה של היעדרות של אחד מבין שני הדירקטורים בעלי מיומנות זו. בנוסף, ציין הדירקטוריון כי בקביעה זו הובאה בחשבון העובדה שהדוחות הכספיים של הבנק מובאים בפני ועדת הביקורת, המנהלת דיונים מעמיקים בדוחות, טרם הבאתם לאישור הדירקטוריון.

להלן פרטים אודות הדירקטורים שהם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, תוך ציון השכלתם ונסיונם בתחום הבנקאות ובנושאים עסקיים וחשבונאיים, אשר מאפשרים להם להבין לעומקם דוחות כספיים של תאגידים בבנקאיים:

מר ז'אק אלעד הינו בעל תואר מוסמך במינהל עסקים ותואר בוגר בכלכלה.

מר אלעד שימש מנכ"ל FIBI BANK (U.K.) Ltd ויהן כדירקטור בבנק הבינלאומי וכיו"ר דירקטוריון ומנכ"ל חברת שדות קרן למחקר ופיתוח בע"מ. מר אלעד מכהן כיו"ר דירקטוריון הבנק, יו"ר הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ועוסק ביעוץ פיננסי. מר אלעד חבר בועדת אשראי ובוועדת ניהול סיכונים.

מר דוד בלומברג הינו בעל תואר מוסמך במינהל עסקים ותואר בוגר בכלכלה. מר בלומברג כיהן כמנכ"ל בנק טפחות, כמנכ"ל בנק המזרחי וכיו"ר דירקטוריון בנק ירושלים וכיום מכהן כמנכ"ל חברת בר מוטב בע"מ, כיו"ר בס"ח - החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ וכיו"ר ועדת האשראי של הראל חברה לביטוח בע"מ. מר בלומברג חבר בועדת אשראי ובוועדת ניהול סיכונים.

מר בן ציון ישראל הינו רואה חשבון מוסמך, בעל תואר בוגר בכלכלה וחשבונאות. מר ישראל שימש כממלא מקום מנכ"ל ומנהל כספים באינסטיטוט השקעות בע"מ וכן כיהן כדירקטור וחבר בועדת הביקורת, אשר דנה בדוחות הכספיים של חברת תדיר גן (מוצרים מדויקים) 1993 בע"מ. כיום עוסק ביעוץ עסקי ופיננסי. מר ישראל חבר בועדת הביקורת וועדת ניהול סיכונים ומונה כחבר בועדת אשראי החל מיום 1.1.11.

גברת קרן אצלן הינה בעלת תואר מוסמך במינהל עסקים ותואר בוגר בכלכלה וניהול. גברת אצלן כיהנה כמנכ"ל כספים ולאחר מכן כמנכ"ל של קניאל תעשיות אריזה בע"מ וכיום מכהנת כמנכ"ל כספים בקריסטל מוצרי צריכה בע"מ. גברת אצלן חברה בועדת הביקורת.

הבנק עומד במספר המזערי של דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית.

עבודת הדירקטוריון ושינויים בדירקטוריון וועדותיו

במהלך שנת 2010 פעל דירקטוריון הבנק כמתחייב מתפקידו, בקביעת מדיניות בתחומים השונים, קביעת הנחיות כפי שמתחייב מההוראות השונות, אישור אשראי ופיקוח ובקרה על הפעילות העסקית השוטפת.

מליאת הדירקטוריון וועדותיו, ועדת ביקורת, ועדת אשראי וועדת ניהול סיכונים קיימו דיונים מפורטים, כל ועדה בתחומה. במהלך השנה התקיימו 13 ישיבות דירקטוריון ו- 24 ישיבות של ועדות הדירקטוריון השונות.

חברי דירקטוריון הבנק

להלן שמות חברי דירקטוריון הבנק למועד פרסום דוח זה ובנוסף חברי דירקטוריון שכיהנו במהלך שנת 2010:

ד"אק אלעד, יו"ר

תקופת כהונה: 22.12.04 - היום.

חברות בועדות: יו"ר ועדת אשראי ויו"ר ועדת ניהול סיכונים.

דירקטור פנימי או חיצוני*: פנימי.

השכלה: B.A כלכלה- האוניברסיטה העברית ירושלים, M.A מנהל עסקים (מימון)- האוניברסיטה העברית ירושלים.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: 2004 - היום: דירקטור ויו"ר דירקטוריון יובנק, 2006 - היום: יו"ר דירקטוריון הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. יועץ פיננסי.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: ז'אק אלעד יועצים בע"מ, ספירקאסט בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ויו"ר דירקטוריון פיבי שוויץ.

יורם סירקיס

תקופת כהונה: 14.8.07 - היום.

חברות בועדות: ועדת ביקורת וועדת ניהול סיכונים.

דירקטור פנימי או חיצוני*: פנימי.

השכלה: B.A כלכלה וחשבונאות- האוניברסיטה העברית ירושלים ורואה חשבון מוסמך, M.A מנהל עסקים- האוניברסיטה העברית ירושלים. תעסוקה בחמש שנים האחרונות: 2007 - היום: סמנכ"ל, חבר הנהלה וראש אגף נכסי לקוחות בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, 2000-2007: מנהל מחלקת ניירות ערך בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: החברה לרישומים של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, מסלקת המעו"ף בע"מ.

דוד בלומברג

תקופת כהונה: 14.10.07 - היום.

חברות בועדות: ועדת אשראי וועדת ניהול סיכונים.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A כלכלה- האוניברסיטה העברית ירושלים, M.A מנהל עסקים, מימון- האוניברסיטה העברית ירושלים.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: ייעוץ פיננסי, בעלים ומנכ"ל של חברת בר מוטב בע"מ. 1998-2006: יו"ר דירקטוריון בנק ירושלים. חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: בר מוטב בע"מ, יו"ר דירקטוריון בס"ח החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ, אי. א. עזר חברה לביטוח משכנתאות בע"מ, הספריה הלאומית, אפריקה ישראל נכסים בע"מ, אלישע בע"מ ויפנאוטו החזקות בע"מ.

אבי קרמר

תקופת כהונה: 6.5.08 - היום.

חברות בועדות: ועדת ביקורת וועדת אשראי.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A כלכלה - אוניברסיטת תל-אביב.

תעסוקה בחמש השנים האחרונות: 2007 - 2005: סמנכ"ל מכירות וחבר הנהלה בחברת יבמ ישראל בע"מ, 2008 מנכ"ל בי סייפ מערכות מידע (1983) בע"מ. 2009 - היום: יועץ בתחום העסקי ומערכות מידע. חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: אין.

בן ציון ישראל

תקופת כהונה: 23.2.09 - היום.

חברות בועדות: יו"ר ועדת ביקורת וחבר בועדת ניהול סיכונים ובוועדת אשראי***.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A בכלכלה וחשבונאות- אוניברסיטת תל אביב, רואה חשבון מוסמך.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: כיום יועץ עיסקי ופיננסי. 2008-2010 מנכ"ל בייקר טילי יועצים (ישראל) בע"מ. 2004-2008: ממלא מקום מנכ"ל וסמנכ"ל כספים-אינספיייר השקעות בע"מ.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: י.א. יגאל השקעות (1990) בע"מ, בן ציון ישראל יועץ עסקי ופיננסי בע"מ.

זיוה ברק

תקופת כהונה: 4.3.10 - היום.

חברות בועדות: ועדת אשראי.

דירקטור פנימי או חיצוני*: פנימי.

השכלה: B.A בכלכלה ובמדעי המדינה - האוניברסיטה העברית, ירושלים, M.A מנהל עסקים - האוניברסיטה העברית, ירושלים.
תעסוקה בחמש שנים האחרונות: 2007 - היום: ראש סקטור בניה ונדל"ן באגף עסקים בבנק הבינלאומי, 2007 - 2004: ראש סקטור תקשורת וטכנולוגיה באגף עסקים בבנק הבינלאומי.
חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: אין.

יוסף ירום

תקופת כהונה: 1.8.10 - היום.

חברות בועדות: ועדת ניהול סיכונים.

דירקטור פנימי או חיצוני*: פנימי.

השכלה: בוגר לימודי חינוך ומדעי היהדות - מכון ללימודי היהדות ארגנטינה ומכון ע"ש הרב גולד בירושלים. מוסמך האוניברסיטה הממלכתית, קורדובה - ארגנטינה למשפטים ומדעי החברה. בעל רישיון לעריכת דין בישראל ובארגנטינה.
תעסוקה בחמש שנים האחרונות: 2008 - 2006: יו"ר בנק מסד, מקבוצת בנק הפועלים בשותפות עם הסתדרות המורים, 2006 - 2004: מנהל החטיבה לניהול סיכונים וחבר הנהלה בבנק הפועלים.
חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: דירקטור בבנק מסד ובמכללה האקדמית להנדסה וטכנולוגיה אורט הרמלין נתניה בע"מ (חל"צ).

קרן אצלאן

תקופת כהונה: 5.10.10 - היום.

חברות בועדות: ועדת ביקורת.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A בכלכלה וניהול - אוניברסיטת תל-אביב, M.A בכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב.
תעסוקה בחמש שנים האחרונות: 2010 - היום: סמנכ"ל כספים, קריסטל מוצרי צריכה בע"מ, 2009 - 2005: מנכ"ל קניאל תעשיות אריזה בע"מ.
חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: דירקטורית בתדיראן מוצרי צריכה בע"מ ואלקטרו-ויסטה בע"מ.

יהודה דרורי

תקופת כהונה: 24.1.06 - 5.7.10.

חברות בועדות: יו"ר ועדת ביקורת וועדת אשראי.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A כלכלה והיסטוריה - האוניברסיטה העברית, ירושלים, M.B.A מנהל עסקים - האוניברסיטה העברית, ירושלים.
תעסוקה בחמש שנים האחרונות: ייעוץ פיננסי וכהונה במועצות מנהלים וועדות השקעה.
חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: לא רלוונטי.

יהודה בוצר

תקופת כהונה: 1.2.07 - 4.3.10.

חברות בועדות: ועדת אשראי.

דירקטור פנימי או חיצוני*: פנימי.

השכלה: B.A כלכלה - אוניברסיטת תל אביב.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: סמנכ"ל, מנהל מחלקת אשראי בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.
חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: לא רלוונטי.

* דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301.

** החל מיום 21.4.2010 פוצלה ועדת אשראי וניהול סיכונים לשתי ועדות נפרדות. ועדת אשראי וועדת ניהול סיכונים.

*** מר בן ציון ישראל מונה כחבר בועדת אשראי החל מיום 1.1.11.

חברי הנהלת הבנק

חברי הנהלת הבנק למועד פרסום דוח זה ובשנת 2010 הינם:

רון בדני, מנהל כללי.

תקופת כהונה: 1.4.10 - היום.

השכלה: B.A כלכלה ומינהל עסקים, האוניברסיטת העברית, ירושלים, M.B.A מימון, אוניברסיטת תל אביב.
תעסוקה בשנים האחרונות: משנת 2006 - Global Treasurer בבנק דיסקונט לישראל בע"מ, 2001 - 2006: מנהל חדר עסקות בבנק דיסקונט לישראל בע"מ.

אילן רביב, מנהל כללי, עד 3.3.10.

תקופת כהונה: 23.12.04 - 3.3.10.

השכלה: B.A כלכלה - M.Sc., Ateneo de Manila חקר ביצועים/ניהול - University of London.
תעסוקה בחמש שנים האחרונות: משנת 2004 עד 3.3.10 מנכ"ל יובנק בע"מ.

אבי בסון, סמנכ"ל ומנהל חטיבת שוק ההון.

תקופת כהונה: 7.6.05 - היום.

השכלה: B.A כלכלה - אוניברסיטת תל אביב, M.B.A מימון וחשבונאות - אוניברסיטת תל אביב.
תעסוקה בחמש שנים האחרונות: משנת 2005 סמנכ"ל ומנהל חטיבת שוק ההון, יובנק בע"מ. 2001-2005: מנכ"ל כלל פיננסים עמיתים מקבוצת כלל ביטוח.

יעקב גרטן, סמנכ"ל, מנהל חטיבת המטה ומנהל סיכונים ראשי.

תקופת כהונה: 3.1.07 - היום.

השכלה: B.Sc הנדסה כימית - הטכניון, M.B.A מנהל עסקים - אוניברסיטת תל אביב.
תעסוקה בחמש שנים האחרונות: משנת 2007 סמנכ"ל ומנהל חטיבת המטה, יובנק בע"מ. 2004-2006: סמנכ"ל תפעול בבנק דיסקונט למשכנתאות.

מיכל גורן, מנהלת חטיבת הבנקאות הפרסונלית.

תקופת כהונה: 24.3.08 - היום.

השכלה: LLB משפטים - אוניברסיטת תל-אביב, LLM משפטים - אוניברסיטת תל-אביב, M.Sc מדעי הניהול-התנהגות ארגונית-אוניברסיטת תל-אביב.
תעסוקה בחמש שנים אחרונות: משנת 2008 מנהלת חטיבת הבנקאות הפרסונלית. 2007 - 2008: מנכ"ל ודירקטורית ביובנק חברה לנאמנות בע"מ.
2004 - 2007: ראש תחום מרכזי עסקים באגף הייעוץ המשפטי לחטיבה העסקית בבנק הפועלים בע"מ. 1995 - 2007: יועצת משפטית (ייעוץ לאגף אשראים מיוחדים) בחטיבה העסקית של בנק הפועלים בע"מ.

שמעון וקנין, מנהל החטיבה הפיננסית.

תקופת כהונה: 1.3.06 - היום.

השכלה: B.A כלכלה - האוניברסיטה העברית ירושלים, M.B.A מנהל עסקים, מימון - האוניברסיטה העברית ירושלים.
תעסוקה בחמש שנים האחרונות: משנת 2006 מנהל החטיבה הפיננסית, יובנק בע"מ. 2005-2006: מנהל מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות, יובנק בע"מ. 2002-2005: מנהל דסק ריבית פיתוח מוצרים והדרכה וממלא מקום מנהל מסחר בחדר עסקות, בנק מזרחי טפחות בע"מ.

אורית איצקוביץ, מנהלת חטיבת החשבונאי הראשי וחשבונאית ראשית.

תקופת כהונה: 1.12.06 - היום.

השכלה: B.A חשבונאות וכלכלה - אוניברסיטת תל אביב, M.B.A מנהל עסקים - אוניברסיטת תל אביב ורואת חשבון מוסמכת.
תעסוקה בחמש שנים האחרונות: מדצמבר 2006 מנהלת חטיבת החשבונאי הראשי וחשבונאית ראשית ביובנק בע"מ. לפני כן מילאה תפקידים שונים וניהלה את מחלקת החשבונאות ביובנק בע"מ.

שינויים בחברי הנהלת הבנק

ביום 13 בדצמבר 2009 הודיע מר אילן רביב ליו"ר הדירקטוריון על התפטרותו מתפקידו כמנכ"ל הבנק ומהתפקידים הנלווים. ההתפטרות נכנסה לתוקף ביום 3 במרץ 2010. ביום 3 בינואר 2010 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר רון בדני לתפקיד מנכ"ל הבנק. מועד תחילת הכהונה החל מיום 1 באפריל 2010. בין ה- 3 במרץ 2010 ועד ה- 1 באפריל 2010 שימש מר יעקב גרטן, סמנכ"ל ומנהל חטיבת המטה, כממלא מקום מנכ"ל.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309, שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים זה מספר שנים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוח כספי, לשנה שהסתיימה ביום 31.12.08.

ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה פנימית על דיווח כספי וחווות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם Sarbanes-Oxley Act שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב, בין היתר, על ידי ה-PCAOB.

לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאית הראשית, כל אחת בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאית הראשית של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק.

על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאית הראשית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהתאגיד הבנקאי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 בדצמבר 2010, לא ארע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

פרוט תשלומים והטבות למקבלי השכר הגבוה בבנק

להלן פרוט התשלומים וההטבות אשר שולמו או נרשמה בגינם הפרשה בשנת הדוח¹, למקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה בבנק, בסכומים מדווחים, באלפי ש"ח:

גילוי בדבר תגמולים לבעלי עניין ונושאי משרה בכירה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010									
תגמולים בעבור שירותים									פרטי מקבל התגמולים
תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון הבנק	שכר	מענק	שווי הטבה ³	פיצויים, תגמולים, קרן השתלמות חופשה וביטוח לאומי	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	סך הכל משכורות וקוצאות נלוות	תגמולים אחרים
ז'אק אלעד	יו"ר הדירקטוריון	4	-	-	-	-	-	-	689
רון בדני ⁶	מנהל כללי	100%	838	200	55	1,253	-	2,346	-
אבי בסון	סמנכ"ל ומנהל חטיבת שוק ההון	100%	975	200	66	248	2	1,491	-
שמעון וקנין	מנהל החטיבה הפיננסית	100%	734	95	65	239	8	1,141	-
יעקב גרטן	סמנכ"ל ומנהל חטיבת המטה	100%	683	95	68	197	4	1,047	-
אורית איצקוביץ	מנהלת חטיבת החשבונאי הראשי וחשבונאית ראשית	100%	654	80	66	172	13	985	-
אילן רביב ⁵	מנהל כללי	100%	312	-	35	42	1	390	-

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009									
תגמולים בעבור שירותים									פרטי מקבל התגמולים
תפקיד	היקף משרה	שיעור החזקה בהון הבנק	שכר	מענק	שווי הטבה ³	פיצויים, תגמולים, קרן השתלמות חופשה וביטוח לאומי	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	סך הכל משכורות והוצאות נלוות	תגמולים אחרים
זיאק אלעד	יו"ר הדירקטוריון	4	-	-	-	-	-	-	1,009 ⁷
אילן רביב ⁵	מנהל כללי	100%	-	1,578	625	72	463	9	2,747
אבי בסון	סמנכ"ל ומנהל חטיבת שוק ההון	100%	-	941	240	57	375 ²	4	1,617
שמעון וקנין	מנהל החטיבה הפיננסית	100%	-	694	400	57	340 ²	10	1,501
יעקב גרטן	סמנכ"ל ומנהל חטיבת המטה	100%	-	641	150	57	285 ²	6	1,139
מיכל גורן	מנהלת חטיבת הבנקאות הפרסונלית	100%	-	532	120	57	244 ²	4	957

1. לא כולל מס שכר ולא כולל מידע על הלוואות שניתנו בתנאים דומים לאלו שניתנו לכלל עובדי הבנק.
2. כולל הפרשה למענק הסתגלות בגובה שלוש משכורות חודשיות.
3. כולל שווי רכב, שווי סלולרי, שווי עיתון ושווי ביטוח בריאות.
4. היקף העסקה בקבוצה, כיו"ר הבנק הבינלאומי וכיו"ר יובנק, הינו 90% משרה מתוכם לפחות יומיים בשבוע ביובנק.
5. סיים כהונתו ב- 3 במרץ 2010.
6. החל את כהונתו כמנכ"ל הבנק ב- 1 באפריל 2010.
7. מוין מחדש.

א. בקביעת תשלומי השכר, המענקים וההטבות שנכללו בדיווח על שכר חברי ההנהלה, התבססו השיקולים של הדירקטוריון על מעמדו ותפקידו של כל אחד מהם ותורמתו לפעילות הבנק. בשיקולי התגמול נלקחו בחשבון, בין היתר, היקף העסקים ותוצאות הפעילות של הבנק.

ב. התנאים לניהול החשבונות בבנק לנושאי המשרה הבכירה, לרבות כל פעילות במסגרתם דומים לתנאים ללקוחות אחרים בעלי מאפיינים דומים.

מר זיאק אלעד מונה ליו"ר הדירקטוריון של הבנק החל מיום 23 בדצמבר 2004 לתקופה בלתי קצובה. מר אלעד משמש גם כיו"ר הבנק הבינלאומי. היו"ר ממלא את תפקידו בקבוצה, כיו"ר הבנק הבינלאומי וכיו"ר הבנק, בהיקף של 90% משרה מתוכם לפחות יומיים בשבוע ביובנק. תנאי ההעסקה של היו"ר בבנק אושרו על ידי ועדת הביקורת, הדירקטוריון והאסיפה הכללית של הבנק. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. בתמורה לשירותים שנותן היו"ר לבנק הוא זכאי לתשלום חודשי והחזר הוצאות כנגד חשבונית מס. מותנה ומוסכם כי ההתקשרות בין היו"ר לבנק נעשית על בסיס מתן שירותים של היו"ר ולא יחולו יחסי עובד מעביד בין הצדדים. בנוסף, אחת לשנה דן דירקטוריון הבנק במתן תגמול נוסף (מענק שנתי) ליו"ר, על פי שיקול דעתם המוחלט, הן לגבי עצם הנתינה והן לגבי גובהה, אם יוחלט לתת. תקופת הגבלת התחרות הינה בת שישה חודשים ממועד הפסקת הכהונה.

מר רון בדני מועסק כמנכ"ל הבנק מיום 1 באפריל 2010 בהסכם אישי לתקופה של שנתיים, עד ליום 1 באפריל 2012. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שישה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר בדני לפיצויי פיטורין בהתאם לסכום שהופרש לקופת הפיצויים האישית ללא השלמת עתודות. שמורה לבנק הזכות שלא לנצל את תקופת ההודעה המוקדמת במלואה או בחלקה ולשלם למר בדני עבור התקופה שלא נדרשה. תקופת הגבלת התחרות הינה בת שלושה חודשים ממועד הפסקת העבודה בבנק. מר בדני זכאי למענק שנתי של משכורת חודשית בגין כל אחוז בתשואה על ההון מפעולות רגילות מעל לתשואת סף הזכאות שנקבעה על ידי הדירקטוריון לאותה שנה קלנדרית. תשלום מענק העולה על שלוש משכורות חודשיות דורש את אישורו של דירקטוריון הבנק. לצורך התחשיב ינוטרלו מהרווח השנתי רכיבים בעלי סממנים חד פעמיים. בישיבת הדירקטוריון מיום 22 בדצמבר 2010 אושרה באופן חריג, חריגה מנוסחת הבנוס ואושר מענק בסכום העולה על המענק לפי הנוסחה. כמו כן, זכאי מר בדני למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות. משכורתו של מר בדני צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

מר אילן רביב הועסק כמנכ"ל הבנק מיום 23 בדצמבר 2004 בתנאי עבודה המפורטים בהסכם אישי אשר עודכן ביום 5 ביולי 2007. ביום 13 בדצמבר 2009, הודיע מר רביב ליו"ר הדירקטוריון על התפטרותו מתפקידו כמנכ"ל הבנק ומהתפקידים הנלווים. ההתפטרות נכנסה לתוקף ביום 3 במרץ 2010. עם התפטרותו שולם למר רביב מענק בסך 723 אלפי ש"ח, בהתאם לאמור בהסכם האישית בתוספת מענק נוסף בסך 100 אלפי ש"ח, שאושר ע"י דירקטוריון הבנק ביום 2 במרץ 2010.

מר אבי בסון החל לכהן כחבר הנהלה ומועסק בבנק מיום 7 ביוני 2005 בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר בסון לפיצויי פיטורין בהתאם לסכום שהופרש לקופת הפיצויים האישית, ללא השלמת עתודות. כמו כן, זכאי מר בסון למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות. משכורתו של מר בסון צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

מר שמעון וקנין החל לכהן כחבר הנהלה החל מיום 1 במרץ 2006, בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר וקנין לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון כפול שנות הותק, מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקופת הגמל אליה הבנק הפריש כספים לטובתו. כמו כן, זכאי מר וקנין למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות. משכורתו של מר וקנין צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

מר יעקב גרטן החל לכהן כחבר הנהלה ומועסק בבנק מיום 3 בינואר 2007, בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר גרטן לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון כפול שנות הותק. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקופת הגמל אליה הבנק הפריש כספים לטובתו. כמו כן, זכאי מר גרטן למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות. משכורתו של מר גרטן צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

גברת אורית איצקוביץ החלה לכהן כחברת הנהלה החל מיום 1 בדצמבר 2006, בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתה בבנק זכאית גברת איצקוביץ לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרה האחרון כפול שנות הותק. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקופת הגמל אליה הבנק הפריש כספים לטובתה. כמו כן, זכאית גברת איצקוביץ למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות. משכורתה של גברת איצקוביץ צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

גברת מיכל גורן החלה לכהן כחברת הנהלה החל מיום 24 במרץ 2008 בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתה בבנק זכאית גברת גורן לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרה האחרון כפול שנות הותק. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקופת הגמל אליה הבנק הפריש כספים לטובתה. כמו כן, זכאית גברת גורן למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות. משכורתה של גברת גורן צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

שכר רואה החשבון המבקר

סכומים מדווחים

מאוחד		הבנק	
2010 אלפי ש"ח	2009 אלפי ש"ח	2010 אלפי ש"ח	2009 אלפי ש"ח
1,783	1,901	1,607	1,714
שכר רואה החשבון המבקר: ^{1,2,3}			
עבור פעולות הביקורת ⁴			
עבור שירותים נוספים:			
-	138	-	138
שירותים הקשורים לביקורת ⁵			
165	55	165	-
שירותי מס ⁷			
117	-	117	-
שירותים אחרים ⁶			
282	193	282	138
סך הכל עבור שירותים נוספים			
2,065	2,094	1,889	1,852
סה"כ			

- 1 דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואה החשבון המבקר בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.
- 2 שכר רואה החשבון המבקר כולל תשלומים בגין הבנק והחברות המאוחדות שלו וכן כולל תשלומים עפ"י חוק מע"מ.
- 3 כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
- 4 ביקורת דוחות כספיים שנתיים, ביקורת בנושא ה- Sox, דוחות מס וסקירת דוחות ביניים.
- 5 כולל ביקורת מיוחדת.
- 6 כולל שכר עבור יעוץ.
- 7 כולל שכר עבור ביקורת וQ.

רואה החשבון המבקר של הבנק מאז הווסדו הינו סומך חייקין.

הדירקטוריון מודה למנכ"ל הבנק, מר רון בדני ולמנכ"ל היוצא מר אילן רביב, על תרומתם הרבה לבנק.

הדירקטוריון מודה להנהלת הבנק ולעובדיו על עבודתם, על נאמנותם, מקצועיותם ועל המאמצים המושקעים לשיפור רווחיות הבנק ולפיתוחו.

רון בדני
מנהל כללי

ז'אק אלעד
יו"ר הדירקטוריון

27 בפברואר 2011

להלן לוחות הכוללים מידע כספי מפורט לפי נושאים כלהלן:

- א. מאזן מאוחד לסוף השנים 2006 - 2010
- ב. דוח רווח והפסד מאוחד לשנים 2006 - 2010
- ג. שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד
- ד. החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד
- ה. סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד
- ו. חשיפות למדינות זרות על בסיס מאוחד
- ז. תמצית מאזן מאוחד לסוף רבעון - מידע רב רבעוני
- ח. תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון - מידע רב רבעוני

דוח שנתי 2010 | סקירת ההנהלה על מצבו העסקי
של הבנק ותוצאות פעולותיו

תוספת א: מאזן מאוחד לסוף השנים 2006 עד 2010

סכומים מדווחים

31 בדצמבר					
2010	2009	2008	2007	2006	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים					
2,154.0	¹ 2,784.0	2,701.8	1,744.5	1,890.3	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,750.8	¹ 2,447.9	2,930.7	2,765.5	3,282.6	ניירות ערך
698.7	996.2	698.6	434.3	-	ניירות ערך שנשאלו
1,751.4	2,021.8	1,931.6	2,404.1	1,578.0	אשראי לציבור
-	² -	0.8	-	-	השקעות בחברות כלולות
18.7	18.3	17.7	14.2	12.1	בניינים וציוד
255.4	855.9	216.9	246.7	232.7	נכסים אחרים
7,629.0	¹ 9,124.1	8,498.1	7,609.3	6,995.7	סך הכל נכסים
התחייבויות והון					
6,008.1	¹ 7,084.0	6,820.2	6,469.3	6,083.3	פקדונות הציבור
65.6	72.9	252.0	19.1	48.7	פקדונות מבנקים
15.8	4.9	6.1	264.1	-	פקדונות הממשלה
80.0	-	-	-	-	כתב התחייבות נדחה
1,038.4	¹ 1,420.6	968.2	442.3	426.1	התחייבויות אחרות
7,207.9	¹ 8,582.4	8,046.5	7,194.8	6,558.1	סך הכל התחייבויות
421.1	541.7	451.6	414.5	437.6	הון עצמי
7,629.0	¹ 9,124.1	8,498.1	7,609.3	6,995.7	סך הכל התחייבויות והון

1 מיון מחדש.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

תוספת ב: דוח רווח והפסד מאוחד לשנים 2006 עד 2010

סכומים מדווחים

31 בדצמבר				
2010	2009	2008	2007	2006
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
108.0	160.4	145.1	123.0	116.3
(7.2)	(3.9)	(4.4)	1.3	(1.9)
115.2	164.3	149.5	121.7	118.2
132.3	120.8	121.8	142.2	130.8
0.8	(2.7)	0.9	2.7	(0.5)
3.1	5.9	1.7	2.9	1.6
136.2	124.0	124.4	147.8	131.9
70.5	75.8	79.3	73.0	69.6
22.2	21.9	19.4	16.2	18.1
79.1	80.8	71.4	61.6	51.2
171.8	178.5	170.1	150.8	138.9
79.6	109.8	103.8	118.7	111.2
29.3	43.4	39.4	41.5	45.4
50.3	66.4	64.4	77.2	65.8
(1.3)	(0.8)	0.9	1-	1.0
49.0	65.6	65.3	77.2	66.8
1-	-	-	1.5	6.8
49.0	65.6	65.3	78.7	73.6

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
 הפרשה לחובות מסופקים
 רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
 הכנסות תפעוליות ואחרות:
 עמלות תפעוליות
 רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
 הכנסות אחרות
 סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות
 הוצאות תפעוליות ואחרות:
 משכורות והוצאות נלוות
 אחזקה ופחת בניינים וציוד
 הוצאות אחרות
 סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
 רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
 הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
 רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
 חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות
 של חברות כלולות לאחר השפעת המס
 רווח נקי מפעולות רגילות
 רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
 רווח נקי

נתוני רווח למניה

ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח
15.7	21.0	20.9	24.7	21.4
1-	-	-	0.5	2.2
15.7	21.0	20.9	25.2	23.6

רווח נקי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב:
 רווח נקי מפעולות רגילות
 רווח נקי מפריטים מיוחדים
 רווח נקי

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

תוספת ג: שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

2009 ⁷				2010			
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה שנתית ממוצעת ¹	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה שנתית ממוצעת ¹
כולל השפעת נגזרים	ללא השפעת נגזרים			כולל השפעת נגזרים	ללא השפעת נגזרים		
%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
	1.25	61.8	4,962.3		1.85	99.2	5,359.0
		7.0	657.9			22.8	1,134.0
1.22		68.8	5,620.2	1.88		122.0	6,493.0
(0.26)		(10.7)	4,193.7	(0.77)		(31.3)	4,080.0
		(8.1)	877.5			(34.2)	1,899.2
(0.37)		(18.8)	5,071.2	(1.10)		(65.5)	5,979.2
0.85	0.99			0.78	1.08		
	1.94	8.8	453.5		0.32	1.2	377.8
		0.2	65.4			-	-
1.73		9.0	518.9	0.32		1.2	377.8
(0.38)		(1.4)	371.6	(0.30)		(1.1)	371.4
		(7.8)	220.4			(3.2)	63.1
(1.55)		(9.2)	592.0	(0.99)		(4.3)	434.5
0.18	1.56			(0.67)	0.02		

מטבע ישראלי לא צמוד:

נכסים^{11,10,5}השפעת נגזרים ALM⁸

סך הכל נכסים

התחייבויות^{10,5}השפעת נגזרים ALM⁸

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד:

נכסים^{11,10}השפעת נגזרים ALM⁸

סך הכל נכסים

התחייבויות¹⁰השפעת נגזרים ALM⁸

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

הערות לטבלה ראה בעמוד 109.

סכומים מדווחים

2009 ⁷				2010			
שיעור הכנסה (הוצאה)		יתרה שנתית ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון	שיעור הכנסה (הוצאה)		יתרה שנתית ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון
כולל השפעת נגזרים	ללא השפעת נגזרים			כולל השפעת נגזרים	ללא השפעת נגזרים		
%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
	4.66	93.9	2,014.3	(5.02)	(76.9)	1,532.8	
		38.1	181.2		(24.7)	170.8	
		34.6	2,368.1		(168.5)	4,198.5	
3.65		166.6	4,563.6	(4.58)	(270.1)	5,902.1	
(0.35)		(8.1)	2,308.6	5.86	133.1	2,271.9	
		(45.9)	181.2		21.7	188.9	
		(71.7)	2,033.6		135.0	3,375.5	
(2.78)		(125.7)	4,523.4	4.97	289.8	5,836.3	
⁶ 0.87	4.31			⁶ 0.39	0.84		

מטבע חוץ²

(לרבות מט"י צמוד למט"ח):

נכסים^{10,11}השפעת נגזרים⁸:

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

סך הכל נכסים

התחייבויות¹⁰השפעת נגזרים⁸:

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סך הכל

נכסים כספיים שהניבו

הכנסות מימון^{10,11}השפעת נגזרים⁸:

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

סך הכל נכסים

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון¹⁰השפעת נגזרים⁸:

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית³

הערות לטבלה ראה בעמוד 109.

תוספת ג: שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

2009 ⁷		2010	
הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה שנתית ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה שנתית ממוצעת ¹
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(2.3)		0.8	
2.1		(1.5)	
69.9		35.6	
160.4		108.0	
(3.9)		(7.2)	
164.3		115.2	
7,430.1		7,269.6	
89.7		215.0	
115.2		118.2	
(10.5)		(10.2)	
7,624.5		7,592.6	
6,873.9		6,723.3	
99.3		238.4	
162.6		156.7	
7,135.8		7,118.4	
488.7		474.2	
26.2		32.2	
514.9		506.4	

בגין אופציות

בגין מכשירים נגזרים אחרים

(לא כולל אופציות, נגזרים בגידור, ב-ALM ונגזרים משובצים שהופרדו)

עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות⁴

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

הפרשה לחובות מסופקים (לרבות הפרשה כללית ונוספת)

רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים

סך הכל:

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון^{11,10,5}

נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים⁹

נכסים כספיים אחרים¹⁰

הפרשה כללית ונוספת לחובות מסופקים

סך כל הנכסים הכספיים

סך הכל:

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון^{10,5}

התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים⁹

התחייבויות כספיות אחרות¹⁰

סך כל ההתחייבויות הכספיות

סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות

נכסים לא כספיים

סך כל האמצעים ההוניים

הערות לטבלה ראה בעמוד 109.

2010						2009 ⁷					
יתרה שנתית ממוצעת ¹			הכנסות (הוצאות) מימון			יתרה שנתית ממוצעת ¹			הכנסות (הוצאות) מימון		
מיליוני דולר			מיליוני דולר			מיליוני דולר			מיליוני דולר		
%			%			%			%		
ללא השפעת נגזרים			ללא השפעת נגזרים			ללא השפעת נגזרים			ללא השפעת נגזרים		
כולל השפעת נגזרים			כולל השפעת נגזרים			כולל השפעת נגזרים			כולל השפעת נגזרים		
%			%			%			%		
410.8			4.6			512.9			10.2		
1.12			1.99								
45.8			(6.6)			46.2			9.7		
1,124.1			0.7			604.5			3.9		
1,580.7			(1.3)			1,163.6			23.8		
608.8			(0.5)			587.9			(1.0)		
50.6			5.8			46.2			(11.7)		
903.7			3.0			519.1			(2.8)		
1,563.1			8.3			1,153.2			(15.5)		
1.04			0.45								
0.71			1.82								
(1.34)											
(0.08)											
2.05											

מטבע חוץ²
(לרבות מט"ח צמוד למט"ח):

נכסים^{10,11}

השפעת נגזרים⁸:

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

סך הכל נכסים

התחייבויות¹⁰

השפעת נגזרים⁸:

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

- 1 על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, (פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד שהינו על בסיס נתונים יומיים), ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.
- 2 פעילות מקומית - לרבות מט"ח צמוד למט"ח.
- 3 פער הריבית של כל מגזרי ההצמדה יחדיו אינו בר השוואה בין התקופות היות והוא משקלל בתוכו את הפוזיציה במגזר הצמוד.
- 4 לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר.
- 5 בחישוב שיעורי הכנסה והוצאה הובאו בחשבון יתרות חוב ויתרות התחייבות הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי.
- 6 התנודתיות במרווח המט"ח נובעת מפעילות באופציות ש"ח - מט"ח, כאשר ההתכנסות היא באמצעות פעולות בנכס הבסיס.
- 7 הוצג מחדש.
- 8 מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- 9 יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).
- 10 למעט מכשירים נגזרים.
- 11 מהיתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשנה שנסתיימה ב- 31 בדצמבר 2010 בסך של 0 מיליון ש"ח, 0.7 מיליון ש"ח ו- 1.4 מיליון ש"ח במגזרים שקלי לא צמוד, צמוד מדד ובמגזר המט"ח וצמוד המט"ח, בהתאמה.

(לשנה שנסתיימה ב- 31 בדצמבר 2009 בסך של 3.6 מיליון ש"ח במגזר השקלי לא צמוד, וסך שלילי של 1.2 מיליון ש"ח ו- 14.4 מיליון ש"ח במגזרים צמוד מדד והמט"ח וצמוד המט"ח, בהתאמה).

הערות:

- א. נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- ב. הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).

תוספת ד: החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010				
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	עם דרישה עד חודש שלוש חודשים עד שנה מעל שנה עד שלוש שנים
3,809.9	18.3	783.4	252.2	נכסים פיננסיים ^{1,3}
733.3	961.2	12.7	-	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	28.2	1.2	8.3	אופציות (במונחי נכס בסיס)
4,543.2	1,007.7	797.3	260.5	סה"כ שווי הוגן
3,624.0	22.1	122.4	169.0	התחייבויות פיננסיות ¹
1,001.0	1,043.3	440.6	-	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	27.4	1.1	7.0	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
4,625.0	1,092.8	564.1	176.0	סך הכל שווי הוגן
(81.8)	(85.1)	233.2	84.5	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
(81.8)	(166.9)	66.3	150.8	החשיפה המצטברת במגזר
252.7	11.6	50.8	170.6	מטבע ישראלי צמוד למדד
-	-	-	-	נכסים פיננסיים ¹
-	-	-	-	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	-	אופציות (במונחי נכס בסיס)
252.7	11.6	50.8	170.6	סה"כ שווי הוגן
252.9	1.6	26.7	62.8	התחייבויות פיננסיות ¹
0.5	-	1.4	39.7	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	-	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
253.4	1.6	28.1	102.5	סך הכל שווי הוגן
(0.7)	10.0	22.7	68.1	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
(0.7)	9.3	32.0	100.1	החשיפה המצטברת במגזר

הערות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 17 ב' בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 17 ב' בדוח הכספי.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 17 ב' בדוח הכספי.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

- למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
- ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
- מוין מחדש.

31 בדצמבר 2009 ⁴										
משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא מועד פרעון ¹	מעל עשרים שנה	מעל עשר שנים עד עשרים שנה	מעל חמש שנים עד עשר שנים	מעל שלוש שנים עד חמש שנים
שנים	%		שנים	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
0.56	4.11	6,651.0	0.60	4.02	5,168.7	1.4	-	26.2	169.2	108.1
0.20		1,093.8	0.10		1,707.2	-	-	-	-	-
0.62		87.3	0.93		43.7	-	-	-	0.3	5.7
² 0.51		7,832.1	² 0.48		6,919.6	1.4	-	26.2	169.5	113.8
0.35	3.55	5,515.2	0.23	3.46	4,021.3	-	-	1.1	58.9	23.8
0.34		1,653.8	0.23		2,484.9	-	-	-	-	-
0.55		85.0	0.84		40.3	-	-	-	-	4.8
² 0.35		7,254.0	² 0.24		6,546.5	-	-	1.1	58.9	28.6
		578.1			373.1	1.4	-	25.1	110.6	85.2
						373.1	371.7	371.7	346.6	236.0
2.21	2.69	451.0	2.93	1.94	715.6	-	0.4	49.5	122.5	57.5
-		-	-		-	-	-	-	-	-
-		-	-		-	-	-	-	-	-
² 2.21		451.0	² 2.93		715.6	-	0.4	49.5	122.5	57.5
2.36	1.65	473.6	3.27	1.92	689.3		0.1	57.0	76.9	211.3
3.36		64.4	2.50		67.2	-	-	-	-	25.6
-		-	-		-	-	-	-	-	-
² 2.48		538.0	² 3.21		756.5	-	0.1	57.0	76.9	236.9
		(87.0)			(40.9)	-	0.3	(7.5)	45.6	(179.4)
						(40.9)	(40.9)	(41.2)	(33.7)	(79.3)

תוספת ד: החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010				
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד חודשים	מעל שלושה עד שנה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,064.8	180.8	45.8	25.3	נכסים פיננסיים ^{1,3}
1,799.9	1,631.4	591.4	0.2	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
4.6	28.8	1.5	8.2	אופציות (במונחי נכס בסיס)
2,869.3	1,841.0	638.7	33.7	סה"כ שווי הוגן
1,984.5	178.1	98.1	0.7	התחייבויות פיננסיות ¹
1,469.5	1,089.9	502.3	23.9	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
4.6	29.7	1.6	9.4	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
3,458.6	1,297.7	602.0	34.0	סך הכל שווי הוגן
(589.3)	543.3	36.7	(0.3)	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
(589.3)	(46.0)	(9.3)	(9.6)	החשיפה המצטברת במגזר
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית				
5,200.6	272.9	884.8	458.2	נכסים פיננסיים ^{3,1}
2,533.2	2,592.6	604.1	0.2	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
4.6	57.0	2.7	16.5	אופציות (במונחי נכס בסיס)
7,738.4	2,922.5	1,491.6	474.9	סה"כ שווי הוגן
5,932.2	264.0	252.0	242.6	התחייבויות פיננסיות ¹
2,471.0	2,133.2	944.3	63.6	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
4.6	57.1	2.7	16.4	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
8,407.8	2,454.3	1,199.0	322.6	סך הכל שווי הוגן
(669.4)	468.2	292.6	152.3	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
(669.4)	(201.2)	91.4	243.7	החשיפה המצטברת במגזר

הערות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמכנים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 17 ב' בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה בביאור 17 ב' בדוח הכספי.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 17 ב' בדוח הכספי.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

- למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
- ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
- לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- מוין מחדש.

31 בדצמבר 2009 ⁵										
משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא מועד פרעון ¹	מעל עשרים שנה	מעל עשר שנים עד עשרים שנה	מעל חמש שנים עד עשר שנים	מעל שלוש עד חמש שנים
שנים	%		שנים	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
0.73	3.66	1,676.1	0.83	3.20	1,504.3	19.5	-	1.2	147.3	19.6
0.25		5,498.8	0.18		4,022.9	-	-	-	-	-
0.58		70.6	0.62		48.7	-	-	-	-	5.6
² 0.36		7,245.5	² 0.36		5,575.9	19.5	-	1.2	147.3	25.2
0.04	0.16	2,262.2	0.04	0.55	2,261.4	-	-	-	-	-
0.42		4,872.3	0.45		3,216.8	-	-	-	119.1	12.1
0.64		73.0	0.70		52.0	-	-	-	0.3	6.4
² 0.30		7,207.5	² 0.29		5,530.2	-	-	-	119.4	18.5
		38.0			45.7	19.5	-	1.2	27.9	6.7
						45.7	26.2	26.2	25.0	(2.9)
0.67	3.79	8,778.1	0.87	3.18	7,560.6	42.6	0.4	76.9	439.0	185.2
0.24		6,592.6	0.16		5,730.1	-	-	-	-	-
0.60		157.9	0.05		92.4	-	-	-	0.3	11.3
² 0.49		15,528.6	² 0.56		13,383.1	42.6	0.4	76.9	439.3	196.5
0.38	2.80	8,251.0	0.47	2.33	7,119.9	-	0.1	58.1	135.8	235.1
0.43		6,590.5	0.38		5,768.9	-	-	-	119.1	37.7
0.60		158.0	0.04		92.3	-	-	-	0.3	11.2
² 0.41		14,999.5	² 0.43		12,981.1	-	0.1	58.1	255.2	284.0
		529.1			402.0	42.6	0.3	18.8	184.1	(87.5)
						402.0	359.4	359.1	340.3	156.2

תוספת ה: סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010				
סיכון אשראי מאזני ¹	סיכון אשראי חוץ מאזני ²	סיכון אשראי כולל לציבור	ההוצאה השנתית בגין הפרשה ספצי' לחובות מסופקים	יתרת חובות בעייתיים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
0.2	0.3	0.5	-	-
213.5	55.6	269.1	(1.5)	19.5
364.0	82.8	446.8	(3.3)	0.5
8.9	-	8.9	-	-
86.3	79.0	165.3	-	1.1
4.2	1.6	5.8	-	-
22.8	3.8	26.6	-	9.0
55.5	56.8	112.3	-	-
995.8	2,379.8	3,375.6	(0.5)	1.3
122.6	92.3	214.9	(0.1)	0.1
39.9	35.7	75.6	-	-
37.5	-	37.5	-	-
40.0	89.0	129.0	-	0.1
1,991.2	2,876.7	4,867.9	(5.4)	31.6

בגין פעילות לווים בישראל

חקלאות	0.2
תעשייה	213.5
בינוי ונדל"ן	364.0
חשמל ומים	8.9
מסחר	86.3
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל	4.2
תחבורה ואחסנה	22.8
תקשורת ושרותי מחשב	55.5
שרותים פיננסיים	995.8
שרותים עסקיים אחרים	122.6
שרותים ציבוריים וקהילתיים	39.9
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	37.5
אנשים פרטיים - אחר	40.0
סך הכל	1,991.2

בגין פעילות לווים בחו"ל

תעשייה	23.0
בינוי ונדל"ן	32.6
שרותים פיננסיים	52.6
שרותים עסקיים אחרים	0.6
תחבורה ואחסנה	-
סך הכל	108.8

1 כולל: אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור 2010 - 328.3 מיליוני ש"ח, (2009 - 221.2 מיליוני ש"ח), נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור 2010 - 10.4 מיליוני ש"ח, (2009 - 77.1 מיליוני ש"ח).

2 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

3 מוין מחדש.

הערות:

א. סיכון האשראי מוצג לפני הניכויים המותרים לפי הוראות בנק ישראל.

ב. יתרת החובות הבעייתיים מוצגת לאחר ניכויים אלו, כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.

ג. סיכון האשראי ויתרת החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009				
ייתרת חובות בעייתיים	ההוצאה השנתית בגין הפרשה ספצי' לחובות מסופקים	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ^{2,3}	סיכון אשראי מאזני ^{1,3}
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	0.6	0.3	0.3
21.2	(2.5)	193.7	37.6	156.1
5.3	(0.5)	429.7	240.9	188.8
1.1	0.6	140.9	63.3	77.6
-	(0.3)	4.5	2.7	1.8
5.2	-	29.2	9.1	20.1
	(0.2)	82.2	42.3	39.9
0.3	-	3,660.0	2,225.3	1,434.7
0.1	-	255.3	97.1	158.2
-	-	88.9	55.8	33.1
-	-	44.1	-	44.1
-	(0.1)	113.5	84.0	29.5
33.2	(3.0)	5,042.6	2,858.4	2,184.2

בגין פעילות לווים בישראל

חקלאות
תעשייה
בינוי ונדל"ן
מסחר
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
תחבורה ואחסנה
תקשורת ושרותי מחשב
שרותים פיננסיים
שרותים עסקיים אחרים
שרותים ציבוריים וקהילתיים
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
אנשים פרטיים - אחר
סך הכל

בגין פעילות לווים בחו"ל

-	(1.0)	-	-	-	תעשייה
5.6	-	52.0	8.0	44.0	בינוי ונדל"ן
-	-	0.9	0.9	-	תקשורת ושרותי מחשב
-	-	112.2	21.4	90.8	שרותים פיננסיים
-	-	15.8	4.2	11.6	שרותים עסקיים אחרים
-	-	3.8	3.8	-	תחבורה ואחסנה
5.6	(1.0)	184.7	38.3	146.4	סך הכל

תוספת ו: חשיפות למדינות זרות על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות בדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך¹:

31 בדצמבר 2010								
חשיפה מאזנית מעבר לגבול			חשיפה חוץ מאזנית ²		חשיפה מאזנית			
למשל ³	לבנקים	לאחרים	סך הכל החשיפה המאזנית	יתרת חובות בעייתיים ⁴	סך חשיפה חוץ מאזנית	מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	183.1	2.5	185.6	-	34.0	-	185.6	-
-	167.8	4.1	171.9	-	20.1	-	154.1	17.8
-	156.0	0.3	156.3	-	1.8	-	146.7	9.6
-	126.9	9.1	136.0	3.1	1.4	-	125.1	10.9
-	169.8	54.2	224.0	29.3	17.2	-	155.4	68.6
-	803.6	70.2	873.8	32.4	74.5	-	766.9	106.9
סך הכל חשיפות למדינות זרות								
-	-	2.9	2.9	-	1.5	-	2.9	-
סך הכל חשיפות למדינות LDC								
מזה:								
-	6.5 ⁶	29.3 ⁷	35.8	29.3 ⁷	-	-	-	35.8
אירלנד								

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים או בין 15% לבין 20% מההון לפי הנמוך (במיליוני ש"ח):

חשיפה מאזנית	חשיפה חוץ מאזנית	סך הכל חשיפה
72.0	-	72.0
נורבגיה		

- על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונות נזילים.
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- יתרת חובות בעייתיים בניכוי חובות המכוסים בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- לא כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- מוין מחדש.
- ליום 31.12.2010 הבנק מחזיק באגרת חוב של בנק באירלנד בסך 6.5 מיליוני ש"ח המדורגת בדירוג BBB ולפידיין בפברואר 2012. בחודש פברואר 2011 מכר הבנק שליש מאגרת החוב במחיר שווי שוק. שווי אגרת החוב ליום 31.1.2011 אינו שונה מהותית משוויה לתאריך המאזן.
- אשראי המגובה בבטחונות לא סחירים שאינו במדינת המקור, אלא בישראל.

תוספת ו: חשיפות למדינות זרות על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות בדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך¹:

31 בדצמבר 2009 ⁵								
חשיפה מאזנית מעבר לגבול			חשיפה חוץ מאזנית ²			חשיפה מאזנית		
למשלוח ³	לבנקים	לאחרים	סך הכל החשיפה המאזנית	יתרת חובות בעייתיים ⁴	סך חשיפה חוץ מאזנית	מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	265.8	6.3	272.1	-	20.7	-	238.9	33.2
-	118.0	3.6	121.6	-	1.8	-	116.9	4.7
-	119.0	-	119.0	-	-	-	108.8	10.2
-	308.8	66.2	375.0	30.9	67.9	-	310.9	64.1
-	811.6	76.1	887.7	30.9	90.4	-	775.5	112.2
סך הכל חשיפות למדינות זרות								
-	-	2.6	2.6	-	1.4	-	2.6	-
סך הכל חשיפות למדינות LDC								

המדינה

ארה"ב

בריטניה

גרמניה

אחרות

סך הכל חשיפות למדינות זרות

סך הכל חשיפות למדינות LDC

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך (במיליוני ש"ח):

חשיפה מאזנית	חשיפה חוץ מאזנית	סך הכל חשיפה	
71.4	0.1	71.5	ספרד
73.0	2.4	75.4	צרפת

תוספת ז': תמצית מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנת 2010

סכומים מדווחים

2010				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
				נכסים
2,922.7	3,248.0	2,531.9	2,154.0	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,724.0	2,071.2	2,615.2	2,750.8	ניירות ערך
918.7	749.3	436.8	698.7	ניירות ערך שנשאלו
2,010.2	1,795.2	1,848.7	1,751.4	אשראי לציבור
0.1	-	-	-	השקעה בחברות כלולות
19.0	19.1	18.7	18.7	בניינים וציוד
141.6	511.2	280.5	255.4	נכסים אחרים
8,736.3	8,394.0	7,731.8	7,629.0	סך הכל נכסים
				התחייבויות והון
7,008.5	6,511.5	6,319.7	6,008.1	פקדונות הציבור
30.6	41.4	84.5	65.6	פקדונות מבנקים
3.5	12.8	12.2	15.8	פקדונות הממשלה
-	-	-	80.0	כתב התחייבות נדחה
1,204.7	1,331.3	806.2	1,038.4	התחייבויות אחרות
8,247.3	7,897.0	7,222.6	7,207.9	סך הכל התחייבויות
489.0	497.0	509.2	421.1	הון עצמי
8,736.3	8,394.0	7,731.8	7,629.0	סך הכל התחייבויות והון

תוספת ז: תמצית מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנת 2009

סכומים מדווחים

2009				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
				נכסים
1,243.4	1,329.2	1,362.9	1,278.0	מזומנים ופקדונות בבנקים
3,304.8	2,689.1	2,312.6	2,447.9	ניירות ערך
992.3	825.6	975.7	996.2	ניירות ערך שנשאלו
1,898.9	1,545.1	1,864.9	2,021.8	אשראי לציבור
0.6	0.6	0.2	2-	השקעה בחברות כלולות
17.9	17.9	17.9	18.3	בניינים וציוד
191.4	1,367.5	309.9	855.9	נכסים אחרים
1,839.3	1,775.0	1,844.1	1,912.4	סך הכל נכסים
				התחייבויות והון
1,611.5	1,621.3	1,668.5	1,708.0	פקדונות הציבור
86.0	289.8	89.6	72.9	פקדונות מבנקים
50.6	2.1	4.3	4.9	פקדונות הממשלה
1,402.9	1,153.1	1,349.3	1,420.6	התחייבויות אחרות
1,351.0	1,266.3	1,311.7	1,582.4	סך הכל התחייבויות
488.3	508.7	532.4	541.7	הון עצמי
1,839.3	1,775.0	1,844.1	1,912.4	סך הכל התחייבויות והון

1 מוין מחדש.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

תוספת ח: תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לפי רבעונים בשנת 2010

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010				
רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
21.3	28.3	25.7	32.7	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
(2.2)	(0.6)	(1.1)	(3.3)	הפרשה לחובות מסופקים
23.5	28.9	26.8	36.0	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
36.4	32.1	33.0	30.8	עמלות תפעוליות
0.6	0.2	0.3	(0.3)	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
2.0	0.7	0.2	0.2	הכנסות אחרות
39.0	33.0	33.5	30.7	סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות
				הוצאות תפעוליות ואחרות:
19.9	15.7	17.1	17.8	משכורות והוצאות נלוות
6.1	6.0	5.2	4.9	אחזקה ופחת בניינים וציוד
19.3	19.9	20.9	19.0	הוצאות אחרות
45.3	41.6	43.2	41.7	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
17.2	20.3	17.1	25.0	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
5.7	7.5	6.2	9.9	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
11.5	12.8	10.9	15.1	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
(0.5)	(0.5)	(0.4)	0.1	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת המס
11.0	12.3	10.5	15.2	רווח נקי מפעולות רגילות
1 ¹	-	-	-	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
11.0	12.3	10.5	15.2	רווח נקי
				נתוני רווח למניה
3.5	3.9	3.4	4.9	רווח נקי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב:
1 ¹	-	-	-	רווח נקי מפעולות רגילות
3.5	3.9	3.4	4.9	רווח נקי מפריטים מיוחדים
				רווח נקי

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

תוספת ח: דוח רווח והפסד מאוחד לפי רבעונים בשנת 2009

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009			
רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
27.6	40.6	48.4	43.8
(0.3)	(0.9)	(0.9)	(1.8)
27.9	41.5	49.3	45.6
32.7	31.3	28.2	28.6
(1.8)	(1.3)	(0.3)	0.7
0.7	1.6	2.1	1.5
31.6	31.6	30.0	30.8
15.3	18.6	21.5	20.4
5.5	5.5	5.4	5.5
21.0	19.3	18.8	21.7
41.8	43.4	45.7	47.6
17.7	29.7	33.6	28.8
7.7	11.6	12.8	11.3
10.0	18.1	20.8	17.5
(0.2)	(0.4)	¹ -	(0.2)
9.8	17.7	20.8	17.3
ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח
3.1	5.7	6.7	5.5

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
 הפרשה לחובות מסופקים
 רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים

הכנסות תפעוליות ואחרות:
 עמלות תפעוליות
 רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
 הכנסות אחרות
 סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות

הוצאות תפעוליות ואחרות:
 משכורות והוצאות נלוות
 אחזקה ופחת בניינים וציוד
 הוצאות אחרות
 סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות

רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
 הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
 רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
 חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות
 של חברות כלולות לאחר השפעת המס
 רווח נקי

נתוני רווח למניה
 רווח נקי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב:
 רווח נקי

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

דוח שנתי 2010 | הצהרות המנהל הכללי
והחשבונאית הראשית

הצהרה (Certification)

אני, רון בדני, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2010 (להלן: הדוח).
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי¹. וכן:
- א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
- ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
- ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
- ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
- א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
- ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

1 כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון".

רון בדני

מנהל כללי

27 בפברואר 2011

הצהרה (Certification)

אני, אורית איצקוביץ, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2010 (להלן: הדוח).
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי¹. וכן:
- א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
- א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

1 כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון".

דוח שנתי 2010 | דוח הדירקטוריון וההנהלה
בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ודוח רואי החשבון המבקרים
לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל-
בקרה פנימית על דיווח כספי

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך, גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקורות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.10, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway (COSO) Commission. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31.12.10, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.10 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק (סומך חייקין), כפי שצוין בדוח שלהם בעמוד מספר 131 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.10.

אורית איצקוביץ

חשבונאית ראשית

רון בדני

מנהל כללי

זיאק אלעד

יו"ר הדירקטוריון

27 בפברואר 2011

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של יובנק בערבון מוגבל (להלן: "הבנק") ליום 31 בדצמבר 2010, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימת, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס טאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן טאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאות מרשות); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאות כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2010, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 והדוח שלנו, מיום 27 בפברואר 2011, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין

רואי חשבון

27 בפברואר 2011

135	דין וחשבון המבקרים לבעלי המניות
דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2010, ולשנה שנסתיימה באותו תאריך	
136	מאזן מאוחד
137	דוח רווח והפסד מאוחד
138	דוח על השינויים בהון העצמי
140	דוח מאוחד על תזרימי המזומנים
141	מאזן הבנק
142	דוח רווח והפסד של הבנק
143	דוח על תזרימי המזומנים של הבנק
144	באורים לדוחות הכספיים

דוח שנתי 2010 |
דוחות כספיים ליום 31 לדצמבר 2010

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל

ביקרו את המאזנים המצורפים של יובנק בערבון מוגבל (להלן - "הבנק") לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים של הבנק והמאוחדים - לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973 ותקני ביקורת מסוימים שישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על פי תקנים אלה, נדרש מאתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבוטאות שיושמו ושל האומדנים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק ובמאוחד - לימים 31 בדצמבר 2010 ו-2009, ואת תוצאות פעולותיו, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק ובמאוחד - לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 בהתאם לכללי חשבוטאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2010, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 27 בפברואר 2011 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 בפברואר 2011

מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2009	2010	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
נכסים		
1,278.0	2,154.0	3 מזומנים ופקדונות בבנקים
1,244.9	2,750.8	4 ניירות ערך
996.2	698.7	1 'א' 2 ניירות ערך שנשאלו
2,021.8	1,751.4	5 אשראי לציבור
2	-	6 השקעה בחברות כלולות
18.3	18.7	7 בניינים וציוד
855.9	255.4	8 נכסים אחרים
1,912.1	7,629.0	סך הכל נכסים
התחייבויות והון		
1,708.0	6,008.1	9 פקדונות הציבור
72.9	65.6	10 פקדונות מבנקים
4.9	15.8	פקדונות הממשלה
-	80.0	11 כתב התחייבות נדחה
1,420.6	1,038.4	12 התחייבויות אחרות
1,582.4	7,207.9	סך הכל התחייבויות
541.7	421.1	14 הון עצמי
1,912.1	7,629.0	סך הכל התחייבויות והון

1 מוין מחדש.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

אורית איצקוביץ

חשבונית ראשית

רון בדני

מנהל כללי

ז'אק אלעד

יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות: 27 בפברואר 2011

דוח רווח והפסד מאוחד לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2008	2009	2010	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
145.1	160.4	108.0	19
(4.4)	(3.9)	(7.2)	5
149.5	164.3	115.2	
121.8	120.8	132.3	20
0.9	(2.7)	0.8	21
1.7	5.9	3.1	22
124.4	124.0	136.2	
79.3	75.8	70.5	23
19.4	21.9	22.2	
71.4	80.8	79.1	24
170.1	178.5	171.8	
103.8	109.8	79.6	
39.4	43.4	29.3	25
64.4	66.4	50.3	
0.9	(0.8)	(1.3)	6
65.3	65.6	49.0	
-	-	1-	26
65.3	65.6	49.0	
ש"ח	ש"ח	ש"ח	27
20.9	21.0	15.7	
-	-	1-	
20.9	21.0	15.7	
3,123.9	3,123.9	3,123.9	

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
 הפרשה לחובות מסופקים
 רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
 הכנסות תפעוליות ואחרות:
 עמלות תפעוליות
 רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
 הכנסות אחרות
 סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות
 הוצאות תפעוליות ואחרות:
 משכורות והוצאות נלוות
 אחזקה ופחת בניינים וציוד
 הוצאות אחרות
 סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
 רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
 הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
 רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
 חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות
 של חברות כלולות לאחר השפעת המס
 רווח נקי מפעולות רגילות
 רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
 רווח נקי

נתוני רווח בסיסי למניה

רווח בסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב:
 רווח נקי מפעולות רגילות
 רווח נקי מפריטים מיוחדים
 רווח נקי

מספר מניות בנות 1 ש"ח
 ע.נ כל אחת (באלפי מניות)

1 סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים

הון מניות נפרע	פרמיה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
60.2	333.4	יתרה ליום 1 בינואר 2008
-	-	שינויים בשנת 2008:
-	-	רווח נקי לשנה
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
-	-	השפעת המס המתייחס
-	1.2	סיווג קרן הון מאופציות שפקעו
60.2	334.6	יתרה ליום 31 בדצמבר 2008
-	-	שינויים בשנת 2009:
-	-	רווח נקי לשנה
-	-	דיבידנד
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
-	-	השפעת המס המתייחס
60.2	334.6	יתרה ליום 31 בדצמבר 2009
-	-	שינויים בשנת 2010:
-	-	רווח נקי לשנה
-	-	דיבידנד
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
-	-	השפעת המס המתייחס
60.2	334.6	יתרה ליום 31 בדצמבר 2010

1 ראה באור 4.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל הון עצמי	דיבידנד שהוכרז וחולק לאחר תאריך המאזן	עודפים	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן ¹	סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	קרנות הון	
					מהטבות שנתקבלו מבעלי שליטה	מהטבה עקב הנפקת כתבי אופציה לעובדים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
414.5	-	17.5	(0.6)	397.6	2.8	1.2
65.3	-	65.3	-	-	-	-
(20.9)	-	-	(20.9)	-	-	-
(23.7)	-	-	(23.7)	-	-	-
16.4	-	-	16.4	-	-	-
-	-	-	-	-	-	(1.2)
451.6	-	82.8	(28.8)	397.6	2.8	-
65.6	-	65.6	-	-	-	-
-	75.0	(75.0)	-	-	-	-
60.6	-	-	60.6	-	-	-
(22.0)	-	-	(22.0)	-	-	-
(14.1)	-	-	(14.1)	-	-	-
541.7	75.0	73.4	(4.3)	397.6	2.8	-
49.0	-	49.0	-	-	-	-
(175.0)	(75.0)	(100.0)	-	-	-	-
23.6	-	-	23.6	-	-	-
(15.5)	-	-	(15.5)	-	-	-
(2.7)	-	-	(2.7)	-	-	-
421.1	-	22.4	1.1	397.6	2.8	-

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2010	2009	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת		
רווח נקי לשנה	49.0	65.3
התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:		
חלק בהפסד (ברווח) מפעולות רגילות של חברות כלולות	1.3	(0.9)
בניכוי או בתוספת דיבידנד שהתקבל	2.1	1.7
פחת על בניינים וציוד	1.9	¹ 0.2
הפחתות	(7.2)	(4.4)
הפרשה לחובות מסופקים	15.4	¹ (36.0)
הפסד (רווח) ממכירה ושערוך ניירות ערך זמינים למכירה	(23.3)	¹ (25.3)
רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר	0.8	18.1
הפרשה לירידת ערך ניירות ערך זמינים למכירה	(0.6)	0.1
מסים נדחים, נטו	(2.2)	2.8
שינויים בעודף יעודה על עתודה	586.4	¹ 35.5
קיטון (גידול) בנכסים אחרים	(115.8)	(22.4)
(קיטון) גידול בהתחייבויות אחרות	507.8	¹ 39.4
מזומנים, נטו, מפעילות שוטפת		
תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים		
ניירות ערך למסחר, נטו	(286.5)	¹ (3.7)
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה	(3,812.1)	¹ (3,458.6)
תמורה מממוש ניירות ערך זמינים למכירה	2,842.2	4,978.2
תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה	737.6	430.9
ניירות ערך שנשאלו	297.5	(264.3)
פקדונות בבנקים, נטו	(5.9)	106.5
אשראי לציבור, נטו	301.6	192.3
רכישת בניינים וציוד	(2.5)	(5.2)
רכישת נכסים אחרים	(2.9)	¹ (1.6)
מזומנים, נטו, מפעילות בנכסים	69.0	¹ 344.1
תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון		
הנפקת כתב התחייבות נדחה	80.0	-
פקדונות הציבור, נטו	(1,109.5)	¹ 226.5
פקדונות מבנקים, נטו	(7.3)	(179.1)
פקדונות הממשלה	(0.9)	(1.2)
דיבידנד שחולק	(175.0)	-
מזומנים, נטו, מפעילות בהתחייבויות ובהון	(1,212.7)	¹ 46.2
(קיטון) גידול במזומנים	(635.9)	1,063.8
יתרת מזומנים לתחילת שנה	¹ 2,759.7	1,606.3
יתרת מזומנים לסוף השנה	2,123.8	¹ 2,759.7

פעולות מהותיות שלא במזומן -

1. ביום 31.12.2010 שאל הבנק ניירות ערך לתיק למסחר בסך של 71.0 מיליוני ש"ח (ביום 31.12.09 - 37.3 מיליוני ש"ח). הבנק השאיל ניירות ערך מהתיק למסחר בסך של 12.2 מיליוני ש"ח ושאל ניירות ערך מהאוצר עבור לקוחותיו בסך של 11.7 מיליוני ש"ח (ביום 31.12.09 הבנק לא שאל ניירות ערך וביום 31.12.08 לא היו ניירות ערך שנשאלו או הושאלו).

2. בשנת 2010 רכש הבנק רכוש אחר בסך 5.9 מיליוני ש"ח, אשר טרם שולם בגינו תשלום במזומן.

1 מוין מחדש.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

יובנק בע"מ

מאזן הבנק ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2009	2010	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
נכסים		
1,783.4 ¹	2,153.6	3
1,335.6 ¹	2,654.4	
996.2	698.7	1 יא' 2
2,019.9	1,752.2	
265.9	286.7	6
14.3	14.9	7
834.2	244.1	8
1,249.5 ¹	7,804.6	
סך הכל נכסים		
התחייבויות והון		
7,219.1 ¹	6,193.3	9
72.9	65.6	10
4.9	15.8	
-	80.0	11
1,410.9 ¹	1,028.8	12
8,707.8 ¹	7,383.5	
541.7	421.1	14
1,249.5 ¹	7,804.6	
סך הכל התחייבויות והון		

1 מוין מחדש.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

אורית איצקוביץ
חשבונאית ראשית

רון בדני
מנהל כללי

זיאק אלעד
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות: 27 בפברואר 2011

דוח רווח והפסד של הבנק לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2008	2009	2010	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
134.0	153.0	104.5	
(4.4)	(3.9)	(7.2)	5
138.4	156.9	111.7	
78.3	82.3	82.3	20
3.1	(0.2)	1.3	21
3.6	8.0	4.3	22
85.0	90.1	87.9	
71.3	68.5	63.1	23
17.0	19.9	20.9	
58.4	71.9	69.0	24
146.7	160.3	153.0	
76.7	86.7	46.6	
29.5	34.9	18.4	25
47.2	51.8	28.2	
18.1	13.8	20.8	6
65.3	65.6	49.0	
-	-	1-	26
65.3	65.6	49.0	
ש"ח	ש"ח	ש"ח	27
20.9	21.0	15.7	
-	-	1-	
20.9	21.0	15.7	
3,123.9	3,123.9	3,123.9	

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
 הפרשה לחובות מסופקים
 רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
 הכנסות תפעוליות ואחרות:
 עמלות תפעוליות
 רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
 הכנסות אחרות
 סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות
 הוצאות תפעוליות ואחרות:
 משכורות והוצאות נלוות
 אחזקה ופחת בניינים וציוד
 הוצאות אחרות
 סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
 רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
 הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
 רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
 חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות
 של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס
 רווח נקי מפעולות רגילות
 רווח נקי מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
 רווח נקי

נתוני רווח בסיסי למניה

רווח בסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב:
 רווח נקי מפעולות רגילות
 רווח נקי מפריטים מיוחדים
 רווח נקי

מספר מניות בנות 1 ש"ח
 ע.ג כל אחת (באלפי מניות)

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי מזומנים של הבנק לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2008	2009	2010	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
65.3	65.6	49.0	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			רווח נקי לשנה
			התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:
(18.1)	(12.2)	(20.8)	חלק הבנק ברווח של חברות מוחזקות
0.9	¹ 1.3	1.2	בניכוי דיבידנד שהתקבל
¹ 0.2	¹ 0.9	1.9	פחת על בניינים וציוד
(4.4)	(3.9)	(7.2)	הפחתות
(30.1)	¹ (36.0)	15.1	הפרשה לחובות מסופקים
			הפסד (רווח) ממכירה ושערוך ניירות ערך זמינים למכירה
¹ (25.5)	¹ (29.0)	(24.7)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן
15.6	14.9	-	של ניירות ערך למסחר
0.8	(2.5)	0.4	הפרשה לירידת ערך ניירות ערך זמינים למכירה
2.8	(4.9)	(2.3)	מסים נדחים, נטו
¹ 41.8	¹ (465.0)	575.1	שינוי בעודף יעודה על עתודה
(19.3)	158.6	(114.2)	קיטון (גידול) בנכסים אחרים
¹ 30.0	¹ (312.2)	473.5	(קיטון) גידול בהתחייבויות אחרות
			מזומנים, נטו, מפעילות שוטפת
¹ (10.0)	¹ 538.2	(299.0)	תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים
(5,041.0)	¹ (3,457.7)	(3,811.5)	ניירות ערך למסחר, נטו
4,977.0	3,520.8	2,842.1	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
429.3	220.7	736.1	תמורה מממוש ניירות ערך זמינים למכירה
(264.3)	(297.6)	297.5	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
106.5	7.4	(5.9)	ניירות ערך שנשאלו
192.1	(85.0)	298.8	פקדונות בבנקים, נטו
(3.7)	(2.1)	(1.8)	אשראי לציבור, נטו
¹ (1.6)	¹ (2.1)	(2.9)	רכישת בנינים וציוד
¹ 384.3	¹ 442.6	53.4	רכישת נכסים אחרים
			מזומנים, נטו, מפעילות בנכסים
-	-	80.0	תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון
416.4	¹ 139.9	(1,059.4)	הנפקת כתב התחייבות נדחה
232.9	(179.1)	(7.3)	פקדונות הציבור, נטו
-	(1.2)	(0.9)	פקדונות מבנקים, נטו
-	-	(175.0)	פקדונות הממשלה
649.3	¹ (40.4)	(1,162.6)	דיבידנד שחולק
			מזומנים, נטו, מפעילות בהתחייבויות ובהון
1,063.6	¹ 90.0	(635.7)	(קיטון) גידול במזומנים
1,605.5	2,669.1	¹ 2,759.1	יתרת מזומנים לתחילת שנה
2,669.1	¹ 2,759.1	2,123.4	יתרת מזומנים לסוף השנה

פעולות מהותיות שלא במזומן -

1. ביום 31.12.2010 שאל הבנק ערך לתיק למסחר בסך של 71.0 מיליוני ש"ח (ביום 31.12.09 - 37.3 מיליוני ש"ח). הבנק השאיל ניירות ערך מהתיק למסחר בסך של 12.2 מיליוני ש"ח ושאל ניירות ערך מהאוצר עבור לקוחותיו בסך של 11.7 מיליוני ש"ח (ביום 31.12.09 הבנק לא שאל ניירות ערך וביום 31.12.08 לא היו ניירות ערך שנשאלו או הושאלו).
2. בשנת 2010 רכש הבנק רכוש אחר בסך 5.9 מיליוני ש"ח, אשר טרם שולם בגינו תשלום במזומן.

1 מוין מחדש.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לדוחות הכספיים

באור 1: כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

1. "יובנק בע"מ" (להלן: "הבנק") הינו תאגיד בישראל. הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי של בנק. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד.
2. מאחר ובחלק מסעיפי הדוחות הכספיים אין שוני מהותי בין נתוני הבנק לנתונים במאוחד, מתייחסים אותם באורים לדוחות הכספיים לנתונים המאוחדים בלבד.

ב. הגדרות בדוחות כספיים אלה -

1. חברות מאוחדות: חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.
2. חברות כלולות: חברות, למעט חברות מאוחדות, שהשקעת הבנק בהן כלולה במישרין או בעקיפין, בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.
3. חברות מוחזקות: חברות מאוחדות או חברות כלולות.
4. מטבע הפעילות: המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל, בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה תאגיד מפיק ומוציא את עיקר המזומנים.
5. מטבע ההצגה: המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.
6. צדדים קשורים: כמשמעותם בגילוי דעת מספר 29 של לשכת רואי חשבון בישראל, למעט בעלי עניין.
7. בעלי עניין: כמשמעותם בפסקה 1 להגדרה "בעל עניין בתאגיד" בסעיף 1 לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968.
8. בעל שליטה: כמשמעותו בתקנות ניירות ערך - הצגת פעילות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים התשנ"ו - 1996.
9. מדד: מדד המחירים לצרכן בישראל, שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
10. סכום מותאם: סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילוי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי החשבון בישראל.
11. סכום מדווח: סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.
12. דיווח כספי נומינלי: דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.
13. דיווח כספי מותאם: דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילוי הדעת של לשכת רואי החשבון בישראל.

ג. דוחות כספיים בסכומים מדווחים

- א. בחודש אוקטובר 2001 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 12 בדבר "הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים". בהתאם לתקן זה, ובהתאם לתקן חשבונאות מספר 17 שפורסם בחודש דצמבר 2002, הופסקה ההתאמה של הדוחות הכספיים לאינפלציה החל מיום 1 בינואר 2004. עד ליום 31 בדצמבר 2003, המשיך הבנק לערוך דוחות מותאמים בהתאם לגילוי דעת 36 של לשכת רואי חשבון בישראל. הבנק מיישם את הוראות התקן ולפיכך הופסקה, כאמור, ההתאמה החל מיום 1 בינואר 2004, זאת בכפוף להוראות מעבר שנקבעו לעניין זה על ידי המפקח על הבנקים.
- ב. הבנק ערך את דוחותיו הכספיים בעבר על בסיס העלות ההיסטורית המותאמת למדד המחירים לצרכן. הסכומים המותאמים, כאמור, שנכללו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2003 שימשו נקודת מוצא לדיווח הכספי הנומינלי החל מיום 1 בינואר 2004. תוספות שבוצעו במהלך התקופה נכללו בערכים נומינליים.
- לפיכך, הדוחות הכספיים לתאריכים ולתקופות הדיווח שאחרי 31 בדצמבר 2003 מוצגים בסכומים מדווחים בהתאם לתקני חשבונאות של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות והוראות המפקח על הבנקים.
- ג. סכומי הנכסים הלא כספיים אינם מייצגים בהכרח שווי מימוש או שווי כלכלי עדכני, אלא רק את הסכומים המדווחים של אותם נכסים.
- ד. בדוחות הכספיים "עלות" משמעותה עלות בסכום מדווח.

ד. מטבע פעילות ומטבע הצגה

מטבע הפעילות של הבנק הינו שקל חדש. הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בש"ח ומעוגלים למיליון הקרוב.

ה. עקרונות הדיווח

1. מאזנים

- שוויון המאזני של השקעות בחברות מוחזקות נקבע על בסיס הדוחות הכספיים בסכומים מדווחים של חברות אלו.
- פריטים לא כספיים אחרים (בעיקר: בניינים, ציוד והשקעות המוצגות על פי עלות) מוצגים בסכומים מדווחים.
- פריטים כספיים מוצגים במאזן בערכים נומינליים היסטוריים לתאריך המאזן.

2. דוחות רווח והפסד

- חלק הבנק בתוצאות הפעילות של חברות מוחזקות, נקבעו על בסיס הדוחות הכספיים בסכומים מדווחים של חברות אלו.
- הכנסות והוצאות הנובעות מפריטים לא כספיים (כגון: פחת והפחותות, הוצאות והכנסות מראש) או מהפרשות הכלולות במאזן נגזרות מהתנועה בין הסכום המדווח ביתרת פתיחה לבין הסכום המדווח ביתרת סגירה.
- יתר מרכיבי דוח רווח והפסד (כגון: רווח מפעילות מימון, עמלות תפעוליות) מוצגים בערכים נומינליים.

3. דוח על השינויים בהון העצמי

דיבידנד שהוכרז או שולם בפועל בתקופת הדיווח מוצג בערכים נומינליים.

ו. הצמדה ומטבע חוץ

1. עסקאות במטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבע הפעילות לפי שער החליפין, אשר פורסם על ידי בנק ישראל, שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ בתאריך הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף באותו יום. הפרשי שער בגין הסעיפים הכספיים הינם ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות בתחילת התקופה, כשהוא מתואם לריבית האפקטיבית ולתשלומים במשך התקופה לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין בסוף התקופה. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי ההוגן.

2. נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

3. להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

2008	2009	2010	
			מדד המחירים לצרכן:
101.2	105.2	108.0	חודש דצמבר
101.3	105.2	107.6	חודש נובמבר
3.802	3.775	3.549	שער החליפין של הדולר של ארה"ב
5.297	5.442	4.738	שער החליפין של האירו
2008	2009	2010	
			מדד המחירים לצרכן:
3.8%	3.9%	2.7%	חודש דצמבר
4.5%	3.8%	2.3%	חודש נובמבר
			הייסוף (פיחות) של השקל ביחס ל:
(1.1%)	0.7%	6.0%	שער החליפין של הדולר של ארה"ב
(6.3%)	(2.7%)	12.9%	שער החליפין של האירו

ז. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ח. דוח על תזרימי המזומנים

הדוח על תזרימי המזומנים מוצג כשהוא מסווג לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, מפעילות בנכסים, ומפעילות בהתחייבויות ובהון. תזרימי המזומנים מפעילות בנכסים ובהתחייבויות ובהון מוצגים נטו, למעט תנועה בניירות ערך להשקעה ובנכסים לא כספיים. סעיף המזומנים ושווה המזומנים כולל מזומנים, פיקדונות בבנקים, תעודות פיקדון סחירות ופיקדונות בבנקים מרכזיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים.

ט. בסיס האיחוד

1. חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הבנק. השליטה מתקיימת כאשר לבנק קיימת היכולת לקבוע את המדיניות הכספית והתפעולית של הישות בכדי להשיג הטבות ממשאביה ומפעילויותיה. השליטה מתקיימת כאשר הבנק מחזיק, במישרין או בעקיפין, מניות המקנות יותר מ- 50% מזכויות הצבעה בחברת הבת והזכויות למינוי מרבית חברי הדירקטוריון שלה, אלא אם כן קיימות נסיבות המונעות בעליל מהחברה האם יישום השליטה בפועל. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות הכספיים המבוקרים של הבנק ושל ישויות בהן מתקיימת שליטה של הבנק. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הבנק, למעט במקרים בהם הותר אחרת על ידי המפקח על הבנקים.

2. חברות כלולות

חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לבנק השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. השקעה בחברות כלולות מטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. ההשקעה כוללת מוניטין או מוניטין שלילי שחושב במועד הרכישה ומוצגת בניכוי הפסדים מצטברים מירידת ערך. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקו של הבנק בהכנסות ובהוצאות של ישויות מוחזקות, המטופלות לפי שיטת שווי המאזני מהיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית ועד ליום שבו פסקה להתקיים ההשפעה המהותית. המדיניות החשבונאית של חברות כלולות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הבנק, למעט במקרים בהם הכלל החשבונאי שיושם על ידי החברה הכלולה הוא כלל חשבונאי מקובל בישראל, כלל חשבונאי בינלאומי אם החברה הכלולה היא במדינת חוץ או שהותר אחרת על ידי המפקח על הבנקים.

חלקו של הבנק בתוצאותיהן הכספיות של חברות, כאמור, מוצג לאחר הפחתת עודף העלות שנוצר ברכישתן. עודף העלות שיוחס לנכסים ולהתחייבות מופחת לאורך החיים השימושיים של הנכס. מוניטין ומוניטין שלילי מופחתים בקו ישר על פני 10 שנים.

כאשר חלקו של הבנק בהפסדים עולה על ערך הזכויות של הבנק בחברה כלולה, הערך בספרים של אותן זכויות מופחת לאפס והבנק אינו מכיר בהפסדים נוספים, אלא אם ערב הבנק להתחייבויות החברה הכלולה או שיש לו מחויבות אחרת לתמיכה פיננסית בחברה הכלולה.

באשר לירידת ערך השקעות בחברות כלולות - ראה סעיף כ' להלן.

3. עסקאות שבוטלו באיחוד

יתרות הדדיות בבנק והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות הדדיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים. רווחים שטרם מומשו הנובעים מעסקאות עם חברות כלולות, בוטלו כנגד ההשקעה לפי זכויות הקבוצה בהשקעות אלו. הפסדים שטרם מומשו בוטלו באותו אופן לפיו בוטלו רווחים שטרם מומשו, כל עוד ההפסד לא שיקף ראייה לירידת ערך.

י. ניירות ערך

1. ניירות ערך בהם משקיע הבנק מסווגים לשני תיקים כלהלן:

א. ניירות ערך למסחר

ניירות ערך סחירים אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למכורם בתקופה הקרובה, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות ערך למסחר מוצגים לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

ב. ניירות ערך זמינים למכירה

ניירות ערך אשר לא סווגו כאיגרות חוב מוחזקות לפדיון (אגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפידיון) או כניירות ערך למסחר. מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין ואגרות חוב נכללות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין נמדדות במאזן לפי עלות. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר.

2. הכנסות מדיבידנד, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.

3. הכנסות ריבית בגין זכויות מוטב שנרכשו (כגון: מכשירים פיננסיים מגובי נכסים מסוג MBS, CLO, CDO, CMO), וכן זכויות מוטב שהמשיכו להיות מוחזקות על ידי הבנק באיגוח נכסים פיננסיים, למעט זכויות מוטב באיכות אשראי גבוהה (high credit quality), מוכרות לפי שיטת הריבית הפרוספקטיבית, תוך התאמת שיעור הריבית אשר משמש להכרה בהכנסות ריבית לשינויים באומדן תזרימי מזומנים עתידיים. לעניין זה, זכויות מוטב באיכות אשראי גבוהה הן זכויות מוטב שהונפקו בערבות ממשלת ארה"ב או על ידי סוכנויות של ממשלת ארה"ב, וכן ניירות ערך מגובי נכסים שדירוג האשראי הבינלאומי שלהם הינו לפחות AA.

4. השקעותיו של הבנק בקרנות הון סיכון מטופלות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. רווח מהשקעות הון סיכון נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש ההשקעה.

5. עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון".

6. לעניין חישוב שווי הוגן - ראה סעיף יג' להלן.

7. לעניין טיפול בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני - ראה סעיף יד' להלן.

8. עסקות החלפה של ניירות ערך

עסקאות החלפה של אגרות חוב ממשלתיות באגרות חוב ממשלתיות אחרות לפדיון לטווח קצר משנה, נרשמות כרכישת אגרות חוב ממשלתיות במחירי מכרז ומכירת אגרות חוב לפי מחירי שוק.

יא. השאלת ניירות ערך

1. השאלות ניירות ערך מלקוח ללקוח או לבנק, בהן הבנק משמש כמתווך מוצגת על ידי הבנק בסעיף "פקדונות בבנקים", בסעיף "אשראי לציבור" ובסעיף "פקדונות הציבור" כל עוד לא הוחזרו ניירות הערך.

עסקאות המבוצעות כעסקאות אשראי "רגילות" בהן הבנק משאיל ניירות ערך כנגד תיק הביטחונות והשואל אינו מעביר לתאגיד הבנקאי מרווח בטחון (מרגין) המתייחס ספציפית לעסקת השאלת ניירות ערך, מוצגות כאשראי לציבור לפי שווי שוק ומצטרפות לחבות השואל.

2. השאלות ניירות ערך מהאוצר:

הבנק שואל מהאוצר ניירות ערך, לצורך כיסוי מכירה של ניירות ערך בחסר (של הנוסטרו של הבנק או של לקוחות הבנק). שאלת ניירות הערך על ידי הבנק מוצגת בסעיף "ניירות ערך שנשאלו". מכירת ניירות הערך בחסר ע"י הנוסטרו מוצגת בסעיף "התחייבויות אחרות" ומכירת ניירות הערך בחסר ע"י לקוחות מוצגת בסעיף "אשראי לציבור".

לעניין העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות - ראה סעיף יז' להלן.

יב. מכשירים פיננסיים נגזרים לרבות חשבונאות גידור

1. במסגרת פעילות הבנק עבור לקוחות ובמסגרת מדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות שנועדה לנהל באופן מבוקר את החשיפה לסיכונים פיננסיים, מבצע הבנק עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מול לקוחות, בנקים, מסלקת מעו"ף ובנק ישראל. מכשירים אלה כוללים בין השאר: עסקאות עתידיות, חוזים עתידיים, החלפות פיננסיות, אופציות וכד', שעיקרם הגנה מפני חשיפת בסיסי הצמדה, חשיפות מטבע וחשיפות ריבית.

2. הבנק חשוף לסיכונים אשראי, סיכונים נזילות וסיכונים שוק. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים השונים הבנק משתמש במכשירים פיננסיים נגזרים הכוללים בין השאר עסקאות עתידיות, חוזים עתידיים, החלפות פיננסיות, אופציות וכד'. לבנק יש נגזרים המיועדים וכשירים כגידורי שווי הוגן, וכן נגזרים שאינם מיועדים ליחס גידור כשיר.

3. אם נגזר אינו מיועד ליחס גידור כשיר, הנגזר נרשם לפי שווי הוגן ושינויים בשווי הוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.

4. הבנק מחזיק מכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור סיכונים מטבע חוץ וסיכונים ריבית, וכן מבוצעת פעילות בנגזרים. מכשירים נגזרים משובצים מופרדים מהחזקה המארח ומטופלים בנפרד אם: (א) אין קשר ברור והדוק בין המאפיינים הכלכליים והסיכונים של החזקה המארח ושל המכשיר הנגזר המשובץ, לרבות סיכונים אשראי הנובעים מנגזרי אשראי משובצים מסוימים; (ב) מכשיר נפרד בעל אותם תנאים כשל המכשיר הנגזר המשובץ היה עומד בהגדרת נגזר; ו- (ג) המכשיר המשולב אינו נמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד.

5. במועד יצירת הגידור הבנק מתעד באופן פורמאלי את יחסי הגידור בין המכשיר המגדר והפריט המגודר, לרבות מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה של הבנק לביצוע הגידור, וכן האופן בו הבנק יעריך את אפקטיביות יחסי הגידור. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים שלו.

6. הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן. השינוי בשווי הוגן של הנגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, התחייבות או התקשרות איתנה, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי הוגן של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותו לסיכון המגודר.

7. גידור שווי הוגן - שינויים בשווי הוגן של מכשיר פיננסי נגזר שיועד לגידור שווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. הפריט המגודר מוצג אף הוא בשווי הוגן, בהתייחס לסיכונים שגודרו, והשינויים בשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. אם המכשיר המגדר אינו עונה עוד לקריטריונים לגידור חשבונאי, או שהוא פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש, או שהבנק מבטל את הייעוד של גידור מזומנים שווי הוגן, אזי נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור. כאשר התקשרות איתנה מגודרת אינה מקיימת עוד את ההגדרה של התקשרות איתנה, כל נכס או התחייבות שנרשמו בהתאם להכרה של התקשרות איתנה יבוטלו ויוכרו במקביל בדוח רווח והפסד באופן שוטף בהפסד או ברווח.

8. גידור כלכלי - חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ניהול ALM). השינויים בשווי הוגן של נגזרים אלה מוכרים ברווח והפסד עם היווצרותם.

9. נגזרים שאינם משמשים לגידור - שינויים בשווי הוגן של נגזרים שאינם משמשים לגידור נזקפים מיידית לרווח והפסד.

10. נגזרים משובצים - נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החזקה המארח, שינויים בשווי הוגן של נגזרים משובצים שהופרד נזקפים מיידית לרווח והפסד.

במקרים מסוימים (כגון מקרים בהם לבנק אין את היכולת להפריד נגזר משובץ מהחזקה המארח), בהתאם לתקן חשבונאות אמריקאי FAS 155 (ASC 815-15), הטיפול החשבונאי במכשירים פיננסיים משולבים מסוימים, הבנק בוחר לא להפריד את הנגזר המשובץ

ולמדוד את המכשיר הפיננסי המשולב (hybrid instrument) בשלמותו בשווי הוגן, תוך דיווח על שינויים בשווי הוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם. הבחירה כאמור נעשית במועד רכישת המכשיר המשולב או בקורות אירועים מסוימים בהם המכשיר כפוף למדידה מחדש (remeasurement event), כגון: כתוצאה מצירופי עסקים או משינויים מהותיים של מכשירי החוב. בחירת שווי הוגן כאמור הינה בלתי חוזרת.

11. הבנק פועל בתחום המכשירים הפיננסיים הנגזרים, שהצגתם בדוחות הכספיים מושתתת על בסיס השווי ההוגן, להבדיל מהשווי על פי עקרון הצבירה. חישובי השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים, בגין המרכיב המט"ח שלהם, מתבססים על פי הנתונים השוררים בשוקי הכספים הבינלאומיים, ובגין המרכיב של המטבע הישראלי, על שיעורי ריבית לא צמודה וריבית צמודת מדד, להם נקבע אומדן על ידי מחלקת ניהול סיכונים ואשראי של הבנק, בהתחשב במחירי השוק, הנזילות והסחירות הקיימת בשוק המקומי. המרווח בין ריבית המכירה לריבית הקניה, מהווה אף הוא גורם סובייקטיבי המשפיע על חישובי השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. רוב העסקאות ממכשירים פיננסיים נגזרים, הינן עסקאות לטווח קצר, אשר בהן סיכון האשראי לא בא לידי ביטוי. בעסקאות ארוכות טווח מרכיב סיכון האשראי נלקח בחשבון בתמחור. השווי ההוגן של אופציות לסוגיהן השונים מתבסס ברובו הגדול, על מודל Black and Scholes והוא מושפע מהתנודתיות הגלומה בשער החליפין, הריבית והמדדים הרלבנטיים לאופציה שהבנק רכש או כתב. לגבי מכשירים פיננסיים נגזרים מורכבים שאין להם שוק סחיר, נערכים, בדרך כלל, חישובי השווי הוגן במערכות מידע פיננסי מובילות בתחום, המשמשות חדרי עסקות ובנקים בכל העולם (מערכת בלומברג ומערכת Super derivatives). שיעורי הריבית במטבע הישראלי ובמטבע חוץ לטווחי הזמן השונים, כאמור לעיל, מהווים גם את הבסיס על פיו מחושב השווי ההוגן של הסעיפים המאזניים, כמפורט בבאור 17 ב' לדוחות הכספיים. שיעורי ריבית אלו משמשים גם לחישוב השווי ההוגן של נכסים והתחייבויות שגודרו כנגד מכשירים פיננסיים נגזרים, אם הם עמדו בקריטריונים של גידור, כנדרש על פי הכללים החשבונאיים והנחיות המפקח על הבנקים בנדון.

יג. קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן הינו הסכום שבו היה אפשר לרכוש או למכור נכס (ליטול או לפרוע התחייבות) בעסקה שוטפת בין צדדים הפועלים בהתאם לצרונם (willing parties), כלומר בעסקה שאינה מכירה כפויה או מכירה במהלך פירוק. הבנק קובע את השווי ההוגן כמפורט להלן:

1. ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשווקים פעילים. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק. אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר. אומדן השווי ההוגן מתחשב במחירים של נכסים דומים או התחייבויות דומות ובתוצאות של שיטות הערכה שונות בהתאם למפורט בסעיף (4) להלן.

2. מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק, וכאשר קיימים מספר שווקים פעילים בהם נסחר המכשיר ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכדומה) בהתאם למפורט בסעיף (4) להלן.

3. מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: פיקדונות הציבור ופיקדונות בבנקים, אשראי לציבור ואשראי לממשלה, אגרות חוב, כתבי התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכין בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

4. קביעת שווי הוגן בשווקים לא פעילים

הבנק מיישם את הבהרה (ASC 820) FSP FAS 157-3, קביעת שווי הוגן של נכס פיננסי בשוק לא פעיל. בהתאם לכך, בקביעת שווי הוגן של ניירות ערך ומכשירים פיננסיים נוספים הנסחרים בשוק לא פעיל, לעתים נעשה שימוש משמעותי בשיקול דעת, לרבות בחינה האם עסקאות בוצעו בתנאי לחץ וכפיה. באותם מקרים בהם אין ציטוט זמין של מחירים בשוק פעיל, השווי ההוגן נקבע לפי מודלים מקובלים לתמחור. שיטות ההערכה כוללות שימוש בפרמטרים שונים, כגון עקומי ריבית ושערי מטבעות ומתחשבות בהנחות אודות גורמים שונים.

5. להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות ששמשו לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 17 ב' בדבר יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

י. ירידת ערך מכשירים פיננסיים

1. ניירות ערך

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (לגבי איגרות חוב - העלות המופחתת). זאת, אלא אם ביד הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיח ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.
- בנוסף, הבחינה בדבר קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:
- שיעור ההפסד ביחס לעלות נייר הערך (לגבי איגרות חוב - לעלות המופחתת);
- משך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו;
- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;
- במקרה של איגרות חוב - שיעור התשואה לפדיון;
- במקרה של מניות - הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.

כמו כן, הבנק מכיר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין זכויות מוטב שנרכשו ובגין זכויות מוטב שהמשיכו להיות מוחזקות על ידי הבנק באיגוז נכסים פיננסיים, כאשר מידע עדכני או אירועים אחרים מצביעים על שינוי לרעה צפוי (probable) בתחזית תזרימי המזומנים הנובעים מהמכשיר הפיננסי.

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה שנזקף בעבר לסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואין נזקפות לרווח והפסד (בסיס העלות החדש).

2. מדיניות ההפרשה לחובות מסופקים

ההפרשה לחובות מסופקים נקבעת באופן ספציפי, ובנוסף נכללות הפרשה כללית והפרשה נוספת, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.

ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים נערכת בהתבסס על הערכה זהירה של ההנהלה לגבי הפסדים הגלומים בתיק האשראי, לרבות חביות בסעיפים חוץ מאזניים. בהערכתה האמורה מביאה ההנהלה בחשבון, בין יתר שיקוליה, את מידת הסיכונים הקשורים באיתנותם הפיננסית של הלואים, על סמך המידע שבדידה לגבי מצבם הכספי, פעילותם העסקית, עמידתם בהתחייבויותיהם והערכת שווי הביטחונות שנתקבלו מהם. הכנסות ריבית בגין חוב שנקבע כמסופק אינן נרשמות מתחילת הרבעון בו נקבע החוב כמסופק. עם גביית הריבית נרשמות הכנסות הריבית בסעיף הכנסות מימון אחרות.

ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים מבוססת על איכות תיק חביות הלקוחות, לפי מאפייני סיכון כפי שהוגדרו בהוראות המפקח על הבנקים. בגין כל אחד ואחד ממאפייני סיכון אלה נקבעו שיעורי הפרשה שונים. ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים מחושבת על פי השיעורים שנקבעו למאפיינים השונים. ההפרשה הכללית הינה בערכים מותאמים לתום שנת 2004, בסכום שהיווה 1% מסך החביות שהיו באחריות הבנק וחברות מוחזקות בנקאיות ליום 31 בדצמבר 1991. השיעור המצטבר של ההפרשה הנוספת והכללית לחובות מסופקים מסך סיכון האשראי הכולל לציבור ליום 31 בדצמבר 2010 הינו 0.2% בדומה ליום 31 בדצמבר 2009.

מחיקת חובות אבודים נעשית כאשר הבנק הגיע למסקנה כי החוב אינו ניתן לגביה, בעקבות הליכים משפטיים שנקטו או כתוצאה מהסכמים והסדרים שנעשו, רובם במקרים בהם לא ננקטו הליכים משפטיים, והחובות אינם בני גביה או מסיבות אחרות שבגללן החובות אינם ניתנים לגביה.

טו. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

1. הכנסות והוצאות מימון נכללות על בסיס צבירה, למעט המפורט להלן: ריבית שנצברה על חובות בעייתיים, ששווה כחובות שאינם נושאים הכנסה, אשר מוכרת בדוח רווח והפסד על בסיס הגביה בפועל ועמלות הקצאה למסגרות אשראי, וכן עמלות מעסקי מימון (כגון: עמלות בגין קיבולים, ערבויות ואשראי תעודות) המוכרות ברווח והפסד באופן יחסי לתקופות העסקאות.
2. עמלות תפעוליות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי, הפרשי המרה וסחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן.
3. הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.
4. ניירות ערך - ראה סעיף י' לעיל.
5. מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף יב' לעיל.
6. בתקופות עוקבות לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, הכנסות ריבית מהשקעות במכשירי חוב יוכרו באופן הבא: צבירת ההכנסה בתקופת דיווח מבוצעת בהתבסס על עודף תזרימי מזומנים הצפויים של מכשיר החוב (סכום הבסיס של מכשיר החוב במועד ירידת הערך בעלת אופי אחר מזמני הינו שוויו ההוגן). במקרים נדירים בהם לבנק לא קיים אומדן סביר לגבי סכומים ועיתוי של תזרימי המזומנים הצפויים להגבות ממכשיר החוב, הבנק מכיר בהכנסות לפי שיטת השבת העלות או מכיר בהכנסה על בסיס מזומן.

טז. קיזוז מכשירים פיננסיים

1. הבנק מקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ומציג במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:
 - בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
 - קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית.
2. הבנק מקזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ומציג במאזן סכום נטו בהתקיים שני התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות לקיזוז.
3. הבנק מקזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי מהאשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

יז. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי 140 (ASC 860-10) (FAS 140), כללי חשבונאות להעברות ושירות של נכסים פיננסיים, ולסילוק של התחייבויות, כפי שתוקן על ידי FAS 166, העברות ושירות של נכסים מסויימים (ASC 860-10). לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות.

בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל (או, אם המקבלת היא ישות שכל יעודה הינו לעסוק באיגוח או בפעילות מימון מגובה נכסים ואשר אותה ישות מנועה מלשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים שקיבלה, כל צד שלישי שמחזיק בזכויות מוטב) יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל (או צד שלישי אשר מחזיק בזכויות המוטב) מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתייחסים לנכסים המועברים האלה.

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונאליות ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי מזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (subordinated) ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות); ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את

הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק.

לאור זאת, ניירות ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת או שנרכשו בתנאי מכירה חוזרת, ניירות ערך שנשאלו או שהושאלו, וכן מכשירים פיננסיים אחרים שהועברו או שהתקבלו על ידי הבנק, בהם הבנק לא איבד שליטה על הנכס המועבר או לא רכש שליטה בנכס שהתקבל, מטופלים כחוב מובטח.

בנוסף לכך, על פי הנחיות של המפקח על הבנקים, ניירות ערך מסוימים שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת לבנק ישראל מטופלים כחוב מובטח. מכשירים פיננסיים שהועברו בעסקאות כאמור, נמדדים לפי אותם עקרונות מדידה שיושמו לפני העברתם. כלומר, ניירות הערך כאמור לא נגרעים מהמאזן, וכנגדם מוצג הפיקדון שלהבטחת השבתו שועבדו אותם ניירות ערך בסעיף "ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר". ניירות ערך שהתקבלו בעסקאות כאמור, נרשמים לפי סכום המזומן שהתקבל על ידי הבנק במסגרת הסעיף "ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר". הבנק עוקב אחר שווי הוגן של ניירות ערך שנשאלו והושאלו וכן של ניירות ערך שהועברו בהסכמי רכישה ומכירה חוזרת על בסיס יומי ודרישת ביטחונות מבוצעת במקרים המתאימים. ריבית שהתקבלה או ששולמה בגין ניירות ערך כאמור מדווחת כהכנסות או כהוצאות מימון, בהתאמה.

כמו כן, עסקאות כגון: עסקאות סינדיקציה (syndication) ועסקאות השתתפויות באשראי (loan participation) נבחנות האם חלקי המימון שסופקו על ידי נותני אשראי אחרים עומדים בהגדרה של זכות משתתפת.

הבנק גורע התחייבות אם ורק אם ההתחייבות סולקה, כלומר אם התקיים אחד מהתנאים הבאים: (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבותו בגין ההתחייבות; או (ב) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות.

יח. בניינים וציוד

1. הכרה ומדידה

פריט רכוש קבוע נמדדים לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים לירידת ערך. כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים, יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים של הרכוש הקבוע. עלויות תחזוקה שוטפות של פריט רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. רווח או הפסד מגרעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגרעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו בסעיף "רווח מפעולות בלתי רגילות, לאחר מס בדוח רווח והפסד.

2. עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט, אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בחלק שהוחלף יזרמו אל הבנק ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות של פריט רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

3. פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של סכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של הנכס. פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריט הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת כספים ומותאמים בעת הצורך.

4. עלויות תוכנה מוצגות במאזן בסעיף "נכסים אחרים". לגבי הטיפול החשבונאי בעלויות תוכנה - ראה סעיף יט להלן.

יט. נכסים בלתי מוחשיים

1. מוניטין - מוניטין שנוצר כתוצאה מרכישת חברות בנות (לרבות רכישת מיעוט) נכלל בסעיף נכסים אחרים. לפירוט לגבי הכרה לראשונה במוניטין - ראה סעיף ט' לעיל.

2. מדידה עוקבת - מוניטין נמדד לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. מוניטין בגין השקעות, המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נכלל בערך בספרים של ההשקעה. הפסד מירידת ערך בגין השקעות כאמור אינו מיוחס לאף נכס, לרבות מוניטין, המהווה חלק מהערך בספרים של ההשקעה.

3. עלויות תוכנה - תוכנה אשר נרכשה על ידי הבנק נמדדת לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.

4. עלויות עוקבות - עלויות עוקבות בגין תוכנה מוכרות כנכס אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בגינו הן הוצאו. יתר העלויות נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

5. פחת - פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של התוכנה, החל מהתקופה בה התוכנה מוכנה לשימוש.

כ. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הבנק, למעט נכסי מיסים נדחים ולרבות נכסים כספיים שהם השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של סכום בר ההשבה של הנכס. בתקופות עוקבות למועד ההכרה לראשונה, מבצע הבנק, אחת לשנה בתאריך קבוע עבור כל נכס, הערכה של סכום בר ההשבה של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר או שאינם זמינים לשימוש או באופן תכוף יותר, אם קיימים סימנים לירידת ערך.

הסכום בר ההשבה של נכס הינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו (שווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה). בקביעת שווי השימוש, מהווה הבנק את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפני מסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס. למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצות הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים"). למטרת בחינת ירידת ערך של מוניטין, יחידות מניבות מזומנים אליהן הוקצה מוניטין יקובצו כך שהרמה בה תיבחן ירידת הערך תשקף את הרמה הנמוכה ביותר בה המוניטין נתון למעקב למטרת דיווח פנימי אך לא תהיה גדולה ממגזר פעילות. מוניטין שנרכש במסגרת צירוף עסקים מוקצה ליחידות מניבות מזומנים אשר צפויות להניב הטבות מהסינרגיה של הצירוף. נכסי מטה הבנק אינם מפיקים תזרימי מזומנים נפרדים. במידה וקיימים סממנים לכך שחלה ירידת ערך בנכס השייך למטה הבנק, נקבע סכום בר השבה של קבוצת היחידות מניבות המזומנים שאותן משרת המטה.

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים אליה הנכס משתייך עולה על הסכום בר ההשבה, ונזקפים לרווח והפסד. הפסדים מירידת ערך שהוכרו לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי.

הפסד מירידת ערך מוניטין אינו מבוטל. באשר לנכסים אחרים, הפסדים מירידת ערך שהוכרו בתקופות קודמות נבדקים מחדש בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים לכך שההפסדים קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

מוניטין המהווה חלק מחשבון השקעה בחברה כלולה אינו מוכר בנפרד, ולכן אינו נבחן בנפרד בבחינת ירידת ערך. ירידת הערך נבחנת ביחס להשקעה בכללותה, וזאת כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית המצביעה על ירידת ערך.

כא. זכויות עובדים

בגין כל ההתחייבויות של יחסי עובד מעביד קיימות עתודות מתאימות על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה. התחייבויות לפיצויי פרישה ופנסיה מכוסות בעיקרן על ידי יעודות אשר מופקדות בקופות גמל לקצבה ולפיצויים. בגין סכומי התחייבות אשר אינם מכוסים כאמור, נכללה הפרשה בדוחות הכספיים - ראה ביאור 13.

כב. התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים. מתכונת הגילוי הינה על פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד הבנק מסווגות לשלוש קבוצות:

1. סיכון צפוי (Probable) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
2. סיכון אפשרי (Reasonably Possible) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין- 20% ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים, אלא רק ניתן גילוי.
3. סיכון קלוש (Remote) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מתחת ל- 20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי.

תביעה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

במקרים נדירים הבנק קבע, שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית ולכן לא בוצעה הפרשה. בביאור 17 בדבר התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות נכלל גילוי כמותי לסך החשיפות אשר סבירות התממשותן אינה קלושה שלא בוצעה בגין הפרשה, ואשר סכום כל אחת מהן (או צירוף מספר תביעות בנושאים דומים), על פי כתב התביעה, עולה על סכום המהווה שיעור של כ- 10% מהון הבנק. בנוסף, בביאור כאמור נכללו פרטים בדבר התחייבויות תלויות שהסתברות התממשותן קלושה, אך התממשות התחייבויות האמורות או ההפסד המרבי עלולים להעמיד בספק את המשך פעולות התאגיד במתכונת הקיימת.

כג. מסים על ההכנסה

הוצאת מסים על הכנסה כוללת מסים שוטפים ונדחים. מיסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד, אלא אם המס נובע מעסקה או אירוע אשר מוכרים ישירות בהון העצמי. במקרים אלו הוצאת המיסים על הכנסה נזקפת להון העצמי. המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוק שנחקק או נחקק למעשה לתאריך המאזן, והכולל שינויים בחבות המס המתייחסים לשנים קודמות.

ההפרשה למסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורת והוצאות נלוות".

הבנק מכיר במסים נדחים בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. אולם הבנק אינו מכיר במסים נדחים לגבי ההפרשים הזמניים הנובעים מהשקעה בחברות בנות ובחברות כלולות, במידה ואין זה צפוי שהם יתהפכו בעתיד הנראה לעין. המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך המאזן. הבנק מקזז נכסי והתחייבות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס בגין אותה חברה נישומה, או בחברות שונות בקבוצה, אשר כוונתן לסלק נכסי והתחייבות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים מיושבים בו זמנית.

נכס מס נדחה בגין הפסדים מועברים ובגין זכות מועברת לקיזוז מס מוכר בספרים במקרים שמימוש המס האמור בעתיד הנראה לעין אינו מוטל בספק. נכס מס נדחה בגין הפרשים זמניים יוכר כאשר קרוב לוודאי (probable) שיווצר לגביהם חיסכון במס בעת ההיפוך. יצירה של נכסי מיסים נדחים נטו לא תעלה על המיסים השוטפים בתקופת החשבון, אלא במקרים מיוחדים, בהם מימוש המס בעתיד הנראה לעין אינו מוטל בספק.

הבנק עשוי להתחייב בתוספת מס במקרה של חלוקת דיבידנדים בגין חברות מוחזקות. תוספת מס זו לא נכללה בדוחות הכספיים, לאור מדיניות החברות המוחזקות שלא לגרום לחלוקת דיבידנד הכרוכה בתוספת מס לבנק, בעתיד הנראה לעין. במקרים בהם צפויה חברה מוחזקת לחלק דיבידנד מרווחים הכרוכים בתוספת מס לבנק, יוצר הבנק עתודה למס בגין תוספת המס שהוא עשוי להתחייב בה.

מס נדחה בגין עסקאות בינחברתיות בדוח המאוחד נרשם לפי שיעור המס החל על החברה הרוכשת.

כד. רווח למניה

הבנק מציג נתוני רווח למניה בסיסי לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה.

כה. דיווח על מגזרי פעילות

מגזר פעילות הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות, תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר ע"י ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. למידע נוסף ראה באור 28 (ב).

כו. עסקאות עם בעלי שליטה

1. נטילת התחייבות שיפוי או ויתור - סכום ההתחייבות, השיפוי או הוויתור נזקף לקרן הון.

2. הלוואה וכתב התחייבות נדחה

מתן הלוואה או הנפקת כתב התחייבות נדחה, שנעשו בין הבנק לבין בעל השליטה, לתקופה מוגדרת ושלא בתנאי שוק מוצגים בדוחות הכספיים לפי הערך הנוכחי של ההחזרים הצפויים המחושב לפי שיעור הריבית האפקטיבית ביום קבלת הלוואה או הנפקת כתב ההתחייבות הנדחה, אם במועד ההתקשרות היווה ההפרש בין הערך הנוכחי של החזרים הצפויים לבין הסכום הנקוב בכתב ההתחייבות הנדחה חמישה אחוזים או יותר. ההפרש בין סכום הלוואה או הסכום הנקוב בכתב ההתחייבות הנדחה לבין הערך הנוכחי של החזרים הצפויים, המחושב לפי שיעור הריבית האפקטיבי האמור, נזקף לקרן הון.

מתן הלוואה או הנפקת כתב התחייבות נדחה, שנעשו בין הבנק לבין בעל השליטה, שלא נקבע להם מועד פירעון ובמועד ההתקשרות היווה ההפרש בין הערך הנוכחי של החזרים הצפויים לבין הסכום הנקוב בכתב ההתחייבות הנדחה חמישה אחוזים או יותר, מוצגים בדוחות הכספיים כהלוואה או ככתב התחייבות נדחה לתקופה של שנה המתחדשים מדי שנה. ההפרש בין סכום הלוואה או הסכום הנקוב בכתב ההתחייבות הנדחה לבין הערך הנוכחי של החזרים הצפויים, המחושב לפי שיעור הריבית האפקטיבי האמור, נזקף לקרן הון. כאשר אין בכוונת נותן הלוואה או מנפיק כתב ההתחייבות הנדחה לדרוש את פירעונם וכן אין בכוונת הלווה לפרוע את הלוואה או כתב ההתחייבות הנדחה בפירעון מוקדם, בכל תקופת דיווח, זוקף הבנק לקרן הון את ההפרש שבין הוצאות המימון על הלוואה או כתב ההתחייבות הנדחה, המחושבות לפי שיעור עליית המדד התיאום בתקופת הדיווח, לבין הוצאות אלה כשהן מחושבות לפי שיעור הריבית על פי תנאי הלוואה או כתב ההתחייבות הנדחה.

3. העברת נכס

ההפרשים בין התמורה שנתקבלה ממכירת נכסים לבעל השליטה לבין ערכם הפנקסי של הנכסים בספרי הבנק, נזקף לקרן הון של הבנק. נכסים שנרכשו מבעל השליטה נרשמים בדוחות הכספיים לפי ערכם הפנקסי בספרי בעל השליטה במועד העברתם לבנק, וההפרש לעומת הסכום ששולם עבורם בניכוי המס המתייחס, נזקף להון העצמי.

כז. הצגת התחייבות הבנק למסלקת מעו"ף

בשל התחייבות הבנק למסלקת מעו"ף באשר לקרן הסיכונים הכללית ועסקאות המעו"ף שהבנק חייב בהן עבור לקוחותיו, הופקדו בחשבונות נפרדים ניירות ערך על שם המסלקה.

במסגרת סעיף ניירות הערך במאזן, מוצגות יתרות המהוות בטוחות כנגד כל סכום שהבנק יהיה חייב למסלקת מעו"ף, כאמור.

ראה באור 17 (ג) (2), (3), 17 (ד) (1) - 17 (ו).

כח. פקדונות מובנים

הבנק משווק פקדונות מובנים ללקוחותיו. פקדונות אלו כוללים אופציות משולבות על ריביות, בסיסים ומדדים שונים. האופציות המשולבות בפקדונות, נמדדו על בסיס כללי המדידה של מכשירים פיננסיים נגזרים, בשונה מהפקדונות המוצגים על פי שווי צבירה. הפקדונות, כולל האופציות המשולבות בהם, מוצגים בסעיף פקדונות הציבור.

כט. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני חקיקה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

1. שינוי בארגון התקינה החשבונאית

ב- 1 ביולי 2009, המוסד האמריקאי לתקינה בחשבונאות (FASB) ביצע שינוי בארגון התקינה החשבונאית. השינוי נקבע במסגרת תקן חשבונאות אמריקאי מספר 168 (FAS168), בנושא "הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים" כיום ASC 105-10, כללי חשבונאות מקובלים) שפורסם על ידי ה-FASB. התקן קבע את ה-FASB Accounting Standards Codification (ASC) כמקור בלעדי של כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב, אשר יחולו על תאגידים מדווחים שאינם גופים ממשלתיים (nongovernmental US GAAP), למעט ההנחיות של רשות ניירות ערך בארה"ב (SEC). לפיכך, כל הכללים שלא אומצו, כאמור לעיל, וכן הכללים שמקורם לא בהנחיות של רשות ניירות ערך בארה"ב (SEC) לא נכללו בקודיפיקציה והפכו לכללים לא מחייבים. בעקבות הקודיפיקציה, המוסד האמריקאי לתקינה בחשבונאות לא יפרסם עוד בצורה של תקנים (SFAS), ניירות עמדה (FASB Staff Positions) או הבהרות והנחיות לנושאים ספציפיים (EITF Abstracts), אלא יפרסם את "עדכוני התקינה החשבונאית" (ASU - Accounting Standards Updates), אשר יעדכנו את הקודיפיקציה.

החל מיום 1 בינואר 2010, בהתאם לעדכון לסעיף ההגדרות שנקבע בחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא "מדידות שווי הוגן, חלופת שווי הוגן, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים", אשר פורסם ביום 31 בדצמבר 2009, אימץ הבנק את ההיררכיה החדשה שנקבעה בתקן חשבונאות אמריקאי מספר 168 (ASC 105-10) בנוסף לכך, בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה בתקן אמריקאי מספר 168, כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב וגם תחייב את התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בנושאים של יישום כללי חשבונאות אמריקאיים שאומצו או אשר יאומצו בעתיד במסגרת הוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. ליישום הקודיפיקציה לא היתה השפעה על כללי החשבונאות שחלים על הבנקים, אלא רק לאופן בו הבנקים יתייחסו לכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב, בעיקר כללי דיווח ומדיניות חשבונאית בדוחות כספיים ביניים ובדוחות כספיים שנתיים לתקופות המתחילות ב- 1 בינואר 2010 ואילך.

2. FAS 166 - טיפול חשבונאי בהעברות נכסים פיננסיים ו-FAS 167 תיקונים להבהרה (FIN 46 R)

בחודש יוני 2009 פרסם ה-FASB את תקן חשבונאות אמריקאי FAS 166 (ASC 860-10), העברות ושירות של נכסים פיננסיים (תיקון לתקן חשבונאות אמריקאי FAS 140 (ASC 860-10)). FAS 166 מבטל את עקרון הישות הכשירה למטרה מיוחדת (QSPE), קובע תנאים מחמירים יותר לטיפול חשבונאי כמכירה בהעברת חלק של נכסים פיננסיים, כולל הבהרות לתנאים לגרעת נכסים פיננסיים, מתקן כללי מדידה בהכרה לראשונה של זכויות שנשמרו (retained interests) וכן מבטל כללי סיווג מחדש של איגוח משכנתאות בערבות (Guaranteed Mortgage Securitization).

במקביל, פרסם ה-FASB את תקן חשבונאות אמריקאי FAS 167 (ASC 810-10) תיקונים לפרשנות 46 מתוקנת (FIN 46 R) איחוד ישויות בעלות זכויות משתנות (ASC 810-10), המתקן כללים שנקבעו ב-FIN 46 R (ASC 810-10) בקשר לאיחוד ישויות בעלות זכויות משתנות. FAS 167 מחייב לבחון, במועד יישום התקן לראשונה ביום 1 בינואר 2010, את חובת האיחוד לגבי כל הישויות שקודם לכן הוגדרו כישויות כשירות למטרה מיוחדת (QSPE) וכן את היישויות בעלות זכויות משתנות (VIEs) אחרות בהן מעורב הבנק, מעדכן את הקריטריונים לזיהוי ישויות בעלות זכויות משתנות (VIEs), משנה את הגישה לקביעת זהות הנהנה העיקרי (מהגישה המתבססת על מבחנים כמותיים לבחינה איכותית של זיהוי שליטה בזכויות פיננסיות) וכן, מחייב את התאגידים המדווחים לבצע בחינה מחדש של חובת איחוד ה-VIEs בתדירות גבוהה יותר.

בנוסף, FAS 166 וכן FAS 167 קובעים דרישות גילוי חדשות, אשר נדרש לכלול בדוחות הכספיים השנתיים וכן בדוחות כספיים ביניים.

בהתאם לחוזר פיקוח על הבנקים מיום 6 בספטמבר 2009, הבנק מיישם את הכללים שנקבעו ב-FAS 166 ו-FAS 167, לרבות דרישות הגילוי שנקבעו בהם מיום 1 בינואר 2010 ואילך בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקנים אלו.

ככלל, בהתאם להוראות מעבר אלה נדרש:

- ליישם את דרישות ההכרה והמדידה בתקן לגבי העברות של נכסים פיננסיים שיבוצעו ביום 1 בינואר 2010 ואילך.
- לבחון ביום 1 בינואר 2010 ואילך האם נדרש לאחד, בהתאם ל-FAS 167, ישויות שהוגדרו לפי הכללים הישנים כישויות כשירות למטרה מיוחדת (QSPE).

ההשפעה מיישום לראשונה של FAS 166 ו-FAS 167 אינה מהותית.

3. בחודש מרץ 2010, פרסם ה-FASB עדכון תקינה חשבונית 2010-11 ASU, החרגה מתחולת תקן חשבוניות אמריקאי FAS 133 (ASC 815-15) לגבי נגזרי אשראי משובצים, הכולל הנחיות לגבי אופן הקביעה האם מאפיינים של נגזרי אשראי משובצים במכשירים פיננסיים מחייבים טיפול חשבוני של הפרדת הנגזר המשובץ. עדכון זה נועד להבהיר כי רק ריכוז של סיכון אשראי בצורה של נחיתות של זכויות על פי מכשיר פיננסי אחד ביחס לאחר לא ייחשבו כנגזר משובץ. כמו כן, העדכון מספק הנחיות בנוגע להערכה האם נגזר האשראי המשובץ מקיים קריטריון "קשור באופן ברור והדוק" (clearly and closely related). לאור ההבהרות שנקבעו בעדכון, המצבים הבאים, בין היתר, לא ייחשבו ככשירים להחרגה מתחולת FAS 133 (ASC 815-15) וידרשו טיפול חשבוני נפרד בהתאם לתקן או טיפול בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבוניות אמריקאי FAS 155 (ASC 815-10):

נגזר אשראי משובץ אשר חושף את המחזיק ברצועה (tranche) לתשלומים עתידיים אפשריים לא ייחשב כקשור באופן ברור והדוק לחוזה המארח;

אם במבנה איגוח סיכון אשראי חדש התווסף לזכויות מוטב באמצעות CDS שנכתב, אזי נגזר האשראי המשובץ, לרבות מאפיין הנחיות של הרצועה, ייחשב כלא קשור באופן ברור והדוק לחוזה המארח. החל מיום 1 ביולי 2010 הבנק מיישם הנחיות אלו. ההשפעה על הדוחות הכספיים לא הייתה מהותית.

ל. תקני חשבוניות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(א) תקן חשבוניות מספר 23 - הטיפול החשבוני בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה

בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבוניות את תקן חשבוניות 23, הטיפול החשבוני בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה (להלן-התקן). התקן מחליף את תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים), התשנ"ו-1996, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. התקן קובע כי נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין הישות לבין בעל השליטה בה ימדדו במועד העסקה לפי שווי הוגן וההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה שנזקקה בעסקה ייזקק להון העצמי. הפרש בחובה מהווה במהותו דיבידנד ולכן מקטין את יתרת העודפים. הפרש בזכות מהווה במהותו השקעת בעלים ולכן יוצג בסעיף נפרד בהון העצמי שייקרא "קרן הון מעסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה".

התקן דן בשלוש סוגיות הנוגעות לעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה, כדלקמן: (1) העברת נכס לישות מבעל השליטה, או לחילופין, העברת נכס מהישות לבעל השליטה; (2) נטילת התחייבות של הישות כלפי צד שלישי, במלואה או חלקה, על ידי בעל השליטה, שיפוי הישות על ידי בעל השליטה בה בגין הוצאה, וויתור בעל השליטה לישות על חוב שמגיע לו מהישות, במלואו או בחלקו; ו-(3) הלוואות שניתנו לבעל השליטה או הלוואות שהתקבלו מבעל השליטה. כמו כן, קובע התקן את הגילוי שיש לתת בדוחות הכספיים בנוגע לעסקאות בין הישות לבין בעל השליטה בה במהלך התקופה.

ביום 4 במאי 2008 הופץ מכתב על ידי המפקח על הבנקים בו צוין כי נערכת בחינה מחודשת של הכללים שיחולו על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לגבי הטיפול בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה. על פי המכתב, כוונת הפיקוח על הבנקים לקבוע כי על עסקאות בין תאגיד בנקאי וחברות כרטיסי אשראי לבין בעל שליטה בהם ועל עסקאות בין תאגיד בנקאי לבין חברה בשליטתו יחולו הכללים הבאים:

- תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים;
- בהיעדר התייחסות ספציפית בתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, יישמו כללי החשבוניות המקובלים בארה"ב החלים על תאגידים בנקאיים בארה"ב, בתנאי שהם לא סותרים את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים;
- בהיעדר התייחסות בכללי החשבוניות המקובלים בארה"ב, יש ליישם את החלקים בתקן 23, בתנאי שאינם סותרים את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים וגם את הכללים המקובלים בארה"ב, כאמור לעיל.

למועד פרסום הדוחות, טרם פורסמה הוראה סופית של המפקח על הבנקים בנוגע לאימוץ כללים ספציפיים בנושא ובנוגע לאופן יישומם לראשונה.

(ב) אימוץ FAS 157 בנושא מדידות שווי הוגן - FAS 159 בנושא חלופת השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות

FAS 157 - מדידת שווי הוגן (Fair Value Measurements and Disclosures) כיום (ASC 820-10)

בחודש ספטמבר 2006 פרסם ה-FASB את FAS 157 (ASC 820-10) המגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות. נתונים נצפים (observable inputs) מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים (unobservable inputs) משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.
- נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים, מחירים מצוטטים לנכסים או התחייבויות זהים בשווקים שאינם פעילים, מחירים הנגזרים ממודלים להערכה, אשר כל הנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה, אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם לא נצפים.

כמו כן, FAS 157 מרחיב את דרישות הגילוי למדידות שווי הוגן. יישום הכללים שנקבעו ב-FAS 157 (ASC 820-10) יחייב הפסקת השימוש בפקטור גודל ההחזקה (blockage factor) בחישוב השווי ההוגן וכן יחליף את ההנחיות של EITF 02-3, סוגיות בטיפול החשבונאי בחוזים נגזרים המוחזקים לצורך מסחר וחוזים בסחר באנרגיה ופעילויות ניהול סיכונים, האוסרות את ההכרה ברווחים של היום הראשון (day one profits) והמחייבות לקבוע את השווי ההוגן של מכשירים נגזרים, שאינם נסחרים בשוק פעיל לפי מחיר העסקה. בנוסף, התקן דורש מהתאגיד הבנקאי לשקף את הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות נגזרים, אשר הונפק על ידו ונמדד לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע יכלול את סיכון האשראי של התאגיד הבנקאי, אך לא יהיה מוגבל לסיכון זה בלבד.

FAS 157 (ASC 820-10) יחול מיום 1 בינואר 2011 ואילך ויאומץ לראשונה במתכונת מוגבלת של יישום למפרע. לאור זאת, התקן ייושם מכאן ולהבא, למעט מכשירים פיננסיים אשר נמדדו לפני יישומו לראשונה של FAS 157, באופן המפורט להלן:

1. פוזיציות במכשירים פיננסיים הנסחרים בשוק פעיל שנמדדו בשווי הוגן תוך שימוש בפקטור גודל ההחזקה (blockage factor).
2. מכשירים פיננסיים שנמדדים בשווי הוגן במועד ההכרה לראשונה על פי חלק א' 1 להוראות הדיווח לציבור, תוך שימוש במחיר העסקה בהתאם להנחיות בהערת שוליים 3 של EITF 02-3 (ASC 815-10).
3. מכשירים פיננסיים מעורבים הנמדדים בשווי הוגן במועד ההכרה לראשונה, תוך שימוש במחיר העסקה בהתאם לחלק א' 1 להוראות הדיווח לציבור.

במועד היישום לראשונה, ההפרש בין היתרות המאזניות של המכשירים הפיננסיים הנ"ל לבין ערכי השווי ההוגן של אותם מכשירים יוכר כהשפעה מצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים ליום 1 בינואר 2011, אשר תוצג בנפרד. דרישות הגילוי החדשות, לרבות הגילוי הנדרש בדוחות שנתיים בלבד, ייושמו ברבעון הראשון של שנת 2011 ללא חובת יישום של דרישות הגילוי הנ"ל על דוחות כספיים לתקופות שהוצגו לפני יישום התקן לראשונה, בנוסף, בהתאם להוראות המעבר לשנת 2011, נקבעו הנחיות ספציפיות בנוגע לנתונים שישמשו בחישוב השווי ההוגן של מכשירים נגזרים. כמו כן, נקבע כי בדוחות כספיים רבעוניים ושנתיים בשנת 2011, תאגיד בנקאי אינו נדרש להשתמש במודלים מורכבים הכוללים תרחישים שונים של חשיפה פוטנציאלית כדי למדוד את רכיב סיכון האשראי שנכלל בשווי ההוגן של מכשירים נגזרים. בהתאם להוראות המעבר הנ"ל ובהתאם להנחיות של המפקח על הבנקים, הבנק יישם את הכללים שנקבעו ב-FAS 157 בהתאמות מסוימות בנוגע לאופן החישוב של מרכיב סיכון האשראי בשווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

לאור האמור לעיל, הבנק בוחן את השלכות אימוץ התקן על הדוחות הכספיים ובשלב זה אין באפשרותו לאמוד את ההשפעה הצפויה מיישום לראשונה של התקן.

(ג) דרישות גילוי חדשות בקשר למדידת שווי הוגן ASU 2010-06

בינואר 2010, ה-FASB פרסם עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-06 בנושא שיפור גילוי לגבי מדידת שווי הוגן. העדכון דורש גילוי לסכומים משמעותיים של מעברים ממדידת שווי הוגן לפי רמה 2 למדידה לפי רמה 1 ולהיפך וכן הכללת הסברים למעברים אלו. בנוסף, נדרש גילוי לגבי סכומים ברוטו של השינויים במדידת שווי הוגן לפי רמה 3 אשר נובעים מפעולות רכישה, מכירה, הנפקה ופירעון. דרישות הגילוי, כאמור, יחולו על דוחות כספיים רבעוניים ושנתיים של תאגידים בנקאיים לתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר, 2011 ואילך. הבנק נערך ליישום דרישות הגילוי הנוספות כאמור במסגרת פרויקט ההיערכות ליישום תקן חשבונאות אמריקאי FAS 157 (ASC 820-10).

(ד) תקן FAS 159, חלופת השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות (ASC 825-10, Financial Instruments: Fair Value Option)

בחודש פברואר 2007 פרסם ה-FASB את FAS 159 (ASC 825-10), חלופת השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות - לרבות תיקון ל-FAS 115. מטרת FAS 159 (ASC 825-10) הינה לאפשר הפחתת תנודתיות ברווחים מדווחים, אשר נובעת ממדידה של נכסים מגודרים והתחייבויות מגודרות ומכשירים נגזרים מגדרים לפי בסיס מדידה שונים. FAS 159 (ASC 825-10) מאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים ופריטים מסויימים

אחרים (הפריטים הכשירים), אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי ההוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן, ידווחו בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם תיבחר חלופת השווי ההוגן יוכרו ברווח והפסד במועד התהוותן ולא יידחו. בחירת יישום חלופת השווי ההוגן, כאמור לעיל, תיעשה לגבי כל מכשיר בנפרד (instrument-by-instrument) ואינה ניתנת לביטול. בנוסף, 159 FAS (ASC 825-10) קובע דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיס מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות.

למרות האמור לעיל, בחוזר הובהר כי תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן, אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקורות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך, תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן לגבי נכס כלשהו שמתאים לסיווג לרמה 2 או לרמה 3 במדרג השווי ההוגן, או לגבי התחייבות כלשהי, אלא אם קיבל לכך אישור מראש מהפיקוח על הבנקים.

159 FAS (ASC 825-10) יחול מיום 1 בינואר 2011 ואילך. יישום באימוץ למפרע או יישום באימוץ מוקדם אסורים. הוראות המעבר של המפקח על הבנקים מתייחסות ליישום לגבי פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה וכן לניירות ערך זמינים למכירה וניירות ערך מוחזקים לפדיון באופן הבא:

- יישום על פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה: תאגיד בנקאי רשאי לבחור בחלופת השווי ההוגן עבור פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה. במקרים אלה, היתרות המאזניות של פריטים כשירים אלה יותאמו לשווי הוגן וההשפעה של המדידה מחדש הראשונה בשווי הוגן תיזקף כהתאמה בגין השפעה מצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים. כמו כן, תאגיד בנקאי הבוחר בחלופת השווי ההוגן לפריטים הקיימים במועד התחילה, יכלול גילויים נרחבים, כנדרש בחוזר בדוח הכספי השנתי ובדוח הכספי ביניים הראשון שלו לשנת 2011. - ניירות ערך זמינים למכירה וניירות ערך מוחזקים לפדיון: ניירות ערך זמינים למכירה וניירות ערך המוחזקים לפדיון, המוחזקים במועד התחילה, כשירים לחלופת השווי ההוגן באותו מועד. אם חלופת השווי ההוגן נבחרת עבור נייר ערך כלשהו מבין ניירות ערך אלה במועד התחילה, רווחים והפסדים צבורים שטרם מומשו במועד זה יכללו בהתאמה בגין השפעה מצטברת, ונייר הערך האמור ידווח ממועד זה כנייר ערך למסחר. כמו כן, ינתן גילוי נפרד לסכום הרווחים וההפסדים שטרם מומשו שסווגו מחדש מרווח כולל אחר מצטבר ולסכום הרווחים וההפסדים שטרם מומשו שלא הוכרו קודם לכן. הבחירה בעת האימוץ לראשונה, בחלופת השווי ההוגן עבור נייר ערך קיים המוחזק לפדיון לא תגרום להטלת ספק בכוונה של תאגיד בנקאי להחזיק בעתיד באגרות חוב אחרות עד לפדיון.

הבנק בוחן את השלכות אימוץ התקן על הדוחות הכספיים ובשלב זה אין באפשרותו לאמוד את ההשפעה הצפויה מיישום לראשונה של 159 FAS (ASC 825-10).

(ה) תקן חשבונאות 29 - אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)

בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים. התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר 2008. האמור לא חל על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי.

בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בהתאם לתקני ה-IFRS הינו: בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2011. ממועד זה ואילך ידרשו התאגידים הבנקאים וחברות כרטיסי אשראי לעדכן את הטיפול החשבונאי בנושאים אלה באופן שוטף, בהתאם להוראות המעבר בתקנים הבינלאומיים החדשים שיפורסמו בנושאים אלה, ובהתאם להבהרות שימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים.

בנושאים בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2013, כאשר בכוונת הפיקוח על הבנקים לקבל במהלך שנת 2011 החלטה סופית בנושא זה. ההחלטה הסופית תקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע באר"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.

בחוזר הובהר כי לאחר השלמת הליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים תיוותר סמכותו של הפיקוח על הבנקים לקבוע הבהרות מחייבות לגבי אופן יישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישות רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח.

לפיכך, עד לתאריכי היעד לאימוץ תקני ה-IFRS כאמור לעיל, דוחות כספיים של תאגיד בנקאי או חברת כרטיסי אשראי ימשיכו להיות ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביום 31 בדצמבר 2009 פורסם חוזר של המפקח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, חלופת השווי ההוגן, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים, וביום 26 ביולי 2010 פורסם חוזר נוסף בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים. בהתאם לחוזרים הנ"ל, בשלב זה, אומצו תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), המטפלים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי, בנושאים המפורטים להלן:

1. IFRS 2, תשלום מבוסס מניות;
2. IFRS 3 (2008), צירופי עסקים;
3. IFRS 5, נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו;
4. IAS 8, מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות;
5. IAS 10, אירועים לאחר תקופת הדיווח;
6. IAS 16, רכוש קבוע;
7. IAS 17, חכירות;
8. IAS 20, הטיפול החשבונאי במענקים ממשלתיים וגילוי לגבי סיוע ממשלתי;
9. IAS 21, השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ;
10. IAS 27 (2008), דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים;
11. IAS 28, השקעות בחברות כלולות;
12. IAS 29, דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציוניות;
13. IAS 31, זכויות בעסקאות משתתפות;
14. IAS 33, רווח למניה;
15. IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים;
16. IAS 36, ירידת ערך נכסים;
17. IAS 38, נכסים בלתי מוחשיים;
18. IAS 40, נדל"ן להשקעה.

תקני דיווח כספי בינלאומיים המפורטים לעיל ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות אליהם יאומצו בהתאם לעקרונות הבאים:

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, תאגיד בנקאי יפעל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;
- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, תאגיד בנקאי יטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

תאגידים בנקאיים יישמו את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים המפורטים לעיל, ואת הפרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) שמתייחסות ליישום תקנים אלה החל מיום 1 בינואר, 2011 ואילך. היישום לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומיים אשר אומצו בחוזר זה יבוצע בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בתקני דיווח כספי הבינלאומיים האלה, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה כאשר נדרש. מיום 1 בינואר, 2011 ואילך תאגיד בנקאי יעדכן באופן שוטף את הטיפול החשבונאי בנושאים המטופלים בחוזר בהתאם למועד התחילה והוראות המעבר שייקבעו בתקני דיווח כספי בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה ובהתאם לעקרונות האימוץ והבהרות של הפיקוח על הבנקים.

השפעות אימוץ תקני ה-IFRS לעיל על מצבו הכספי של הבנק ותוצאות פעולותיו, אינן צפויות להיות מהותיות.

(ו) מדידה וגילוי של חובות פגומים

בחודש דצמבר 2007 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב (ASC 310) ועל הוראות רגולטוריות מתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו. הבנק יישם את הוראות החוזר החל מיום 1 בינואר 2011, בהתאם להוראות המעבר וההנחיות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים. כתוצאה מיישום ההוראה לראשונה תגדל ההפרשה להפסדי אשראי בסך 34.7 מיליוני ש"ח, כנגד התאמת יתרת פתיחה של העודפים לפני השפעת מס. בהתאם להוראת המפקח על הבנקים נדרש להציג ביאור פרפורמה המפרט את השפעת ההוראות החדשות על סעיפים מאזניים עיקריים בדוחות המאוחדים ליום 31.12.10, במידה והוראות אלו היו מיושמות ביום זה. לפירוט בדבר אופן יישום ההוראות החדשות והשפעתן הצפויה ראה באור 2 להלן.

(ז) טיפול בחובות בעייתיים

בחודש דצמבר 2010 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. בהתאם לחוזר שונתה ההגדרה של הלוואות לדיוור בגין מחויב הבנק להעריך הפרשה להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור. בהתאם להנחיית הפיקוח הבנק יישם את התיקון באופן של מכאן ולהבא החל מהדוחות הכספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2011. הבנק בחן את השלכות חוזר זה על דוחותיו הכספיים ומצא כי אין הפרשה להפסדי אשראי בגין החוזר האמור.

באור 2: השפעת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי, והפרשה להפסדי אשראי על סעיפים מאזניים מסוימים ליום 31.12.2010

בהתאם להוראה החדשה של המפקח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי הבנק נדרש, החל מ-1 בינואר 2011, ליישם את תקני חשבונאות אמריקאיים (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

בהתאם לכללים אלו הבנק נדרש לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה (appropriate) כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים (estimated) בהתייחס לתיק האשראי שלו. ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון, פיקדונות בבנקים, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. בנוסף, הבנק נדרש לקיים, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות.

ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תוערך, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". כמו כן, נדרש הבנק לבחון את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי.

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - הבנק יבחן על בסיס פרטני כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור חשבונאי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה מעל 1 מיליון ש"ח או יותר, וכן לגבי החובות האחרים שמזהים על ידי הבנק לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת בהפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי. ההפרשה להפסדי אשראי תוכר לגבי כל חוב שסווג כפגום. חוב יסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי (probable) שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. בכל מקרה, חוב מסווג כחוב פגום כאשר קרן או ריבית בגימו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גביה. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגימו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר חובות בעייתיים בהלוואות לדיור בבנק למשכנתאות. ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תוערך בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של החוב. כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית תוערך בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו חוב.

הפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי - תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים), וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיור לגביהם חושבה הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי (ASC 450, Contingencies) FAS 5 Accounting for Contingencies בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלות מאפייני סיכון דומים. ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450).

הבנק לא יצבור הכנסות ריבית בגין חוב אשר סווג כפגום, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק יבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. חובות כאמור מוגדרים על ידי הבנק כחובות שאינם צוברים הכנסות ריבית. החוב ימשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. כמו כן, חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש, אך לאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים החוב יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית.

בנוסף, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני (הבנק יסווג את כל החובות שלו ופריטי אשראי חוץ מאזני בסיווגים: טוב, השגחה מיוחדת, נחות או פגום), וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר, נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב אינו בר גביה (uncollectible) ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגימו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (תקופה העולה על שנתיים). לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם והכל כתלות בהיותם של החובות מובטחים על ידי דירת מגורים, למעט הלוואות לדיור בגימן נערכת הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, חובות שמובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, חובות שאינם מובטחים, חובות של לווים בפשיטת רגל וחובות שנוצרו במרמה.

הוראה זו תיושם בדוחות הכספיים לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2011 ואילך. ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. לחילופין במועד היישום לראשונה הבנק, בין היתר:

- ימחק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית;
- יסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור. לעניין זה יובהר כי למרות ההגדרה לפיה חוב בעייתי שאורגן מחדש הינו חוב פגום, הבנק לא יסווג כפגום חוב, אשר אורגן מחדש לפני יום 1 בינואר 2007, כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש;
- יבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים המתייחסים;
- יבחן את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם;
- יתאים את יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1 בינואר 2011 לדרישות הוראה זו, לרבות דרישות קביעת ההפרשה ודרישות התייעוד יכלולו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי; וכן
- יבחן את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם, ליום 1 בינואר 2011.

להערכת ההנהלה, הנתונים שנכללו בביאור הפרופורמה משקפים באופן נאות את המידע שיש לכלול בביאור זה. עם זאת, הטמעת המערכת החלה בשנת 2011 וטרם נצבר נסיון לכך, ולכן ייתכן כי הנתונים שיחושבו בפועל בעת יישומה לראשונה של ההוראה, ליום 1 בינואר 2011, ויכלולו בדוחות הכספיים ביניים של הבנק ליום 31 במרס 2011, אשר יתפרסמו בחודש מאי 2011, יהיו שונים מאלו שנכללו בביאור הפרופורמה שלהלן.

באור פרופורמה להלן, מפרט את ההשפעה הצפויה של האימוץ לראשונה של הוראה זו ביום 1 בינואר 2011.

לוח 1 - סיכום ההשפעה על העודפים ליום 31.12.2010

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010	
מיליוני ש"ח	
22.4	יתרת עודפים ליום 31.12.2010 שנכללה בדוחות הכספיים
(20.5)	השפעה מצטברת נטו ממס מיישום לראשונה של ההוראות החדשות ליום 31.12.2010
	מזה:
(34.7)	השינוי בהפרשה להפסדי אשראי
14.2	השפעת המס המתייחסת
1.9	יתרת העודפים ליום 31.12.2010 לפי ההוראות החדשות

לוח 2 - ההשפעה על האשראי לציבור (לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי) ליום 31.12.2010

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010	
מיליוני ש"ח	
1,774.9	יתרת האשראי לציבור (לפני ניכוי הפרשות לחובות מסופקים) ליום 31.12.2010
	שנכללה בדוחות הכספיים
	השפעת יישום לראשונה ליום 31.12.2010 של ההוראות החדשות
42.9	מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו ליום 31.12.2010
-	שינויים אחרים ביתרת האשראי לציבור ליום 31.12.2010
1,732.0	יתרת האשראי לציבור (לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי) ליום 31.12.2010
	לפי ההוראות החדשות

לוח 3 - ההשפעה על הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 31.12.2010

סכומים מדווחים

הפרשה להפסדי אשראי			
על בסיס פרטני	על בסיס קבוצתי אחר	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
13.6	9.9	23.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2010 שנכללה בדוח הכספי
(42.1)	(0.8)	(42.9)	השפעת יישום לראשונה של ההוראות החדשות
28.5	6.1	34.6	מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו ליום 31.12.2010 שינויים אחרים בהפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2010 (נזקפו להון העצמי)
-	15.2	15.2	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2010 לפי ההוראות החדשות

לוח 4 - ההשפעה על יתרת נכסים אחרים בגין מיסים נדחים לקבל נטו ליום 31.12.2010

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010		
מיליוני ש"ח		
6.0	יתרת נכסים אחרים בגין מיסים נדחים לקבל נטו ליום 31.12.2010	שנכללה בדוחות הכספיים
4.4	השפעת יישום לראשונה ליום 31.12.2010	של ההוראות החדשות
10.4	יתרת נכסים אחרים בגין מיסים נדחים לקבל נטו ליום 31.12.2010	לפי ההוראות החדשות

לוח 5 - יתרת האשראי לציבור ליום 31.12.2010 לפי ההוראות החדשות

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010			
יתרת חוב רשומה	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב נטו	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,649.0	(3.0)	1,646.0	אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני ¹
83.0	(12.2)	70.8	אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי ²
1,732.0	(15.2)	1,716.8	סך הכל אשראי לציבור
-	-	-	מזה: התחייבויות לקוחות עבור קיבולים

לוח 6 - אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010			
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
20.2	-	20.2	1. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני כולל:
-	-	-	אשראי לציבור פגום ³
0.6	- ⁵	0.6	אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 90 ימים או יותר ⁴
1,625.2	(3.0)	1,628.2	אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים ⁴
1,625.8	(3.0)	1,628.8	אשראי לציבור אחר שאינו פגום ⁴
1,646.0	(3.0)	1,649.0	סך הכל אשראי לציבור שאינו פגום
			סך הכל אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני
-			2. אשראי לציבור פגום בגינו קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
20.2			אשראי לציבור פגום בגינו לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
20.2			סך הכל אשראי לציבור פגום
-			3. אשראי לציבור פגום שנמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
20.2			אשראי לציבור פגום שנמדד לפי שווי הביטחון
20.2			סך הכל אשראי לציבור פגום

- 1 לרבות אשראי שנבחן על בסיס פרטני ונמצא שהוא אינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי. לפירוט נוסף לגבי אשראי שנבחן על בסיס פרטני ראה לוח 6.
- 2 אשראי אחר שלא נבדק פרטנית אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי. ראה פירוט נוסף בלוח 7.
- 3 אשראי פגום אינו צובר הכנסות ריבית, למעט אשראי מסויים בארגון מחדש.
- 4 אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.
- 5 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

4. אשראי בעייתי בארגון מחדש במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי:

31 בדצמבר 2010			
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	-	שאינו צובר הכנסות ריבית
-	-	-	צובר הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר
-	-	-	צובר הכנסות ריבית, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים
-	-	-	צובר הכנסות ריבית
-	-	-	סך הכל (נכלל באשראי לציבור פגום)

אין לבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של אשראי בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי ליום 31.12.2010.

לוח 7 - אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי

אשראי אחר שלא נבדק פרטנית אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי:

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010			
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	-	אשראי לציבור פגום
-	-	-	אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 ימים או יותר
0.3	1-	0.3	אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים
70.5	(12.2)	82.7	אשראי לציבור אחר שאינו פגום
70.8	(12.2)	83.0	סך הכל

לוח 8 - הרכב יתרת ההפרשה ליום 31.12.2010

סכומים מדווחים

הפרשה להפסדי אשראי			
על בסיס פרטני	על בסיס קבוצתי - אחר	סה"כ	
מיליוני ש"ח			
3.0	12.2	15.2	הרכב יתרת ההפרשה ליום 31.12.2010:
-	-	-	בגין אשראי לציבור
-	-	-	בגין חובות שאינם אשראי לציבור (פרט אם מהותי)
-	0.1	0.1	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)

באור 3: מזומנים ופקדונות בבנקים

סכומים מדווחים

מאוחד		הבנק	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2010	2009	2010	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,359.0	2,132.7	1,359.0	2,132.7
795.0	² 651.3	794.6	² 650.7
2,154.0	² 2,784.0	2,153.6	² 2,783.4
2,123.8	² 2,759.7	2,123.4	² 2,759.1

מזומנים ופקדונות בבנק ישראל¹

פקדונות בבנקים מסחריים

סך הכל מזומנים ופקדונות בבנקים

מזה: מזומנים, פקדונות בבנקים ופקדונות
בבנק ישראל לתקופה מקורית של עד 3 חודשים

1 פקדונות יומיים לניהול הנזילות השוטפת של הבנק.
2 מו"ן מחדש.

באור 4: ניירות ערך

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן ²
		רווחים	הפסדים ³	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,561.9	1,562.3	3.7	(4.1)	1,561.9
286.0 ³	285.9	4.4	(4.3) ⁴	286.0
21.1	19.6	1.5	-	21.1
1,869.0	1,867.8	9.6 ⁶	(8.4) ⁶	1,869.0

ההרכב במאוחד

1. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב ומלוות ממשלתיים

אגרות חוב של אחרים

מניות⁵

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		שווי הוגן ²
		הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
686.0	685.3	2.5	(1.8)	686.0
195.2 ³	196.1	0.4	(1.3)	195.2
0.6	0.6	-	-	0.6
881.8	882.0	2.9 ⁷	(3.1) ⁷	881.8
2,750.8	2,749.8	12.5	(11.5)	2,750.8

2. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב ומלוות ממשלתיים

אגרות חוב של אחרים

מניות

סך הכל ניירות ערך למסחר

סך הכל ניירות ערך

- 1 עלות מופחתת לאחר ניכוי הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני.
- 2 נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- 3 מתוך ההשקעה בניירות ערך סך של 117.3 מיליוני ש"ח אגרות חוב של בנקים בחו"ל ("יורובונדס") (שנת 2009 - 209.3 מיליוני ש"ח), 168.5 מיליוני ש"ח אגרות חוב של בנקים בישראל (שנת 2009 - 108.0 מיליוני ש"ח), 11.9 מיליוני ש"ח אגרות חוב של חברות בבעלות מדינת ישראל (שנת 2009 - 12.3 מיליוני ש"ח), סך של 183.5 מיליוני ש"ח אגרות חוב קונצרניות (שנת 2009 - 99.6 מיליוני ש"ח) ואגרות חוב של חברות ביטוח בסך 1.3 מיליוני ש"ח בשנת 2009.
- 4 מזה: 1.5 מיליוני ש"ח, קרן הון שלילית בגין אגרות חוב קונצרניות ו-2.8 מיליוני ש"ח קרן הון שלילית בגין אגרות חוב של בנקים בחו"ל ("יורובונדס"). (שנת 2009 - 4.8 מיליוני ש"ח קרן הון שלילית בגין אגרות חוב קונצרניות ו-3.1 מיליוני ש"ח קרן הון שלילית בגין אגרות חוב של בנקים בחו"ל ("יורובונדס").
- 5 מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, והמוצגות לפי עלות ומוחזקות באופן פרטי, בסך 6.0 מיליוני ש"ח (שנת 2009 - 6.3 מיליוני ש"ח).
- 6 כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- 7 נזקפו לדוח רווח והפסד.
- 8 פוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשך מעל 12 חודשים, הינן בסך 3.4 מיליוני ש"ח, (שנת 2009 - 6.6 מיליוני ש"ח).

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווח כולל אחר מצטבר	שווי הוגן ²	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	הפסדים ⁸	מיליוני ש"ח
121,273.5	121,273.6	4.2	(4.3)	121,273.5
335.7	342.5	1.1	(7.9) ⁴	335.7
6.3	6.3	-	-	6.3
121,615.5	121,622.4	5.3 ⁶	(12.2) ⁶	121,615.5

ההרכב במאוחד

1. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב ומלוות ממשלתיים

אגרות חוב של אחרים

מניות⁵

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ²
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
737.1	729.8	11.8	(4.5)	737.1
94.8	95.2	1.2	(1.6)	94.8
0.5	0.5	-	-	0.5
832.4	825.5	13.0 ⁷	(6.1) ⁷	832.4
122,447.9	122,447.9	18.3	(18.3)	122,447.9

2. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב ומלוות ממשלתיים

אגרות חוב של אחרים

מניות

סך הכל ניירות ערך למסחר

סך הכל ניירות ערך

להלן מידע באשר לנתוני העלות המופחתת של אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק הזמין למכירה:

31 בדצמבר 2009				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווח כולל אחר מצטבר	שווי הוגן ²	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	הפסדים	מיליוני ש"ח
1.2	1.3	-	(0.1)	1.2

אגרות חוב מגובות במשכנתאות⁹

9 נכון ליום 31 בדצמבר 2010, הבנק לא מחזיק באגרות חוב מגובות במשכנתאות (31.12.09 - 1.2 מיליוני ש"ח).
10 בשנת 2010 לא נרשמה ברווח והפסד הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, (בשנת 2009 - 13.7 מיליוני ש"ח). לצורך קביעת ירידת הערך הסתמכה הנהלת הבנק על פרמטרים שונים, כגון: שיעור ירידת הערך מסך עלות נייר הערך, משך הזמן בו היה נייר הערך נמוך מעלותו ושינוי בדירוג נייר הערך.

בדבר ירידת ערך מכשירים פיננסיים ראה ביאור 1 יד'.

11 היקף עסקאות ההחלפה לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 הינו כ- 732.4 מיליוני ש"ח.
12 מוין מחדש.

הערות:

- א. באשר להתחייבות הבנק כלפי מסלקת מעו"ף, מסלקת הבורסה ו-EUROCLEAR, ראה באורים 17 (א) (2) (3) (4) (5) ו-17 (ד) (1) (2) (4).
ב. באשר לשעבודים על אגרות חוב לטובת בנק ישראל - ראה באור 17 (ד) (3).
ג. פרוט תוצאות הפעולות בהשקעות באגרות חוב - ראה באור 19 (ה).
ד. פרוט תוצאות הפעולות בהשקעות במניות - ראה באור 21.

באור 5: אשראי לציבור (בניכוי הפרשות לחובות מסופקים)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר	
2010	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,761.3	2,032.3
9.9	10.5
1,751.4	2,021.8

א. ההרכב במאוחד

אשראי

הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים¹

סך הכל אשראי לציבור

1 ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים נוכתה מסעיפי האשראי המתאימים.

סכומים מדווחים

31 בדצמבר	
2009	2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1.6	1.4
21.3	19.5
22.9	20.9
5.6	1-
0.2	-
5.8	1-
1-	-
-	-
1.7	5.8

ב. האשראי לציבור כולל:

אשראי ללווים בעייתיים

א. אשראי אשר אינו נושא הכנסה:

במטבע ישראלי לא צמוד

במטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למט"ח)

סך הכל אשראי אשר אינו נושא הכנסה:

ב. אשראי שאורגן מחדש:

במטבע ישראלי לא צמוד

במטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למט"ח)

סך הכל אשראי שאורגן מחדש:

ג. אשראי בפיגור זמני:

יתרה

ריבית שנזקפה לדוח רווח והפסד בגין אשראי זה

ד. חובות בהשגחה מיוחדת:

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

באור 5: אשראי לציבור (בניכוי הפרשות לחובות מסופקים) (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010			
הפרשה ספציפית ¹	הפרשה נוספת ²	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			ג. הפרשה לחובות מסופקים, במאוחד ובבנק
24.2	10.5	34.7	יתרת הפרשה לתחילת השנה
- ³	0.1	0.1	הפרשות בשנת החשבון
(6.5)	(0.7)	(7.2)	הקטנת הפרשות
(0.1)	-	(0.1)	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(6.6)	(0.6)	(7.2)	סכום שנזקף לדוח רווח והפסד
(4.0)	-	(4.0)	מחיקות נטו ⁴
13.6	9.9	23.5	יתרת הפרשה לסוף השנה

1 לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים, לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.

2 כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים בהתאם להוראות בנק ישראל.

3 סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

4 בניכוי גביית חובות שנמחקו השנה.

31 בדצמבר 2008			31 בדצמבר 2009		
סך הכל	הפרשה נוספת ²	הפרשה ספציפית ¹	סך הכל	הפרשה נוספת ²	הפרשה ספציפית ¹
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
57.9	10.7	47.2	44.8	10.4	34.4
2.8	0.9	1.9	3.0	1.5	1.5
(7.2)	(1.2)	(6.0)	(6.9)	(1.4)	(5.5)
-	-	-	-	-	-
(4.4)	(0.3)	(4.1)	(3.9)	0.1	(4.0)
(8.7)	-	(8.7)	(6.2)	-	(6.2)
44.8	10.4	34.4	34.7	10.5	24.2

באור 5: אשראי לציבור (בניכוי הפרשות לחובות מסופקים) (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010			תחום	ד. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל אשראי של לווה ¹ :
סיכון אשראי ³	אשראי	מספר לווים ²	אלפי ש"ח	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח			
3.2	0.7	1,085	עד 10	
5.6	1.9	458	מ- 10 עד 20	
9.7	4.1	454	מ- 20 עד 40	
31.2	11.0	727	מ- 40 עד 80	
31.4	11.2	389	מ- 80 עד 150	
35.7	18.6	249	מ- 150 עד 300	
55.4	19.1	173	מ- 300 עד 600	
75.7	49.0	140	מ- 600 עד 1,200	
91.3	36.4	82	מ- 1,200 עד 2,000	
178.9	165.3	126	מ- 2,000 עד 4,000	
228.3	175.7	73	מ- 4,000 עד 8,000	
413.0	250.3	57	מ- 8,000 עד 20,000	
211.1	220.0	17	מ- 20,000 עד 40,000	
1,550.4	622.6	31	מ- 40,000 עד 200,000	
41.7	175.4	1	מ- 200,000 עד 400,000 ⁴	
2,962.6	1,761.3	4,062	סך הכל	

31 בדצמבר 2009			תחום	
סיכון אשראי ³	אשראי	מספר לווים ²	אלפי ש"ח	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח			
0.1	0.7	1,173	עד 10	
5.6	1.8	464	מ- 10 עד 20	
10.0	3.8	459	מ- 20 עד 40	
29.0	10.3	673	מ- 40 עד 80	
33.1	11.3	404	מ- 80 עד 150	
36.1	17.9	250	מ- 150 עד 300	
53.0	20.1	170	מ- 300 עד 600	
80.1	36.5	134	מ- 600 עד 1,200	
103.7	32.7	86	מ- 1,200 עד 2,000	
190.6	106.1	106	מ- 2,000 עד 4,000	
197.6	159.0	68	מ- 4,000 עד 8,000	
394.9	304.7	59	מ- 8,000 עד 20,000	
310.3	230.3	22	מ- 20,000 עד 40,000	
1,137.4	389.5	19	מ- 40,000 עד 200,000	
310.2	293.0	2	מ- 200,000 עד 400,000	
5.0	414.6	1	מעל 400,000 ⁴	
2,896.7	2,032.3	4,090	סך הכל	

1 לאחר ניכוי הפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

2 מספר הלווים לפי סה"כ אשראי וסיכון אשראי.

3 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של לווה.

4 תקרת האשראי במדרגה העליונה הינה 217.1 מיליוני ש"ח (יתרה בניכוי קיזוזים מותרים - 69.3 מיליוני ש"ח).
(31.12.09 - 419.6 מיליוני ש"ח, יתרה בניכוי קיזוזים מותרים - 81.1 מיליוני ש"ח).

באור 6: השקעה בחברות מוחזקות

סכומים מדווחים

מאוחד		הבנק	
31 בדצמבר			
2010	2009	2010	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
א. ההרכב:			
(1) חברות מאוחדות			
-	-	-	96.0
-	-	-	4.0
-	-	-	0.2
השקעה במניות			
השקעות בהלוואות בעלים ושטרי הון			
השקעות אחרות			
-	-	-	100.2
סך הכל השקעות			
-	-	-	165.7
רווחים שנוצרו ממועד הרכישה בניכוי דיבידנדים שחולקו			
-	-	-	265.9
סך הכל השקעה בחברות מאוחדות			
(2) חברות כלולות			
-	-	-	-
0.1	0.1	-	-
(1.4)	(0.1)	-	-
השקעה במניות			
השקעות בהלוואות בעלים			
הפסדים שנוצרו ממועד הרכישה בתוספת דיבידנדים שחולקו			
(1.3)	1-	-	-
סך הכל השקעה בחברות כלולות ²			
(1.3)	1-	-	265.9
סך הכל השקעה בחברות מוחזקות			

1 סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

2 עודף הפסדים על ההשקעה בחברה כלולה - מוצגת בשנת 2010 בסעיף התחייבויות אחרות.

באור 6: השקעה בחברות מוחזקות (המשך)

סכומים מדווחים

חלק בזכויות הצבעה		חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		תחום פעילות עיקרי
2009	2010	2009	2010	
%	%	%	%	

ב. פרטים על חברות מוחזקות

שם החברה

חברות מאוחדות

100	100	100	100	חברת החזקות	יובנק השקעות והחזקות בע"מ ^{5,1}
100	100	100	100	ניהול קרנות נאמנות	יובנק קרנות נאמנות בע"מ ²
100	100	100	100	שירותי נאמנות	יובנק חברה לנאמנות בע"מ
100	100	100	100	חברה לחיתום	יובנק חיתום וייעוץ בע"מ ³
100	100	100	100	ניהול תיקי השקעות	יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ ²
100	100	100	100	עד 11.07 חברה מנהלת של קופ"ג	יובנק פיננסים (2005) בע"מ ⁴

חברות כלולות

19.6	19.6	19.6	19.6	שירותים פיננסיים	מניף - שרותים פיננסיים בע"מ ^{7,5}
------	------	------	------	------------------	--

- 1 כולל חלק ברווחי (בהפסד) מניף שרותים פיננסיים בע"מ המוחזקת על ידי יובנק השקעות והחזקות בע"מ.
- 2 ביום 31 בדצמבר 2009 הועברו כל מניות יובנק קרנות נאמנות בע"מ המוחזקות על ידי ניהול נכסים פיננסיים בע"מ, ליובנק בע"מ כדבידנד בעין (ללא תמורה). הנתונים לגבי יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ ויובנק קרנות נאמנות מוצגים על פי חלקו של הבנק בהשקעה וברווח בחברות אלה. הסכומים המשוייכים ליובנק קרנות נאמנות, שהוחזקה באופן ישיר על ידי יובנק ניהול נכסים פיננסיים עד 31.12.09, נגרעו לעניין הדיווח לעיל מהיתרות של יובנק ניהול נכסים פיננסיים בה מחזיק הבנק באופן ישיר.
- 3 יובנק חיתום וייעוץ בע"מ (להלן: "החברה") פועלת כחתם בשוק הנפקות ניירות הערך, בעיקר כחתם משני, כאשר בחלק מההנפקות משמשת החברה כאחד ממנהלי קונסורציום החיתום. ביום 8.2.2011 החליט דירקטוריון החברה לשנות את מעמד החברה למעמד לא פעיל, לפי הוראות תקנות ניירות ערך (חיתום) תשס"ז - 2007.
- 4 ביום 25 במאי 2006 התקבל אישור רשם החברות למיזוג קופות הגמל של הבנק (יובנק קופת תגמולים בע"מ, יובנק קרן השתלמות בע"מ ויובנק קופה מרכזית לפיצויים בע"מ) לתוך יובנק ניהול קופות גמל (2005) בע"מ (להלן: "החברה המנהלת"), חברת בת חדשה אשר הוקמה ביום 15 בדצמבר 2005 למטרה זו. ביום 27 בספטמבר 2006 קיבלה החברה ממשרד האוצר רשיון חברה מנהלת. ביום 13 בנובמבר 2007 נמכרה פעילות קופות הגמל לחברה לניהול קופות גמל בשליטת ישיר אי.ד.א.י, חברה לביטוח בע"מ. בהתאם לתנאי האישור, הגישה החברה למשרד האוצר בקשה לביטול רשיון החברה המנהלת והבקשה התקבלה. לאור ביטול רשיון החברה המנהלת, ובהתאם לתנאי האישור, שינתה החברה את תקנונה וכן את שמה ל"יובנק פיננסים (2005) בע"מ".

ביום 31 בדצמבר 2009, חילקה החברה דיבידנד בסך 1.6 מיליוני ש"ח לבנק.

חלק הבנק ברווחים (בהפסדים) של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		דיבידנד שחולק		השקעות הוניות אחרות		השקעה במניות לפי שווי מאזני	
2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
0.8	0.3	-	-	-	-	134.9	135.2
0.2	0.7	-	-	-	-	19.0	19.7
13.0	18.9	-	-	-	-	92.2	111.1
6-	(0.1)	-	-	1.6	1.6	4.9	4.8
(0.2)	1.0	-	-	2.6	2.6	9.5	10.5
-	6-	1.6	-	-	-	1.2	1.2
(0.8)	(1.3)	-	-	0.1	0.1	(0.1)	(1.4)

5 יובנק השקעות והחזקות בע"מ נתנה ערבויות בנקאיות למניף - שרותים פיננסיים בע"מ, באמצעות הבנק, בסך של כ- 19.9 מיליוני ש"ח (31.12.09 - כ- 15.9 מיליוני ש"ח). ערבויות נוספות שהועמדו למניף בסך של 4.4 מיליוני ש"ח חולטו ומוצגות בסעיף אשראי לציבור נכון ליום 31 בדצמבר 2009. במהלך שנת 2010 הוחזרו כספי הערבויות שחולטו ונסגרה ההפרשה לחובות מסופקים בגין ערבויות אלו.

6 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.
7 ההשקעה טופלה בשיטת השווי המאזני, בשל זכות יובנק השקעות והחזקות בע"מ למנות 20% מהדירקטורים בחברה.

באור 7: בנינים וציוד

סכומים מדווחים

עלות נכסים			
לתאריך המאזן	במשך שנת הדיווח		בתחילת שנת הדיווח
	שנגרעו	שנוספו	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

א. מאוחד

21.3	1.8	-	23.1	בנינים ומקרקעין (לרבות שיפורים במושכר) ^{2,3}
76.2	0.7	-	76.9	ציוד, ריהוט
97.5	2.5	-	100.0	סך הכל

ב. הבנק

19.8	1.5	-	21.3	בנינים ומקרקעין (לרבות שיפורים במושכר) ^{2,3}
8.0	0.3	-	8.3	ציוד, ריהוט
27.8	1.8	-	29.6	סך הכל

1 שיעור הפחת על בסיס ממוצע ליום הדיווח:

31 בדצמבר	
2009	2010
6.0%	6.3%
9.4%	8.3%

בנינים, מקרקעין ושיפורים במושכר
ציוד, ריהוט

שיעור הפחת הממוצע מחושב תוך שקלול כל שיעור פחת ביחס בין יתרת העלות (לפני פחת נצבר) אליה הוא מתייחס, ובין יתרת העלות (לפני פחת נצבר) של כל הנכסים ברי ההפחתה.

2 לרבות הוצאות שהונו במונחי עלות בסך של כ- 0.7 מיליוני ש"ח במאוחד ובבנק (בשנת 2009 סך של כ- 0.6 מיליוני ש"ח במאוחד ובבנק).

3 כולל שיפורים במושכר במונחי עלות במאוחד בסך של כ- 10.4 מיליוני ש"ח ובבנק בסך של כ- 8.6 מיליוני ש"ח (בשנת 2009 במאוחד בסך של כ- 8.6 מיליוני ש"ח ובבנק בסך של כ- 7.0 מיליוני ש"ח).

יתרה להפחתה		פחת ¹			
לתאריך המאזן	בתחילת שנת הדיווח	שנצבר לתאריך המאזן	שנצבר בשל נכסים שנגרעו	הפרשה לפחת בשנת הדיווח	שנצבר לתחילת שנת הדיווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
14.4	13.9	8.7	-	1.3	7.4
4.3	4.4	72.6	-	0.8	71.8
18.7	18.3	81.3	-	2.1	79.2
13.2	12.7	8.1	-	1.0	7.1
1.7	1.6	6.6	-	0.2	6.4
14.9	14.3	14.7	-	1.2	13.5

באורים 8 - 9

סכומים מדווחים

מאוחד		הבנק	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2010	2009	2010	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
10.7	3.9	10.7	3.9
6.0	7.0	3.8	5.8
28.7	11.0	26.9	-
2.6	0.4	2.6	0.3
1.6	489.4	1.6	489.4
3.6	2.5	2.4	2.2
126.8	124.8	126.8	124.8
66.1	207.5	66.1	207.5
9.3	9.4	3.2	0.3
255.4	855.9	244.1	834.2

באור 8: נכסים אחרים

הוצאות להפחתה
 מסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 25 (ה))
 עודף מקדמות ששולמו על עתודה שוטפת למס הכנסה
 עודף יעודה לפיצויי פיטורין ופרישה על עתודה (ראה ביאור 13)
 יתרת סליקה נטו בקשר עם פעילות בניירות ערך
 הוצאות מראש
 יתרות חובה בגין מכשירים נגזרים (למעט נגזרים משובצים)
 נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
 חייבים אחרים ויתרות חובה

סך הכל נכסים אחרים

מאוחד		הבנק	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2010	2009	2010	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
4,538.0	15,508.1	4,613.5	15,554.6
1,470.1	1,575.9	1,579.8	1,664.5
6,008.1	17,084.0	6,193.3	17,219.1

באור 9: פקדונות הציבור

פקדונות לפי דרישה
 פקדונות לזמן קצוב ואחרים
 סך הכל פקדונות הציבור

באורים 10 - 12

סכומים מדווחים

מאוחד והבנק	
31 בדצמבר	
2009	2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

באור 10: פקדונות מבנקים

		בנקים מסחריים:
		פקדונות לפי דרישה
		פקדונות לזמן קצוב
		סך הכל פקדונות מבנקים
35.7	43.9	
37.2	21.7	
72.9	65.6	

באור 11: כתב התחייבות נדחה

ביום 28 בדצמבר 2010 הנפיק הבנק לחברה האם, הבנק הבינלאומי, כתב התחייבות נדחה בסך 80 מיליוני ש"ח, הנושא ריבית בשיעור של 3.65% צמוד למדד המחירים לצרכן ועומד לפרעון בתאריך 28 בדצמבר 2021.

מאוחד והבנק					
31 בדצמבר 2009			31 בדצמבר 2010		
מיליוני ש"ח	ש"פ ²	מח"מ ²	מיליוני ש"ח	ש"פ ²	מח"מ ²
-	-	-	80.0	4.0	8.8

במטבע ישראלי צמוד מדד

מאוחד		הבנק	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2010	2009	2010	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

באור 12: התחייבויות אחרות

11.5	-	11.5	1.9	עודף עתודה שוטפת למס הכנסה על מקדמות ששולמו
3.6	3.6	3.8	3.8	הפרשה לחופשה (ראה באור 13 (ה))
126.9	169.1	126.9	169.1	יתרות זכות בגין מכשירים נגזרים (למעט נגזרים משובצים)
207.5	66.1	207.5	66.1	התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
23.8	26.7	23.8	26.7	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
30.0	25.5	37.5	31.9	הוצאות לשלם
2.7	0.6	3.5	1.1	הכנסות מראש
8.6	14.5	9.8	13.8	זכאים אחרים ויתרות זכות
-	-	-	1.3	עודף הפסדים על ההשקעה בחברה כלולה
1,996.3	722.7	1,996.3	722.7	מכירת ניירות ערך בחסר
1,410.9	1,028.8	1,420.6	1,038.4	סך הכל התחייבויות אחרות

1 מוין מחדש.

2 שיעור תשואה פנימי, הינו שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי. משך חיים ממוצע, הינו ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.

באור 13: זכויות עובדים

א. התחייבות הבנק וחברות מאוחדות לתשלום פיצויי פרישה לעובדים, לרבות פיצויי פרישה מוגדלים מכוסה בעתודות מתאימות. הסכומים המיועדים לכיסוי ההתחייבות הנ"ל, (למעט התחייבות בגין פיצויי פרישה מוגדלים והסתגלות) מופקדים בביטוחי מנהלים. בגין עובדים בגינם בוצעה הפקדה עבור חודש דצמבר 2007, מופקדים כספים גם בקופת הפיצויים שבניהול הבנק. ההתחייבות לפיצויים מחושבת על בסיס משכורת חודשית לכל שנת עבודה כמקובל.

ב. פיצויי פרישה מוגדלים:

ביום 21 ביולי 2004, ב"כ הבנק וחברות הבת וב"כ עובדי הבנק וחברות הבת הגיעו להסכמה (להלן: "ההסכמה") בעניין תנאי סיום עבודתם של עובדים, במידה ויסיימו עבודתם על רקע העברת השליטה בבנק לידי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הרכישה").

ההסכמה כוללת עקרונות לתשלום פיצויי פיטורים מוגדלים לעובדים, אשר יסיימו עבודתם בשל שינויים ארגוניים שעשויים לחול בבנק ובחברות הבת בעקבות הרכישה ו/או בשל הרעה בתנאי העסקתם, בשיעור נוסף של 50%-100% (בהתאם לוותק של העובד), וכן תנאים נילווים אחרים.

בשנים 2005 - 2004, בוצעו הערכות על ידי ההנהלה בהתבסס על השינויים הצפויים במדיניותו העסקית של הבנק ועל תהליך ההתייעלות הצפוי ועל פיה בוצעה הפרשה באותו מועד.

במסגרת הסכמים אישיים שיש לבנק עם חלק מהעובדים, זכאים עובדים אלו לקבל בנוסף לפיצויים הרגילים שישולמו להם, פיצויי פרישה מוגדלים. הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין הסכמים אלו.

ג. ביום 13 בדצמבר 2009, הודיע מר רביב ליו"ר הדירקטוריון על התפטרותו מתפקידו כמנכ"ל הבנק ומהתפקידים הנלווים. ההתפטרות נכנסה לתוקף ביום 3 במרץ 2010. עם התפטרותו שולם למר רביב מענק בהתאם לאמור בהסכם האישי בתוספת מענק נוסף שאושר ע"י דירקטוריון הבנק ביום 2 במרץ 2010.

ביום 3 בינואר 2010 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר רון בדני לתפקיד מנכ"ל הבנק, החל מיום 1 באפריל 2010 בהסכם אישי, לתקופה של שנתיים, עד ליום 1 באפריל 2012.

כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שישה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר בדני לפיצויי פיטורין בהתאם לסכום שהופרש לקופת הפיצויים האישית ללא השלמת עתודות.

שמורה לבנק הזכות שלא לנצל את תקופת ההודעה המוקדמת במלואה או בחלקה ולשלם למר בדני עבור התקופה שלא נדרשה. תקופת הגבלת התחרות הינה בת שלושה חודשים ממועד הפסקת העבודה בבנק.

מר בדני זכאי למענק שנתי של משכורת חודשית בגין כל אחוז בתשואה על ההון מפעולות רגילות מעל לתשואת סף הזכאות שנקבעה על ידי הדירקטוריון לאותה שנה קלנדרית. תשלום מענק העולה על שלוש משכורות חודשיות דורש את אישורו של דירקטוריון הבנק. לצורך התחשיב ינוטרלו מהרווח השנתי רכיבים בעלי סממנים חד פעמיים.

כמו כן, זכאי מר בדני למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות.

משכורתו של מר בדני צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

ד. סכומי העתודה והיעודה לפיצויי פרישה הם כדלקמן:

סכומים מדווחים		
מאוחד		
31 בדצמבר		
2010	2009	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
14.1	16.0	סכום העתודה
(16.7)	(16.4)	סכום היעודה
(2.6)	(0.4)	עודף יעודה על עתודה
2.6	0.4	עודף היעודה שנכללה בנכסים אחרים

הבנק וחברות מאוחדות שלו אינם רשאים למשוך את כספי היעודה, אלא לצורך תשלום פיצויי פיטורין בלבד.

ה. התחייבות הבנק וחברות מאוחדות לתשלום חופשה לעובדים מחושבת על בסיס שכרם האחרון של העובדים וימי החופשה שנצברו לזכותם בתוספת ההוצאות הנלוות המתחייבות. בסעיף ההתחייבויות אחרות קיימת הפרשה בגין ימי חופשה שטרם נוצלו בסך 3.8 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2009 - 3.8 מיליוני ש"ח).
ו. לעניין השפעת שינוי בשיעור מס שכר בשנת 2010 ראה ביאור 25 ז'.

באור 14א: הון מניות

רשום		מונפק ונפרע	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2010	2009	2010	2009
שקל חדש	שקל חדש	שקל חדש	שקל חדש
6,000,000	6,000,000	3,123,865	3,123,865

1. מניות רגילות "א" בנות 1 שקל חדש

2. המניות הרגילות "א" בנות 1 שקל, היו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב עד ליום 20 בדצמבר 2004. בתאריך זה, בעקבות היענות להצעת רכש מלאה, הפך הבנק לחברה פרטית.

3. בחודש דצמבר 2010 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 100 מיליוני ש"ח.
בחודש מרץ 2010 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 75 מיליוני ש"ח.
בשנת 2008 ובשנת 2009 לא חולק דיבידנד.

באור 14ב: הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות ההון".

31 בדצמבר	
2010	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
II באזל	II באזל
420.0	541.7
89.0	8.5
509.0	550.2
1,996.0	2,566.3
336.3	279.1
435.5	455.4
2,767.8	3,300.8
15.2%	16.4%
18.4%	16.7%
9.0%	9.0%
421.1	541.7
1.1	-
420.0	541.7
8.5	8.5
0.5	-
9.0	8.5
80.0	-
89.0	8.5
509.0	550.2

א. בנתוני המאוחד

1. הון לצורך חישוב יחס הון

הון רובד 1, לאחר ניכויים

הון רובד 2, לאחר ניכויים

סה"כ הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי

סיכונים שוק

סיכון תפעולי

סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס הון רובד 1, לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

ב. רכיבי ההון לצורך חישובי יחס ההון (בנתוני המאוחד)

1. הון רובד 1

הון עצמי

בניכוי: רווחים נטו בגין התאמות לשווי הוגן

של ניירות ערך זמינים למכירה

סך הכל הון רובד 1

2. הון רובד 2 עליון

הפרשה כללית לחובות מסופקים

בתוספת:

45% מסכום רווחים נטו, לפני השפעת המס המתייחס

בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה

סך הכל הון רובד 2 עליון

הון רובד 2 תחתון

כתב התחייבות נדחה

סך הכל הון רובד 2

סך הכל הון כולל

- ג. ההשפעות העיקריות של שינוי שיטת מדידת הלימות ההון על תוצאות יחס ההון המזערי של הבנק נובעות בעיקרן משלושה מרכיבים עיקריים:
- שינוי בסיכוני האשראי הנובע מגידול נכסי הסיכון בגין מסגרות אשראי לא מנוצלות וקיטון בבטחונות המוגדרים ככשירים לצורך הפחתת הסיכון, בקיזוז קיטון בגין התיק למסחר.
 - גידול בסיכוני השוק, הנובע מתוספת הסיכון הספציפי, שלא נלקח בחשבון בעבר, במסגרת המדידה על פי הוראות 311 ו-341.
 - גידול הנובע מהסיכון התפעולי, שהתווסף לראשונה למדידת יחס ההון המזערי, על פי הוראת השעה בדבר מסגרת עבודה למדידה והלימות ההון מיום 31.12.08.

ד. תחולת היישום ל"מסגרת העבודה למדידה והלימות ההון"

לפי סעיף 20 להוראת שעה בנושא "מסגרת עבודה למדידה והלימות ההון" (באזל II) (להלן "ההוראה"), חברה בת של תאגיד בנקאי שנכסי הסיכון שלה, בהתאם למסגרת עבודה זו, נמוכים מסף של 50 מיליוני ש"ח, פטורה מיישום ההוראה. כמפורט בביאור 6 ב', החברות המאוחדות של הבנק הינן: יובנק השקעות והחזקות בע"מ, יובנק קרנות נאמנות בע"מ, יובנק חברה לנאמנות בע"מ, יובנק חיתום ויעוץ בע"מ, יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ ויובנק פיננסיים (2005) בע"מ. נכסי הסיכון של כל אחת מהחברות האמורות נמוכים מסף 50 מיליוני ש"ח ולאור זאת, בהתאם לאמור לעיל, הן פטורות מיישום ההוראה.

באור 15: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010							
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ²	מטבע חוץ ¹					
		אחר	יין יפני	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,154.0	-	99.9	10.7	35.8	568.8	-	1,438.8
2,750.8	21.7	36.3	-	90.7	263.6	459.2	1,879.3
698.7	-	-	-	-	-	-	698.7
1,751.4	-	54.3	30.7	26.0	288.9	257.9	1,093.6
18.7	18.7	-	-	-	-	-	-
255.4	150.3	1.6	1.3	1.7	10.6	-	89.9
7,629.0	190.7	192.1	42.7	154.2	1,131.9	717.1	5,200.3
6,008.1	-	272.5	10.4	220.5	1,738.6	260.6	3,505.5
65.6	-	0.1	-	-	15.0	-	50.5
15.8	-	-	-	-	1.6	11.7	2.5
80.0	-	-	-	-	-	80.0	-
1,038.4	147.9	1.3	1.7	3.1	24.0	342.8	517.6
7,207.9	147.9	273.9	12.1	223.6	1,779.2	695.1	4,076.1
421.1	42.8	(81.8)	30.6	(69.4)	(647.3)	22.0	1,124.2
-	-	85.0	(28.9)	75.8	685.5	(59.6)	(757.8)
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	(3.5)	-	3.5
421.1	42.8	3.2	1.7	6.4	34.7	(37.6)	369.9
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-

במאוחד:

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים

ניירות ערך

ניירות ערך שנשאלו

אשראי לציבור

בניינים וציוד

נכסים אחרים

סך הכל נכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

פקדונות הממשלה

כתב התחייבות נדחה

התחייבויות אחרות

סך הכל התחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)

אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)

סך הכל

אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

- 1 כולל הצמדה למטבע חוץ.
- 2 לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפרט לא כספי.
- 3 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.
- 4 מוין מחדש.

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009 ⁴							
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ²	מטבע חוץ ¹					
		אחר	יין יפני	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,784.0	-	186.3	17.6	178.0	300.0	-	2,102.1
2,447.9	6.8	23.6	-	133.1	363.5	242.3	1,678.6
996.2	-	-	-	-	-	-	996.2
2,021.8	-	57.8	7.1	41.5	364.4	206.8	1,344.2
3_	3_	-	-	-	-	-	-
18.3	18.3	-	-	-	-	-	-
855.9	284.6	1.7	2.1	0.6	39.1	2.3	525.5
9,124.1	309.7	269.4	26.8	353.2	1,067.0	451.4	6,646.6
7,084.0	-	221.4	6.1	303.8	1,711.2	227.9	4,613.6
72.9	-	0.1	10.3	-	9.0	-	53.5
4.9	-	-	-	-	-	-	4.9
1,420.6	282.2	2.2	2.4	4.1	38.0	244.9	846.8
8,582.4	282.2	223.7	18.8	307.9	1,758.2	472.8	5,518.8
541.7	27.5	45.7	8.0	45.3	(691.2)	(21.4)	1,127.8
-	-	(42.9)	(7.1)	(44.1)	719.4	(63.8)	(561.5)
-	-	-	-	-	-	-	-
-	0.5	-	-	-	(2.3)	-	1.8
541.7	28.0	2.8	0.9	1.2	25.9	(85.2)	568.1
-	-	-	-	-	-	-	-
-	4.6	-	-	-	-	-	(4.6)

במיוחד:

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים

ניירות ערך

ניירות ערך שנשאלו

אשראי לציבור

השקעה בחברות כלולות

בנינים וציוד

נכסים אחרים

סך הכל נכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

פקדונות הממשלה

התחייבויות אחרות

סך הכל התחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:

מכשירים נגזרים
(למעט אופציות)אופציות בכסף נטו
(במונחי נכס בסיס)אופציות מחוץ לכסף נטו
(במונחי נכס בסיס)

סך הכל

אופציות בכסף נטו
(סכום נקוב מהוון)אופציות מחוץ לכסף נטו
(סכום נקוב מהוון)

באור 16: נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה ותקופות לפרעון

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010				
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים				
עם דרישה עד חודש	חודש עד שלושה חודשים ²	משלושה חודשים עד שנה	משנה ועד שנתיים	משנתיים ועד שלוש שנים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,696.6	304.0	1,193.7	165.7	190.6
נכסים				
3,491.0	48.3	205.5	74.7	108.2
התחייבויות				
(794.4)	255.7	988.2	91.0	82.4
הפרש				
(284.7)	(122.7)	(419.5)	-	-
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)				
3.5	-	-	-	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)				
מטבע ישראלי צמוד למדד				
253.9	11.6	50.9	48.4	125.3
נכסים				
252.7	1.6	27.5	33.5	35.0
התחייבויות				
1.2	10.0	23.4	14.9	90.3
הפרש				
(0.2)	-	(0.7)	(18.4)	(18.5)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)				
מטבע חוץ ⁴				
773.6	348.0	54.0	69.5	75.1
נכסים				
1,962.6	190.9	119.4	10.3	3.7
התחייבויות				
(1,189.0)	157.1	(65.4)	59.2	71.4
הפרש				
284.9	122.7	420.2	18.4	18.5
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)				
(3.5)	-	-	-	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)				
פריטים לא כספיים				
73.2	62.2	4.8	10.1	-
נכסים				
70.8	62.2	4.8	10.1	-
התחייבויות				
2.4	-	-	-	-
הפרש				
סך הכל				
3,797.3	725.8	1,303.4	293.7	391.0
נכסים				
5,777.1	303.0	357.2	128.6	146.9
התחייבויות				
(1,979.8)	422.8	946.2	165.1	244.1
הפרש				

- 1 כפי שנכללה בבאור 15: "נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה" לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.
- 2 נכסים מחודש ועד שלושה חודשים כוללים 399.2 מיליוני ש"ח סכומי אשראי בתנאי חח"ד.
- 3 נכסים ללא מועד פרעון כוללים נכסים בסך 20.9 מיליוני ש"ח שזמן פרעונם עבר.
- 4 כולל הצמדה למטבע חוץ.
- 5 שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי, אל היתרה המאזנית שלו.

הערות:
א. בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיס ההצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים.

שיעור תשואה חזק ⁵	יתרה מאזנית ¹		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנים	מעשר ועד עשרים שנים	מחמש ועד עשר שנים	מארבע ועד חמש שנים	משלוש ועד ארבע שנים
	סך הכל	ללא מועד פרעון ³						
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
3.23	5,200.3	1.4	5,455.0	-	56.4	673.8	52.5	121.7
1.52	4,076.1	-	4,132.8	-	2.4	171.9	6.4	24.4
-	1,124.2	1.4	1,322.2	-	54.0	501.9	46.1	97.3
-	(757.8)	-	(826.9)	-	-	-	-	-
-	3.5	-	3.5	-	-	-	-	-
1.86	717.1	-	762.3	0.9	65.8	143.0	29.8	32.7
3.49	695.1	-	746.8	-	83.0	91.9	165.2	56.4
-	22.0	-	15.5	0.9	(17.2)	51.1	(135.4)	(23.7)
-	(59.6)	-	(62.8)	-	-	-	-	(25.0)
4.09	1,520.9	19.5	1,563.0	-	1.8	194.5	23.3	23.2
0.45	2,288.8	-	2,289.5	-	-	0.1	-	2.5
-	(767.9)	19.5	(726.5)	-	1.8	194.4	23.3	20.7
-	817.4	-	889.7	-	-	-	-	25.0
-	(3.5)	-	(3.5)	-	-	-	-	-
-	190.7	40.4	150.3	-	-	-	-	-
-	147.9	-	147.9	-	-	-	-	-
-	42.8	40.4	2.4	-	-	-	-	-
3.36	7,629.0	61.3	7,930.6	0.9	124.0	1,011.3	105.6	177.6
1.10	7,207.9	-	7,317.0	-	85.4	263.9	171.6	83.3
-	421.1	61.3	613.6	0.9	38.6	747.4	(66.0)	94.3

באור 16: נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה ותקופות לפרעון

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009 ⁶					
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים					
עם דרישה עד חודש	חודש עד שלושה חודשים ²	משלושה חודשים עד שנה	משנה ועד שנתיים	משנתיים ועד שלוש שנים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
4,470.2	447.6	860.6	91.4	363.0	נכסים
4,675.4	83.3	85.4	316.6	64.7	התחייבויות
(205.2)	364.3	775.2	(225.2)	298.3	הפרש
13.4	(214.5)	(379.1)	0.3	3.9	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
1.8	-	-	-	-	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
221.3	42.5	31.3	21.0	9.5	מטבע ישראלי צמוד למדד
207.1	0.1	17.6	19.4	38.7	נכסים
14.2	42.4	13.7	1.6	(29.2)	התחייבויות
-	(0.2)	(0.9)	(2.0)	(20.8)	הפרש
724.4	418.5	143.3	115.7	73.1	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
1,975.2	239.8	79.7	4.7	8.6	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
(1,250.8)	178.7	63.6	111.0	64.5	מטבע חוץ ⁴
(13.4)	214.7	380.0	1.7	16.9	נכסים
(2.3)	-	-	-	-	התחייבויות
225.4	49.6	5.2	4.4	-	הפרש
223.0	49.6	5.2	4.4	-	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
2.4	-	-	-	-	אופציות (במונחי נכס בסיס)
0.5	-	-	-	-	פרטים לא כספיים
5,641.3	958.2	1,040.4	232.5	445.6	נכסים
7,080.7	372.8	187.9	345.1	112.0	התחייבויות
(1,439.4)	585.4	852.5	(112.6)	333.6	הפרש

1 כפי שנכללה בבאור 15: "נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה" לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.

2 נכסים מחודש ועד שלושה חודשים כוללים 468.4 מיליוני ש"ח סכומי אשראי בתנאי חח"ד.

3 נכסים ללא מועד פרעון כוללים נכסים בסך 22.9 מיליוני ש"ח שזמן פרעונם עבר.

4 כולל הצמדה למטבע חוץ.

5 שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי, אל היתרה המאזנית שלו.

6 מוין מחדש.

הערות:

א. בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיס הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים.

שיעור תשואה חזוי ⁵	יתרה מאזנית ¹		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנים	מעשר ועד עשרים שנים	מחמש ועד עשר שנים	מארבע ועד חמש שנים	משלוש ועד ארבע שנים
	סך הכל	ללא מועד פרעון ³						
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
4.02	6,646.6	1.5	6,838.5	-	12.4	383.2	89.5	120.6
1.24	5,518.8	-	5,593.7	-	-	94.1	209.7	64.5
-	1,127.8	1.5	1,244.8	-	12.4	289.1	(120.2)	56.1
-	(561.5)	-	(565.9)	-	-	2.1	4.0	4.0
-	1.8	-	1.8	-	-	-	-	-
2.03	451.4	-	499.2	0.3	5.5	99.8	54.1	13.9
2.87	472.8	-	493.5	-	-	180.9	11.7	18.0
-	(21.4)	-	5.7	0.3	5.5	(81.1)	42.4	(4.1)
-	(63.8)	-	(70.6)	-	-	-	(26.4)	(20.3)
4.06	1,716.4	21.4	1,778.8	1.4	0.1	205.7	24.9	71.7
0.69	2,308.6	-	2,309.2	-	-	-	-	1.2
-	(592.2)	21.4	(530.4)	1.4	0.1	205.7	24.9	70.5
-	625.3	-	636.5	-	-	(2.1)	22.4	16.3
-	(2.3)	-	(2.3)	-	-	-	-	-
-	309.7	25.1	284.6	-	-	-	-	-
-	282.2	-	282.2	-	-	-	-	-
-	27.5	25.1	2.4	-	-	-	-	-
-	0.5	-	0.5	-	-	-	-	-
3.74	9,124.1	48.0	9,401.1	1.7	18.0	688.7	168.5	206.2
1.43	8,582.4	-	8,678.6	-	-	275.0	221.4	83.7
-	541.7	48.0	722.5	1.7	18.0	413.7	(52.9)	122.5

באור 17: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים

סכומים מדווחים

מאוחד והבנק	
31 בדצמבר	
2009	2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף שנה:

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

152.9	142.4	ערבויות להבטחת אשראי
-------	-------	----------------------

46.4	32.1	ערבויות והתחייבויות אחרות
------	------	---------------------------

1,936.2	2,205.1	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
---------	---------	--

77.5	80.0	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
------	------	--

לעניין התחייבות הבנק למסלקת מעו"ף - ראה ג (2) ו- (3) להלן.

סכומים מדווחים

מאוחד והבנק	
31 בדצמבר	
2010	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
116.3	54.7
-	2-
14.9	59.4
131.2	114.1

ב. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעולות לפי מידת הגביה לסוף השנה¹

יתרת אשראי מפקדונות לפי מידת הגביה
 מטבע ישראלי לא צמוד
 מטבע ישראלי צמוד למדד
 מטבע חוץ
 סך הכל

מאוחד והבנק				
31 בדצמבר				
2010	2009			
עד שנה	משנה ועד שלוש שנים	מעל שלוש שנים	סך הכל	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
0.2	-	-	0.2	0.3
-	-	-	-	2-
2-	-	-	2-	-

תזרימים בגין מרווחי ריבית בגין הפעילות במידת גביה

מטבע ישראלי לא צמוד
 תזרימים חוזיים עתידיים
 מטבע ישראלי צמוד למדד
 תזרימים חוזיים עתידיים
 מטבע חוץ
 תזרימים חוזיים עתידיים

- 1 אשראים ופקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים, עם מרווח או עם עמלת גביה.
 2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

הערה כללית:
 בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמים עתידיים כשהם מהווים לפי שיעור התשואה הפנימי של הסעיף המאזני.
 הזרמים העתידיים שהווננו, כאמור, כוללים ריבית שתצטבר עד למועד הפרעון, או עד למועד הריבית, המוקדם שבהם.

באור 17: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות - במאוחד ובבנק

1. החברה לנאמנות של הבנק נותנת שרותי נאמנות לעסקים ולפרטיים, הכוללים בעיקר החזקה וניהול של נכסים פיננסיים. עיקר פעילותה של החברה מתמקד במתן שרותי נאמנות לבעלי יחידות השתתפות בקרנות נאמנות, נאמנות למחזיקים בסדרות אג"ח של חברות ייעודיות (SPC) וכן נאמנויות פרטיות במגוון תחומים.
2. הבנק, שהינו חבר מסלקת המעו"ף בע"מ, מתחייב לפצות הדדית, ביחד עם חברי מסלקת המעו"ף האחרים, את המסלקה אם יגרם לה נזק בקשר עם חוסר מלאי או כיסוי כספי של אחד מחברי המסלקה. חלקו של כל חבר מסלקה בקרן נגזר מהיקף פעילותו במסלקה. הערבות ההדדית ליום 31 בדצמבר 2010 הינה בסך 91.0 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2009 - 76.8 מיליוני ש"ח).
- כמו כן, התחייב הבנק כלפי מסלקת מעו"ף לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאות עבור לקוחותיו ועבור עצמו בגין האופציות הנסחרות במסגרת המסלקה. יתרת ההתחייבות למסלקת מעו"ף המבוססת על תרחישים של הבורסה הינה בסך 307.9 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2009 - 428.8 מיליוני ש"ח).
- סכום ההתחייבות ליום המאזן הנובע מעסקאות עבור לקוחות ועבור עצמו בגין אופציות מעו"ף כלול במאזן במסגרת סעיף נכסים אחרים, ומייצג את השווי ההוגן של עסקאות אלו. יתרת ההתחייבות למסלקת מעו"ף המבוססת על תרחישים, מעבר לסכום הרשום במאזן, עומדת על 206.0 מיליון ש"ח (לפני ניכויים מותרים) (31 בדצמבר 2009 - 206.4 מיליון ש"ח).
3. על פי מתאר הנגזרים שהוציאה מסלקת מעו"ף בע"מ ועל פי חוקי העזר של מסלקת מעו"ף, התחייב הבנק להמציא למסלקת מעו"ף בטוחות מספיקות לסילוק התחייבויותיו על פי סעיף 2 לעיל. על פי החלטות דירקטוריון מסלקת מעו"ף תוקנו חוקי העזר והמיתאר של מסלקת מעו"ף ושונה מערך הבטוחות של מסלקת מעו"ף, החל מיום 1.4.04, כל חברי מסלקת מעו"ף, ובהם הבנק, נדרשו לחתום על הסכמי שעבוד חדשים להבטחת התחייבויותיהם, אשר יחליפו את מסמכי השעבוד הקודמים שנחתמו לטובת מסלקת מעו"ף, ולהפקיד בטוחות נזילות בלבד (אגרות חוב של מדינת ישראל ומזומנים) בהתאם לנדרש בחוקי העזר. בהתאם להחלטות דלעיל מסלקת מעו"ף פתחה על שמה חשבון במסלקת הבורסה, עבור הבנק, ובו הפקיד הבנק בטוחות לטובת מסלקת מעו"ף. חשבון זה שועבד בשעבוד קבוע וצף לטובת מסלקת מעו"ף. כן פתח הבנק חשבון על שמו במסלקת הבורסה וגם בו הפקיד בטוחות נזילות. חשבון זה שועבד בשעבוד צף לטובת מסלקת מעו"ף. בנוסף על כך, פתחה מסלקת מעו"ף חשבון על שמה בבנק אחר, עבור הבנק, בו ניתן יהיה להפקיד מזומנים כבטוחה, ובו יופקדו מזומנים שישולמו לבנק כפירות על ניירות ערך של הבנק שהופקדו ושועבדו כאמור לעיל. חשבון זה שועבד בשעבוד קבוע וצף לטובת מסלקת מעו"ף. כערוכה לקיום כל התחייבויות הבנק כלפי מסלקת מעו"ף כאמור לעיל, ללא הגבלה בסכומן הכולל, יצר הבנק, ביום 29 במרס 2004, לטובת מסלקת מעו"ף, שעבודים קבועים וצפים, על חשבונות מסלקת מעו"ף במסלקת הבורסה ובבנק אחר, ושעבוד צף, על חשבון ע"ש הבנק במסלקת הבורסה. לעניין שעבוד למסלקת מעו"ף - ראה 17 (ד) (1) להלן.
4. מסלקת הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן: "מסלקת הבורסה") הקימה קרן סיכונים (להלן: "הקרן") שמטרתה הבטחת התחייבויות חברי המסלקה בגין פעילות כל חבר מסלקה. סכום קרן הסיכונים מתעדכן אחת לחצי שנה ב-1 במרס וב-1 בספטמבר של כל שנה והוא בגובה מחזור הסליקה הכללי היומי הממוצע בששת החודשים שהסתיימו בחודש דצמבר או בחודש יוני שקדמו למועד העדכון, לפי העניין ובכל מקרה לא יפחת מ-150 מיליון ש"ח. חלקו של הבנק מסתכם ב-30.5 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2009 - 35.9 מיליון ש"ח).
- על פי החלטת דירקטוריון הבורסה תוקנו חוקי העזר של מסלקת הבורסה והחל מיום 15 במאי 2005 שונה מערך הבטוחות של המסלקה. בעקבות זאת, נדרש הבנק להפקיד בטוחות נזילות בלבד (אגרות חוב של מדינת ישראל או מזומנים) בהתאם לנדרש בחוקי העזר וכן לחתום על הסכם שעבוד להבטחת התחייבויותיו אלו. בהתאם להחלטות דלעיל, מסלקת הבורסה פתחה על שמה חשבונות במסלקה עבור הבנק, ובהם הפקיד הבנק ניירות ערך כבטוחות לטובת מסלקת הבורסה.

בנוסף על כך, פתחה מסלקת הבורסה חשבונות על שמה בבנק אחר, עבור הבנק, בו ניתן יהיה להפקיד מזומנים כבטוחה, וכן בהם תפקיד המסלקה מזומנים שישולמו לבנק כפירות על ניירות הערך שלו שהופקדו ושועבדו כאמור לעיל. כערוכה לקיום כל התחייבויות הבנק כלפי מסלקת הבורסה כאמור לעיל, ללא הגבלה בסכומן הכולל, יצר הבנק, ביום 14 באפריל 2005, לטובת מסלקת הבורסה, שעבוד קבוע ראשון בדרגה והמחאה על דרך השעבוד לטובת מסלקת הבורסה, על חשבון המסלקה במסלקה ועל חשבון המסלקה בבנק אחר. לענין שעבוד למסלקת הבורסה ראה ביאור 17 (ד) (4) להלן.

5. הבנק חתם ביום 10.2.2002 על הסכם בטוחות עם מסלקת ניירות הערך המאורגנת ע"י ("EUROCLEAR") S.A/N.V EUROCLEAR BANK חברה זרה הרשומה בבלגיה, לפיו שעבד הבנק לטובת EUROCLEAR נכסים המופקדים על ידי הבנק ב-EUROCLEAR, ללא הגבלת הסכום, לצורך פעילות בניירות ערך באמצעות המסלקה הנ"ל וכבטוחה לקו אשראי בסך של 15 מיליון דולר שהעמיד מפעיל המסלקה לטובת הבנק. לענין שיעבוד ל- EUROCLEAR - ראה 17 (ד) (2) להלן.

6. נגד הבנק וחברות מאוחדות עומדות תביעות ודרישות שונות. לדעת הנהלת התאגיד הבנקאי, המסתמכת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללות לפי הצורך בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בגין כל ההפסדים הצפויים הנובעים מתביעות תלויות כנגד הבנק.

7. במסגרת תביעות המוגשות על ידי הבנק נגד חייבים ו/או ערבים, המציא הבנק, במסגרת בקשות לסעדים זמניים, המוגשות על ידו, כתבי התחייבות להבטחת נזקי הנתבעים במקרה בו הבנק לא יזכה בתביעתו או שהצו הזמני יפקע מסיבה אחרת, כל זאת ללא הגבלה בסכום.

8. א. על פי החלטת דירקטוריון הבנק מיום 15.3.2005, אשר התקבלה בהתאם לתקנון הבנק, פטר הבנק את הדירקטורים בבנק ואת נושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות, התשנ"ט-1999, לרבות מבקר פנימי, חשבונאי ראשי ומזכיר החברה), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי הבנק החל מיום 22.12.2004 וויתר על כל תביעה של הבנק נגדם בגין האמור. פטור וויתור אלו אינם חלים על מקרים אשר לגביהם, על פי חוק החברות, הבנק אינו רשאי לפטור את נושא המשרה מאחריות. כמו כן, באותה ישיבת דירקטוריון, התחייב הבנק לשפות את הדירקטורים ונושאי המשרה הנ"ל בגין חבות או הוצאה שיוטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הנ"ל בבנק, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה. סכום השיפוי הכולל שישולם על ידי הבנק (בנוסף ומעבר לסכומים שיתקבלו על פי פוליסת הביטוח, בין שישולמו לבנק ובין שישולמו לנושא המשרה) לכל נושאי המשרה בבנק ובחברות בנות, במצטבר, בהתאם לכתב ההתחייבות הנ"ל ו/או לכתבי התחייבות לשיפוי שיוצאו על פי כתב זה, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המפורטים בה, לא יעלה על 25% (עשרים וחמישה אחוזים) מההון העצמי של הבנק במאוחד לפי הדוח הכספי (השנתי או הרבעוני) האחרון שיפורסם סמוך לפני התשלום בפועל בגין השיפוי. הפטור וההתחייבות לשיפוי המפורטים לעיל אושרו באסיפה הכללית המיוחדת של בעלי המניות של הבנק מיום 18.5.2005, ככל שנדרש אישור זה.

ב. במקביל, ביום 21 בדצמבר 2004, התחייבה חברת האם של בעלת השליטה לשעבר בבנק, Investec Bank (UK) Limited, לשפות את הבנק בגין כל תשלום בו ישא כלפי הדירקטורים ונושאי משרה אחרים בבנק או עבורם בהתאם להוראות כתב הפטור והשיפוי, בגין פעולות שבוצעו עד למועד העברת השליטה בבנק לבנק הבינלאומי. התחייבות זו הוגבלה לסכום השיפוי המירבי על פי כתב הפטור והשיפוי, כמפורט בסעיף א לעיל.

ג. בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 15.3.2005, בה הוענק פטור לדירקטורים בבנק ולנושאי משרה (ראה סעיף 8 א') מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי הבנק, אישרה ועדת הביקורת של הבנק באוקטובר 2006, מתן התחייבות שיפוי לדירקטורים שמונו על ידי הבנק ביובנק פיננסיים (2005) בע"מ (להלן: "החברה"), ושאינם נושאי משרה בבנק. כתב השיפוי ניתן בנוסח ובמתכונת ההתחייבות לשיפוי לנושאי משרה בבנק, תוך התאמת נוסח כתב השיפוי למאפייני החברה.

באור 17: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

9. שיפוי בגין מכירת פעילות קופות הגמל:

ביום 9 בינואר 2007 התקשר הבנק בהסכם למכירת פעילות קופות הגמל שלו בדרך של העברת ניהולן לחברה לניהול קופות גמל בשליטת ישיר אי.די. אי, חברה לביטוח בע"מ. בהסכם המכירה התקשרו הבנק, יובנק ניהול קופות גמל (2005) בע"מ (להלן: "החברה"), מצד אחד, וישיר אי.די. אי, חברה לביטוח בע"מ וחברה לניהול קופות גמל בשליטתה (להלן: "החברות הרוכשות"), מצד שני. העסקה בוצעה במקביל לעסקת מכירת קופות הגמל הנמצאות בשליטת הבנק הבינלאומי לקונה (להלן ביחד: "העסקות").

בהתאם לתנאי העסקה, הבנק והחברה התחייבו לשפות את החברות הרוכשות בגין תביעות שיוגשו נגדן בתקופה שעד תום ארבע שנים ממועד השלמת העסקה, שעילתן נולדה קודם למועד השלמת העסקה, אך לא היתה ידועה במפורש מתוך הדוחות הכספיים של הקופות, בתנאי שסכומן המצטבר של התביעות אינו עולה על סכום התמורה, ובכפוף לתנאים נוספים שנקבעו. תקופת השיפוי הסתיימה ביום 9.1.2011.

10. התקשרויות בין הבנק לקבוצת הבנק הבינלאומי:

א. הבנק התקשר בהסכמים שונים לקבלת שירותים מהבנק הבינלאומי בתחומים הבאים: שירותי תפעול לקרנות נאמנות, שירותים ללקוחות סניף חיפה שנסגר, בטחון, רכש ציודי משרדי, שירותי ביקורת פנים ובקרת אשראי, פעילות במוצרים מובנים, סחר חוץ, לוגיסטיקה, משכנתאות ועוד. ההסכמים הינם על פי התנאים המקובלים בשוק.

ב. בחודש פברואר 2005 נחתם בין יובנק קרנות נאמנות בע"מ לבין מודוס סלקטיב ניהול וייעוץ השקעות בע"מ (להלן: "מודוס"), חברה בת של הבנק הבינלאומי, הסכם לקבלת שירותי ניהול השקעות לקרנות נאמנות על פיו תרכוש יובנק קרנות נאמנות בע"מ ממודוס שירותי ניהול השקעות עבור קרנות הנאמנות המוגדרות בהסכם. ביום 28 בדצמבר 2010 הודיעה החברה למודוס על התרת ההסכם ובמקביל נחתם הסכם למתן יעוץ השקעות בגין 4 קרנות. תמורת שירותי היעוץ תשלם החברה למודוס את השיעורים הנקובים בהסכם מהשווי הממוצע של נכסי הקרן ובניכוי עמלות ההפצה והכל בכפוף לתנאים שנקבעו בהסכם.

ג. בחודש מאי 2005 אושרה התקשרות עם חברת מת"ף מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן: "מת"ף"), חברה בת של הבנק הבינלאומי, לאיחוד תשתיות ופעילות התפעול בנושא מערכות מידע. במסגרת זו אוחדו תשתיות המחשוב של שני הבנקים, וכן אוחדו פעולות תפעול מסויימות, כגון: מסלקת הבנק ותפעול הסוויפט.

ד. כמו כן, הבנק וחברת מת"ף משתפים פעולה בפרוייקט איחוד אפליקציות מיחשוב שהסתיים ביום 1.1.09. על פי עקרונות ההתקשרות בין הבנק ומת"ף, עד לתום שנת 2009 מת"ף נשאה בעלויות תהליך איחוד האפליקציות בין הבנקים והבנק שילם למת"ף עבור שירותי מיחשוב שוטפים ונשא בחלקו בפיתוח יישומים רגולטוריים וקבוצתיים כפי שסוכם, בתוספת גידול מוסכם. החל משנת 2010, גובש מודל לקביעת התשלומים השוטפים עבור שירותי המיחשוב המתבסס על חלקו היחסי של הבנק בסך כל פעולות המחשב המבוצעות בקבוצת הבינלאומי. בנוסף, קיים הסכם רמת שירות (SLA) שנחתם בין הצדדים ביום 13.11.2007.

ה. בחודש נובמבר 2005 אישר דירקטוריון הבנק שיתוף פעולה עם הבנק הבינלאומי בנושא פעילות לקוחות יובנק בשעות הלילה באמצעות חדר העסקות של הבנק הבינלאומי.

ו. במסגרת מכירת פעילות קופות הגמל של הבנק ביום 13.11.07, נמכרו נכסי קופות הגמל, למעט נכסי יובנק כעמית מעביד ביובנק קופה מרכזית לפיצויים.

הבנק העביר את כספי הצבירה הקיימים בקופה המרכזית וכן הפקדות עתידיות לפיצויים לניהולה של קידמה חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "קידמה"). קידמה הינה חברה מנהלת של קופות גמל, המצויה בבעלותו המלאה של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.

כספי הצבירה של יובנק מנוהלים על ידי קידמה בקופת גמל מרכזית לפיצויים נפרדת, שהוקמה במיוחד לשם כך, שבה חברים רק עובדי יובנק, תאגידי עזר של יובנק וחברות אחרות בשליטתו המלאה או הקרובה למלאה של יובנק ("הקופה החדשה"). כספי הבנק וכל אחת מהחברות הבנות של הבנק ינוהלו בחשבון נפרד בקופה חדשה.

11. התקשרויות של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

31 בדצמבר		
2010	2009	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
0.8	1.4	התחייבות להשקעה בקרן הון סיכון
0.5	0.3	שרותי ייעוץ מקצועי
0.1	0.5	השקעה ברכוש קבוע

שכירות נכסים

הבנק והחברות המוחזקות שלו שכרו מבנים לתקופות ארוכות. דמי השכירות שישולמו בעתיד, בשל התקשרויות אלו הינם:

31 בדצמבר		
2010	2009 ¹	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
7.2	5.4	שנה ראשונה
7.3	5.6	שנה שניה
7.3	5.7	שנה שלישית
7.3	5.7	שנה רביעית
7.1	5.8	שנה חמישית
6.9	3.4	שנה שישית
6.6	1.1	שנה שביעית
6.0	0.9	שנה שמינית
5.8	0.3	שנה תשיעית
56.0	0.1	שנה עשירית ואילך*
117.5	34.0	

תשלומי השכירות צמודים למדד המחירים לצרכן בארץ או בארה"ב או לדולר.

בחודש דצמבר 2010 חתם הבנק על עדכון הסכם השכירות של הבנין המשמש את מטה הבנק (רטרואקטיבית מחודש נובמבר 2010). במסגרת העדכון הוארכה תקופת השכירות ב- 14 שנים ושלושה חודשים ועודכנו תעריפי השכירות המשולמים.

* בשנים 2020 - 2028 סך של 5.74 מיליוני ש"ח בכל שנה ובשנת 2029 סך של 4.3 מיליוני ש"ח.

1 מוצג מחדש.

12. פעילות הבנק כעושה שוק באגרות חוב ממשלתיות:

ביום 21.7.06 פרסם החשב הכללי הודעה על מינוי גופים מסוימים, ביניהם גם הבנק, כעושי שוק ראשיים לאג"ח ממשלתיות על פי סעיף 6א לחוק מילווה המדינה, התשל"ט - 1979. זאת במסגרת רפורמה שיזם משרד האוצר, בהליך הנפקת אג"ח ממשלתיות ובפעילות בשוק ההון המשני בתחום האג"ח, על מנת לעודד כניסה של גורמים נוספים לשוק ההון לשם הגדלת הנזילות והשקיפות במסחר ולשם הוזלת עלויות גיוס כספים לקופת המדינה. הבנק התחיל לפעול כעושה שוק ב- 4.9.06.

ד. שעבודים

1. להבטחת התחייבויות הבנק כלפי מסלקת המעו"ף עבור לקוחותיו ועבור עצמו, כאמור בבאור 17 (ג) (2), שיעבד הבנק בשיעבוד צף בדרגה ראשונה כספים ו/או ניירות ערך לטובת מסלקת מעו"ף, על פי הסכם מיום 29.3.2004, כאמור בבאור 17 (ג) (3).

להלן יתרת הבטחונות שהעמיד הבנק למסלקות מעו"ף, במיליוני ש"ח:

ליום 31 בדצמבר 2010		יתרה ממוצעת לשנת 2010*		יתרה גבוהה לשנת 2010*	
בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו
34.6	-	31.2	-	34.6	-
56.4	246.4	77.5	298.0	97.9	343.1

פקדונות בבנקים
ניירות ערך

ליום 31 בדצמבר 2009		יתרה ממוצעת לשנת 2009*		יתרה גבוהה לשנת 2009*	
בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו
20.1	-	20.0	-	20.1	-
56.7	343.1	59.9	187.1**	79.7	343.1

פקדונות בבנקים
ניירות ערך

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

** הוצג מחדש.

2. להבטחת EUROCLEAR בגין פעילות הבנק בניירות ערך מולו כאמור בבאור 17 (ג) (5), שיעבד הבנק נכסים המופקדים על ידי הבנק ב-EUROCLEAR.

להלן יתרת הבטחונות בגין פעילות לקוחות ונוסטרו שהעמיד הבנק ל-EUROCLEAR, במיליוני דולר:

ליום 31 בדצמבר 2010		יתרה ממוצעת לשנת 2010*		יתרה גבוהה לשנת 2010*	
15.0	15.0	15.0	15.0	15.0	15.0

ניירות ערך

ליום 31 בדצמבר 2009		יתרה ממוצעת לשנת 2009*		יתרה גבוהה לשנת 2009*	
15.0	15.0	15.0	15.0	15.0	15.0

ניירות ערך

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

3. שיעבוד לבנק ישראל במסגרת תיקון להוראת נוהל בנקאי תקין מספר 336, אשר אפשר לתאגידים בנקאיים לשעבד לטובת בנק ישראל כל נכס מנכסיהם, אם השעבוד נדרש לצורך הבטחת אשראי מבנק ישראל, גיבשו התאגידים הבנקאיים ובנק ישראל נוסח מוסכם של אגרת חוב. ביום 28.10.2010 יצר הבנק לטובת בנק ישראל שיעבוד קבוע מדרגה ראשונה והמחאה על דרך השעבוד ללא הגבלה בסכום, על כל הנכסים והזכויות בכל חשבון המתנהל במסלקת הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ וב-Euroclear Bank (להלן "חשבונות הבטחות") לזכות ועל שם בנק ישראל, לרבות על כספים וניירות ערך המופקדים או הרשומים או שיופקדו או ירשמו, מפעם לפעם על פירותיהם והתמורה הכספית ממכירתם או מימושם (להלן: "הנכסים המשועבדים"). בנוסף, שועבדו בשעבוד צף בדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום, הנכסים המשועבדים שבחשבון הבטחות או בכל חשבון בטוחות אחר המתנהל במסלקת Euroclear Bank מחוץ לישראל. בנוסף לאמור לעיל, נתן הבנק קיזוז ועיכבון על כל הנכסים המגיעים לו מבנק ישראל להבטחת פרעון ההתחייבויות המובטחות. במסגרת המערכת ההסכמית הנדרשת לצורך תפעול השעבוד נכלל הסכם להסדרת הפן התפעולי הכרוך בניהול הבטחות (ניירות הערך הזרים) ב-Euroclear Bank. ביום 28 באוקטובר 2010 נרשמה ברשם החברות אגרת החוב בנוסח המוסכם הנ"ל. בהתאם לכך, בוטלה אגרת החוב אשר נוצרה לטובת בנק ישראל בשנת 2007.

להלן נתונים לגבי אגרות החוב ששועבדו לבנק ישראל, במיליוני ש"ח:

אגרות חוב ממשלתיות ששועבדו	אגרות חוב ממשלתיות ששועבדו	
2010	2009	
29.5	119.1	יתרה ליום המאזן
55.6	191.2	יתרה ממוצעת במהלך השנה*
118.2	389.7	היתרה הגבוהה ביותר במהלך השנה*

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

4. להבטחת התחייבויות הבנק כלפי מסלקת הבורסה כאמור בבאור 17 (ג) (4), שיעבד הבנק בשיעבוד קבוע בדרגה ראשונה ניירות ערך לטובת מסלקת הבורסה.

להלן יתרת הבטחונות שהעמיד הבנק למסלקת הבורסה, במיליוני ש"ח:

ליום 31 בדצמבר 2010	יתרה ממוצעת לשנת 2010*	יתרה גבוהה לשנת 2010*	
17.8	16.5	17.8	פקדונות בבנקים
12.7	15.8	21.7	ניירות ערך

ליום 31 בדצמבר 2009	יתרה ממוצעת לשנת 2009*	יתרה גבוהה לשנת 2009*	
10.5	14.4	17.5	פקדונות בבנקים
25.4	39.7	41.8	ניירות ערך

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

ה. המקורות של ניירות ערך שהתקבלו אשר הבנק רשאי למכור:

להלן המקורות של ניירות ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור:

ליום 31 בדצמבר	
2010	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
698.7	996.2

ניירות ערך שהתקבלו בעסקות
שאיטל ניירות ערך כנגד מזומן

ו. ניירות ערך אשר שועבדו למלווים:

להלן פירוט ניירות ערך אשר שועבדו למלווים:

ליום 31 בדצמבר	
2010	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
398.2	1'600.9

ניירות ערך זמינים למכירה

לא היו לבנק ניירות שהועמדו כבטחון למלווים אשר אינם רשאים למכור אותם או לשעבדם.

באור 17א: פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010				
חוזי ריבית אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד ובנק

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

149.1	-	-	-	149.1
149.1				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
42.4	-	-	-	42.4
47.5	-	-	-	47.5
4,980.4	4.3	-	-	4,976.1
319.4	-	-	-	319.4
5,389.7	4.3	-	-	5,066.0
319.4				
-	2,830.9	397.5	2,116.5	316.9
-	-	-	-	-
-	5,413.6	-	4,666.4	747.2
-	5,413.6	-	4,666.4	747.2
-	15.8	-	0.9	14.9
-	15.8	-	0.9	14.9
-	13,689.7	397.5	11,451.1	1,841.1
-	298.6	-	-	298.6

א. נגזרים מגדרים:

Swaps

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ב. נגזרים ALM^{1,2}

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי Forward

Swaps

סה"כ

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ג. נגזרים אחרים:

חוזי Futures

חוזי Forward

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סה"כ

ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט:

חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים³

א. נגזרים מגדרים:

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים ALM²

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרים אחרים:

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

1 למעט חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.
2 נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3 מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 3.5 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך הנמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.
4 מוין מחדש.
5 סכום הקטן מ-0.1 מיליוני ש"ח.

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009				
חוזי ריבית אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
195.5	-	-	-	195.5
195.5				
-	9.2	-	-	9.2
-	4.6	-	-	4.6
-	⁴ 37.9	-	-	⁴ 37.9
-	⁴ 41.3	-	-	⁴ 41.3
-	⁴ 5,865.0	-	-	⁴ 5,865.0
40.2	-	-	-	40.2
40.2	⁴ 5,958.0	-	-	5,998.2
40.2				
-	⁴ 539.2	⁴ 2,868.4	259.6	3,667.2
-	⁴ -	-	-	⁴ -
-	1,837.8	3,696.5	-	5,534.3
-	1,837.8	3,696.5	-	5,534.3
-	⁴ 54.8	2.0	-	⁴ 56.8
-	⁴ 54.8	2.0	-	⁴ 56.8
-	⁴ 4,324.4	10,265.4	259.6	14,849.4
-	319.9	-	-	319.9

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד ובנק

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים:

Swaps

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ב. נגזרים ALM^{1,2}

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי Forward Swaps

סה"כ

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ג. נגזרים אחרים:

חוזי Futures

חוזי Forward

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סה"כ

ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט:

חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים³

א. נגזרים מגדרים:

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים ALM²

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרים אחרים:

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

באור 17א: פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010					
בורסות	בנקים	ברוקרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד ובנק

37.2	³ 34.9	³ 8.9	-	49.3	130.3
-	-	-	-	-	-
37.2	34.9	8.9	-	49.3	130.3
-	298.7	1.5	-	565.6	865.8
37.2	333.6	10.4	-	614.9	996.1

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים
בניכוי הסכמי קיזוז

יתרות מאזניות של נכסים הנובעים
ממכשירים נגזרים¹

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין
מכשירים נגזרים²

סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2010				
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים:
יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד ובנק

-	319.4	10.6	138.5	468.5
6,479.9	616.3	108.5	1.0	7,205.7
11,110.0	128.8	212.3	-	11,451.1
397.5	4.3	-	-	401.8
17,987.4	1,068.8	331.4	139.5	19,527.1

חוזי ריבית - אחר

חוזי מטבע חוץ

חוזים בגין מניות

חוזי סחורות ואחרים

סה"כ

- 1 מתוך זה יתרה מאזניות של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 126.8 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2009 - 124.8 מיליוני ש"ח).
2 סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווא (לפני ניכויים מותרים).
3 מזה בנקים וברוקרים זרים בסך 22.3 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2009 - 14.1 מיליוני ש"ח), בעלי דירוג מינימלי של A.

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009					
בורסות	בנקים	ברוקרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
38.8	³ 11.9	³ 8.2	-	70.2	129.1
-	-	-	-	-	-
38.8	11.9	8.2	-	70.2	129.1
-	236.1	5.2	-	652.3	893.6
38.8	248.0	13.4	-	722.5	1,022.7

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד ובנק

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים
בניכוי הסכמי קיזוז
יתרות מאזניות של נכסים הנובעים
ממכשירים נגזרים¹
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין
מכשירים נגזרים²
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2009				
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
36.3	-	49.1	150.3	235.7
⁴ 9,187.7	1,291.2	118.6	4.8	10,602.3
⁴ 9,445.4	319.3	500.7	-	10,265.4
259.6	-	-	-	259.6
18,929.0	1,610.5	668.4	155.1	21,363.0

ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים:
יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד ובנק

חוזי ריבית - אחר
חוזי מטבע חוץ
חוזים בגין מניות
חוזי סחורות ואחרים
סה"כ

באור 17ב: יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010			
יתרה במאזן		שווי הוגן	
(א)	(ב)	סה"כ	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

א. ההרכב במאוחד

נכסים פיננסיים

מזומנים ופקדונות בבנקים	1,670.5	483.5	2,154.0	2,153.3
ניירות ערך ¹	2,750.8	-	2,750.8	2,750.8
ניירות ערך שנשאלו	698.7	-	698.7	698.7
אשראי לציבור	326.8	1,424.6	1,751.4	1,757.6
נכסים פיננסיים אחרים	194.5	52.3	246.8	246.8
סך הכל נכסים פיננסיים	5,641.3	1,960.4	7,601.7	7,607.2

התחייבויות פיננסיות

פקדונות הציבור	1,755.6	4,252.5	6,008.1	6,007.8
פקדונות מבנקים	-	65.6	65.6	65.6
פקדונות הממשלה	11.7	4.1	15.8	15.8
כתב התחייבות נדחה	-	80.0	80.0	81.4
התחייבויות פיננסיות אחרות	957.9	76.7	1,034.6	1,034.6
סך הכל התחייבויות פיננסיות	2,725.2	4,478.9	7,204.1	7,205.2

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי	0.3	-	0.3	0.3
-------------------------------------	-----	---	-----	-----

1 כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין והמוצגות לפי עלות בסך 6.0 מיליוני ש"ח (שנת 2009 - 6.8 מיליוני ש"ח).
2 מוין מחדש.

הערות:

א. מכשירים פיננסיים שבהם היתרה במאזן היא אומדן לשווי הוגן.
ב. מכשירים פיננסיים אחרים.

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009			
שווי הוגן		יתרה במאזן	
	סה"כ	(ב)	(א)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

א. ההרכב במאוחד

נכסים פיננסיים

² 2,785.0	² 2,784.0	264.0	² 2,520.0	מזומנים ופקדונות בבנקים
² 2,447.9	² 2,447.9	-	² 2,447.9	ניירות ערך ¹
996.2	996.2	-	996.2	ניירות ערך שנשאלו
2,032.3	2,021.8	1,663.7	358.1	אשראי לציבור
848.5	848.5	26.8	821.7	נכסים פיננסיים אחרים
² 9,109.9	² 9,098.4	1,954.5	² 7,143.9	סך הכל נכסים פיננסיים

התחייבויות פיננסיות

² 7,086.1	² 7,084.0	5,172.6	² 1,911.4	פקדונות הציבור
72.9	72.9	72.9	-	פקדונות מבנקים
5.0	4.9	4.9	-	פקדונות הממשלה
² 1,416.8	² 1,416.8	86.1	² 1,330.7	התחייבויות פיננסיות אחרות
² 8,580.8	² 8,578.6	5,336.5	² 3,242.1	סך הכל התחייבויות פיננסיות

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

0.4	0.4	-	0.4
-----	-----	---	-----

באור 17ב: יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי לקבוע אם התאגיד הבנקאי מהווה עסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ג. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים, אשראי לממשלה וניירות ערך לא סחירים

שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח; מניית אשר לא מתקיים לגביהן שווי שוק זמין, מוצגות על פי ערכן בספרים.

ניירות ערך - לפי שווי שוק או שווי הוגן.
(ראה באור 1 (י)).

אשראי לציבור

השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מצרפיים מנוכים בשיעור נכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

ההפרשה הכללית וההפרשה הנוספת לחובות מסופקים ליום 31.12.10 בסך של 9.9 מיליוני ש"ח (31.12.09 - 10.5 מיליוני ש"ח) לא נוכו מיתרות האשראי לצורך חישוב תזרים המזומנים בהערכת השווי ההוגן.

פקדונות הציבור, בנקים

בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים מצרפיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פקדונות דומים ביום הדיווח.

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיו"ב) (ראה באור 1 (יג)).

באור 18: בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות במאוחד

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2010					
בעלי עניין ⁵		בעלי עניין ⁵		מחזיקי מניות	
דירקטורים ומנהל כללי ⁶		אחרים ⁷		בעלי שליטה ⁶	
היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2010	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2010	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים					
-	-	-	-	252.8	1.3
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	0.3	0.3	12.6	12.2
התחייבויות					
0.6	0.2	1-	1-	0.1	0.1
-	-	-	-	23.5	23.5
-	-	-	-	80.0	80.0
-	-	3.0	-	9.9	4.5
-	-	-	-	560.5	421.1
0.2	-	168.3	148.7	533.2	419.5
נכסים					
-	-	-	-	108.5	3.1
0.1	1-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	1.7	1-	1.3	1.1
התחייבויות					
1.2	0.5	-	-	0.1	0.1
-	-	-	-	213.2	0.8
-	-	-	-	1.3	1.2
-	-	-	-	541.7	541.7
2.7	0.2	196.7	158.5	537.4	486.5

הערה: הערות לטבלה ראה בעמוד 213.

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח
 2 יובנק השקעות והחזקות נתנה ערבות בנקאית למניף- שרותים פיננסיים בע"מ (ראה באור 6 (ב)). ערבויות נוספות שהועמדו למניף בסך 4.4 מיליוני ש"ח חולטו ומוצגות בסעיף אשראי לציבור נכון ליום 31 בדצמבר 2009. בשנת 2010 הוחזרו כספי הערבויות שחולטו וההפרשה לחובות מסופקים בגין ערבויות אלו נסגרה.

צדדים קשורים אחרים המוחזקים על ידי הבנק				בעלי עניין ⁵ אחרים ⁹	
חברות כלולות		אחרים ¹⁰			
ליום 31 בדצמבר 2010	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2010	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2010	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	-	-	57.0	33.4
-	-	2 ^{1.1}	2 ⁻	-	-
5.2	4.6	-	-	-	-
-	-	0.1	-	-	-
-	-	8.1	6.1	6.5	3.1
-	-	-	-	4.8	1.8
-	-	-	-	0.5	0.3
-	-	-	-	-	-
-	-	-	1.3	8.7	8.2
-	-	-	-	-	-
-	-	19.9	19.9	273.5	97.4

צדדים קשורים אחרים המוחזקים על ידי הבנק				בעלי עניין ⁵ אחרים ⁹	
חברות כלולות		אחרים ¹⁰			
ליום 31 בדצמבר 2009	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2009	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2009	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	-	-	32.6	22.9
-	-	2 ^{1.8}	2 ^{1.8}	-	-
7.0	5.0	-	-	-	-
-	-	0.7	1 ⁻	-	-
-	-	6.4	6.4	1.1	0.8
-	-	-	-	54.8	2.4
-	-	-	-	1 ⁻	1 ⁻
-	-	-	-	7.1	7.1
-	-	-	-	-	-
-	-	15.9	15.9	151.9	125.7

באור 18: בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים במאוחד

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010					
בעלי עניין ⁵		צדדים קשורים המוחזקים ע"י הבנק			
מחזיקי מניות	בעלי שליטה ⁶	אחרים ⁷	דירקטורים ומנהל כללי ⁸	אחרים ⁹	חברות כלולות
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
0.2	1-	-	-	0.2	0.8
-	-	-	-	-	-
2.0	-	-	-	0.9	-
(6.8)	-	-	(4.6)	(28.4)	-
(4.6)	1-	-	(4.6)	(27.3)	0.8

תוצאות פעולות מימון
לפני הפרשה לחומ"ס²

הפרשה לחומ"ס

הכנסות תפעוליות ואחרות

הוצאות תפעוליות ואחרות³

סה"כ

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009					
בעלי עניין ⁵		צדדים קשורים המוחזקים ע"י הבנק			
מחזיקי מניות	בעלי שליטה ⁶	אחרים ⁷	דירקטורים ומנהל כללי ⁸	אחרים ⁹	חברות כלולות
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(3.2)	1-	1-	-	0.7	2.2
-	-	-	-	-	-
1.3	-	-	-	0.9	-
(3.9)	-	-	(4.8) ¹⁴	(21.7)	-
(5.8)	1-	-	(4.8) ¹⁴	(20.1)	2.2

תוצאות פעולות מימון
לפני הפרשה לחומ"ס²

הפרשה לחומ"ס

הכנסות תפעוליות ואחרות

הוצאות תפעוליות ואחרות³

סה"כ

1 סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

2 ראה ד' להלן.

3 ראה ג' להלן.

ג. הטבות לבעלי עניין

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010			
מחזיקי מניות - בעלי עניין ⁶		דירקטורים ומנהל כללי ⁸	
סך הטבות	מספר מקבלי הטבה	סך הטבות ⁴	מספר מקבלי הטבה
מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח	
-	-	2.7	2
-	-	1.9	6

בעלי עניין המועסקים בתאגיד או מטעמו
דירקטורים שאינם מועסקים
בתאגיד או מטעמו

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009			
מחזיקי מניות - בעלי עניין ⁶		דירקטורים ומנהל כללי ⁸	
סך הטבות	מספר מקבלי הטבה	סך הטבות ⁴	מספר מקבלי הטבה
מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח	
-	-	2.7	1
-	-	2.1 ¹⁴	7

בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
דירקטורים שאינם מועסקים
בתאגיד או מטעמו

4 לא כולל מס שחר.

באור 18: בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2010		2009		2008	
במאחד	מזה: חברות כלולות	במאחד	מזה: חברות כלולות	במאחד	מזה: חברות כלולות
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ד. תוצאות פעולות מימון (לפני הפרשה לחובות מסופקים) בעסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים					
בגין נכסים					
-	-	-	-	1-	-
מאשראי לציבור					
0.8	-	(2.0)	-	18.5	-
מפקדונות בבנקים					
בגין התחייבויות					
-	-	1-	-	1-	-
על פקדונות הציבור					
(0.4)	-	(0.5)	-	(2.3)	-
על פקדונות מבנקים					
אחר					
-	-	1-	-	1-	-
עמלות מעסקי מימון					
0.8	0.8	2.2	2.2	2.5	2.5
הכנסות מימון אחרות					
1.2	0.8	(0.3)	2.2	18.7	2.5
סך הכל תוצאות מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים					

ה. שינוי השליטה בבנק:

ביום 29 ביולי 2004 נחתם הסכם (להלן: "ההסכם"), בין אינווסטק (ישראל) ב.ו. לבין הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הבנק הבינלאומי") לפיו ירכוש הבנק הבינלאומי מאינווסטק (ישראל) ב.ו. את מלוא החזקותיה במניות הבנק (להלן: "העסקה").

ביום 22 בדצמבר 2004 הושלמה העסקה והבעלות המלאה בבנק (100%) עברה לבנק הבינלאומי.

במסגרת השלמת העסקה העמיד אינווסטק בנק (י.ו. קיי) בע"מ, בעל השליטה באינווסטק (ישראל) ב.ו., בטוחות ושיפויים לבנק בגין מספר חובות ותביעות, בסך של כ- 94.5 מיליוני ש"ח, הצמודים לתנאי החובות והתביעות. סך הבטוחות נכון ליום 31 בדצמבר 2010 הינו כ- 17.3 מיליוני ש"ח.

1. ראה פירוט בבאור 17 (ג) (10) בדבר התקשרויות בין הבנק לקבוצת הבנק הבינלאומי.

2. הבנק וחברות מאוחדות שלו מנהלים עסקאות עם תאגידים שהם בעלי עניין. עסקאות אלו נעשות במהלך העסקים הרגיל ובתנאים דומים לתנאי עסקאות עם גופים שאינם קשורים בבנק.

- 5 בעל עניין- כהגדרתו בתקנות ניירות ערך. צד קשור- כהגדרתו בגילוי דעת 29 של לשכת רואי חשבון בישראל שאינו בעל עניין.
- 6 מחזיק שליטה- כהגדרתו בחוק ניירות ערך.
- 7 מי שמחזיק ב- 5% או יותר מהון המניות המונפק של התאגיד הבנקאי או מכח ההצבעה בו, מי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד או מנהלו הכללי.
- 8 לרבות בני זוגם וקטיניהם.
- 9 תאגיד שבעל עניין מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק או מכח ההצבעה בו, או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלו.
- 10 תאגיד שהתאגיד הבנקאי מחזיק בו 10% או יותר מהון המניות המונפק שלו או מכח ההצבעה בו, או רשאי למנות 10% או יותר מהדירקטורים שלו או רשאי למנות את המנהל הכללי. תאגיד אחר שצד קשור מחזיק בו 25% או יותר מהון המניות המונפק שלו או מכח ההצבעה בו או מהסמכות למנות דירקטורים.
- 11 אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון התאגיד הבנקאי.
- 12 סיכוני אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושבו לצורך מגבלות של לווה.
- 13 על בסיס יתרות שהיו בסוף כל חודש.
- 14 מוין מחדש.

באור 19: רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

סכומים מדווחים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הרכב במאוחד:		
א. בגין נכסים¹		
מאשראי לציבור	0.4	17.8
מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים	31.9	21.1
ניירות ערך שנשאלו	11.3	6.2
מפקדונות בבנקים	(14.1)	61.1
מאגרות חוב ⁵	(7.9)	50.5
ב. בגין התחייבויות¹		
על פקדונות הציבור	104.3	(19.8)
על פקדונות מבנק ישראל וממזומנים	-	(0.7)
על פקדונות מבנקים	(3.6)	(0.4)
ג. בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ופעילויות גידור		
הוצאות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ²	(48.1)	(45.8)
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים	(0.7)	(0.8)
חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור (ראה ו' להלן) ⁹	(1.1)	0.6
ד. אחר		
עמלות מעסקי מימון	1.4	0.6
הכנסות מימון אחרות ³	34.2	69.3
סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	108.0	160.4
מזה: הפרשי שער, נטו	44.9	54.2
	28.0	

- 1 כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.
- 2 מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- 3 כולל 0.8 מיליוני ש"ח בגין ריבית מחובות מסופקים וחובות שאינם נושאים הכנסה. (2009 - 4.1 מיליוני ש"ח, 2008 - 2.7 מיליוני ש"ח).
- 4 מוין מחדש.
- 5 כולל ריבית והפרשי שער מאג"ח מגובה נכסים לשנה שהסתיימה ביום 31.12.10 בסך 1.0 מיליוני ש"ח (2009 - בסך של (0.1) מיליוני ש"ח, 2008 - בסך של (0.4) מיליוני ש"ח).

סכומים מדווחים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

(12.8)	53.3	68.5
4.9	(2.8)	0.6
(7.9)	50.5	69.1
13.9	47.3	26.6
(0.2)	(16.5)	(16.6)
18.1	31.5	24.0
31.8	62.3	34.0
23.9	112.8	103.1

ה. פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב

הכנסות מימון על בסיס צבירה מאגרות חוב:

זמינות למכירה

למסחר

סך הכל כלול ברווח מפעילות מימון בגין נכסים

רווחים ממכירת אג"ח זמין למכירה

הפסדים ממכירת אג"ח זמין למכירה⁶רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו⁷

סך הכל כלול בהכנסות מימון אחרות

סך הכל מהשקעות באגרות חוב

ו. חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור

גידור שווי הוגן

חוסר האפקטיביות של הגידורים

(1.1)	0.6	(0.4)
-------	-----	-------

ז. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים

מגדרים על הרווח מפעולות מימון

הוצאות מימון בגין נכסים (סעיף א)⁷

(1.9)	(7.8)	(12.4)
-------	-------	--------

6 מזה חלק הרווחים וההפסדים הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך (0.2) מיליוני ש"ח. (2009 - 6.9 מיליוני ש"ח, 2008 - (0.9) מיליוני ש"ח).

7 פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיף משנה א' לעיל.

8 לרבות הפרשות לירידות ערך.

9 למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

באורים 20 - 21

סכומים מדווחים

מאוחד			הבנק		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008	2010	2009	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
7.0	5.8	6.0	7.0	5.8	6.0
1.5	1.0	0.8	1.5	1.0	0.8
52.7	53.5	45.7	52.5	53.5	45.3
0.7	0.4	0.4	0.7	0.4	0.4
48.6	37.5	42.2	-	-	-
18.2	20.1	24.3	18.2	20.1	24.3
0.7	0.4	1.0	0.7	0.4	1.0
0.4	0.5	0.5	0.4	0.5	0.5
1.3	0.6	-	1.3	0.6	-
1.2	1.0	0.9	-	-	-
132.3	120.8	121.8	82.3	82.3	78.3

באור 20: עמלות תפעוליות

ניהול חשבון	
כרטיסי אשראי	
פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסויימים	
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	
ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים ¹	
הפרשי המרה	
פעילות סחר חוץ	
הכנסות נטו משירותי תיקי אשראי	
טיפול באשראי	
אחר	

סך הכל עמלות תפעוליות

מאוחד			הבנק		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008	2010	2009	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
0.9	-	-	0.9	-	-
(0.8)	(3.8)	(2.7)	-	(1.2)	(0.2)
0.3	1.0	0.7	0.3	0.9	0.8
0.4	0.1	2.9	0.1	0.1	2.5
0.8	(2.7)	0.9	1.3	(0.2)	3.1

באור 21: רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו

רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה	
הפרשה להפסד עקב ירידת ערך מניות זמינות למכירה	
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו	
דיבידנד ממניות זמינות למכירה	
סך כל רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו	

1 קרנות נאמנות ומנהלי חסכון לטווח ארוך.

באורים 22 - 23

סכומים מדווחים

הבנק			מאוחד		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2008	2009	2010	2008	2009	2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2.8	2.8	3.0	-	-	-
0.3	0.3	0.4	1.2	0.9	2.1
-	4.7	0.9	-	4.9	0.9
0.5	0.2	1-	0.5	0.1	0.1
3.6	8.0	4.3	1.7	5.9	3.1

באור 22: הכנסות אחרות

דמי ניהול מחברות קשורות

דמי שכירות

רווחי קופת פיצויים

אחרות

סך הכל הכנסות אחרות

הבנק			מאוחד		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2008	2009	2010	2008	2009	2010
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
46.0	41.1	40.1	51.1	45.0	44.7
5.4	9.4	5.5	5.9	10.2	6.0
10.7	8.0	6.9	11.9	9.5	8.0
0.1	0.3	0.8	0.1	0.3	0.8
9.1	9.7	9.8	10.3	10.8	11.0
71.3	68.5	63.1	79.3	75.8	70.5

באור 23: משכורות והוצאות נלוות

משכורות

בונוס

פיצויים, תגמולים, חופשה וקרן השתלמות

השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות
עקב שינויים בשכר בשנת החשבון

ביטוח לאומי, מס שכר וניכויים

סך הכל משכורות והוצאות נלוות

1 סכום נמוך מ-0.1 מיליון ש"ח.

באור 24: הוצאות אחרות

סכומים מדווחים

	מאוחד			הבנק		
	לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2010	2009	2008	2010	2009	2008
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
שיווק ופרסום	6.7	6.3	7.8	5.6	5.8	6.2
תקשורת	9.9	10.5	9.8	9.7	10.2	9.5
מחשב	25.2	22.9	10.2	25.4	22.9	10.2
משרדיות	1.8	2.2	2.3	1.7	2.2	2.2
ביטוח	0.7	0.7	0.5	0.5	0.6	0.4
שרותים מקצועיים	12.0	13.0	17.5	6.9	7.6	11.4
שכר חברי דירקטוריון	1.1	0.9	0.9	0.7	0.6	0.5
השתלמויות והדרכה	0.7	0.6	0.7	0.6	0.6	0.6
עמלות	12.2	¹ 17.0	¹ 16.2	10.4	16.0	14.1
נסיעות	0.6	0.7	0.6	0.6	0.7	0.6
אגרות ודמי חבר	1.4	1.1	1.8	0.4	0.9	0.3
שרותי תפעול קרנות	2.7	-	-	2.7	-	-
שונות	4.1	¹ 4.9	¹ 3.1	3.8	3.8	2.4
סה"כ הוצאות אחרות	79.1	80.8	71.4	69.0	71.9	58.4

1 מוין מחדש.

באור 25: הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות

סכומים מדווחים

מאוחד			הבנק		
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008	2010	2009	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
29.5	45.1	37.4	17.4	36.4	26.8
0.4	1.0	1.9	0.4	1.0	1.9
29.9	46.1	39.3	17.8	37.4	28.7
(0.2)	(1.5)	1.8	1.0	(1.3)	2.6
(0.4)	(1.2)	(1.7)	(0.4)	(1.2)	(1.8)
(0.6)	(2.7)	0.1	0.6	(2.5)	0.8
29.3	43.4	39.4	18.4	34.9	29.5

א.

מיסים שוטפים בגין שנת החשבון

מיסים שוטפים בגין שנים קודמות

סך הכל מיסים שוטפים

בתוספת (בניכוי):

מיסים נדחים בגין שנת החשבון

מיסים נדחים בגין שנים קודמות

סך הכל מיסים נדחים

הפרשה למיסים על ההכנסה

ב. התאמה בין סכום המס התיאורטי, המחושב על הרווח מפעולות רגילות לפי שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל, לבין ההפרשה המותאמת למיסים על הרווח מפעולות רגילות כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד - במאוחד:

2010	2009	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
35.34%	36.21%	36.80%
28.1	39.8	38.2
0.4	0.3	0.6
(0.2)	0.1	(0.1)
(0.1)	0.3	(0.5)
(0.3)	(0.4)	(1.2)
-	-	0.4
-	(0.2)	0.2
(0.1)	0.4	0.1
0.2	0.5	0.1
1.3	2.6	1.6
29.3	43.4	39.4

שיעור המס החל על תאגיד בנקאי

סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי

מס (חסכון במס) בגין:

הוצאות לא מוכרות

הפרשה כללית ונוספת לחובות מסופקים

הפרשי תאום פחת והפחתות

הכנסות פטורות או חייבות בשיעור מס מופחת

מס רווח על מס שכר, נטו

מיסים בגין שנים קודמות

הפרשי עיתוי שלא נזקפו בגינם מיסים נדחים

שינוי יתרת מיסים נדחים (עתודה למס)
עקב שינוי בשיעור המס

אחרות

הפרשה למיסים על ההכנסה

באור 25: הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות (המשך)

- ג. 1. לבנק הוצאו שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2006, לחברות מאוחדות שומות מס סופיות לשנים 2005-2006, לפי העניין.
 2. הוצאו לבנק צווים בגין שומות ניכויים לשנים 2004-2006, בגין הוגשו ערעורים לבית המשפט. להערכת הבנק, קיימות בדוחות הכספיים הפרשות מתאימות בגין הצווים הנ"ל.
 ד. יתרת ההפסדים הנצברים לצורך מס שלא נרשמו בגינם מיסים נדחים לקבל במאוחד הינה 0.4 מיליוני ש"ח (שנת 2009 - 1.3 מיליוני ש"ח).
 ה. מיסים נדחים לקבל ועתודה למיסים נדחים במאוחד, נרשמו בגין:

סכומים מדווחים					
מיסים נדחים לקבל		עתודה למיסים נדחים		שיעורי מס ממוצע	
31 בדצמבר		31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2010	2009	2010	2009	2010	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	%
(0.6)	1-	-	-	29.00	29.00
1.3	1.3	-	-	34.48	35.34
0.1	1-	-	-	34.48	35.34
2.9	3.9	-	-	32.00	34.20
2.3	1.8	-	-	34.48	35.34
(1.0)	(1.0)	-	-	29.00	29.00
0.9	1.0	-	-	18.00	18.00
0.1	-	-	-	24.00	-
6.0	7.0	-	-		

התחייבות בשל סיום יחסי עובד - מעביד
 הפרשה לחופשה
 הפרשה ספציפית לחובות מסופקים
 התאמת ניירות ערך
 הפרשות שטרם שולמו
 נכסים לא כספיים בני פחת
 אחרים מפרטים לא כספיים
 הפסדים מועברים

סכומים מדווחים	
31 בדצמבר	
2010	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
6.0	7.0
-	-
6.0	7.0

מיסים נדחים אלו נכללו במאזן המאוחד:
 בסעיף "נכסים אחרים"
 בסעיף "התחייבויות אחרות"
 מיסים נדחים, נטו

- א. 1. מימוש המיסים הנדחים מבוסס על תחזית של קיום הכנסות המתחייבות במס בעתיד והם מחושבים לפי שיעור מס של 34.48% - 18% (בשנת 2009 - 35.34% - 18%).
 2. שינוי בסך 1.6 מיליון ש"ח בשנת 2010 (בסך 3.5 מיליוני ש"ח בשנת 2009) ביתרת המיסים הנדחים לקבל בגין ההתאמה מהצגת ניירות ערך זמינים למכירה לא סחירים לפי שווי הוגן, כלול בדוח על השינויים בהון העצמי.

1 סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

ז. הפחתת שיעור המס:

ביום 25 ביולי 2005 עבר בכנסת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 147) התשס"ה - 2005, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית של שיעור מס החברות עד ל- 25% בשנת המס 2010 ואילך.

ביום 14 ביולי 2009, עבר בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט - 2009, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית נוספת של שיעור מס החברות עד ל- 18% בשנת המס 2016 ואילך.

כמו כן, ביום 1 ביולי 2009 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (הוראת שעה), התשס"ט 2009, וכן, ביום 31 בדצמבר 2009 פורסם תיקון לצו, וביום 29 בדצמבר 2010 פורסם תיקון נוסף כאמור. בהתאם לצו המתוקן בתקופה שמיום 1 ביולי 2009 ועד ליום 1 בינואר 2010, יהא שיעור מס השכר ומס הרווח המוטל על מוסדות כספיים 16.5%, ואילו בתקופה שמיום 1 בינואר 2010 ועד ליום 31 בדצמבר 2012, יהא שיעור מס השכר ומס הרווח המוטל על מוסדות כספיים 16%, זאת במקום 15.5% שהיה בתוקף עד ליום 30 ביוני 2009. לפיכך, שיעור מס השכר החדש יהא בשיעור 16.5% ו- 16% ויחול בשנות המס 2009 ו- 2010, בהתאמה לגבי השכר המשתלם בעד עבודה החל מחודש יולי 2009 ואילך. שיעור מס הרווח החדש יחול ביחס למחצית מהרווח בשנת 2009. לאור זאת, בשנת 2009 ו-2010 שיעור מס הרווח יהא 16%. בחודש דצמבר 2010 פורסם צו הקובע כי שיעור מס הרווח יוותר 16% גם בשנים 2011 ו- 2012.

בעקבות התיקונים האמורים, שונו שיעורי המס הסטטוטורי החלים על תאגידי בנקאיים (החברות המוגדרות כמוסד כספי לפי חוק מס ערך מוסף), והם יעמדו על השיעורים כדלקמן: בשנת המס 2009 - 36.21%, בשנת המס 2010 - 35.34%, בשנת המס 2011 - 34.48%, בשנת המס 2012 - 33.62%, בשנת המס 2013 - 32.47%, בשנת המס 2014 - 31.60%, בשנת המס 2015 - 30.74% ובשנת המס 2016 ואילך, יחול שיעור מס של 29.00%.

השפעת השינוי במס השכר החל מיום 1 ביולי 2009 הביאה לגידול בהוצאות השכר בשנת 2009 בסך של 0.4 מיליון ש"ח. כמו כן, השפעת השינויים בשיעורי המס הביאה לגידול בהוצאות המסים על ההכנסה בשנת 2009 בסך של 0.5 מיליון ש"ח.

באור 26: רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס

סכומים מדווחים

מאוחד			הבנק		
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2010	2009	2008	2010	2009	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	-	-	-	-
2-	-	-	-	-	-
2-	-	-	-	-	-
-	-	-	2-	-	-
2-	-	-	2-	-	-

מכירת פעילות קופות הגמל

הוצאות מס על רווח מפעולות בלתי רגילות¹

רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס

חלק הבנק ברווח מפעולות בלתי רגילות של חברות מוחזקות לאחר מס

רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס

1 השלמת הפרשות מס בגין מכירת פעילות קופות הגמל בנובמבר 2007.
 2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

באור 27: רווח למניה

סכומים מדווחים

2008	2009	2010
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
65,300	65,600	49,000
3,123.9	3,123.9	3,123.9

להלן סכומי הרווח ומספר המניות, ששימשו לצורך חישוב הרווח הבסיסי למניה:

סכום הרווח הנקי לצורך חישוב רווח למניה

ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו בשיקול הרווח הבסיסי (באלפים)

באור 28: מגזרי פעילות

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010		
בנקאות פרטית		
מיליוני ש"ח		
		א. במאוחד:
		רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
17.4		מחיצוניים
26.1		בינמגזרי
		הכנסות תפעוליות ואחרות:
47.6		מחיצוניים
(2.1)		בינמגזרי
89.0		סך הכנסות
(1.2)		הפרשה לחובות מסופקים
		הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות):
73.1		לחיצוניים
18.1		בינמגזרי
(1.0)		רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
(0.4)		הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
(0.6)		רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
-		חלקו של התאגיד הבנקאי בהפסדים של חברות כלולות
(0.6)		רווח נקי (הפסד) מפעולות רגילות
-		רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
(0.6)		רווח נקי (הפסד)
(0.8)		תשואה נטו להון (באחוזים)
874.6		יתרה ממוצעת של נכסים
-		מזה: השקעה בחברות כלולות
2,860.6		יתרה ממוצעת של התחייבויות
534.0		יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
782.3		יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות
741.9		יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
18.7		מרווח מפעילות מתן אשראי
20.5		מרווח מפעילות קבלת פקדונות
4.3		אחר
43.5		סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

בנקאות עסקית	המגזר הפיננסי	סכומים שלא הוקצו והתאמות	סה"כ מאוחד
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(7.6)	101.2	(3.0)	108.0
35.7	(66.4)	4.6	-
77.0	8.2	3.4	136.2
(0.2)	2.3	-	-
104.9	45.3	5.0	244.2
-	(2.7)	(3.3)	(7.2)
39.3	18.2	41.2	171.8
10.4	8.5	(37.0)	-
55.2	21.3	4.1	79.6
19.5	7.5	2.7	29.3
35.7	13.8	1.4	50.3
-	(1.3)	-	(1.3)
35.7	12.5	1.4	49.0
-	-	1-	1-
35.7	12.5	1.4	49.0
52.6	13.3	-	-
1,044.6	5,457.1	33.5	7,409.8
-	5.7	-	5.7
3,595.2	256.1	168.1	6,880.0
500.7	783.3	30.2	1,848.2
-	-	-	782.3
-	-	-	741.9
1.9	-	0.4	21.0
22.1	-	1.2	43.8
4.1	34.8	-	43.2
28.1	34.8	1.6	108.0

באור 28: מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2009		
בנקאות פרטית		
מיליוני ש"ח		
		א. במאוחד:
		רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
12.4		מחיצוניים
28.6		בינמגזרי
		הכנסות תפעוליות ואחרות:
41.7		מחיצוניים
(2.3)		בינמגזרי
80.4		סך הכנסות
(0.3)		הפרשה לחובות מסופקים
		הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות):
70.1		לחיצוניים
17.3		בינמגזרי
(6.7)		רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
(2.4)		הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
(4.3)		רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
-		חלקו של התאגיד הבנקאי בהפסדים של חברות כלולות
(4.3)		רווח נקי (הפסד) מפעולות רגילות
-		רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
(4.3)		רווח נקי (הפסד)
(6.0)		תשואה נטו להון (באחוזים)
714.0		יתרה ממוצעת של נכסים
-		מזה: השקעה בחברות כלולות
2,704.5		יתרה ממוצעת של התחייבויות
466.0		יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
651.9		יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות
596.8		יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
13.6		מרווח מפעילות מתן אשראי
21.9		מרווח מפעילות קבלת פקדונות
5.5		אחר
41.0		סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

1 מוין מחדש.

בנקאות עסקית	המגזר הפיננסי	סכומים שלא הוקצו והתאמות	סה"כ מאוחד
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
7.0	143.5	(2.5)	160.4
21.2	(53.7)	3.9	-
75.8	2.8	3.7	124.0
(1.1)	3.4	-	-
102.9	96.0	5.1	284.4
(0.2)	-	(3.4)	(3.9)
43.3	21.5	43.6	178.5
12.6	9.3	(39.2)	-
47.2	65.2	4.1	109.8
17.1	23.6	5.1	43.4
30.1	41.6	(1.0)	66.4
-	(0.8)	-	(0.8)
30.1	40.8	(1.0)	65.6
-	-	-	-
30.1	40.8	(1.0)	65.6
¹ 57.0	36.6	-	-
1,080.0	¹ 5,662.2	28.0	¹ 7,484.2
-	8.8	-	8.8
3,883.6	¹ 203.0	168.6	¹ 6,959.7
¹ 341.8	902.2	25.2	¹ 1,735.2
-	-	-	651.9
-	-	-	596.8
1.8	-	0.3	15.7
23.4	-	1.1	46.4
3.0	89.8	-	98.3
28.2	89.8	1.4	160.4

באור 28: מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008		
בנקאות פרטית	מיליוני ש"ח	
		א. במאוחד:
		רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
(29.2)		מחיצוניים
68.8		בינמגזרי
		הכנסות תפעוליות ואחרות:
43.1		מחיצוניים
(2.2)		בינמגזרי
80.5		סך הכנסות
(2.5)		הפרשה לחובות מסופקים
		הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות):
68.1		לחיצוניים
15.4		בינמגזרי
(0.5)		רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
(0.2)		הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
(0.3)		רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
-		חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
(0.3)		רווח נקי מפעולות (הפסד) רגילות
-		רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
(0.3)		רווח נקי (הפסד)
(0.5)		תשואה נטו להון (באחוזים)
630.3		יתרה ממוצעת של נכסים
-		מזה: השקעה בחברות כלולות
2,728.6		יתרה ממוצעת של התחייבויות
351.1		יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
919.2		יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות
595.1		יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
8.7		מרווח מפעילות מתן אשראי
23.6		מרווח מפעילות קבלת פקדונות
7.3		אחר
39.6		סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

בנקאות עסקית	המגזר הפיננסי	סכומים שלא הוקצו והתאמות	סה"כ מאוחד
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(44.5)	222.3	(3.5)	145.1
76.6	(150.3)	4.9	-
65.4	13.8	2.1	124.4
(0.3)	2.5	-	-
97.2	88.3	3.5	269.5
-	(0.9)	(1.0)	(4.4)
37.2	19.2	45.6	170.1
18.3	9.0	(42.7)	-
41.7	61.0	1.6	103.8
15.4	22.4	1.8	39.4
26.3	38.6	(0.2)	64.4
-	0.9	-	0.9
26.3	39.5	(0.2)	65.3
-	-	-	-
26.3	39.5	(0.2)	65.3
28.3	31.9	-	-
1,287.7	4,843.4	45.4	6,806.8
-	10.0	-	10.0
3,529.0	65.8	66.0	6,389.4
677.9	930.8	33.4	1,993.2
-	-	-	919.2
-	-	-	595.1
1.2	-	0.9	10.8
21.7	-	0.9	46.2
9.2	72.0	(0.4)	88.1
32.1	72.0	1.4	145.1

באור 28: מגזרי פעילות (המשך)

ב. מידע נוסף:

1. הבנק מיישם את מודל ה- EVA (Economic Value Added), אשר הינו מודל מקובל בעולם המשמש לצרכי מדידת תרומתה של כל יחידה לרווחיות הכוללת של הבנק.

ההכנסות וההוצאות מוקצות לכל מגזר פעילות תוך יישום המודל, כדלקמן:

הכנסות המגזרים מחיצוניים:

- הכנסות מגזר הבנקאות הפרטית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מהלקוחות הפרטיים אשר שוייכו למגזר זה. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר את ההכנסות מניהול תיקי השקעות וייעוץ להשקעות, ההכנסות מניהול קרנות הנאמנות של הבנק וההכנסות מנאמנויות ציבוריות ופרטיות.
- הכנסות מגזר הבנקאות העסקית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מלקוחות אשר עיקר פעילותם הינו בתחום שוק ההון. כמו כן, כוללות הכנסות החטיבה את ההכנסות מתפעול ומנאמנות לקרנות נאמנות.
- הכנסות המגזר הפיננסי נובעות בעיקר מרווח מימוני הנובע מניהול המקורות והשימושים של הבנק במגזרי ההצמדה השונים, ומפעילות בניירות ערך של הבנק עבור עצמו. כמו כן, כוללות הכנסות החטיבה הכנסות מפעילות בחדר העסקות בגין ניהול חשיפת הבסיס והריבית של הבנק והרווחים (הפסדים) מהשקעה בחברות כלולות.

הכנסות בינמגזריות:

- רווח בינמגזרי מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים: הכנסות/הוצאות המימון משוייכות תחילה למגזר אליו משוייך הלקוח. אחר כך המגזר הפיננסי, האחראי על ניהול המקורות והשימושים בבנק, מחייב/מזכה את יתר המגזרים בעלות גיוס המקורות, אשר מחושב בהתאם למגזרי ההצמדה והמח"מ הרלוונטיים.
- הכנסות תפעוליות ואחרות בינמגזריות: הכנסות תפעוליות ואחרות משוייכות תחילה למגזר אליו משוייך הלקוח. אחר כך מועבר חלק יחסי מאותן הכנסות (כפי שנקבע לכל סוג הכנסה בנפרד) למגזרי הפעילות האחרים הנותנים שרותים לפעילות אותו לקוח.

הוצאות המגזרים:

הוצאות שכר ונלוות הוקצו בין המגזרים בהתאם להוצאה בפועל. הוצאות אחרות עיקריות הוקצו בהתאם למספר העובדים או לשקלול של מספר עובדים והון או לשטח המבנה שבשימוש המגזר, לפי העניין, הוצאות פחת מוקצות ספציפית למגזרים בהתאם לנכסים שבשימושם. ההפרשה לחובות מסופקים פוצלה ספציפית לפי הלקוחות של כל מגזר.

עלות השרותים המרכזיים וההנהלה מועמסת על מגזרי הפעילות המדווחים, כחלק מיישום המודל. (השירותים המרכזיים כוללים את כל המחלקות בחטיבת המטה ובחטיבת החשבונאי הראשי, מזכירות הבנק, וכן את הביקורת הפנימית ומערכות המידע).

התשואה נטו להון מחושבת על הון ממוצע שהוקצה למגזרים המדווחים בהתאם לשיעור של 12% מנכסי הסיכון של כל מגזר. כאשר למגזר המדווח אין נכסי סיכון המוקצים לו לצורך פעילותו, מחושב ההון המוקצה למגזר על פי מכפיל הוצאות המגזר. במגזר הפיננסי התשואה הנלקחת לצורך חישוב תשואה נטו להון הינה בנטרול תשואה חסרת סיכון על ההון הלא פעיל של הבנק. נכסי סיכון בשנים 2010 מוצגים בהתאם להוראת באזל II והם אינם ברי השוואה לנכסי סיכון בשנת 2009 המוצגים לפי באזל I.

2. יתרה ממוצעת של נכסים בטור "סכומים שלא הוקצו והתאמות" כוללת יתרה ממוצעת של בניינים וציוד ונכסים אחרים. יתרה ממוצעת של התחייבויות בטור "סכומים שלא הוקצו והתאמות" כוללת יתרה ממוצעת של התחייבויות אחרות.

3. הרווח (הפסד) בטור "סכומים שלא הוקצו והתאמות" כולל את יתרת הוצאות המס, לאחר שלמגזרים המדווחים יוחסו הוצאות מס לפי אחוז מס תיאורטי של 35.34% (בשנת 2009 - 36.21%).

4. החלוקה למגזרי פעילות מבוססת על סוגי לקוחות או תחומי פעילות מוגדרים. היא נגזרת מהאסטרטגיה של פעילות ממוקדת לקוח, שעל-פיה פועל הבנק. מאחר ואין קריטריונים אחידים במערכת הבנקאית לשיוך הלקוחות למגזרי הפעילות דלעיל, כל בנק משייך את ציבור הלקוחות שלו למגזרי פעילות התואמים את התפיסה הניהולית והאסטרטגיה העסקית שלו. נתוני תוצאות המגזרים נערכו בהתאם להוראות מפקח על הבנקים בדבר "מגזרי פעילות עיקריים". במסגרת עריכת הבאור מבוצעת, בין היתר, התאמה בין הדיווחים הניהוליים המתייחסים למגזרי הפעילות הנ"ל והמבוססים בחלקם על בחינת ההנהלה את מגזרי הפעילות, לדיווח התואם את הוראת הפיקוח על הבנקים.

באור 29: תמצית נתונים כספיים של הבנק בערכים היסטוריים

31 בדצמבר		
2010	2009	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
7,800.1	19,244.8	סך כל הנכסים
7,383.5	18,708.0	סך כל ההתחייבויות
416.6	536.8	הון עצמי
49.4	65.8	רווח נקי

1 מוין מחדש.

באור 30: עדכוני חקיקה

חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מספר 14), התש"ע-2010

ביום 16.2.2010 פורסם ברשומות התיקון לחוק שעיקרו, שינוי סעיף 69 לחוק השקעות משותפות בנאמנות התשנ"ד - 1994, להלן עיקריו: הוטלה חובה על מנהל הקרן לערוך מכרז לעמלות ברוקראז' עם "חברה סוחרת" (חבר בורסה); על דירקטוריון מנהל קרן לקבוע נוהל לעריכת מכרז, אשר יאושר ע"י הנאמן; התקשרות עם חבר בורסה בחו"ל יכולה להיעשות ללא מכרז (בתנאי החוק); התקשרות מנהל קרן בהסכם ברוקראז' עם חבר בורסה השולט במנהל הקרן או בנאמן לקרן יכולה להיעשות ללא מכרז בכפוף לתנאים הבאים:

1. עמידת חבר הבורסה בתנאי הסף שנקבעו במכרז.
 2. העמלה בגין כל סוג עסקה לא תעלה על העמלה שתשולם לזוכה במכרז עבור ביצוע עסקה דומה.
 3. ההתקשרות אושרה ע"י ועדת ביקורת ודירקטוריון מנהל הקרן.
- מנהל קרן לא ישלם מנכסי הקרן לחברי הבורסה הקשורים למנהל הקרן או לנאמן במהלך תקופה של 12 חודשים, המתחילים במועד שקבע מנהל הקרן בתשקיף, תשלומים עבור ביצוע עסקאות בנכסי הקרן בסכום העולה על 20% מסך העמלות (מכל סוג) ששולמו מנכסי הקרן באותה שנת כספים.
- תיקון זה ייכנס לתוקף עם כניסתם לתוקף של כללים לעניין עריכת המכרז הנדרש, הכללים (שאושרו על ידי רשות ניירות ערך), טעונים עדיין אישור ועדת הכספים וייכנסו לתוקף 6 חודשים מיום פרסומם ברשומות.
- לתיקון עשויה להיות השפעה מהותית על עסקי הבנק ותוצאות פעולותיו, שכן לבנק פעילות מהותית הן כבנקאי (שרותי ברוקראז') והן כנאמן לקרנות נאמנות באמצעות החברה הבת - 'ובנק חברה לנאמנות בע"מ' (להלן: "החברה לנאמנות"), אשר עלולה לגרום לפגיעה בהכנסות באחת מפעילויות אלו. נכון למועד אישור דוחות כספיים אלו, מתקיימת הערכות על ידי הבנק והחברה לנאמנות ליישום הוראות החקיקה, כאמור לעיל.

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 15), התש"ע-2010

ביום 14 ביוני 2010 אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 15), התש"ע-2010, אשר בין הנושאים המוסדרים בה: הצעת יחידות של קרנות חוץ בישראל; הרחבת חובות הפיקוח המוטלות על נאמן והידוק הפיקוח על מנהלי הקרנות; הטלת מגבלות על אפשרותה של חברה לשמש כנאמן לקרן (1) מטעמים הקשורים במהימנותה, (2) בשל קשרי שליטה או החזקה של מעל 10% עם קבוצת מנהל קרן, (3) בשל קשר עסקי של מי מקבוצת הנאמן עם מנהל קרן (למעט מתן שירותי נאמנות לקרנות או לתעודות התחייבות ולמעט שירותים בנקאיים מקובלים במהלך עסקיו הרגיל של בנק, בתנאי שוק ושההכנסה מהם אינה עולה על 5% מהכנסות הבנק), (4) בשל קשר עסקי מהותי (לרבות מתן שירותים בנקאיים אך למעט מתן שירותי נאמנות לקרנות או לתעודות התחייבות) של מי מקבוצת הנאמן עם מי ששולט במנהל קרן או מי שנשלט על ידו כאשר סך ההכנסות מכלל הקשרים העסקיים של קבוצת הנאמן עם קבוצת מנהל הקרן עולה על 5% מהכנסות קבוצת הנאמן, (5) בשל מצב בו סך הכנסות קבוצת הנאמן שמקורן בקשר עסקי עם קבוצת מנהל הקרן (לרבות הכנסות ממתן שירותי נאמנות לקבוצת מנהל הקרן ומשירותים בנקאיים מקובלים) עולות על 15% מסך הכנסות קבוצת הנאמן, (6) בשל נסיבות בגינן עלול להיווצר ניגוד עניינים בין מי מקבוצת הנאמן לבין בעלי היחידות.

כן מוסדרים בהצעת החוק נושאים שונים הקשורים לאופן ניהול הקרן, גביית דמי ניהול, העברת מידע חיוני לבעלי היחידות, פירוק הקרן, וכיו"ב.